

NJIMA SU ODUZELI SVE II deo

Prikaz stradanja i postupka oduzimanja imovine Jevreja u postupku arizacije u Petrovgradu 1941-1944.

PRAVNA LICA

2. Ausfertigung.

Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien
Belgrad, den 6. Juli 1943

Abt.: Handels A.G.
Tagbuch: 69.644

Adie Herren Dr. Nikolaus Messong,
Hans Berdon und Sepp Lardy
zu Händen des kommissarischen Verwalters
Erwin Krämer
in Betschkerek
Deutsche Strasse 42

Ed. Nummer der Genehmigung: 546

Endgenehmigung

Betr.: Grundstück der jüdischen Firma "Handels A.-G." / Trgovacko d.d./
in Betschkerek

Grundbuchbezeichnung Betschkerek 451 A 1 lfd.Nr.4 top.Nr.844 Haus Nr.49e
und Hof im Ausmasse von 815 qu Kl.; lfd.Nr.5, top.Nr.886e/845 Intravillan
im Ausmasse von 492 qu Kl.; lfd.Nr.6, top.Nr.886l/846 Haus Nr.492 mit Hof
im Ausmasse von 268 qu Kl.; lfd.Nr.7, top.Nr.8862/846 Haus Nr.492 im Ausmasse
von 285 qu Kl. sowie unter A + lfd.Nr.1, top.Nr.8859/845 Haus Nr. 491 mit
Hof im Ausmasse von 198 qu Kl.

Den mir vorgelegten Kaufvertrag vom 12. Juni 1943 betreffend
das vorbeschriebene Grundstück genehmige ich gemäss §§ 11, 16 VO. betr. die Juden und
Zigeuner (VOBl. S. 84), Art. I. und II VO. zur Ergänzung der VO. betr. die Juden und
Zigeuner (VOBl. S. 134) § 1 VO. über die Veräusserung von Grundstücken von 10. Okt.
21. Mai 1943 / VO Bl.S.331/

Der Kaufpreis wird auf Dinar 2.249.310,- in Worten Zweimillionen zweihundert-
neunundvierzigtausenddreihundertundsechzig Dinar festgesetzt.
~~Der Kaufpreis wird auf Dinar 2.249.310,- in Worten Zweimillionen zweihundert-~~
~~neunundvierzigtausenddreihundertundsechzig Dinar festgesetzt.~~

Die Entrichtung des Kaufpreises hat — durch Einzahlung auf das Konto des Generalbevollmächtigten für die Wirtschaft in Serbien bei der Bankverein A. G. in Belgrad, Konto Arisierungserlöse —
durch den kommissarischen Verwalter Erwin Krämer
zu erfolgen.

Ar. 8
1000-X. 42

Hierbei sind der frühere Grundstückseigentümer und die laufende Nummer dieser Genehmigung anzugeben.

Die Zahlung — hat sofort — spätestens bis zum —
entsprechend dem nachstehenden Zahlungsplane — zu erfolgen —
Ich behalte mir vor, die Genehmigung bei nicht termingemässer Zahlung zu entziehen.
Die im Kaufpreis nicht enthaltenen Schätzungsgebühren in Höhe von
Din. 24.740,- sind auf das Konto "Schätzungskommission in Banat"
bei der Fantschowaer Volksbank, gesondert einzuzahlen.
Das Grundbuchamt wird ersucht, die zu meinen Gunsten eingetragenen
Sperrvermerke zu löschen.

Der Eingang des Kaufpreises und der Schätzungsgebühren ist vom Grundbuchamt nicht zu prüfen.
Die Genehmigung ersetzt die nach § 1 VO über die Veräusserung von Grundstücken vom 21. Mai 1943 / VO. Bl.S.331/ erforderliche Genehmigung.

Beglaubigt:
Rijevsky
MVOI. Stoyzynnaki.

1.V. gez.:
Dr. Gotthardt.
M.V. Abt. Chef.

Als Unterlagen liegen vor:

1. Kaufvertrag vom 12. 6. 43
2. Verkaufsbestätigung vom
3. Sachverständigenprotokolle vom 15. 2. 43
4. Verkaufsbestätigung vom

Edicija
Dokumenti
knjiga broj 3

JEVREJSKA OPŠTINA ZRENJANIN

© Edit Pešti Popović 2023.

© za ovo izdanje Jevrejska opština Zrenjanin, 2023.

urednik

Vladimir Arsenić

Edit Pešti Popović

NJIMA SU ODUZELI SVE
II deo

**Prikaz stradanja i postupka oduzimanja imovine Jevreja u postupku
arizacije u Petrovgradu 1941-1944.**

PRAVNA LICA

Zrenjanin, 2023.

Reč recenzenta

Ova knjiga bavi se oduzimanjem jevrejske imovine - pravnim licima, u raznim oblicima i delatnostima. U njoj su procesi oduzimanja prikazani onako kako su tekli.

S obzirom da Zakon o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) predviđa samo naturalni povrat pokretne i nepokretne imovine, Jevrejska opština je samo u jednom slučaju vodila postupak povrata imovine pravnog lica, ali nije uspela da dokaže da je oduzeta imovina na bilo koji način bila u funkciji Jevrejske opštine Zrenjanin.

Upravo u vreme kad su svi Jevreji odvedeni, počev od noći 14. 4. 1941. godine, počinje sistematski postupak oduzimanja imovine Jevrejima, te pokretne i nepokretne imovine pravnih lica u kojima su oni bili vlasnici, deoničari, rukovodioci. Postupak se vodio uredno prema svakome za koga je utvrđeno da takvu imovinu poseduje. Zahvaljujući donetom Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016), pristupljeno je detaljnom istraživačkom poslu oko utvrđivanja svih okolnosti, kako bi se stekli uslovi za podnošenje zahteva za povrat imovine. Postupak oduzimanja nepokretnosti je bio drugačiji u Banatu, u odnosu na Bačku i Srem, i prikazan je delimično u prvoj knjizi. Banat je bio pod vlašću lokalne nemačke manjine. Svi dokumenti su bili na nemačkom, upisi u zemljišne knjige takođe, akti o oduzimanju su vođeni kao da je stranka prisutna, putem ovlašćenog nametnutog komesara za oduzimanje imovine Jevrejima, putem kupoprodajnih ugovora, bez izražene volje i potpisa prodavca ili je, jednostavno, sačinjavanjem bilansa stanja, popisom inventara, preneto na druga lica ili pravna lica ili je samo likvidirana sva pokretna imovina. Cilj je bio da se izvrši arizacija kompletne jevrejske imovine. Upisi pravnih lica u zemljišno-knjižnim ulošcima realizovani su u slučajevima kada su bili veći kompleksi – fabrike, trgovine na veliko, pa je tako mogla da se identifikuje imovina, naročito u slučajevima kada je nepokretnost bila na imenima vlasnika tih pravnih lica. U tako obimnom istraživačkom radu, došlo se do mnogo novih saznanja i pojedinosti do kojih u prethodnom radu nismo došli, uz dokumentaciju koju poseduju arhivi grada Zrenjanina, Vojvodine i Srbije i dokumentaciju kojom raspolaže Jevrejska opština Zrenjanin.

Represija je počela upravo prema vlasnicima ili rukovodiocima uspešnih firmi, samo zato što su bili Jevreji. Prva žrtva je bio veliki i uspešan privrednik i veliki donator, Viktor Elek, direktor Fabrike šećera u Petrovgradu, 24. 4. 1941. godine obešen je na Bagljašu, dok su Davida Kona, vlasnika hotela „Ruža“, naročito mučili, pošto je imao grbu, tukli su ga i vrućom peglom peglali gola leđa, da ih „isprave“.

U ovoj knjizi su prikazani slučajevi u kojima se u pretežnom delu nije vodio postupak ili se u neznatnom delu vodio postupak, ali se nisu stekli uslovi za povrat imovine ili je minorno ostvaren povrat nepokretne imovine. Kao i u prvoj knjizi, potrebno je spomenuti sve te firme, radnje, apoteke, rukovodioce uspešnih firmi, da ih na ovaj način sačuvamo od zaborava, da ostane sećanje da su bili tu, tada u Petrovgradu, da su živeli kao svi drugi građani, da su nam bili prijatelji, da smo kupovali u njihovim radnjama, apotekama, drvarama, bili su komšije, građani Petrovgrada, kojima se život u jednom trenutku prekinuo. Oduzeto im je elementarno pravo na rad, život, samo zato što su bili Jevreji. Dogodio se sistematski državni progon i genocid u toku Drugog svetskog rata od

strane Nacističke Nemačke i njenih saradnika – sproveden je **Holokaust**.

Oduzeta im je sva imovina, najčešće pokretna jer su u većini slučajeva vlasnici manjih radnji, apoteka, pilana i sl. imali lokale u zakupu, tako da je oduzimanje izvršeno na osnovu popisa – inventara, poslovnih knjiga, ostvaren je osnovni cilj, arizacija celokupne jevrejske imovine, oduzeto im je sve.

U knjizi su prikazani razni slučajevi oduzimanja, bazirani na pristupačnim dokumentima, koja su samo deo sprovođenja postupka u periodu od 6. aprila 1941. godine do 9. maja 1945. godine, kako je regulisano zakonom i drugim podzakonskim aktima okupatora, u Petrovgradu. Prikaz oduzete imovine pravnih lica (Jevreja) je baziran upravo na prikazu u delu pojedinačnih slučajeva.

Ovim se istraživanje koje u ime Jevrejske opštine Zrenajnin i uz njenu podršku sprovodi Edit Pešti Popović ne završava, jer je cilj popisati, i na taj način sačuvati od zaborava sve što možemo, da se takvo zlo više nikad i nikome ne ponovi.

PREDSEDNICA JEVREJSKE OPŠTINE

Ljiljana Popov

Pravni osnov za podnošenje zahteva za vraćanje oduzete imovine pravnih lica

Donošenjem Zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, Beograd, br. 13/2016, u daljem tekstu: Zakon), koji je stupio na snagu 27. 2. 2016. godine, stekli su se uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin podnese zahtev za povrat nepokretnosti i pokretnosti žrtava Holokausta koji nemaju živih naslednika, takođe i pravnih lica, a koja se nalaze u administrativnom području opština: Zrenjanin, Novi Bečej, Sečanj, Žitište, Nova Crnja i koja su bila u funkciji Jevrejske opštine Zrenjanin.

U knjizi *Njima su oduzeli sve: Prikaz stradanja i postupak oduzimanja imovine Jevrejima u Petrogradu 1941–1945. godine* opisani su pojedinačni slučajevi fizičkih lica prema kojima je vođen postupak i način oduzimanja nepokretne imovine.

U nastavku prikaza postupka oduzimanja imovine, namera mi je bila da prikažem oduzimanje imovine od pravnih lica: nepokretne i pokretne imovine i svih hartija od vrednosti i novca.

Zakonom je opredeljen period, samo za potrebe ovog Zakona, trajanja Holokausta od 6. aprila 1941. godine do 9. maja 1945. godine u kome su okupator i njegovi saradnici na teritoriji Republike Srbije sistematski progonili i ubijali pripadnike jevrejske zajednice, uništavali i oduzimali imovinu Jevreja, bez obzira na njihovo državljanstvo i jevrejske organizacije, zasnovano na rasističkim odredbama, propisima i aktima nacističkog režima (člana 3. Zakona). Upotrebljeni izrazi u Zakonu se tumače isključivo kao izražavanje saosećanja, solidarnosti i razumevanje Republike Srbije za stradanje jevrejskog naroda na njenoj teritoriji za vreme okupacije, uz odricanje svake odgovornosti Republike Srbije za strahovite patnje i štetu nanetu žrtvama Holokausta i drugim žrtvama nacizma u uslovima neprijateljske okupacije.

Pod oduzetom imovinom Zakon podrazumeva nepokretnosti i pokretne stvari koje su oduzete bivšim vlasnicima za vreme Holokausta ili primenom člana 2. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju (*Službeni glasnik RS*, Beograd br. 72/11, 108/13, 142/14 i US), i to:

1. Odluka o prelazu u državnu svojину neprijateljske imovine, o državnoj upravi nad imovinom neprisutnih lica i o sekvestru nad imovinom koju su okupatorske vlasti prisilno otuđile (*Službeni list DFJ*, br. 2/45);
2. Zakon o agrarnoj reformi i kolonizaciji (*Službeni list DFJ*, br. 64/45 i *Službeni list FNRJ*, br. 16/46, 24/46, 99/46, 101/47, 105/48, 19/51, 42-43/51, 21/56, 52/57, 55/57 i 10/65);
3. Zakon o agrarnoj reformi i unutrašnjoj kolonizaciji (*Službeni glasnik NRS*, br. 39/45 i 4/46);
4. Zakon o agrarnoj reformi i unutrašnjoj kolonizaciji (*Službeni glasnik NRS*, br. 5/48, 11/49 i 34/56);
5. Odluka o ustanovi suda za suđenje zločina i prestupa protiv srpske nacionalne časti (*Službeni glasnik NRS*, br. 1/45);

6. Odluka o sudu za suđenje zločina i prestupa protiv srpske nacionalne časti (*Službeni glasnik NRS*, br. 3/45);
7. Zakon o suzbijanju nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže (*Službeni list DFJ*, br. 26/45);
8. Zakon o zabrani izazivanja nacionalne, rasne i verske mržnje i razdora (*Službeni list DFJ*, br. 36/45 i *Službeni list FNRJ*, br. 56/46);
9. Zakon o zaštiti narodnih dobara i njihovom upravljanju (*Službeni list DFJ*, br. 36/45);
10. Zakon o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije (*Službeni list DFJ*, br. 40/45);
11. Zakon o potvrdi i izmenama i dopunama Zakona o konfiskaciji imovine i o izvršenju konfiskacije (*Službeni list FNRJ*, br. 61/46 i 74/46);
12. Zakon o oduzimanju ratne dobiti stečene za vreme neprijateljske okupacije (*Službeni list DFJ*, br. 36/45);
13. Zakon o potvrdi i izmenama i dopunama Zakona o oduzimanju ratne dobiti stečene za vreme neprijateljske okupacije (*Službeni list FNRJ*, br. 52/46);
14. Zakon o državljanstvu Demokratske Federativne Jugoslavije (*Službeni list DFJ*, br. 64/45);
15. Zakon o državljanstvu Federativne Narodne Republike Jugoslavije (*Službeni list FNRJ*, br. 54/46 i 105/48);
16. Zakon o oduzimanju državljanstva oficirima i podoficirima bivše jugoslovenske vojske, koji neće da se vrate u otadžbinu i pripadnicima vojnih formacija koji su služili okupatoru i odbegli u inostranstvo (*Službeni list DFJ*, br. 64/45 i *Službeni list FNRJ*, br. 86/46);
17. Zakon o krivičnim delima protiv naroda i države (*Službeni list DFJ*, br. 66/45 i *Službeni list FNRJ*, br. 59/46, 106/47 i 110/47);
18. Zakon o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže (*Službeni list FNRJ*, br. 56/46 i 74/46);
19. Zakon o prelazu u državnu svojinu neprijateljske imovine i o sekvestraciji nad imovinom odsutnih lica (*Službeni list FNRJ*, br. 63/46 i 74/46);
20. Zakon o postupanju sa imovinom koju su vlasnici morali napustiti u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača (*Službeni list DFJ*, br. 36/45);
21. Zakon o potvrdi i izmenama i dopunama Zakona o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije i imovinom koja im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača (*Službeni list FNRJ*, br. 64/46);
22. Zakon o zaštiti opštenarodne imovine i imovine pod upravom države (*Službeni list FNRJ*, br. 86/46);
23. Zakon o nacionalizaciji privatnih privrednih preduzeća (*Službeni list FNRJ*, br. 98/46 i 35/48);
24. Uredba o arondaciji državnih poljoprivrednih dobara opštedržavnog značaja (*Službeni list FNRJ*, br. 99/46);

25. Odluka Nacionalnog komiteta oslobođenja Jugoslavije o privremenoj zabrani vraćanja kolonista u njihova ranija mesta življenja (*Službeni list DFJ*, br. 13/45);
26. Zakon o postupanju sa napuštenom zemljom kolonista u Autonomnoj Kosovsko-Metohijskoj oblasti (*Službeni list NRS*, br. 9/47);
27. Zakon o reviziji dodeljivanja zemlje kolonistima i agrarnim interesentima u Autonomnoj Kosovsko-Metohijskoj oblasti (*Službeni list FNRJ*, br. 89/46);
28. Zakon o likvidaciji agrarne reforme vršene do 6. aprila 1941. godine na velikim posedima u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini (*Službeni list FNRJ*, br. 9/47);
29. Osnovni zakon o eksproprijaciji (*Službeni list FNRJ*, br. 28/47, 12/57 i 53/62 i *Službeni list SFRJ*, br. 13/65, 5/68, 7/68 i 11/68);
30. Osnovni zakon o postupanju sa eksproprianim i konfiskovanim šumskim posedima (*Službeni list FNRJ*, br. 61/46);
31. Krivični zakonik (*Službeni list FNRJ*, br. 13/51);
32. Zakon o izvršenju kazni, mera bezbednosti i vaspitno-popravnih mera (*Službeni list FNRJ*, br. 47/51);
33. Uredba o imovinskim odnosima i reorganizaciji seljačkih radnih zadruga (*Službeni list FNRJ*, br. 14/53);
34. Zakon o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta (*Službeni list FNRJ*, br. 52/58);
35. Zakon o iskorišćavanju poljoprivrednog zemljišta (*Službeni list FNRJ*, br. 43/59 i 53/62 i *Službeni list SFRJ*, br. 10/65, 25/65 - prečišćen tekst, 12/67 i 14/70) - ako korisnici prava nisu dobili odgovarajuće drugo zemljište;
36. Zakon o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera (*Službeni list SFRJ*, br. 5/68 i 20/69);
37. Zakon o otkupu privatnih apoteka (*Službeni list FNRJ*, br. 50/49);
38. Zakon o potvrdi i izmenama i dopunama Zakona o uređenju i delovanju kreditnog sistema (*Službeni list FNRJ*, br. 68/46);
39. Uredba o reviziji dozvola za rad i likvidaciji privatnih kreditnih preduzeća (*Službeni list FNRJ*, br. 51/46);
40. Pravilnik o postupku likvidacije privatnih kreditnih preduzeća (*Službeni list FNRJ*, br. 57/46);
41. Ukaz Predsedništva Prezidijuma Narodne skupštine Federativne Narodne Republike Jugoslavije, br. 392 od 8. marta 1947. godine (*Službeni list FNRJ*, br. 64/47).

Zakonom o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika je konstatovano vraćanje imovine isključivo u naturalnom obliku, sprovođenjem tog Zakona i Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, s tim da se pod imovinom podrazumeva imovina pravnih lica nepokretna i pokretna imovina, za koju nije podnet zahtev, ili za koju je podnet zahtev od strane lica koje nema aktivnu legitimaciju.

Zahtev za vraćanje oduzete imovine koja se nalazi u administrativnom području opština: Zrenjanin, Novi Bečej, Sečanj, Žitište i Nova Crnja, podnosi Jevrejska opština Zrenjanin.

Organ koji vodi postupak i kome se podnose zahtevi je Agencija za restituciju Beograd – Jedinica za vraćanje imovine žrtava Holokausta.

Zahtev treba da sadrži podatke u smislu člana 15. Zakona:

- 1) o bivšem vlasniku – ime, ime jednog roditelja i prezime i adresa, odnosno podatke o preduzeću;
- 2) o oduzetoj imovini na koju se zahtev odnosi – vrsta, naziv, veličina, odnosno površina, mesto gde se nepokretnost nalazi, broj katastarske parcele po starom i važećem premeru – osim ako je predmet zahteva poljoprivredno zemljište koje je nakon oduzimanja komasirano – izgled i stanje imovine u vreme oduzimanja, odnosno odgovarajući podaci za pokretne stvari;
- 3) dokumentaciju o oduzimanju, odnosno aktu o podržavljenju;
- 4) o pravu svojine bivšeg vlasnika na oduzetoj imovini;
- 5) dokazu o činjenici da je prethodni vlasnik bio pripadnik jevrejske zajednice, a ako je bivši vlasnik **pravno lice – dokaz da je na bilo koji način bilo u funkciji jevrejske zajednice.**

Uz zahtev se prilažu, u originalu ili overenoj fotokopiji, sledeći dokazi:

- 1) za podatke iz stava 1. tačka 2) ovog člana – izvod iz registra nepokretnosti, izvod iz registra pokretnih stvari, uverenje Republičkog geodetskog zavoda o identifikaciji katastarske parcele starog i novog premera, osim za katastarske parcele za koje je sprovedena komasacija;
- 2) za podatke iz stava 1. tačka 3) ovog člana – odluka okupatorskih snaga u kojoj je opisana oduzeta imovina, pojedinačni akt sudskog organa FNRJ ili organa uprave FNRJ na osnovu kojeg je imovina prešla u državno vlasništvo;
- 3) za podatke iz stava 1. tačka 4) – izvodi iz zemljišnih knjiga ili drugi dokazi o pravu svojine bivšeg vlasnika;
- 4) sve druge dokaze koje podnosilac zahteva poseduje, a koji mogu biti od značaja za odlučivanje po zahtevu.

Krajnji rok za podnošenje zahteva je bio tri godine od dana donošenja Zakona, odnosno 27. februar 2019. godine.

Saglasno gore iznetom, dokumentaciju koja je dostupna za pravna lica je mnogo teže pribaviti, pošto organi nove vlasti nisu imali uvid u postupak oduzimanja pokretne imovine, novčanih sredstava i sl. Organi nove vlasti posle 1945. godine imaju evidenciju nepokretne imovine koja je oduzimana zajedno sa pokretnom imovinom, upisom u zemljišno-knjižne uloške.

Pribavljanje izvoda iz registra pokretnih stvari je otežan, skoro nemoguć.

Dokaz za pravna lica, da su na bilo koji način bili u funkciji jevrejske zajednice je teško dokazivo, Jevrejska opština Zrenjanin je vodila postupak pred Agencijom za restituciju – Jedinica za vraćanje imovine žrtava Holokausta, samo u jednom slučaju u

predmetu koji je glasio isključivo na naziv tog pravnog lica: „Lloyd društvo” i „Građanske kasine”, smo imali iscrpnu dokumentaciju, smatrali smo da možemo da dokažemo da su oba pravna lica funkcionisala i bila u funkciji jevrejske zajednice tako što su članovi u pretežnom delu bili Jevreji, da je imovina stečena isključivo od njihovih pojedinačnih sredstava ali...

Oduzimanje imovine jevrejskim pravnim licima u Petrovgradu

Banat je pod nemačkim okupatorom u toku Drugog svetskog rata, u periodu od 14. 4. 1941. godine, kada su pripadnici SS (*Schutzstaffel* – Zaštitni odred) paravojne organizacije, pod vođstvom Jirgena Vagnera, ušle u grad Petrovgrad, kojoj su se pridružili „folkdojčeri“, lokalno nemačko stanovništvo, uglavnom mladi koji su bili željni krvi, izivljavanja, pljački, svega što je bilo jevrejsko, do 1944. godine, bio „Posebno područje Vojnog zapovednika u Srbiji“ – „*Gebiet des Militärbefehlshabers in Serbien*“. Banat je imao posebnu autonomiju pod ingerencijom lokalne nemačke manjine pod nadležnošću civilnog komesara Jozef-Sep Lap. Nakon završetka nemačke okupacije, 1944. godine, Banat je ponovo pripojen autonomnoj pokrajini Vojvodine.

Nemački okupator je u aprilu 1941. godine neposredno posle ulaska, 24. aprila 1941. godine doneo akt:

OBJAVA

Pozivaju se svi oni koji su novac ili pokretne stvari primili na čuvanje od Jevreja, da prijave Komandi mesta – soba br. 13 za Jevrejska pitanja – i stvari donesu radi predaje.

Ko ima znanje o takvim slučajevima, treba to isto prijaviti.

Zabranjeno je od Jevreja posredno i neposredno kupovati pokretne ili nepokretne stvari, nadalje, nije dozvoljeno otkupljivati i podizati jevrejska potraživanja.

Sve kupovine i preuzimanja jevrejske imovine koje su učinjene posle 5. 4. 1941. imaju se prijaviti odmah mesnoj vojnoj vlasti.

Svima onima koji ovom pozivu ne udovolje i dozna se, zapleniće se takva roba i biće od strane vojnih vlasti kažnjeni.

Nemački okupatori su uveli antijevrejske mere prema građanstvu, tako što su poznati, uticajni Jevreji pogubljeni odmah po uspostavljanju okupacione vlasti, masovno vešani i streljani, odnosno odvedeni na prisilni rad ili u koncentracione logore Sajmište, Topovske šupe i dr. Banat je 1942. godine od strane nemačke vlasti proglašen da je očišćen od Jevreja – *Judenfrei*.

Jevreji su već od 15. aprila 1941. godine imali obavezu da svoje trgovine, radnje i firme zatvore tako što se na njih istakne natpis *Jüdische Geschäft* (Jevrejska radnja), donošenjem akta „Naredba o pravilnom rukovanju i upravljanju preduzećima“, postavljao se komesar na čelo jevrejske firme da vodi poslove, kompletno ih preuzme, izvrši „arizacija“ tih pravnih lica. U tom postupku preuzimanja – otimanja imovine povlašćen položaj su imali i domaći Nemci tako što su oni nasilno dobijali jevrejsku imovinu, zemlju, trgovine, kapital, pravna lica razne vrste, akcije i druge hartije od vrednosti. Nemačke firme i bogati Nemci su preuzimali veće posede, fabrike, akcije i sl, osnovali veletrgovačka preduzeća kao što su „Agraria“, „Agrariaprodukt“ i dr, ili nasilno preuzimali akcionarska društva, kao što su „Fabrika šećera“ i dr.

Paralelno sa sprovođenjem tih mera, pokrenut je postupak oduzimanja celokupne nepokretne i pokretne imovine Jevreja i jevrejskih pravnih lica, da se izvrši arizacija svega, saglasno „Naredbi i uredbi o Jevrejima i Ciganima u Srbiji“, od 31. 5. 1941. godine i dopune iste od 22. 7. 1941. godine (u daljem tekstu: Naredba) koja je doneta od strane

Vojnog zapovednika za Srbiju, na osnovu ovlašćenja Glavnokomandujućeg vojne sile. Naredba je objavljena u *Listu uredaba Vojnog zapovednika u Srbiji* (Beograd, br. 8, strana 84, dana 31. 5. 1941. godine), dok je Uredba kojom se dopunjuje Naredba koja se odnosi na Jevreje i Cigane od 30. 5. 1941. godine, objavljena u *Listu uredaba Vojnog zapovednika u Srbiji*, (Beograd, br. 16, strana 137, dana 25. 7. 1941. godine).

Naredbom i Uredbom o Jevrejima i Ciganima u Srbiji od 30. 5. 1941. godine i dopune istih od 22. 7. 1941. godine, opredeljeno je da se Jevrejinom smatra svako lice koje vodi poreklo od najmanje tri jevrejska pretka (pod ovim se podrazumevaju roditelji oca i majke). Preci se smatraju za Jevreje ako su Jevreji ili pripadaju jevrejskoj veroispovesti ili su joj pripadali. Kao Jevreji se smatraju i Jevreji melezi od jednog ili dva jevrejska pretka koji su posle 5. aprila 1941. godine pripadali zajednici jevrejske veroispovesti ili joj pristupili. Isto tako se smatraju Jevrejima i jevrejski melezi, koji su venčani Jevrejkom ili koji stupe u brak sa Jevrejinom.

Jevrejima se zabranjuje da obavljaju posao advokata, lekara, zubnog lekara, veterinara i apotekara. Advokati više nisu mogli da zastupaju pred sudovima ili vlasti dok se lekarima i zubnim lekarima, veterinarima i apotekarima zabranjuje rad. Jevreji takođe ne mogu biti vlasnici vaspitnih ili zabavnih ustanova ili da budu u njima zaposleni.

Jevreji i supružnici Jevreja su bili u obavezi da u roku od 10 dana po objavi Naredbe preko nadležne opštine svog mesta stanovanja ili prebivališta prijave Okružnoj komandi svoju nepokretnost - imovinu sa naznačenjem gde se ona nalazi.

Svako raspolaganje imovinom besplatno ili uz nagradu bilo je zabranjeno. Poslovi zaključeni na pravnoj osnovi koji su suprotni odredbama Naredbe, poništavaju se.

Od ove zabrane se izuzimaju izdaci za nabavku najpotrebnijih namirnica za održavanje života.

Jevrejska privredna preduzeća ili ona preduzeća koja su posle 5. aprila 1941. godine još bila jevrejska, morala su se prijaviti nadležnim Okružnim komandama do 15. juna 1941. godine. Nadležna je Okružna komanda u čijem okrugu privatna lica imaju svoja mesta stanovanja a pravna lica svoja sedišta. Ovo važi i za jevrejska privredna preduzeća sa sedištem izvan okupirane teritorije, i to za onaj deo poslova preduzeća koji se vrši na okupiranoj teritoriji.

Privredno preduzeće, u smislu Naredbe, je svako preduzeće koje učestvuje na izrađivanju dobara, preradi dobara, izmeni dobara i upravljanju dobara, bez obzira na pravnu formu preduzeća i bez obzira na upis u registar. Pod ovo potpadaju i banke, osiguravajuća društva, kancelarije notara, menjačnice i preduzeća za nepokretna imanja.

Jevrejsko je ono preduzeće čiji su vlasnici ili zakupci:

- a) Jevreji, ili
- b) društva, čiji je jedan član Jevrejin, ili
- c) društva sa ograničenom odgovornošću, čija je jedna trećina članova Jevreja ili se više od jedne trećine udela nalazi u rukama jevrejskih članova, ili čiji je jedan poslovođa Jevrejin, ili su više od jedne trećine članova nadzornog odbora Jevreji, ili
- d) akcionarska društva čiji je predsednik upravnog odbora ili jedan od zamenika Jevrejin, ili su više od jedne trećine članova upravnog odbora Jevreji.

Glavni opunomoćenik za privredu u Srbiji može proglasiti jedno preduzeće za jevrejsko, ako stoji pretežno pod jevrejskim uticajem.

Sva jevrejska privredna preduzeća kao i sva pravna lica koja nisu privredna preduzeća i koja imaju više od jedne trećine Jevreja među svojim članovima ili u upravi, morala su do 15. juna 1941. godine prijaviti kod nadležne Okružne komande: svoje ili njima založene akcije, udele društva, tajno učešće u privrednim preduzećima i pozajmice učinjene privrednim preduzećima.

Pravne poslove iz vremena posle 5. aprila 1941. godine, zasnovane na raspolaganju imovinom gore pomenutih lica u Naredbi, Glavni opunomoćenik za privredu u Srbiji, mogao je da poništi, a takođe je mogao da postavi komesara-upravitelja da vodi poslove. Uredbom o dopuni Naredbe od 22. 7. 1941. godine se preciziraju i proširuju nadležnosti komesara-upravitelja, tako da uz odobrenje Glavnog (negde se spominje i „Generalni“) opunomoćenika za privredu u Srbiji, mogu delimično ili u potpunosti da otuđe ili da opredele da se na drugi način upravlja oduzetim preduzećem.

U pogledu ostvarenog dobitka otuđivanjem jevrejske imovine, sredstva se usmeravaju na isplatu prispelog duga na ime poreza i drugih javno-pravnih dugova dotadašnjih vlasnika, na ime namirenja poslovnih i privatnih poverioca, dok je Glavni opunomoćenik za privredu u Srbiji mogao da preostali višak uloži u banku koju on opredeli na koju može da stavi zabranu korišćenja ili da sam raspolaže istim.

Srpske vlasti su bile odgovorne za izvršenje naređenja sadržanih u Naredbi.

Za nepoštovanje ili suprotno ponašanje Naredbi, biće kažnjen zatvorom i novčanom kaznom, ili jednom od ove dve kazne. U teškim slučajevima kazniće se robijom ili smrću.

Pregled oduzete imovine Jevrejima u periodu od 6. 4. 1941. godine do 9. 5. 1945. godine

Postupajući saglasno „Naredbi i uredbi o Jevrejima i Ciganima“ u Srbiji od 30. 5. 1941. godine i dopune istog od 22. 7. 1941. godine, počeo je proces oduzimanja celokupne imovine Jevreja – građana Petrovgrada, odnosno nepokretnosti koja se nalazila u katastarskoj opštini Petrovgrada, počeo je sistematski proces oduzimanja celokupne nepokretne i pokretne imovine pravnih lica Jevreja, a za sve je kao pravni osnov bila „Naredba i Uredba o Jevrejima i Ciganima“ u Srbiji od 30. 5. 1941. godine i dopune istih od 22. 7. 1941. godine.

Što se tiče naziva grada, Veliki Bečkerek – Petrovgrad – Zrenjanin, po dokumentima ime Veliki Bečkerek grad je nosio šest vekova, do 1935. godine kada je, tačnije 29. 9. 1934. godine dat je predlog da grad dobije ime Petrovgrad, što je Odlukom Gradskog veća, odobreno na višoj instanci 18. 2. 1935. godine. Tokom Drugog svetskog rata, nemačka okupaciona vlast, nezvanično je koristila naziv Veliki Bečkerek (*Gross Betschkerek*) ili Bečkerek (*Betcshkerek*), da bi od 2. 10. 1946. godine grad dobio novi naziv – Zrenjanin, po narodnom heroju Žarku Zrenjaninu. Ovo je naglašeno s obzirom na dokumenta koja se spominju u daljem tekstu.

Nemačke okupacione vlasti za vreme Drugog svetskog rata, u svojim dokumentima nisu koristile zvaničan naziv Petrovgrad već su koristili Bečkerek ili Veliki Bečkerek, tako da se u citatima dokumenata navodi taj naziv grada.

Dokumenta o oduzimanju – Konačna odobrenja – *Endgenehmigung*, su odobravana od strane Franca Nojhauzena, Generalnog opunomoćenika – *Obergruppenführer*, za privredu na Teritoriji vojnoupravnog komandnata Srbije – *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien*, odnosno *Der Militärbefehlshaber Südost*, *Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave) identično kao i u oduzimanju nepokretnosti.

Oduzimanje je u Petrovgradu faktički vršeno u periodu 1941–1944. godine iako je Zakon opredeljavao za period 6. 4. 1941 – 9. 5. 1945. godine, u periodu kada već nije bilo Jevreja u gradu. Poslednji koji su nasilno napustili grad su bili oni koji su odvedeni prenatrpanim šlepovima 18. avgusta 1941. godine, ujutro u 8 sati, i drugi šlep u 12 sati.

Naziv pravnog lica

Podaci su preuzeti iz dokumenata nemačke okupacione vlasti kojom raspolaže Jevrejska opština Zrenjanin, navodeći ime vlasnika i njegove porodice, a po potrebi i povezana lica.

Prezime i ime vlasnika pravnog lica kome je oduzeta nepokretna i pokretna imovina

U pogledu prezimena i imena vlasnika pravnog lica, a kad nije navedeno ime vlasnika, samo naziv pravnog lica, iskazano je ime i prezime prema kome je vođen postupak oduzimanja od strane nemačke okupacione vlasti, prepisano je iz akta o oduzimanju, odnosno Konačnog odobrenja kao i svih dokumenata koji su prethodili tome.

Podaci o porodici ako ima saznanja

Podaci o porodici u kojoj je živelo lice (ili lica) prema kome je vođen postupak oduzimanja su uzeti iz dokumenata Istorijskog arhiva Zrenjanina, iz *POPISNOG LISTA za ustrojenje spiska članova i stanovnika grada Petrovgrada – Starešina porodice*, koji je sačinjen u periodu od 1936–1937. godine. Iz ovog dokumenta se mnogo saznaje o porodicama Jevreja, verskoj pripadnosti, dokument je verovatno i koristila nemačka okupaciona vlast, jer tu su bili i pobočni podaci o porodicama, promeni prebivališta – boravišta, poreklu, verskoj pripadnosti i drugi podaci od značaja za porodice i starešine porodica.

U *Popisnom listu* su navedeni podaci:

- adresa na kojoj je porodica živela,
- ime i prezime starešine porodice,
- zanimanje,
- mesto i datum rođenja,
- veroispovest,
- imena roditelja,
- gde sve i koliko gde od rođenja do dolaska u Petrovgrad je živio, evidenciona dokumentacija istog, ako je rođen posle 1881. godine isto i za oca, kod udovice za muža,
- članstvo opštine (zavičajnost),
- državljanstvo,
- podaci za ženu, devojačko prezime, veroispovest, ako je imao i drugu, za nju isti podaci,
- deca koja žive sa njim u zajednici, njihovi članovi porodice,
- članovi porodice koji žive u drugom mestu ili u inostranstvu,
- podaci od kada borave u Velikom Bečkereku,
- podaci o promeni prezimena, to je obično u rukopisu,
- potpis starešine porodice.

Svaki *Popisni list* je imao svoj broj, a takođe i evidencioni karton, koji je bio poseban list sa sličnim podacima.

Prilikom analize i utvrđivanja porekla porodice za sačinjavanje ove knjige mnogo su koristili rukopisi službenika koji su upisivali novonastale podatke posle Drugog svetskog rata, u pogledu stradanja, da li je neko preživio, gde se nalazi, da li je promenio prezime, što se dešavalo, da li se negde iselio, da li je promenio veru, naročito zanimanje i ako je imao neku firmu gde se nalazila ili sl. To su korisni podaci na osnovu kojih može da se prati, istražuje sudbina pojedinca i porodice. Uz *Popisne liste* je odlagan, u izuzetno retkim slučajevima i dokument Jevrejskog istorijskog muzeja Beograda, „Upitnik za podatke o Jugoslovenima – Jevrejima koji su preživeli fašistički teror“, to su lica koja su bila podvrgnuta anti-jevrejskim merama posle 6. 4. 1941. godine (nošenje žute trake, prisilni rad, zatvaranje, deportovanje, konfiniranje, integriranje, u kom mestu, kada i od koga, kuda je odveden, kao i dalja njihova sudbina).

Mesto i vreme stradanja

Za utvrđivanje podataka o mestu i vremenu stradanju, uglavnom su korišćeni postojeći podaci koji su bili na raspolaganju. Kako je većina tih baza podataka o stradalnicima i dalje aktivna i nije konačna, dati su podaci najmanje iz dva izvora ili ako nisu identični podaci, dati su podaci iz oba izvora. U slučaju da je neko od članova porodice preživeo, dati su podaci o njegovom boravištu nakon Drugog svetskog rata, mada je takvih bilo u neznatnom delu. Najčešće su to podaci iz:

- 1) Yad Vashem „The Central Database of Shoah Victims' Names“ (sajt: <https://yvng.yadvashem.org/>)
- 2) „Jevreji bivše Jugoslavije – žrtve fašizma 1941-1945“, „Jevreji žrtve fašizma“, dokument Jevrejskog istorijskog muzeja Beograd
- 3) Šosberger, Pavle: *Jevreji u Vojvodini, Kratak pregled istorije vojvođanskih Jevreja*, Novi Sad: Prometej, 1998
- 4) Dokument Jevrejske opštine Zrenjanin. „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“. <http://vojvodinakom1941.org/rs/>
- 5) *Memorijalni spisak žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, Zrenjanin: Jevrejska opština Zrenjanin, 2022
- 6) <https://www.muzejgenocida.rs/2/popis-zrtava-rata-1941-1945>

Imovina u vreme oduzimanja

Ovde su prikazana, oduzimanja imovine pravnim licima, koja su vršila isključivo dva organa nemačke okupacione vlasti:

- *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji) i
- *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave).

Za svako oduzimanje pravnim licima i njihove pokretne i nepokretne imovine, hartija od vrednosti, određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja radi sprovođenja postupka oduzimanja, izvršeno je skidanje svih tereta sa trgovine po odluci *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji).

Sačinjen je bilans početnih i završnih računa, svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom od početnog i završnog bilansa, oduzimanja, prenos na novog vlasnika ili likvidacija firme.

Postupak je detaljno preispitan, sačinjen je kompletan popis celokupne imovine, inventar, robe na zalihama, poslovnih knjiga, novčanih sredstava, kao i izdataka, zaduženja, hipoteke i sl. za koje su poslužile i zemljišne knjige – list tereta i sl. i iz katastarskog ureda, upoređivani su topografski brojevi parcela sa katastarskim parcelama. Po pribavljenim izvodima iz zemljišnih knjiga, kod većih firmi sačinjene su precizne skice nepokretnosti koja se oduzima, vrši se detaljna procena nepokretnosti, godina izgradnje, stručni nalaz i procena zemljišta, koji sadrži uporednu identifikaciju topografske i katastarske parcele, površine svih etaža, položaj objekta u odnosu na centar grada,

pokrivenost infrastrukturom, stabilnost izgrađenog objekta, od kakvog građevinskog materijala je sačinjen, opremljenost svih prostorija ugrađenim nepokretnim i pokretnim delovima, namena svakog dela, uključujući i pomoćne i druge objekte koji se nalaze u sklopu objekta – dokumenta „Stručno mišljenje procena o zemljištu i nepokretnosti firme” – *Gutachten über den Wert des Grundstücks*. Uz predmetni dokument se sačinio i „Obračun troškova” – *Spesenverrechnung*, koji se obračunava na teret kupca.

Na osnovu tako izvršenog stručnog mišljenja veštaka, isti daje procenu – preporuku vrednosti nepokretnosti - *Schätzungsgutachten*, s tim da vrši i obračun kirije, ako je bilo – *Miete-enabrechnung* i daje Konačan obračun – *Endabrechnung* i opredeljuju se svi troškovi na koji račun se uplaćuju.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja radi sprovođenja postupka oduzimanja, koji podnosi zahtev za oslobađanje dužnosti po obavljenom poslu *Entlastungserklärung* po odluci *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), do prenosa vlasništva ili likvidacije firme, bez saglasnosti, namere i potpisa vlasnika pravnog lica.

Kupoprodajni ugovor – *Kaufvertrag* sačinjavaju lice kome se oduzima imovina i firma ili fizičko lice na koga se prenosi imovina, kao kupac, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetnog ugovora. Ugovor se zaključuje preko opunomoćenog komesara imovine Jevreja, pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti, što znači da nema ni izražene volje da se ovakav posao obavi, pošto su tokom 1943. i 1944. godine, kad se ceo ovaj postupak sprovodi, oni već odvedeni.

Da bi ovaj postupak bio sproveden kako nalaže „Naredba i Uredba o Jevrejima i Ciganima u Srbiji”, od 30. 5. 1941. godine, i dopune istih od 22. 7. 1941. godine, saglasno članu 11. i 16, trebalo je da se uskladi i donese Konačno odobrenje – *Endgenehmigung* od strane Generalnog zastupnika za Srbiju u privredi odnosno Šefa vojne uprave u Srbiji. Konačnim odobrenjem je precizirana nepokretnost, moguće zajedno sa pokretnom imovinom, mogu da budu predmet i akcije koje je sadržalo pravno lice ako je pravni oblik organizovanja bilo akcionarsko društvo, uglavnom sav sadržaj koji je imao i kupoprodajni ugovor. Kupac je imao obavezu da kupoprodajnu cenu uplati na račun lica koje odobrava/ donosi Konačno odobrenje, Generalni zastupnik za Srbiju u privredi, odnosno Šef vojne uprave u Srbiji (Franc Najhauzen) kao „dobitak od arizacije” kod ovlašćene banke, češće se spominje Udruženje banaka AD u Beogradu, takse su uplaćene na račun „Komisije za procenu u Banatu” kod Narodne banke u Pančevu. Dokaz o uplati kupoprodajne cene i takse kupac je u obavezi da stavi na uvid opunomoćenom komesaru imovine Jevreja koji je imenovan za svaki slučaj oduzimanja.

Sledeći dokument koji se izdaje je Izvod o plaćanju – *Zählblatt*.

Prilikom upisa u zemljišno-knjižni uložak u listu „B” – List o vlasništvu – DN upis br. i datum, upisuje se pravni osnov upisa – kupoprodajni ugovor, s tim da ako ima tereta, uračunava se u kupoprodajnu cenu i prelazi na obavezu kupca da izmiri, odnosno nasleđuje tu obavezu, to se desilo u slučajevima većih firmi koje su u vlasništvu imale nepokretnosti, pa se u sklopu oduzimanja firme vrši i oduzimanje nepokretnosti sa sprovođenjem postupka uknjižbe.

Na ovaj način se novi vlasnik, nemačka okupatorska firma ili fizičko lice, formalno-pravno obezbedio da je u datom trenutku vlasništvo prešlo na njega. Licu – Jevreju koji je

označen kao „prodavac“, ili opunomoćeniku komesara imovine Jevreja, (koga postavlja okupaciona nemačka vlast) – oduzeto je sve, u jednom, samo naizgled, legalnom postupku, bez njegove saglasnosti, volje ili potpisa na bilo kom dokumentu. U vreme oduzimanja on je već odveden na neko mesto stradanja, a imovina oduzeta. Već je rečeno da strašna tragedija banatskih Jevreja počinje 24. 4. 1941. godine, velika deportacija šlepovima bila je 18. 8. 1941. godine, a 1942. Banat je bio „očišćen od Jevreja“ tj. *Judenfraj*.

U pogledu prenosa vlasništva, novi vlasnik, nemačka okupatorska firma ili fizičko lice, podnose zahtev Okružnom sudu – Zemljišno-knjižnom uredu u Velikom Bečkereku, radi realizacije, upisom na osnovu rešenja – *Beschluss* nepokretnost koje naizgled postaje pravnovaljano, bez proveravanja uplate kupoprodajne cene i takse i sa brisanjem svih zabrana koje se vode na predmetno pravno lice i vlasnika pravnog lica, dok pokretna imovina prelazi na novog vlasnika faktičkim preuzimanjem.

Često je imovina pravnih lica glasila na fizička lica, to su obično bili vlasnici tih firmi. Kad je vlasnik nepokretnosti bilo pravno lice sa opredeljenim nazivom, bez navođenja fizičkih vlasnika, tada je dokazni postupak bio izuzetno težak, jer saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nije moglo da se dokaže da je to pravno lice bilo u funkciji jevrejske zajednice.

Kod manjih firmi ili preduzetnika, oduzimanje se vršilo samo preko opunomoćenog komesara imovine Jevreja, sačinjavanjem početnog i završnog bilansa stanja, popisom kompletnog inventara, opreme, sredstava, robe, sirovine i sl. Kod kompleksnijih slučajeva je obrazovana posebna stručna komisija za procenu, sa krajnjim ciljem da se to pravno likvidira odnosno preuzme – kupi Nemač.

Za pojedina pravna lica, ako postoji, dostupna dokumentacija je iskorišćena kako bi se što bliže opisao predmet oduzimanja.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Iskazana vrednost oduzete pokretne imovine pravnog lica i nepokretnosti je informativnog karaktera, upoređenja radi, realna vrednost za ove svrhe nije od značaja. Saglasno kupoprodajnom ugovoru ili postupku oduzimanja, stranke se odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na zaključen ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Nepokretnost odnosno pravno lice u prirodi danas

Kako je za podatke o oduzetoj imovini potreban izvod iz registra nepokretnosti, odnosno uverenje Republičkog geodetskog zavoda o identifikaciji katastarske parcele starog i novog premera, izvršeno je upoređenje odnosno dati su podaci o nepokretnosti u prirodi danas. To je iskazano samo za veća pravna lica: fabrike, cementare, drvare ili sl.

Podaci obuhvataju broj Lista nepokretnosti i katastarsku opštinu u kojoj se nalazi. Podaci o zemljištu: katastarske parcele, potez ili ulica i kućni broj gde se nalazi, način korišćenja i naziv objekta sa katastarskom klasom, površina i vrsta zemljišta, vrsta prava i oblik svojine.

Mada su u većini slučajeva pravna lica: prodavnice, zanatske radnje, apoteke i sl. bile u zakupu, pa nije bilo prenosa nepokretnosti već oduzimanja samo pokretne imovine koja je zatečena u vreme oduzimanja.

Napomena

U ovom delu izneta je opšta konstatacija da, saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) se nisu stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin podnese zahtev za povrat predmetne nepokretnosti.

Razlozi zbog kojih se nisu stekli uslovi da Jevrejska opština ostvari povrat imovine pravnih lica:

- nije moguće izvršiti vraćanje u naturalnom obliku,
- nemogućnost da se dokaže da je imovina pravnog lica na bilo koji način bila u funkciji jevrejske zajednice,
- nemogućnost pribavljanja izvoda iz registra pokretnih stvari,
- nepokretnost koju je sticalac imovine stekao u skladu sa zakonom, nakon podržavljenja imovine, ostaje vlasnik i držalac stvari, a njegova stečena prava ne smeju biti povređena,
- primenom člana 18. Zakona o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju (*Službeni glasnik RS*, br. 72/11, 108/13, 142/14 i US) ne vraćaju se: nepokretnosti koje su po Ustavu i zakonu isključivo u javnoj svojini, službene zgrade i poslovne prostorije koje služe za obavljanje zakonom utvrđene nadležnosti državnih organa, organa autonomne pokrajine, organa jedinice lokalne samouprave i organa mesne samouprave; nepokretnosti koje služe za obavljanje delatnosti ustanova iz oblasti zdravstva, vaspitanja i obrazovanja, kulture i nauke ili drugih ustanova, kao javnih službi, osnovanih od strane nosilaca javne svojine, a čijim bi vraćanjem bio bitno ometen rad i funkcionisanje tih službi; nepokretnosti koje su neodvojivi sastavni deo mreža, objekata, uređaja ili drugih sredstava koja služe za obavljanje pretežne delatnosti javnih preduzeća, društava kapitala osnovanih od strane nosilaca javne svojine, kao i njihovih zavisnih društava, iz oblasti energetike, telekomunikacija, saobraćaja, vodoprivrede i komunalnih delatnosti; nepokretnosti čije bi vraćanje bitno narušilo ekonomsku, odnosno tehnološku održivost i funkcionalnost u obavljanju pretežne delatnosti subjekta privatizacije koji nije privatizovan, kao i subjekta koji se prodaje u postupku stečaja kao pravno lice a u čijoj se imovini nalaze; nepokretnosti koje su namenjene za reprezentativne potrebe Narodne skupštine, predsednika Republike i Vlade; nepokretnosti u vlasništvu Republike Srbije namenjene za smeštaj stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava, vojnih i trgovinskih predstavništava i predstavnika pri diplomatsko-konzularnim predstavništvima; nepokretna imovina koja je prodana, odnosno stečena u postupku privatizacije kao imovina ili kapital subjekata privatizacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje privatizacija; nepokretnosti koje su prodane u postupku stečaja nad preduzećima u većinskoj društvenoj, odnosno državnoj svojini, kao i nepokretnosti koje predstavljaju imovinu stečajnih dužnika u većinskoj

društvenoj, odnosno državnoj svojini koja su kao pravna lica prodati u postupku stečaja; u drugim slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

- Ne vraćaju se podržavljena preduzeća.
- Ima zakonskih naslednika, u ovom slučaju naveden je ostavinski postupak koji je vođen kod nadležnog suda, ako je nepokretnost glasila na vlasnika a ne na pravno lice.
- Naznačeno je ako je vođen postupak za vraćanje imovine kod Agencije za restituciju – Jedinica za vraćanje imovine žrtava Holokausta sa razlozima odbijanja.

Primenom gore navedenih činjenica i uslova u nastavku su izneti pojedinačni slučajevi jevrejskih pravnih lica Petrovgrada prema kojima je vođen postupak oduzimanja imovine – nepokretnosti od strane nemačke okupacione vlasti. Iznet je samo deo – pojedinačni slučajevi za koje smo imali raspoloživu dokumentaciju. Jevrejska opština Zrenjanin u ovim predmetima u pretežnom delu nije stekla pravo na povrat saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016).

U pogledu oduzimanja pokretne imovine od strane nemačke okupacione vlasti, postupak je vođen na sličan način i od strane istih organa: Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji i Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave.

Pokretna imovina je najčešće bila imovina kod pravnih lica: inventar, osnovna sredstva, gotov proizvod, sirovine i prateći materijali, pravljeni su obračuni sa stanjem najčešće za 1940. godinu ili za neposredno ranije, hartije od vrednosti: akcije, menice, deonice, obveznice, spominju se i „bonovi”. Kod fizičkih lica spominju se takođe hartije od vrednosti: akcije, menice, obveznice i deonice, uštedevine preko štednih knjižica, novac od osiguranja, premije, novac na raznim računima, kao i imovina označena u naturalnom obliku.

Dokaze koji su potrebni da se prilože uz zahtev za povrat pokretne imovine, Jevrejska opština Zrenjanin nije uspeła da pronađe, te nije podnosila zahteve za povrat pokretne imovine.

U daljem delu prikazani su pojedinačni slučajevi oduzimanja imovine pravnim licima Jevrejima, za koja Jevrejska opština Zrenjanin u pretežnom delu nije ostvarila povrat, u Petrovgradu, u periodu okupacije 1941–1945. godine, s tim da treba naglasiti da je to samo manji deo slučajeva oduzimanja, sa opisom svih specifičnosti oduzimanja, kako je dato detaljno obrazloženje svih pojedinačnih navedenih primera.

Pregled pojedinačnih slučajeva oduzimanja imovine jevrejskim pravnim licima u Petrovgradu, prema kojima su okupacione vlasti vodile postupak oduzimanja u periodu od 6. 4. 1941. do 9. 5. 1945. godine i prema kojima Jevrejska opština u pretežnom delu nije ostvarila povrat oduzete imovine

DROGERIJA „KOD ZMIJE”

Podaci o vlasnicima i porodici

Bala Rihard, drogerista, rođen 23. 3. 1891. u Novom Sadu, roditelji: otac Josif i majka Josefina, rođena Goldarbajter.

Bala Frida, rođena Adler, u Pakracu, Hrvatska, 1905. godine.

Drogerija se nalazila u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 15, (Herman Gering ulica) u kući u kojoj su i živeli i koja im je oduzeta.

Drogerija je osnovana 1892. godine ali su Bala Rihard i Frida postali vlasnici 1921. godine kada su se doselili u Veliki Bečkerek, prethodno je Bala Rihard bio trgovački pomoćnik u Budimpešti, i godinu i po dana u Slavonskoj Požegi.

Mesto i vreme stradanja

Bala Rihard, odveden 3. 7. 1941. godine u Beograd, stradao u Topovskim šupama, JIM 34817, Yad Vashem Item ID 4355048.

Bala Frida, odvedena 3. 7. 1941 u Beograd–Sinagoga, stradala 1941. godine, JIM 34818, Yad Vashem Item ID 4355047.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Franc Wegerman radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i proizvoda, robe i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja u drogeriji.

Kompletan inventar je oduzet na osnovu kupoprodajnog ugovora, bez potpisa, namere i saglasnosti prodavca, uredno sastavljen spisak svih sredstava, zaliha, kancelarijskog nameštaja i sl, pokretna imovina koja se nalazila u objektu na dan 16. 7. 1942. godine.

Novi vlasnik je postao Leopold Eduard iz Velikog Bečkereka.

Pored gore navedene pokretne imovine postoje evidentirana novčana sredstva koja su zaprimljena u posebnoj evidenciji: na ime Bala Riharda, iznos od 152.671,00 dinara.

Vrednost pokretne imovine u vreme oduzimanja

Vrednost ugovora je 65.348,00 dinara, dok je po popisanom inventaru iznosio 154.746,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

ŠPEDITERSKA FIRMA BERGENTAL DEZIDERA (DEŽE)

Podaci o vlasnicima i porodici

Bergental Dezider (Deže), špediter, sa završenih 6 razreda škole, rođen u Knićaninu, 12. 1. 1879. godine, roditelji: otac Mavro i majka Helena, rođena Švarc.

Bergental Terezija, šefica kancelarije, rođena Goldman od oca Samuela i majke Jakobine, 10. 4. 1877. godine u Knićaninu.

Porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1906. godine, pre toga u Knićaninu, živeli su u ulici Nikole Tesle br. 9.

Posao je započeo 1919. godine.

Mesto i vreme stradanja

Bergental Dezider (Deže), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 54.

Bergental Terezija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 68, Yad Vashem Item ID 677253, ubijena na Sajmištu 1941. godine.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Nikolau Tešler radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja u špediterskoj firmi kao i ono što je zatečeno u magacinu koji se nalazio u ulici *Donau-Schwaben gasse*, uključujući i kancelarijski nameštaj.

Oduzeto na osnovu kupoprodajnog ugovora od 15. 3. 1943. godine, po Konačnom odobrenju – *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.799, red. br. odobrenja 606, od 19. 8. 1943. godine.

Novi vlasnik postaje Mihael Has iz Velikog Bečkereka.

Na spisku pokretne oduzete imovine je i iznos od 25.000,00 dinara, novac od osiguranja.

Vrednost pokretne imovine u vreme oduzimanja

Vrednost ugovora je 113.806,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

FIRMA TEKSTILNE ROBE BOŠKOVIĆ OTONA (ODONA)

Podaci o vlasnicima i porodici

Bošković Oton, trgovac-vlasnik, na popisu stanovništva grada Petrovgrada iz 1936. godine se ne pojavljuje to ime. Uvidom u stanovništvo Jevreja u Kikindi prepoznato je ime Bošković Odon, trgovac, rođen 1896. godine u Kikindi.

Bošković Jolan, supruga, rođena 1890. godine u Kikindi.

Bošković Ladislav, student, rođen 1923. godine, u Kikindi.

Mesto i vreme stradanja

Bošković Oton, prema podacima JIM br. 35465, stradao u nekom logoru 1941. godine, prema Yad Vashem Item ID 4357480, stradao u Jajincima 1941. godine.

Bošković Jolan, prema podacima JIM br. 35466, stradala u nekom logoru 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4357478, stradala u Zemunu, februara 1942. godine.

Bošković Ladislav, prema podacima JIM br. 35467, stradao u nekom logoru 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4357479, stradao u Jajincima, u novembru 1941. godine.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Trgovina tekstilne robe i opreme

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Linepic Jozef radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Sačinjeno je finansijsko stanje – početni bilans na dan 29. 4. 1941. godine do 25. 9. 1941. godine – završno stanje, na osnovu čega je izvršena likvidacija firme.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po završnom bilansu vrednost trgovine kolonijalnom robom iznosi 89.713,25 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, oduzeto pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRAFIKA I PRODAJA NOVINA CINER ARANKE

Podaci o vlasnicima i porodici

Ciner Anton, trgovac, po nekim podacima bio je i vlasnik manufakturne trgovine, završen jedan razred gimnazije, rodio se u Senti, 18. 4. 1878. godine, od oca Davida i majke Katarine, rođene Rajcer.

Ciner Aranka, rođena Bergl, u Čenti 1884. godine.

Od malena su živeli u Velikom Bečkereku.

Živeli su u Gundulićevoj ulici br. 14.

Mesto i vreme stradanja

Ciner Anton, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1092.

Ciner Aranka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1093.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Trafika i novine, sa kompletnim inventarom.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Lenđel Rosa radi sprovođenja postupka likvidacije kompletnog inventara, opreme.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen bilans stanja na dan 28. 4. 1941. godine, popis aktive i pasive i beleške, te je na osnovu toga izvršena likvidacija firme.

Na spisku oduzetih novčanih sredstava se nalazi i 15.000,00 dinara, na ime osiguranja.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Određena je vrednost od 2.796,25 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

ŽITARSKA FIRMA SA SUŠNICOM ZA KUKURUZ „DAJČ JAKOB I DRUGOVI”

Podaci o vlasnicima i porodici

Dajč Jakob, osnivač firme, rođen u Velikom Bečkereku, supruga Dajč Terezija, rođena 1860. godine u Ferendiji (Rumunija), od oca Alberta i majke Julije.

Kao udovica, Dajč Terezija živela je u ulici Dr Emila Gavrila br. 6.

Dajč Josif, naslednik osnivača, izvoznik hrane, završena četiri razreda Građanske škole, rođen 25. 10. 1855. godine u Velikom Sv. Nikoli (Rumunija) od oca Morica i majke Julije, rođene Bem, supruga Dajč Sidonija, rođena Frajnd, 1870. godine u Beču.

Živeli su u Miletićevoj ulici br. 9.

Dajč Samuel, naslednik osnivača, izvoznik hrane, završena četiri razreda Građanske škole, rođen 31. 3. 1857. godine u Velikom Sv. Nikoli (Rumunija) od oca Morica i majke Julije, rođene Bem, supruga Dajč Ruža, rođena Marberger, 1874. godine u Titelu.

Dajč Andrija (Andreas), naslednik osnivača, sin od Samuela i Ruže (Roze), rođen 1904. godine u Velikom Bečkereku,

Živeli su u Miletićevoj ulici br. 11.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1885. godine, pre toga su živeli u Itebeju i u mestu rođenja.

Mesto i vreme stradanja

Dajč Jakob, umro 1912. godine.

Dajč Terezija prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 330, ubijena u Aušvicu 1944. godine, Yad Vashem Item ID 1537017.

Dajč Josif, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 319, ubijen u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4358473.

Dajč Sidonija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 319, ubijena u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4358415.

Dajč Samuel, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 302, prema Popisnoj listi br. 1462 umro 1940. godine, uverenje br. 2554/1940.

Dajč Ruža (Roza), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 328, ubijena u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4358411.

Dajč Andrija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 301, ubijen u Ravensbriku 1945. godine, Yad Vashem Item ID 4358483.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Žitarska firma sa sušnicom za kukuruz „Dajč Jakob i drugovi“ je osnovana 1896. godine i bila je jedna od najpoznatijih žitarskih firmi, radila je do 1940. godine.

Kapacitet sušnice za kukuruz je bio preuzimanje 4 vagona dnevno.

Za pokretnu imovinu je vođen postupak oduzimanja od Jakoba Dajča, za mašine i opremu sušnice za kukuruz koja se nalazila u Miletićevoj ulici pod br. 9, 11. i 13.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Rihard Hartig radi sprovođenja postupka, prodaje kompletnog inventara, mašina i opreme sušnice za kukuruz koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oduzimanje je izvršeno na osnovu kupoprodajnog ugovora od 28. 10. 1943. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), delovodni broj 115585, br. oduzimanja 784, od 12. 11. 1942. godine,

Novi vlasnik Žitarske firme sa sušnicom za kukuruz „Dajč Jakob i drugovi“ postaje Firma „Agrarprodukt A.G.“ iz Bečkereka.

Žitarska firma sa sušnicom za kukuruz „Dajč Jakob i drugovi“ se nalazila u Miletićevoj ulici br. 9-11.

Na spisku oduzetih novčanih sredstava se nalazi ušteđevina na ime Dajč Andreasa 660.276,20 dinara i 8.407,00 dinara, na ime „Dajč Jakob i drugovi“, 1.476.101,00 dinara, na ime Dajč Jakoba 9.131,00 dinara i 18.002,00 dinara.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost Žitarske firme sa sušnicom za kukuruz „Dajč Jakob i drugovi“ je iznosila 50.000,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

U posebnoj evidenciji firma „Dajč Jakob i drugovi“ je imala sredstva na računu u iznosu od 1.476.101,00 dinara, posebno Dajč Andreas 8.407,00 dinara i Dajč Jakob 9.131,00 dinara i 18.002,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Za nepokretnost koja se nalazila u Miletićevoj ulici pod br. 9, 11. i 13, se vodi poseban postupak pred Agencijom za restituciju br. 46-507/2018 od 6. 9. 2018. godine.

TRGOVAČKO-DEONIČARSKO DRUŠTVO ZA TRGOVINU OGREVNIM I GRAĐEVINSKIM MATERIJALOM

Podaci o vlasnicima i porodici

Đarfaš Edmund (Gyãrfãs Ödön), rođen 19. 8. 1872. godine u Budimpešti, generalni direktor i osnivač Trgovačko-deoničarskog društva, otac Rosenthal Albert, majka Berta Brill, porodica je promenila prezime, „pomađarila“.

U Velikom Bečkereku živi od 1895. godine.

Đarfaš Ilona, supruga Edmunda, rođena Flajšman, rođena 25. 3. 1884. godine u Đeru.

Đarfaš Jovan, sin Edmunda, maturant gimnazije, rođen 18. 8. 1905. godine u Velikom Bečkereku, radio u porodičnoj firmi Trgovačko-deoničarsko društvo.

Đarfaš Irenka, ćerka, rođena 1912. godine, umrla u prvoj godini života od šarlaha, postoji nadgrobni spomenik na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu.

Porodica je živela u ulici Sokolski kej br. 8, danas Kej 2. oktobra br. 17.

Đarfaš Ferenc, sin Edmunda, maturant gimnazije, rođen 24. 8. 1904. godine u Velikom Bečkereku, radio u porodičnoj firmi Trgovačko-deoničarsko društvo, vodio je i firmu „Prometno“ d.d. od 1937. godine.

Đarfaš Ana Terezija, supruga Ferenca, rođena Guttman, od oca Danijela i majke Gizele, rođena 21. 3. 1913. godine u Velikom Bečkereku.

Đarfaš Petar, sin Ferenca i Ana Terezije, rođen 13. 1. 1936. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica je živela u Sarajlijinoj ulici br. 10.

Mesto i vreme stradanja

Đarfaš Edmund (Gyãrfãs Ödön), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 344, prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja pod br. 41549, ubijen 18. 4. 1941. godine u Zrenjaninu, MKU 178/1941.

Đarfaš Ilona, prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja pod br. 41560, odvedena i stradala u Beogradu – Sajmište 1942. godine, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 345.

Đarfaš Jovan, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 346, odveden i stradao u jednom od logora u Beogradu 1941. godine.

Đarfaš Ferenc, prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja pod br. 41558, odveden i stradao u Beogradu - Sajmište 1942. godine, MKU 234/1949.

Đarfaš Ana Terezija, odvedena i stradala u Beogradu 31. 4. 1942. godine.

Đarfaš Petar, prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja pod br. 41559, odveden i stradao u Beogradu – Sajmište 1942. godine, MKU 236/1949.

Proučavajući članak objavljen u časopisu *Zavičajac*, br. 36/37, od 2019. godine koji je napisao Stefan Birdić: „Tragom oproštajnog pisma“, mogu da nastanu određene dileme

oko stradanja porodice Đarfaš, ali ovde iznete činjenice zasnivaju se na dokumentima koji su bili dostupni. U svakom slučaju postoji dilema oko uloge Klare Đarfaš, posle udate Poganj, moguće sestre Edmunda Đarfaš, koja nije nikada živela u Velikom Bečkereku i sudbine Đarfaš Jovane, te da li postoji mogućnost naslednika negde u Australiji je neizvesna.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Trgovačko-deoničarsko društvo (akcionarsko društvo) za trgovinu ogrevnim i građevinskim materijalom“, drvaru sa pilanom je osnovao Đarfaš Edmund, početkom 1900. godine. Sva nepokretnost koju je posedovalo to Deoničarsko društvo je vođeno na ime Đarfaš Edmunda. Zapošljavao je 8 činovnika i 40 radnika.

Đarfaš Edmund, kada se iz Budimpešte doselio u Veliki Bečkerek, nakon završenog fakulteta, aktivno se uključio u privredni život. U početku je radio u „Fabrici špiritusa Lukač, Fišera i drugovi“, osnovanoj 1888. godine, čija je proizvodnja obustavljena 1888. godine. Bio je jedan od osnivača i „Torontalske industrije poljoprivrednih mašina, livnica gvožđa i metala“, osnovane 1918. godine i „Deoničarskog društva za lekovito bilje“ od 1920. godine.

Na redovnoj godišnjoj zajedničkoj skupštini „Lojd društva“ i „Građanske kasine“ u Petrogradu, koja je održana 26. 1. 1936. godine, usvojen je godišnji referat za 1935. godinu o materijalnom položaju društva kao i budžet za 1936. godinu. Kako je predsedništvu i članovima biračkog odbora oba društva istekao mandat, izglasana je razrešnica, te su na predlog Sege Jenea, pročitana imena predsedništva i članova biračkog odbora, zatraženo da se glasanje izvrši javno, a Dr Varadi Imre, predesednik Društva „Građanske kasine“, precizirao je da se predloženi kandidati izglasaju za naredni ciklus od 5 godina, koji su svi prisutni članovi Glavne skupštine jednoglasno prihvatili.

Na ovoj sednici Đarfaš Edmund je izabran za predsednika „Lojd društva“.

Parna pilana između Sarajlijine ulice i reke Begej, koju je osnovao 1879. godine Samuilo Engel, izgorela 1894. i obnovljena 1895. godine je radila do 1925. godine kada je preuzima Trgovačko-deoničarsko društvo (akcionarsko društvo) za trgovinu ogrevnim i građevinskim materijalom.

Za „Trgovačko-deoničarsko društvo (akcionarsko društvo) za trgovinu ogrevnim i građevinskim materijalom“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ervin Kramer radi sprovođenja postupka procene/prodaje nepokretnosti i pokretne imovine kompletnog inventara, mašine, sirovine, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

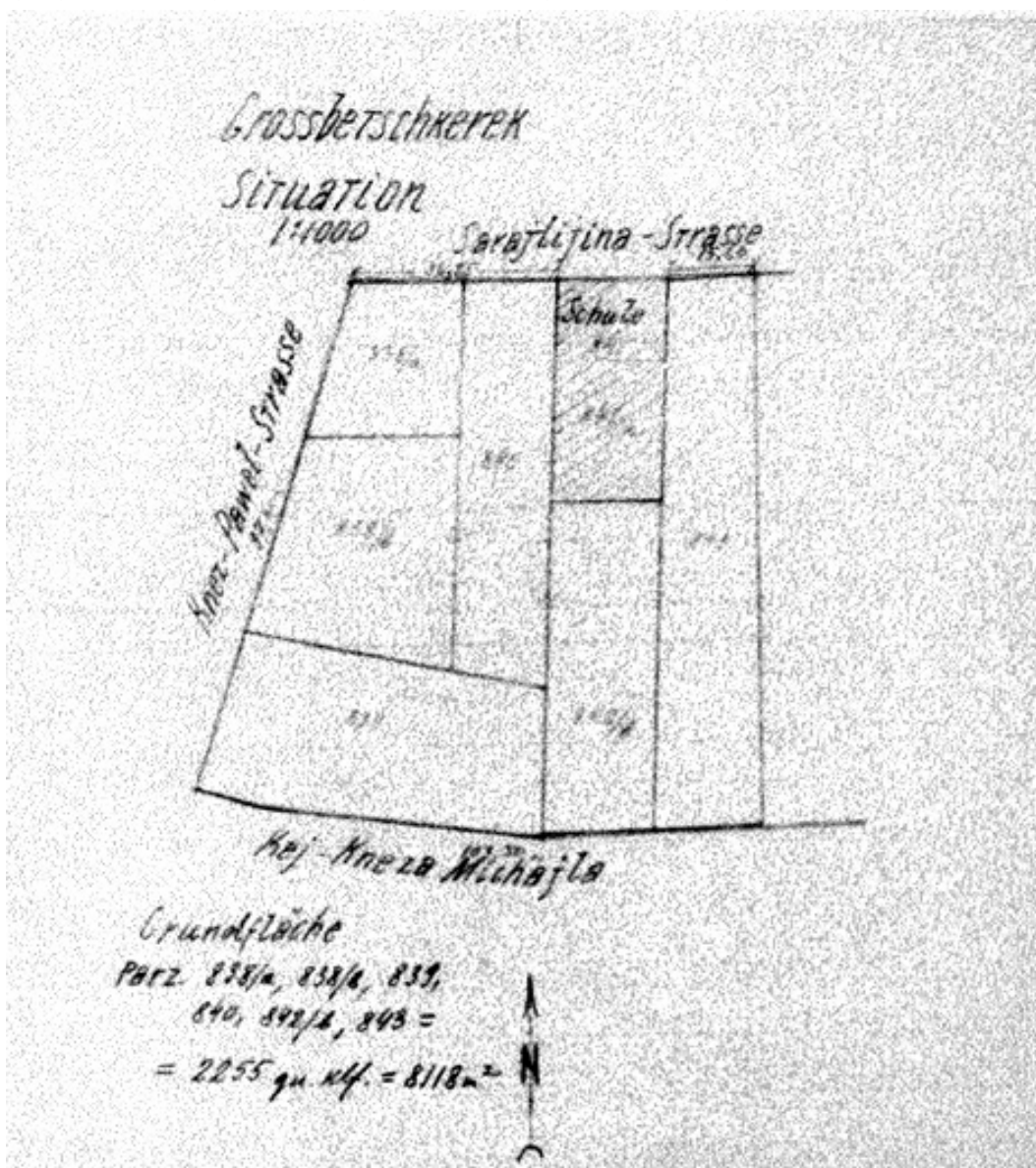
1. Kuća sa dvorištem br. 485, na t. p. br. 838/a, površine 211 kvadratnih hvati, kućište na t. p. 838/b površine 371 kvadratnih hvati, kuća sa dvorištem br. 486 površine 450 kvadratnih hvati, kuća sa dvorištem br. 487 na t. p. 840, površine 318 kvadratnih hvati, kuća sa dvorištem br. 489 na t. p. 843 površine 572 kvadratnih hvati i kućište na t. p. br. 842/b površine 333 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak

br. 445 KO Bečkerek, nalazi se u Bečkereku upisano u DN br. 3244/43 od 10. 8. 1943. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 12. 6. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 66.212 i 82.031, red. br. odobrenja 547 od 29.6.1943. godine.

Novi vlasnici postaju Dr. Nikolaus Masong, Hans Berden i Sepp Lardy, dok se DN upisom br. 28 od 5. 1. 1944. godine precizira udeo vlasništva tako da je Dr Nikolaus Masong vlasnik 1/4, Hans Berden 2/4 i Sepp Lardy 1/4.

DN br. 1172/45 od 26.11.1945. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 370/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN br. 2341 od 24. 8. 1949. godine po odluci Ministarstva šumarstva – Glavne direkcije za drvenu industriju uknjižuje se pravo svojine kao opštenarodna imovina a kao organ upravljanja „Industrija nameštaja Žarko Zrenjanin“ u Zrenjaninu,

Izgleđ nepokretnosti Trgovačko-deoničarskog društva (akcionarsko društvo) za trgovinu ogrevnim i građevinskim materijalom u vreme oduzimanja.

2. Oranica na t. p. br. 6563/8 površine 238 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 13522 KO Zrenjanin, po kupoprodajnom ugovoru od 12. 6. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 66.212 red. br. odobrenja 548 od 29. 6. 1943. godine.

Novi vlasnici postaju Dr Nikolaus Masong, Hans Berden i Sepp Lardy, dok se DN upisom br. 28 od 5. 1. 1944. godine precizira udeo vlasništva tako da je Dr. Nikolaus Masong vlasnik 1/4, Hans Berden 2/4 i Sepp Lardy 1/4,

DN br. 1172/45 od 26. 11. 1945. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 370/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Ovaj predmet se vodi prema Đarfaš Edenu i drugovima.

3. Porodična kuća sa dvorištem i baštom u kojoj je porodica Đarfaš živila, br. 2127 na t. p. br. 3506-3508 površine 1080 kvadratnih hvati i kućište na t. p. br. 3509-3511/a površine 220 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2368, a koje se nalazi u ulici Sokolski kej br. 8. Oduzimanje je sprovedeno po kupoprodajnom ugovoru od 16. 11. 1943. godine i Konačnom odobrenju *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave) Dnevnik br. 118.126 red. br. odobrenja 848 od 8. 12. 1943. godine.

Novi vlasnik postaje Udruženje „Deutsches Heimatwerk“ (Nemački zavičaj) d.o.o. iz Bečkereka.

DN br. 2373/45 od 11. 12. 1945. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1203/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN br. 2522 od 17. 9. 1949. godine upisuje se opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja nepokretnostima „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće“ u Zrenjaninu.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost svih nepokretnosti 2.161.970,00 dinara, 11.900,00 dinara i 837.672,00 dinara za svu nepokretnost Trgovačko-deoničarskog društva (akcionarsko društvo) za trgovinu ogrevnim i građevinskim materijalom i porodičnu kuću s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Kapital Trgovačko-deoničarskog društva (akcionarsko društvo) za trgovinu ogrevnim i građevinskim materijalom je iznosio milion dinara a rezervni 1.750.000,00 dinara.

U posebnoj evidenciji na ime Đarfaš Edmunda bila su sredstva po osnovu štednje 11.100,00 dinara i 19.744,00 dinara i po osnovu premije iznos od 710,60 dinara.

Nepokretnost u prirodi danas

1. Kuća sa dvorištem br. 485, na t. p. br. 838/a, površine 211 kvadratnih hvati, kućište na t. p. 838/b površine 371 kvadratnih hvati, kuća sa dvorištem br. 486 površine 450

kvadratnih hvati, kuća sa dvorištem br. 487 na t. p. 840, površine 318 kvadratnih hvati, kuća sa dvorištem br. 489 na t. p. 843 površine 572 kvadratnih hvati i kućište na t. p. br. 842/b površine 333 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 445 katastarske opštine (KO) Bečkerek, danas odgovara:

Gruntovne parcele br. 838/a, 840 i 842/b utopljene u gruntovnu parcelu 839, dok je topografska parcela (t. p.) 843 ostala samostalna.

T. p. br. 843 odgovara katastarskoj parceli (k. p.) 5807/3 na adresi Sarajlijina br. 2 pod zgradom 11 m² i uz zgradu 5 a i 63 m², zgrada poslovnih usluga u privatnoj svojini, iskazano u listu nepokretnosti br. 22070 KO Zrenjanin I, k. p. 5807/7 zemljište pod zgradom 1 a i 15 m² na adresi Sarajlijina 2A, zgrada poslovnih usluga u privatnoj svojini, iskazano u listu nepokretnosti br. 22097, k. p. 5807/8 zemljište pod zgradom 1 a i 33 m², javna svojina, pomoćna zgrada iskazano u listu nepokretnosti br. 21748 KO Zrenjanin I, k. p. 5807/9 zemljište uz zgradu površine 6 a i 20 m² državna svojina, k. p. 5807/11 zemljište pod zgradom površine 70 m², sve na adresi Sarajlijina br. 2A, objekat u privatnoj državini, izgrađen bez dozvole za gradnju, iskazano sve u listu nepokretnosti br. 20134 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5807/10 na adresi Sarajlijina 2, pod zgradom 87 m² i uz zgradu 2 a i 90 m², iskazano sve u listu nepokretnosti be. 21335 KO Zrenjanin I.

T. p. br. 838/b odgovara k. p. 5807/1 deo pod objektom 26 a i 89 m² na adresi Sarajlijina br. 10 u privatnoj svojini, iskazano u listu nepokretnosti br. 21705 KO Zrenjanin I i k. p. br. 5807/5 deo pod objektom 1 a i 27 m² i uz zgradu 1 a i 26 m² u privatnoj svojini iskazano u listu nepokretnosti br. 22071 KO Zrenjanin I.

T. p. br. 839 odgovara odgovara k. p. 5807/1 deo pod objektom 26 a i 89 m² na adresi Sarajlijina br. 10 u privatnoj svojini, iskazano u listu nepokretnosti br. 21705 KO Zrenjanin I i k. p. br. 5807/5 deo pod objektom 1 a i 27 m² i uz zgradu 1 a i 26 m² u privatnoj svojini iskazano u listu nepokretnosti br. 22071 k. o. Zrenjanin I i k. p. br. 5807/6 zemljište pod zgradom 9 a i 66 m² i zemljište uz zgradu 23 a i 97 m², zgrada poslovnih usluga, koje se nalazi u Jevrejskoj ulici, iskazano u listu nepokretnosti br. 12494 KO Zrenjanin I.

2. Oranica na t. p. br. 6563/8 površine 238 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 13522 KO Zrenjanin I, odgovara k. p. br. 12552/1 zemljište uz zgradu 80 m² i zemljište pod zgradom 1 a i 60 m² na adresi Milentije Popovića br. 109A, porodična stambena zgrada u privatnoj svojini, iskazano u listu nepokretnosti br. 17082 KO Zrenjanin I, k. p. br. 12552/2 pod zgradom 51 m² i uz zgradu 1 a i 61 m² na adresi Olge Petrov br. 106, državna svojina, iskazano u listu nepokretnost br. 22540 KO Zrenjanin I, k. p. br. 12552/3 zemljište pod zgradom 29 m², državna svojina, iskazano u listu nepokretnosti br. 22531 KO Zrenjanin.

3. Porodična kuća sa dvorištem i baštom u kojoj je porodica Đarfaš živela, br. 2127 na t. p. br. 3506-3508 površine 1080 kvadratnih hvati i kućište na t. p. br. 3509-3511/a površine 220 kvadratnih hvati, uključujući i top. parcelu 3504-3505/2/b površine 94 m² sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2368, odgovara k. p. 5895/1 – deo, zemljišta pod zgradom 4 a i 42 m², zemljište uz zgradu 5 a i njiva 1 klase 1 a i 75 m², javna svojina sa pravom korišćenja Mesna zajednica „Mala Amerika“ na adresi Kej 2. oktobra br. 17, upisano u list nepokretnosti br. 14868 KO Zrenjanin I, k. p. 5895/2 – deo zemljišta pod zgradom površine 2 a i 45 m² i zemljište uz zgradu površine 2 a i 54 m², na adresi Kej 2. oktobra br. 17, svojina privatna, sve upisano u list nepokretnosti br. 11900 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5895/3 zemljište pod zgradom površine 1 a i 10 m² i zemljište uz zgradu

površine 1 a i 99 m², privatna svojina, na adresi rade Končara br. 5A, sve upisano u list nepokretnosti br. 18869 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5895/4 zemljište pod zgradom površine 98 m² i zemljište uz zgradu 70 m², svojina privatna, na adresi Rade Končara br. 5A, upisano u list nepokretnosti be. 11727 KO Zrenjanin I, na k. p. br. 5895/5 njiva I klase površine 40 m² u privatnoj svojini, na adresi Rade Končara, sve upisano u list nepokretnosti br. 21569 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5873/27 zemljište uz zgradu površine 20 m², na adresi rade Končara, privatna svojina, sve upisano u list nepokretnosti br. 21569 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5873/1 – deo, zemljište pod zgradom površine 1 a i 71 m² i zemljište uz zgrade površine 3 h 6 a i 17 m² na adresi Rade Končara, svojina javna sa pravom prolaza, sve upisano u list nepokretnosti br. 22112 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5873/7 zemljište pod zgradom površine 3 a i 31 m², svojina privatna, na adresi Rade Končara, sve upisano u list nepokretnosti br. 19316 KO Zrenjanin I, k. p. br. 5873/3 – deo, zemljište pod zgradom površine 3 a i 31 m², na adresi Rade Končara, stambena zgrada za kolektivno stanovanje, vlasnici posebnih delova upisani, sve upisano u list nepokretnosti br. 19320 KO Zrenjanin I.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) Jevrejska opština Zrenjanin vodi postupak za povrat imovine prema fizičkom licu Đarfaš Edmundu, pošto sve nepokretnosti glase na njega, postupak kod Agencija za restituciju br: 46-474/2017 od 8. 12. 2017. godine i 46-469/2018 od 15. 8. 2018. godine.

„DIVOTA“ SPECIJALNA PRODAVNICA KIŠOBRANA, RUKAVICA I KRAVATA HERNFELD TEREZIJE (u nemačkim dokumentima se koristi ime HERRENFELD)

Podaci o vlasnicima i porodici

Hernfeld Rudolf (Prezime Hernfeld preuzeto iz Popisne liste za ustrojavanje članova i stanovnika grada Petrovgrada br. H 11 od 13. 5. 1936. godine), trgovac, sa završena 2 razreda Građanske škole, rođen u gradu Mako (Mađarska) 17. 6. 1893. godine, od oca Davida i majke Marije, rođene Gros.

Hernfeld Terezija, supruga, vlasnica firme, rođena Gincberger, 1901. godine u Velikoj Kanjiži (Mađarska), završena Trgovačka akademija.

Hernfeld Mirko, sin, učenik gimnazije, rođen 1924. godine u Donjoj Lendavi (tada Dravska Banovina).

Porodica Hernfeld se doselila u Veliki Bečkerek u aprilu 1925. godine, ranije su živeli u Donjoj Lendavi.

Živeli su u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 31.

Prodavnica je osnovana 1936. godine i bila je na adresi gde su i stanovali.

Mesto i vreme stradanja

Hernfeld Rudolf, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1048.

Hernfeld Terezija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1049, Yad Vashem Item ID 4367074, stradala 23. 1. 1942. godine u Novom Sadu – racija.

Hernfeld Mirko, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1050.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ferdinand Bajorle, radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, robe zatečene u prodavnici kišobrana, rukavica i kravata.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 8. 4. 1942. godine i Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 41489, red. br. odobrenja 148 od 1. 6. 1942. godine.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 30. 6. 1941. godine.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Divota” prodavnice kišobrana, rukavica i kravata Hernfeld Terezije iznosi 26.526,00 dinara po ugovoru, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Pre porodice Hernfeld ili Herrenfeld na adresi Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 31 je živela porodica Hercfeld po kojoj je i poznata zgrada i prepoznaje se po njoj.

Hercfeld Vilim, rođen u Čehoslovačkoj 1849. godine, doselio se sa suprugom Matildom Hercfeld, rođenom Levi, takođe rođenoj u Čehoslovačkoj 1857. godine.

Hercfeld Vilim je bio po zanimanju obućar i držao je trgovinu cipelama u svojoj kući od 1919. godine, međutim 1922. godine umire.

Imali su sina Aleksandra, apotekara, rođenog u Velikom Bečkereku 1888. godine, bio je oženjen Elizabetom, rođenom Klucke (verovatno katoličke veroispovesti), rođenom 1890. godine i unuku Suzanu, rođenu 1925. godine u Berlinu, gde su živeli od 1924. godine, da bi se po dolasku nacista na vlast u Nemačkoj, vratili u Veliki Bečkerek neposredno pred rat 1935. od kada im je zavičaj tu, po uverenju br. 14617/1935.

Hercfeld Aleksandar je prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1064, ubijen na Sajmištu, a Hercfeld Elizabeta je prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1065, ubijena, takođe, na Sajmištu.

Hercfeld Suzana, kao Nemica, je preživela.

FABRIKA KOŽE, TRGOVINA KOŽOM I ŠPEDICIJA „EKŠTAJN I SINOVI” Veliki Bečkerek

Podaci o vlasnicima i porodici

Ekštajn Jovan (Janoš), industrijalac, vlasnik fabrike kože, rođen 27. 10. 1865. u Velikom Bečkereku, od oca Adolfa i majke Flore.

Ekštajn Antal, industrijalac, sin, rođen 1896. godine.

Ekštajn Franja (Ferenc), privatnik, sin, pored ostalog i vlasnik mlina u Žitištu, rođen 1894. godine.

Prema podacima Dragoljuba D. Čolića, iz rada „Učešće Jevreja u razvoju privrede Banata” (www.jevrejskadigitalnabiblioteka.rs/handle/123456789/128) firmu je osnovao Adolf Ekštajn 1865. godine a počela je sa radom kao trgovina kožom, obučarskim i saračkim priborom, da bi rukovodstvo kasnije preuzeli Ekštajn Jovan i njegovi sinovi, Antal i Franja.

Mesto i vreme stradanja

Ekštajn Jovan, 3. 7. 1941. odveden u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. godine JIM 34897, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 363, odnosno prema podacima JIM pod red. br. 34897, odveden 3. 7. 1941. godine u Beograd i stradao u Topovskim šupama 1941. godine.

Ekštajn Antal (Anton), 3. 7. 1941. odveden u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. JIM 34898, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 362, odnosno prema podacima JIM pod red. br. 34898, odveden 3. 7. 1941. godine u Beograd i stradao u Topovskim šupama 1941. godine.

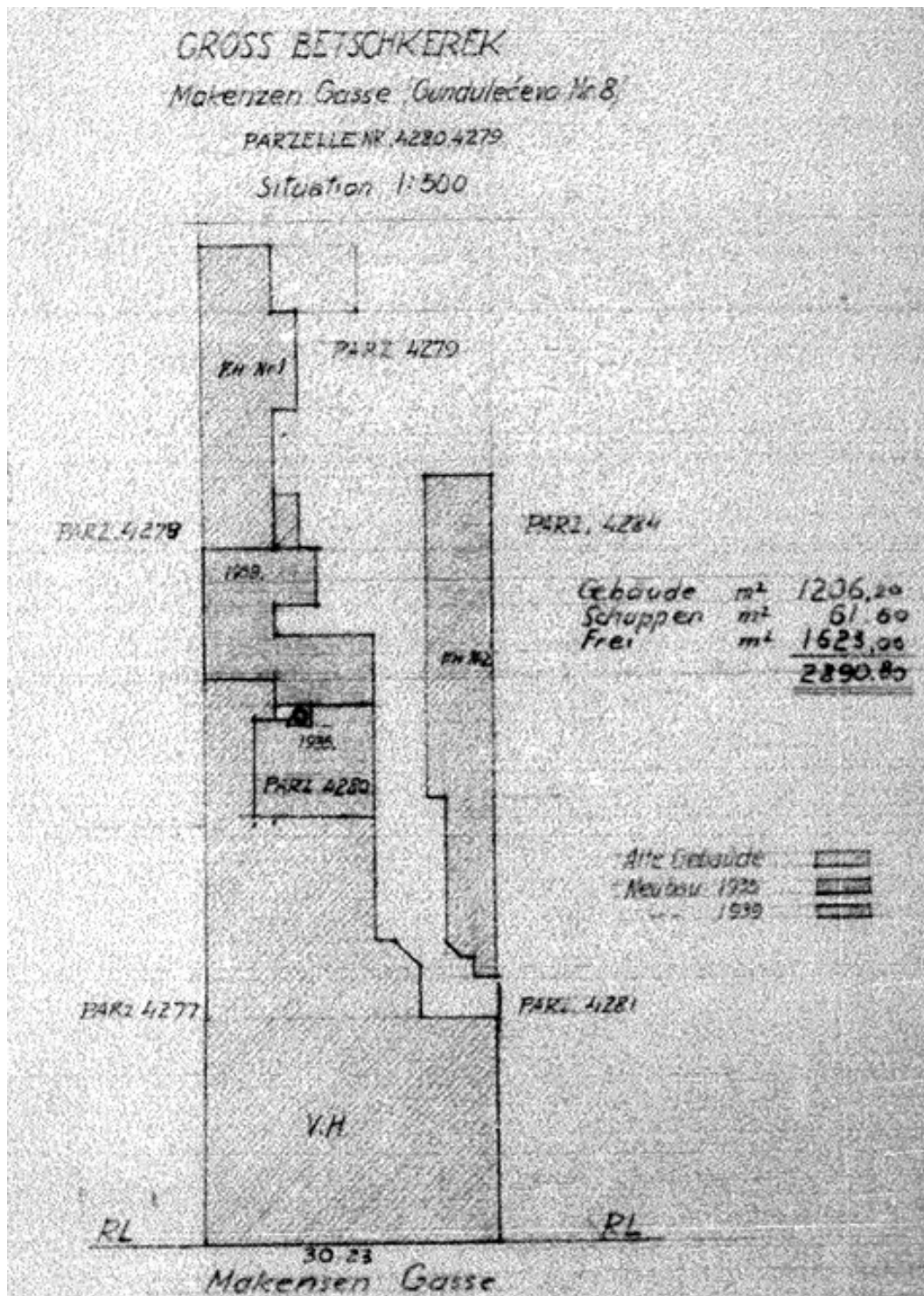
Ekštajn Franja, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 360, odnosno prema podacima JIM pod red. br. 34900, odveden 3. 7. 1941. godine u Beograd i stradao u Topovskim šupama 1941. godine.

Imovina u vreme oduzimanja

Postupak oduzimanja je počeo oduzimanjem nepokretnosti kao imovine koja je glasila na ime Ekštajn Jovana:

- 1) Kuća u ulici Herman Gering br. 39, top. parcela br. 993, kuća br. 607 sa dvorištem, površine od 100 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 561 KO Veliki Bečkerek i k. p. br. 4279 i 4280 (u vreme oduzimanja) odnosno top. parcele br. 3493 i 3494 kuća br. 2119 sa dvorištem i baštom površine 800 kvadratnih hvati upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2099 KO Veliki Bečkerek, sve upisano po DN br. 3571/43 od 19. 8. 1943. godine po osnovu kupoprodajnog ugovora od 23. 7. 1943. godine u zemljišno-knjižni uložak br. 561 KO Veliki Bečkerek i DN br. 3571/43 od 19. 8. 1943. godine po osnovu kupoprodajnog ugovora od 30. 7. 1943. godine u zemljišno-knjižni

uložak br. 2099 KO Veliki Bečkerek. Novi vlasnik obe nepokretnosti postaje Fa¹ „HAKO“ A.G. iz Velikog Bečkereka, po konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.625 red. br. odobrenja 586 od 30. 7. 1943. godine.

Izgled nepokretnosti – fabrika kože u vreme oduzimanja

1. Skraćenica „FA“ se javlja u nemačkim dokumentima i označava firmu.

- 2) U zemljišno-knjižnom ulošku br. 561 KO Veliki Bečkerek za objekat u ulici Maršala Tita br. 39, DN br. 2391/45 na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1225/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije dok je po DN upisu br. 1225 od 11. 12. 1945. godine u zemljišno-knjižnom ulošku br. 561 KO Veliki Bečkerek, upisano kao opštenarodna imovina a kao organ upravljanja „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće” u Zrenjaninu.

U zemljišno-knjižnom ulošku br. 2099 KO Veliki Bečkerek za objekat u Gundulićevoj ulici br. 8, DN br. 2391/45 na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1225/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije dok je po DN upisu br. 2147 od 24. 10. 1945. godine u zemljišno-knjižnom ulošku br. 2099 KO Veliki Bečkerek, upisano kao opštenarodna imovina a kao organ upravljanja preduzeće Fabrika kože „Svetozar Marković – Toza” u Zrenjaninu.

Obe nepokretnosti su oduzete po kupoprodajnom ugovoru od 23. 7. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.625 red. br. odobrenja 586 od 30. 7. 1943. godine.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Nikolaus Molitor radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, mašina, zaliha robe, sirovina i svega što je zatečeno na dan oduzimanja u Fabrici kože, špediciji, magacinu i trgovini.

- 3) U postupku oduzimanja je bio prostor u vreme oduzimanja u ulici Bahnhofgasse bez broja koje je bilo na ime Ekštajn Jovana, pretpostavlja se da je to bio prostor za odlaganje hemikalija i skladište Fabrike kože, na t. p. 5822/b kao bašta u Nemačkoj četvrti sa kućom površine 359 kvadratnih hvati, odnosno po drugim podacima 964 kvadratnih hvati odnosno 3470 m², iskazano u zemljišno-knjižnom ulošku br.5825 KO Veliki Bečkerek.
- 4) Trgovina kožom, koja se sastoji od celokupnog nameštaja i opreme, mašina, zalihe u skladištu, potraživanja i dugovanja, prelazi na novog vlasnike Fa „HAKO” *lederiafabrikation, polzerzeugung von leder und polzwaren aller art kauf und verkauf von fertigleder und zugehören, leder waren, polzwaren, Rohhaute und sonsüge einschlaglge Rohprodukte in en gros und detail, wetters speditons und kommissionegeschatte* (proizvodnja kože i kožne galanterije svih vrsta, otkup i prodaja gotove kože i prateće galanterije, kožne galanterije, sirove kože i drugih relevantnih sirovih proizvoda u rinfuzi, špedicija i komisioni poslovi) po osnovu Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.625 red. br. odobrenja 587 od 30. 7. 1943. godine odnosno kupoprodajnog ugovora od 23. 7. 1943. godine, u vrednosti od 2.834.694,00 dinara.
- 5) Fabrika kože i špedicija koja se sastoji od celokupnog nameštaja i opreme, mašina, zaliha u skladištu, potraživanja i dugovanja precizno imenovani i na osnovu procene stručnog veštaka prelaze na novog vlasnike Fa „HAKO” *lederiafabrikation, polzerzeugung von leder und polzwaren aller art kauf und verkauf von fertigleder und zugehören, leder waren, polzwaren, Rohhaute und sonsüge einschlaglge Rohprodukte in en gros und detail, wetters speditons und kommissionegeschatte* (proizvodnja kože i kožne galanterije svih vrsta, otkup i prodaja gotove kože i prateće galanterije, kožne galanterije, sirove kože i drugih relevantnih sirovih proizvoda u rinfuzi, špedicija i komisioni poslovi)

po osnovu Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.625 red. br. odobrenja 588 od 30. 7. 1943. godine odnosno kupoprodajnog ugovora od 23. 7. 1943. godine, u vrednosti od 3.655.682,00 dinara.

Pored gore navedene pokretne imovine postoje evidentirana novčana sredstva koja su zaprimljena u posebnoj evidenciji:

Na ime Ekštajn Jovana i sinova ili samo Ekštejn Jovana 262.991,00 dinara, 9.353.140,00 dinara i 9.172,00 dinara, kao štednja i akcije u vrednosti od 50.000,00 dinara.

Na ime Ekštajn Franju (Ferenca) su novčana sredstva na ime osiguranja 100.000,00 dinara, 200.000,00 dinara i 200.000,00 dinara, novac na računu 74.864,00 dinara.

Na firmu Ekštajn i sinovi iznos od 55.000,00 dinara.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

1.783.900,00 dinara

S tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Nepokretnosti i pokretnosti u Žitištu

U posedu Fabrike kože, trgovine kožom i špedicije „Ekštajn i sinovi“ Veliki Bečkerek je bio i mlin u tada St Georgen am Bega – Žitište, s tim da su u zemljišno-knjižni uložak br. 433 i 521 KO Žitište upisani Ekštajn Jovan (Janoš) i Ferenc (Franz). Mlin su kupili po DN upisu br. 5703 od septembra 1917. godine u zemljišno-knjižnom ulošku br. 433. Po DN upisu br. 193 od 18. 1. 1944. godine a na osnovu kupoprodajnog ugovora od 15. 9. 1943. godine na t. p. br. 671 i 672 bila je kuća i mlin sa dvorištem i baštom od 557 kvadratnih hvati. Po zemljišno-knjižnom ulošku br. 521 KO Žitište na t. p. br. 673 i 674 je bila kuća br. 266 sa dvorištem i baštom površine 439 kvadratnih hvati, s tim da su u ovu nepokretnost uključeni svi mlinski objekti, mleveni proizvodi, materijali, vreće i sva pripadajuća oprema i mašine. Oduzimanje izvršeno na osnovu Konačnog odobrenja *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave) Dnevnik br. 114.751 red. br. odobrenja 849 od 9. 12. 1943. godine i kupoprodajnom ugovoru od 15. 9. 1943. s tim da su vlasnici postali Jozef i Franc Koler.

U zemljišno-knjižnom ulošku br. 433 i 521 KO Žitište po upisu DN br. 8683 od 19. 3. 1946. godine a na osnovu rešenja o konfiskaciji br. 6187 od 1945. godine, vlasnik je država Federativna Narodna Republika Jugoslavija.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja u Žitištu

1.057.086,00 dinara

S tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Nepokretnost u prirodi danas

- 1) Kuća br. 2119 sa dvorištem i baštom površine 800 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2099 KO Veliki Bečkerek, danas odgovora k. p. 5873/1 deo ukupne površine 3 h 08 a i 82 m²: zemljište pod zgradom – objektom 94 m² i 3 h 07 a i 88 m² uz zgradu na adresi Rade Končara, vrste objekta – vodoprivrede, trafo stanica i pomoćne zgrade, svojina javna, pravo korišćenja Grad Zrenjanin i PD „Elektrovojvodina“ doo Novi Sad „Elektrodistribucija Zrenjanin“, k. p. br. 5873/24, vrsta objekta pomoćna zgrada, svojina javna, KO Grad Zrenjanin, upisano u list nepokretnosti br. 22112 KO Zrenjanin I. K. p. br. 5873/12 površine 4 a i 65 m² pod zgradom i stambena zgrada za kolektivno stanovanje u državnoj i privatnoj svojini upisano u list nepokretnosti br. 22446 KO Zrenjanin I. Katstarska parcela br. 5873/13 površine 1 a i 96 m² pod zgradom na adresi Gundulićeva br. 8 – Zgrada poslovnih usluga u javnoj svojini Grada Zrenjanina.
- 2) Kuća br. 607 sa dvorištem odgovara porodičnoj stambenoj zgradi u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 39, na k. p. br. 486 8 KO Zrenjanin, površine 2 a i 88 m² od čega je 2 a i 50 m² pod zgradom i 38 m² uz zgradu.
- 3) Nepokretnost na t. p. 5822/b kao bašta u Nemačkoj četvrti sa kućom površine 359 kvadratnih hvati, iskazano u zemljišno-knjižnom ulošku br. 5825 KO Veliki Bečkerek nije mogla da se identifikuje od strane Službe za katastar nepokretnosti (SKN) Zrenjanin.

Nepokretnost u prirodi danas u Žitištu

Po uverenju SKN Žitište br. 952-2/2016-21 i 952-2/2016-22 od 21. 11. 2016. na predmetnim topografskim parcelama je izvršena komasacija.

Napomena

U postupku vraćanja oduzete imovine saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti, sadržaj zahteva za povrat imovine treba obavezno da sadrži dokaz da je imovina na bilo koji način bila u funkciji jevrejske zajednice.

Jevrejskoj opštini je vraćena nepokretnost danas na adresi Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 39, pošto se zgrada vodila na ime Ekštajn Jovana kao njegova individualna svojina predmet br. 46-000248/2017 od 24. 4. 2020. pravnosnažno 6. 6. 2020. uknjiženo u SKN Zrenjanin br. 952-02-6-116-42492/2019 od 25. 5. 2021.

Postupak vraćanja imovine na adresi Gundulićeva br. 8 – Zgrada poslovnih usluga u javnoj svojini Grada Zrenjanina je u postupku, pošto je objekat oduzet Ekštajn Jovanu, predmet br. 446-07-46-245/2017 za deo koji je ostao od Fabrike kože.

Postupak za vraćanje nepokretnosti u Žitištu, koja je bila imenovana na Ekštajn Jovana i Ferencu se vodi pred Agencijom za restituciju br. 446-07-46-153/2017.

STARINARNICA EMMERICH ENGELSMANN

Podaci o vlasnicima i porodici

Engelsman Mirko (Emeric), trgovac, od oca Đula i majke Berte, rođene Presburger, rođen u Subotici, 11. 3. 1904. godine.

Engelsman Ružica, supruga, rođena Knaker, u Kutini, 1907. godine.

U Veliki Bečkerek su se doselili 1932. godine, do tada su živeli u Subotici.

Živeli su na adresi Čarnojićeva br. 12, u Zrenjaninu.

Mesto i vreme stradanja

Engelsman Ružica, stradala u avgustu 1942. godine u Jasenovcu, Yad Vashem Item ID 4360411, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 369.

Engelsman Mirko, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 370.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za oduzimanje starinarnice određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Jancer Franc radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara starinarnice.

Ostaci od gvožđa, papira, kože, cinka i plehova, kompletan zatečen kancelarijski nameštaj i oprema.

Imovina je oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 9. 10. 1943. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 115 325, red. br. odobrenja 781 od 9. 11. 1943. godine.

Novi vlasnik postaje Albert Prec iz Bečkereka.

Postoji evidentirano na ime Engelsman Imrea (vrlo verovatno da je to Mirko, pošto drugih Engelsmanovih u Velikom Bečkereku u to vreme nije bilo) stanje na računu 1.257.317,00 dinara a na ime Engelsman Ružice iznos od 3.287,00 dinara.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost Starinarnice Engelsman Emeriha je iznosila 212.957,00 dinara, mada je po popisu vrednost iznosila 366.515,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

MANUFAKTURNA RADNJA FELZMAN ARONA

Podaci o vlasnicima i porodicima

Felzman Aron, trgovac, završenih 8 razreda osnovne škole, rođen u Žilnicama (Čehoslovačka) 27.11.1877. godine, od oca Izraela i majke Sare, rođene Jakubović.

Felzman Marija, rođena Mauskopf, u Černopataku (Čehoslovačka) 1886. godine.

Felzman Aleksandar, sin.

Mauskopf Ernest, nećak, trgovački pomoćnik, rođen u gradu Kolijatica (Čehoslovačka), od oca Mauskopf Lipota i majke Mauskopf Fani, rođene Bilke.

Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1905. godine, a Mauskopf Ernest od 1930. godine u ulici Pupinova br. 5.

Mesto i vreme stradanja

Felzman Aron, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 902, Yad Vashem Item ID 4361325, ubijen 1941. godine u Beogradu.

Felzman Marija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 903, Yad Vashem Item ID 4361323, ubijena 1941. godine u Beogradu.

Felzman Aleksandar, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 904, Yad Vashem Item ID 4361324, ubijen 1941. godine u Beogradu.

Mauskopf Ernest, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 905, Yad Vashem Item ID 987854, ubijen 1943. godine u Beogradu.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Paul Peter radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i robe koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja – likvidacioni završni račun na dan 21. 9. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama sredstva, roba i inventar prodavnice, sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 18. 2. 1942. godine, kojim je vlasništvo preneto na Metc Kipera. Izvršeno konačno odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 111.166 oduzimanje br. 398 od 6. 2. 1943. godine.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost manufakturne radnje je iznosila 155.463,50 dinara po kupoprodajnom ugovoru, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na spisku oduzetih novčanih sredstava se nalazi i 345.607,00 dinara, 1.583,00 dinara i 57.956,25 dinara na ime štednje, 10.000,00 dinara, 250,00 dinara, 5.000,00 dinara i 10.000,00 dinara na ime osiguranja.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

U pogledu nepokretnosti koja je oduzeta Felzman Aronu i supruzi Mariji – Mariški vodi se postupak pred Agencijom za restituciju, predmet br. 46-97/2018 od 14. 2. 2018. godine za objekat u Miletićevoj ulici br. 18 i 20 i predmet br.46-68/2018 od 31. 12. 2018. godine za objekat u Pupinovoj ulici br. 5, po delimičnom rešenju su vraćena dva jednosobna stana u tom predmetu, preostaje ostali deo za rešavanje.

FIRMA ZA PRODAJU ŽITARICA FENJVEŠ IŽA I IDE (ILONE)

Podaci o vlasnicima i porodici

Fenjveš Ižo, žitarski trgovac, maturant gimnazije, rođen u Aranjmedešu (Rumunija) 22. 9. 1879. godine, od oca Šandora i majke Ide.

Fenjveš Ida, supruga, rođena Vajs, 4. 3. 1889. godine u Novom Mestu (Čehoslovačka).

Fenjveš Tibor, privatni činovnik, završio trgovačku školu, rođen 1916. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1903. godine, pre toga u mestu rođenja i Budimpešti, u ulici Pupinovoj br. 2.

Mesto i vreme stradanja

Fenjveš Ižo, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 906, ubijen u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4361343.

Fenjveš Ida, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 907, ubijena u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4361339.

Fenjveš Tibor, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 908, ubijen u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4361341.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Trgovina žitaricama, sa kompletnim inventarom.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Peter Egner radi sprovođenja postupka likvidacije kompletnog inventara, opreme i mašina.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen bilans stanja na dan 2. 5. 1941. godine, popis aktive i pasive i beleške, završni bilans sa 26. 2. 1944. godine, te je na osnovu toga izvršena likvidacija firme.

Na ime Fenjveš Ižo je bila i sušionica za kukuruz u Miletićevoj ulici br. 49, kapaciteta prijema 4 vagona dnevno.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Rihard Hartig radi procene nepokretnosti i sprovođenja postupka oduzimanja nepokretnosti, zajedno sa opremom i mašinama.

1. Kuća sa okućnicom br. 1478, 2 sušare za kukuruz sagrađene na ovoj t. p. sa kompletnom mehanizacijom, na t. p. br. 2461, površine 590 kvadratnih hvati, sve upisano u

zemljišno-knjižni uložak br. 1456 KO Veliki Bečkerek, nalazi se u ulici Miletićevoj br. 49 u DN br. 118/44 od 11. 1. 1944. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 28. 9. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 115.287 red. br. odobrenja 775 od 4. 11. 1943. godine.

Novi vlasnik postaje preduzeće „Dunav – Cereal A.D.” (Donau-Cereal) u Beogradu, Frankopanova br. 34.

DN br. 1513/46 od 5. 1. 1946. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1795/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN br. 1479 od 13. 5. 1949. godine postaje opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja predmetne nepokretnosti „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće” u Zrenjaninu.

2. Kuća sa okućnicom i baštom br. 637, na t. p. br. 1031-1032, površine 510 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 585 KO Veliki Bečkerek, nalazi se u ulici Pupinova br. 13, u DN br. 5847/43, po kupoprodajnom ugovoru od 11. 10. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 115.176 red. br. odobrenja 745 od 4. 11. 1943. godine.

Novi vlasnik postaje „*Treuhand A.G.*” *Aktiengesellschaft für Vermögensverwaltungen und Kontrollgeschäfte*, („Treuhand AG” Društvo akcionara za upravljanje imovinom i kontrolne poslove), Veliki Bečkerek.

DN br. 2370/45 od 11. 12. 1945. godine na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju imovina uknjižena u korist Narodne Republike Jugoslavije.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost po bilansu stanja je 14.800,00 dinara, mada je vrednost bila mnogo veća, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost nepokretnosti je 1.033.480,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na zaključen ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Vrednost nepokretnosti je 413.380,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na zaključen ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Pored gore navedene pokretne imovine postoje evidentirana novčana sredstva koja su zaprimljena u posebnoj evidenciji: na ime Fenjveš Ižo iznos od 14.832,50 dinara, 2.700,00 dinara i 71.099,75 dinara.

Nepokretnost u prirodi danas

1. Kuća sa okućnicom br. 1478, 2 sušare za kukuruz sagrađene na ovoj t. p. sa kompletnom mehanizacijom, na t. p. br. 2461, površine 590 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 1456, odgovara k. p. br. 5026 KO Zrenjanin I, zemljište uz zgradu 5 a, zemljište pod zgradom 9 a i 28 m² i njiva 5 a i 11 m², nepokretnost u javnoj svojini i privatnoj svojini, na adresi Miletićeve br. 49.
2. Kuća sa okućnicom i baštom br. 637, na t. p. br. 1031-1032, površine 510 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 585 KO Veliki Bečkerek, odgovara k. p. 4354 zemljište pod zgradom površine 3 a i 92 m², svojina javna, k. p. 4355/1 njiva I klase površine 1 a i 72 m², svojina javna, k. p. 4355/2 njiva I klase površine 3 a i 07 m² svojina javna i k. p. 4355 zemljište pod zgradom površine 2 a i 06 m² i zemljište uz zgradu površine 3 a i 68 m² porodična stambena zgrada u javnoj svojini na adresi Pupinova ulica br. 13, sve upisano u list nepokretnosti br. 16586 KO Zrenjanin I.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Jevrejska opština Zrenjanin je vodila postupak za povrat nepokretnosti u ulici Miletićevoj br. 49, pošto je nepokretnost glasali na fizičko lice te je u predmetu Agencije za restituciju – Jedinica za vraćanje imovine žrtava Holokausta br. 46-000212/2018 od 19. 11. 2021. godine, pravnosnažno 20. 12. 2021. godine, vraćena stambena zgrada br. 2 površine 520 m² i stambena zgrada br. 3 površine 58 m².

Jevrejska opština Zrenjanin vodi postupak za povrat nepokretnosti u ulici Pupinova br. 13, pošto nepokretnost glasi na fizičko lice, te je predmet Agencije za restituciju – Jedinica za vraćanje imovine žrtava Holokausta br. 46-000246/2017 od 19. 11. 2021. godine u toku.

INDUSTRIJA MRAMORA FIŠL JAKOB I DRUGOVI

Industrija mramora, granita, sijenita i veštačkog kamena D.D.

Podaci o vlasnicima i porodici

Fišl Jakob, suvlasnik Industrije mramora (mermera), žitarski trgovac, sa završena 4 razreda srednje škole, rođen u Sv. Mihajlu, 24. 12. 1881. godine, od oca Fridmana i majke Juliane, rođene Ajzler.

Fišl Margita, rođena Rajh, u Zemunu 1886. godine.

Imali su dva sina – Fišl Imre, trgovački pomoćnik, rođen u Velikom Bečkereku 1919. godine i Fišl Paja, 4 razreda srednje škole, rođen u Velikom Bečkereku 1922. godine.

Porodica Fišl se doselila u Veliki Bečkerek 1892. godine. Pre toga su roditelji Fišl Jakoba živeli u Čehoslovačkoj.

Porodica Fišl je živela u Ruvarčevoj ulici br. 18.

Pored Fišl Jakoba, kao suvlasnika u delu 2/4, u delu po 1/4 je bio Hugo Gesler i Oto Gesler, iz firme „Gesler Hugo & Co.“ iz St. Hiebel iz Čehoslovačke.

Firma je nastala iz radionice Fišl Jakoba 1911. godine, da bi 1923. godine prerasla u deoničarsko društvo.

Firmom je rukovodila i Fišl Margita, a neposredno pred Drugi svetski rat, Polak Sigmund.

Polak Sigmund je rođen u Pustinjašu, u Rumuniji, 27. 2. 1879. godine, po zanimanju je bio privatni činovnik, roditelji: otac Filip i majka Jelena, rođena Grinfeld, supruga Karolina, rođena Fišl u Sv. Nikoli (Makedonija), 1881. godine.

Porodica Polak je živela na Karađorđevom trgu br. 3.

Mesto i vreme stradanja

Fišl Jakob, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 933, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe.

Fišl Margita, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 934, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga.

Fišl Imre, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 935, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe.

Fišl Paja, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 936, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe.

Polak Sigmund, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 703.

Polak Karolina, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 704.

Gessler Otto, rođen 4. 8. 1868. godine u Pragu, deportovan u Čehoslovačku, broj zatvorenika 533, verovatno ubijen u Treblinki, prema podacima Yad Vashem Item ID 4767012.

Gessler Hugo, rođen 25. 2. 1873. godine u Pragu, deportovan u Čehoslovačku, broj zatvorenika 407, verovatno ubijen u Terezin Geto u Čehoslovačkoj, prema podacima Yad Vashem Item ID 4766118.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Industrija mramora, granita, sijenita i veštačkog kamena D.D.” je osnovana 1911. godine da bi 1923. godine postalo deoničarsko društvo, sa uvođenje mehanizacije za obavljanje delatnosti, 1937. godine, posle raznih promena u rukovodstvu, zapošljavalo do 20 radnika.

Za „Industriju mramora, granita, sijenita i veštačkog kamena” je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Hans Bišof radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme, mašina, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja – likvidacioni konačni obračun na dan 1. 5. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama, inventar firme, sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 18. 4. 1942. godine, izvršeno Konačno odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 55297, br. oduzimanja 365 od 25. 9. 1942. godine.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

„Industrija mramora, granita, sijenita i veštačkog kamena D.D.” se nalazila u ulici Ruvarčeva br. 18, tako da je obuhvatala i rečnu obalu Begeja.

Postupak oduzimanja nepokretnosti gde se nalazila prvobitno radionica, posle industrija, je izvršena na osnovu procene veštaka.

Predmet oduzimanja je bila nepokretnost u ulici Ruvarčevoj i rečna obala reke Begej po zemljišno-knjižnom ulošku br. 9238, gruntovne parcele 944 i 945 koja se sastojala od kuće br. 566 sa dvorištem i baštom odnosno, u vreme oduzimanja, katastarske parcele 2361 i 2362.

Po upisu u zemljišno-knjižni uložak br. 9238 po upisu br. 5170/1921. godine vlasnici nepokretnosti su Fišl Jakob u delu 2/4, u delu po 1/4 bili su Hugo Gesler i Oto Gesler, iz firme „Gesler Hugo & Co.” iz St. Hiebel iz Čehoslovačke kao vlasnici Fa. „Fišl Jakob & Co.”.

Postoje podaci da je firma „Fišl Jakob i drugovi” posedovala na adresi Ruvarčeva br. 18 i sušnicu za kukuruz, prostirala se do Begeja, koja je bila u postupku oduzimanja nepokretnosti. Kapacitet sušnice za kukuruz je bilo dnevno 2 vagona.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Po Konačnom odobrenju i kupoprodajnom ugovoru vrednost industrije mramora, granita, sijenita i veštačkog kamena je 45.985,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Postoji evidentirano na ima Fišl Jakoba iznos od 286,00 dinara na ime premije.
Ne raspolaže se bližim podacima u vezi vrednosti nepokretnosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne i nepokretne imovine.

TRGOVINA GOTOVOM KONFEKCIJSKOM ROBOM FLEŠ ZOLTANA

Podaci o vlasnicima i porodici

Fleš Zoltan, trgovac sa tri razreda Građanske škole, rođen 28. 5. 1880. godine u Iktaru (Rumunija) od oca Vilima i majke Babete, rođene Grinhut.

Fleš Irma, supruga, rođena Vajs, u Velikoj Kikindi 1885. godine.

Fleš Imre, sin, lekar, rođen u Velikom Bečkereku 1911. godine, u vreme popisa 1936. godine bio u vojsci.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1910. godine iz Temišvara, a firma je osnovana 1919. godine.

Porodica Fleš živela u ulici Kraljice Marije br. 42, danas Ive Lole Ribara br. 42.

Mesto i vreme stradanja

Fleš Zoltan, umro 1938. godine po izvodu MKU br. 7888/1938.

Fleš Irma, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 946, Yad Vashem Item ID 4362633.

Fleš Imre, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 945, Yad Vashem Item ID 4362666.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu gotovom konfekcijskom robom“ je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Hans Osvald radi sprovođenja postupka prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 28. 4. 1941. godine, završni bilans 2. 12. 1941. godine i dobit – izveštaj za taj period sačinjen je 11. 6. 1942. godine, popis aktive i pasive i beleške, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje.

Popisane kompletne zalihe na stanju, kompletan inventar, zalihe, sirovine, oprema i nameštaj firme.

Firma „Trgovina gotovom konfekcijskom robom“ Fleš Zoltana se nalazila u ulici Hermana Geringa br. 2, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 2.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Trgovine gotovom konfekcijskom robom“ iznosi 226.491,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

ELEKTRO-INSTALATERSKA RADNJA FRAJ JOSEFA

Podaci o vlasnicima i porodici

Fraj Josif, trgovac, vlasnik radnje, bio je poverenik Državnog privrednog registra u Petrovgradu, rođen u Ilandži, 2. 12. 1904. godine, od oca Gustava i majke Terezije, rođene Vinter. Otac rođen 1857. u Bekeščabi (Mađarska), živio u Ilandži do 1914. godine, umro u Velikom Bečkereku 1918. godine.

Fraj Imre, brat, činovnik, rođen u Partošu (Rumunija), 9. 8. 1907. godine.

Porodica do 1914. živela u Ilandži, posle toga u Velikom Bečkereku.

Živeli su u ulici Zmaj Jovinoj br. 21.

Mesto i vreme stradanja

Fraj Josif, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 951, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe.

Fraj Imre, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 952, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za trgovinu elektro-instalaterskom robom je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Peter Ketler radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja na dan 10. 10. 1942. godine, popis aktive i pasive na dan 23. 4. 1941. godine kao početno stanje i završno stanje sa 4. 11. 1941. godine i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama elektro-instalaterski materijal, radio aparati i tehnički materijal, pribor i sredstva, inventar prodavnice i sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 7. 4. 1942. godine i preneti su na novog vlasnika, Johana Horvata.

Firma je osnovana 1937. godine.

Prodavnica se nalazila u ulici Gering br. 6.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost trgovine elektro-instalaterskom robom iznosi 31.109,73 dinara po kupoprodajnom ugovoru, međutim, po popisu svih sredstava i finansijskih pokazatelja 138.739,89 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

PRODAVNICA KONFEKCIJSKE ROBE SA KROJAČNICOM FRANK LAJOŠA

Podaci o vlasnicima i porodici

Frank Lajoš (Ludvig), trgovac sa završenom trgovačkom školom, rođen 4. 2. 1879. godine u Ereglaku (Mađarska), od oca Hermana i majke Beti, rođene Engl.

Frank Aranka, supruga, rođena Volfman, 1884. godine u Sarvašu (Mađarska).

Frank Nikola, sin, trgovac, rođen u Velikom Bečkereku 1909. godine.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1908. godine.

Živeli su u Pupinovoj ulici br. 21.

Mesto i vreme stradanja

Frank Lajoš (Ludvig), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 969, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. Yad Vashem Item ID 4362915.

Frank Aranka, umrla pre rata, postoji nadgrobni spomenik na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu.

Frank Nikola, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 970, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. Yad Vashem Item ID 4362959.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za trgovinu konfekcijskom robom sa krojačnicom je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Emil Aušlinger radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine.

Sačinjen je bilans stanja na dan 14. 10. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama, konfekcijska roba, šivaće mašine i šivaći pribor i sredstva, inventar prodavnice i krojačnice, sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 26. 1. 1942. godine, a imovina je prenetna na novog vlasnika, Johana Preca.

Firma je osnovana 1887. godine, osnovao ju je Gedeon Kovač, vodio je pod svojim imenom do 1909. godine kada je preuzeo Frank Lajoš (Ludvig).

Pored toga imao je i novčana sredstva na štednji 4.745,00 dinara.

Prodavnica se nalazila u ulici Herman Gering br. 8, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 8.

Vrednost pokretne imovine u vreme oduzimanja

Vrednost trgovine konfekcijskom robom sa krojačnicom iznosi 584.420,00 dinara po kupoprodajnom ugovoru, međutim po popisu svih sredstava i finansijskih pokazatelja iznosila je 1.265.472,25 dinara, s tim da se stranke prilikom oduzimanja odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

JUVELIRNICA GOLDBERGER (GOLDBERG) MIHAJLO

Podaci o vlasnicima i porodici

Goldberg Mihajlo, vlasnik sajdžijske i zlatarske radnje, rođen u Bukaču (Poljska), 15. 3. 1874. godine, od oca Josifa i majke Genendel, rođene Klajnfeld.

Goldberg Evgenija, domaćica, rođena Lederer, 1877. godine u Novom Sadu, od oca Mavra i majke Jelene, rođene Krishaber.

Goldberg Lilijan, udata Rakoš, ćerka i unuci Rakoš Pipi i Lia su živeli u istom domaćinstvu, s tim da se Lilijan Godberger razvela od supruga.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1896. godine.

Po popisu iz 1936. godine živeli su u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 3, pre toga u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 37, kuću su prodali početkom XX veka i preselili se na tu adresu.

Mesto i vreme stradanja

Goldberg Mihajlo, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 229, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. Yad Vashem Item ID 1455284.

Goldberg Evgenija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 230, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, stradala 1941. godine Yad Vashem Item ID 3568135.

Goldberg Lilijan je preživela.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za juvelirnicu je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Koh Adam radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine.

Celokupna pokretna imovina, juvelirska roba zlatare, sa kompletnim nameštajem, opremom i sl. i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 9. 4. 1942. godine i Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 52.132, br. oduzimanja 223 od 21. 8. 1942. godine.

Sačinjen je bilans početnog stanja sa datumom 9. 6. 1941. godine i završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 13. 1. 1942. godine – izveštaj od 27.4.1942. godine.

Novi vlasnik je postao Herman Barber iz Bečkereka.

Juvelirnica je bila u ulici Gering br. 4.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost juvelirnice iznosi 15.233,00 dinara po kupoprodajnom ugovoru, po proceni imovine iznosi 67.148,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na spisku oduzetih novčanih sredstava se nalazi i 250,00 dinara na ime akcije Poljoprivredne banke i iznos od 70.199,00 dinara na ime štednje.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Vođen je postupak za vraćanje oduzete imovine – nepokretnosti, za objekat u kome su živeli pred Agencijom za restituciju, predmet br. 46-000058/2017, odbijen je kao neosnovan, pošto nije moglo da se vrati u naturalnom obliku, objekat je srušen i sazidan je novi stambeno-poslovni objekat.

PRODAVNICA MEŠOVITE ROBE GOLŠTAJN GIZELE

Podaci o vlasnicima i porodici

Golštajn Gizela, trgovkinja, sa završenih 5 razreda osnovne škole, rođena 1878. godine u Velikom Bečkereku, od oca Golštajn Josipa, rođen 1849. godine u mestu Lipo (Rumunija), umro 1926. godine, i majke Golštajn Beti, rođene Ulman, 1854. godine u Velikom Bečkereku.

Golštajn Mor, brat, trgovački pomoćnik, rođen 1881. godine u Velikom Bečkereku.

Golštajn Gizela, njena majka Beti i brat Mor, živeli su u ulici Cara Dušana br. 131 u Velikom Bečkereku.

Mesto i vreme stradanja

Golštajn Gizela, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 243, ubijena na Sajmištu 1942. godine, Yad Vashem Item ID 8869659.

Golštajn Beti, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 246, ubijena na Sajmištu 1942. godine, Yad Vashem Item ID 729822.

Golštajn Mor, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 250.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Prodavnicu mešovite robe” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Hans Lefler radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji je zatečen na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine koja je izvršena sa datumom 2. 1. 1942. godine.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 28. 4. 1941. godine, popis aktive i pasive i beleške, završni bilans sa datumom 2. 1. 1942. godine – izveštaj od 30. 6. 1942. godine, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje.

Oduzete su zatečene zalihe robe, inventar i sve što je pripadalo prodavnici.

Prodavnica mešovite robe Golštajn Gizele je likvidirana.

Prodavnica se nalazila po nemačkim dokumentima u ulici Nik. Horti br. 131, ulica Cara Dušana br. 131 u Velikom Bečkereku.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Prodavnice mešovite robe” iznosi 2.678,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na oduzetu imovnu, beleška sačinjena

pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Vođen je postupak oduzimanja nepokretnosti kuće u ulici Cara Dušana br. 131, prema Golštajn Moru i Aleksandru kod Agencije za restituciju, br. br. 46-000054/2017 doneto rešenje 26. 4. 2017. godine kao neosnovano za vraćanje oduzete imovine, nepokretnost je u privatnoj svojini.

MEHANIČARSKA FIRMA ARMIN I TIBOR GRINFELD

Podaci o vlasnicima i porodici

Grinfeld Armin, trgovac, rođen u Đenešu (Rumunija) 1886. godine, odnosno po drugom podatku (Yad Vashem) 1894. godine u Temišvaru (Rumunija).

Grinfeld Elza, supruga, rođena Špira 1892. godine u Detta, Timis-Torontal (Rumunija).

Grinfeld Tibor, sin, trgovac rođen u mestu Bačalmaš (Mađarska), 23.3.1911. godine.

Porodica je boravila od 1912. godine u Velikom Bečkereku.

Živeli su u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 24, prvi sprat.

Mesto i vreme stradanja

Grinfeld Armin, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 271, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. Yad Vashem Item ID 4400514.

Grinfeld Elza, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 275, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu. Stradala 1941. Yad Vashem Item ID 4400515.

Stradanje u bazu podataka Yad Vashem je prijavila unuka, te se pretpostavlja da je Grinfeld Tibor preživio, pošto nema podataka o njegovom stradanju.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Mehaničarsku firmu“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Anton Fernand radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine koja je izvršena sa datumom 2. 1. 1942. godine.

Sačinjen je početni bilans stanja na dan 5. 5. 1941. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama, bicikala, šivaćih mašina, po nekim podacima i nakita i satova, inventar prodavnice i sve što je zatečeno, završni bilans 23. 1. 1942. godine – izveštaj od 31. 3. 1942. godine.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 8. 4. 1942. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 49 549, red. br. odobrenja 341 od 19. 11. 1942. godine.

Firma je osnovana 1924. godine.

Novi vlasnik je postao Nikolaus Ajzenbart.

Prodavnica se nalazila u ulici Hermana Geringa br. 36, danas u Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 36.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost mehaničarske radnje iznosi 120.544,00 dinara, prema ugovoru, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

KAFANA „BEOGRAD” GROS MARTINA

Podaci o vlasnicima i porodici

Gros Martin, gostioničar, vlasnik kafane „Beograd”, rođen u Velikom Komlošu (Rumunija), 11. 9. 1881. godine, od oca Davida i majke Rozalije, rođene Kraus.

Gros Etelka, rođena Heler, 1886. godine u Melencima.

U Veliki Bečkerek su se doselili iz Velike Kikinde 1910. godine.

Živeli u ulici Pašičevoj br. 2.

Mesto i vreme stradanja

Gros Martin, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 281, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941, Yad Vashem Item ID 4365217.

Gros Etelka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 280, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd u Sinagogu, stradala 1941. godine, Item ID 4365176.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za gostionu je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Arnold Franc radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 28. 4. 1941. godine i završni bilans sa datumom 29. 4. 1942. godine, popis aktive i pasive i beleške od 27. 3. 1942. godine, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje.

Na spisku oduzetih novčanih sredstava se nalazi i 32.182,00 dinara na ime ušteđevine i evidentiran iznos od 530.229,00 dinara.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost gostione iznosi 23.378,50 dinara s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

FABRIKA CEMENTA UDOVICE JAKOBA GUTMANA I SINOVA

Podaci o vlasnicima i porodici

Gutman Jakob, prvi osnivač trgovine žitaricama i mešovitom robom, rođen je 1845. godine.

Udovica Jakoba Gutmana, Terezija, rođena Šrajber, 1853. godine, nastavlja sa radom trgovine i osniva, 1892. godine, i preuzima rukovođenje Fabrikom cementa i proizvoda od veštačkog kamena, preimenovala je firmu u „Udovica Jakoba Gutmana i sinovi“.

Gutman Mor (Mavro), sin, kao suvlasnik, rođen 1876. godine u Velikom Bečkereku, supruga Julija, rođena Ormoš.

Gutman Bela, sin, trgovac, rođen 1877. godine, supruga Terezija, rođena Štajner, od oca Gustava i majke Berte Gunst.

Porodica Gutman Bele je živela u ulici Vojvode Bojovića br. 19.

Gutman Danijel, sin, trgovac, maturant trgovačke škole, rođen 1882. godine, supruga Gizela, rođena Langfelder, u Temišvaru 1894. godine.

Porodica Gutman Danijela je živela u ulici Save Tekelije br. 2.

Po smrti tri brata, fabrika menja naziv u „Braća Gutman“, s tima da je izvesno vreme bila uključena u posao i udovica od Gutman Bele, Terezija, i sin od Gutman Mora (Mavro).

Gutman Jovan, trgovac, maturant trgovačke škole, rođen 26. 4. 1908. godine u Velikom Bečkereku, od oca Mora (Mavro) i majke Julije, rođene Ormoš, supruga Hedviga, rođena Šuld, 15. 2. 1911. godine.

Gutman Jelisaveta, sestra od Jovana, rođena u Velikom Bečkereku 1910. godine, završena 4 razreda Građanske škole.

Gutman Imre, brat od Jovana, maturant gimnazije, nakon završene škole 1932. godine je otišao u Brno (Čehoslovačka) radi studiranja Više tekstilne škole, rođen 1914. godine u Velikom Bečkereku.

Gutman Vera, ćerka, rođena 1937. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica Gutman Jovana, sa bratom i sestrom, živela je u Zmaj Jovinoj ulici br. 38.

Mesto i vreme stradanja

Gutman Jakob umro 1890. godine.

Gutman Terezija umire 1913. godine.

Gutman Mor (Mavro) umire 1919. godine.

Gutman Bela je umro 1930. godine.

Grobovi im se nalaze na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu.

Udovica Jakoba Gutmana, Terezija, rođena Šajber, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 297 je usmrćena u petrovgradskoj Sinagogi.

Gutman Danijel umro 1938. godine, uverenje br. 35398/938.

Udovica Gutman Danijela, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 291, ubijena u Beogradu 1941. godine.

Gutman Jelisaveta je po podacima Yad Vashem pod ID brojem 4365642 stradala – ubijena 1941. godine u Beogradu, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 295, ubijena u Beogradu.

Gutman Imre je po podacima Yad Vashem pod ID brojem 4365642 stradao – ubijen 1941. godine u Beogradu, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 294.

Jovan Gutman i Vera Gutman su preživeli. Jovan Gutman je umro 1988. godine.

Imovina u vreme oduzimanja

Za Veliki Bečkerek svakako je od velikog značaja osnivanje i rad fabrike cementa, koja je proistekla iz trgovine žitaricama i mešovitom robom koju je osnovao Gutman Jakob 1887. godine, da bi nakon njegove smrti, preduzetnički sposobna supruga 1892. godine osnovala firmu „Udovica Jakoba Gutmana i sinovi” jošu okviru prvobitno trgovačke delatnosti, 1896. godine osniva fabriku cementa i veštačkog kamena, umetničkih cementnih ploča, stubova u različitim oblicima, stepenica. Fabrika se tada nalazila u ulici Marka Oreškovića br. 27, neposredno uz reku Begej. Posle smrti Terezije, 1913. godine, fabriku preuzimaju trojica sinova Mor (Mavro), Bela i Danijel, da bi nakon Beline smrti posao preuzela njegova udovica i Morov sin, Jovan, kada se i menja naziv firme u „Braća Gutman”. Fabrika je bila u potpunosti modernizovana novim mašinama i opremom i proširenim asortimanom robe.

1910. godine fabrika se čak bavila proizvodnjom klikera, zbog čega su je zvali i klikerfabrika.

Nakon završetka Drugog svetskog rata, pošto je Jovan Gutman preživeo, hteo je da nastavi proizvodnju, međutim, dolazi do nacionalizacije i on pokušava da se prilagodi novonastalim okolnostima, polaže majstorski ispit – zanatlija, kako bi mogao i dalje da proizvodi predmete od cementa i veštačkog kamena. Proizvodnja je vremenom opadala, na mestu fabrike se gradilo novo stambeno naselje, te je Jovan morao svoju radionicu da premesti na Ečanski drum III red. br. 1/a, da bi se sedamdestih godina ugasila radionica, njegovim odlaskom u penziju.

Za fabriku cementa određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Mihael Hof radi sprovođenja postupka procene/prodaje nepokretnosti i pokretne imovine kompletnog inventara, mašine, sirovine, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Firma se sastojala od fabrike cementa i fabričke zgrade na t. p. 7395-7397/1 površine 2 jutra i 1145 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 944 KO Veliki Bečkerek i vodila se na ime udovice Jakoba Gutmana i sinove iz Velikog Bečkereka. Oduzimanje je sprovedeno po kupoprodajnom ugovoru od 25. 2. 1944. godine i konačnom odobrenju

Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave), Dnevnik br. 118.202, red. br. odobrenja 1059, od 15. 5. 1944. godine.

Novi vlasnik postaje grad Veliki Bečkerek koga zastupa gradonačelnik Jozef Gion.

Pored gore navedene imovine, porodica Gutman je posedovala i porodičnu kuću u ulici Zmaj Jovinoj br. 38, kuća br. 2024 i 2027 sa dvorištem i baštom na t. p. br. 3360 i 3361/a/1 površine 230 kvadratnih hvati i kuću br. 2024 na t. p. 3362, površine 250 kvadratnih hvati, sve upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2016 KO Bečkerek. Kuću je kupio Jovanov, Jelisavetin i Imreov otac, Gutman Mor, upis br. DN 6383 od 18. 6. 1907. godine, da bi upisom br. 3233 od 9. 10. 1920. godine, po ostavinskom rešenju, upisani bili na jednoj polovini deca Jovan, Jelisaveta i Imre na ravne delove, a na drugoj polovini udovica Gutman Mora (Mavra) Julija, rođena Ormoš. Upisom DN br. 1197 od 9. 3. 1935. godine, po ostavinskom rešenju O br. 1449/33 isključivi vlasnici postaju deca Jovan, Jelisaveta i Imre. Tako je i postupak oduzimanja vođen prema njima, upisano u DN br. 2861/44 od 14. 7. 1944. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 5. 7. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave), Dnevnik br. 118.929, red. br. odobrenja 1148, od 14. 7. 1944. godine.

U predmetnom upisu, upisan novi vlasnik „*Treuhand A.G.*“ *Aktiengesellschaft für Vermögensverwaltungen und Kontrollgeschäfte*, („*Treuhand A.G.*“ Društvo akcionara za upravljanje imovinom i kontrolne poslove), Veliki Bečkerek.

DN br. 2370/45 na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1199/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Nakon toga izvršeno je brisanje upisa i nepokretnost je vraćena Gutman Jovanu kao jedinom nasledniku.

Upisom DN br. 6645 na osnovu rešenja SO Zrenjanin ugovora br. 05/1-6017/1965, uknjižuje se pravo vlasništva na zgrade i zemljište kao društvena svojina a pravo korišćenja „Direkciji za izgradnju hidrosistema DTD“ iz Novog Sada.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Sve mašine, gotovi proizvodi, kancelarijski nameštaj, pomoćni pribori i drugo, po Konačnom odobrenju *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave), Dnevnik br. 118.203, red. br. odobrenja 1058, od 15. 5. 1944. godine odnosno kupoprodajnog ugovora od 25.2.1944. godine, u vrednosti od 793.134,00 dinara, oduzeto je sve.

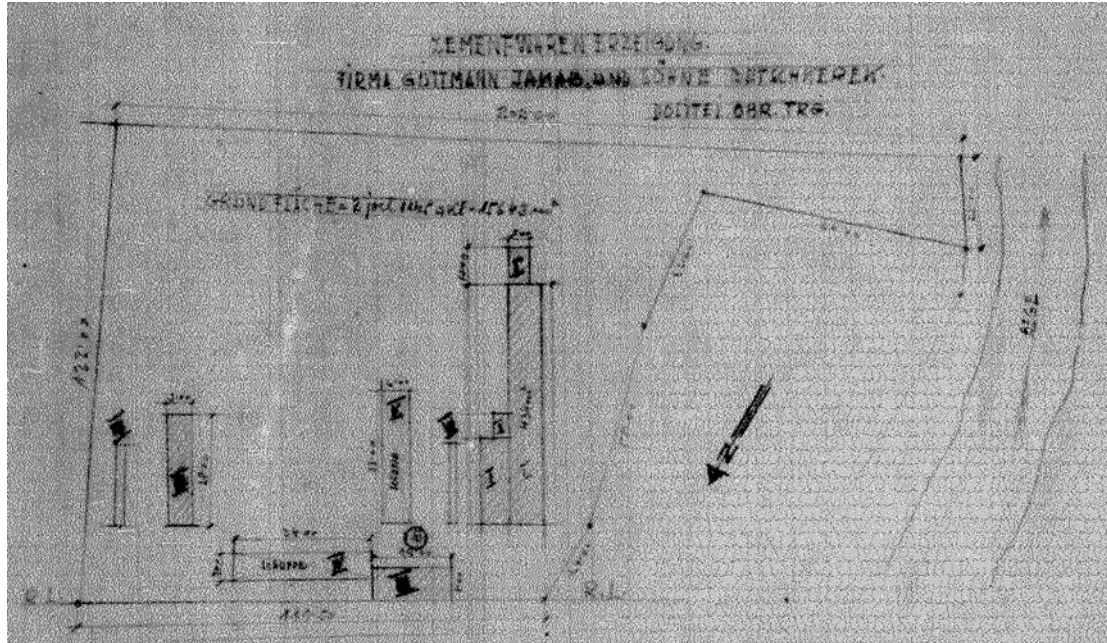
Novi vlasnik pokretne imovine postaje grad Veliki Bečkerek koga zastupa gradonačelnik Jozef Gion.

Na posebnom računu evidentirana-rezervisana sredstva udovice Gutman Bele u iznosu od 18.145,00 dinara.

Na posebnom računu evidentirana-rezervisana sredstva firme „Braća Gutman“ u iznosu od 272.997,00 dinara, 144.980,50 dinara i 396.570,00 dinara.

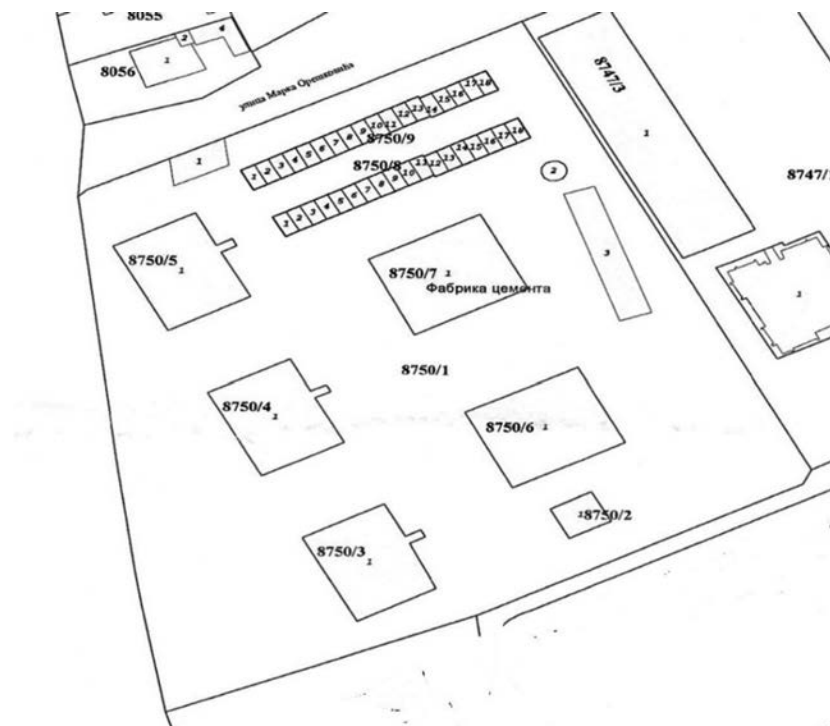
Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost Fabrike cementa je iznosila 546.540,00 dinara, i 675.720,00 dinara za porodičnu kuću s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Plan nepokretnosti u vreme oduzimanja

Nepokretnosti u prirodi danas

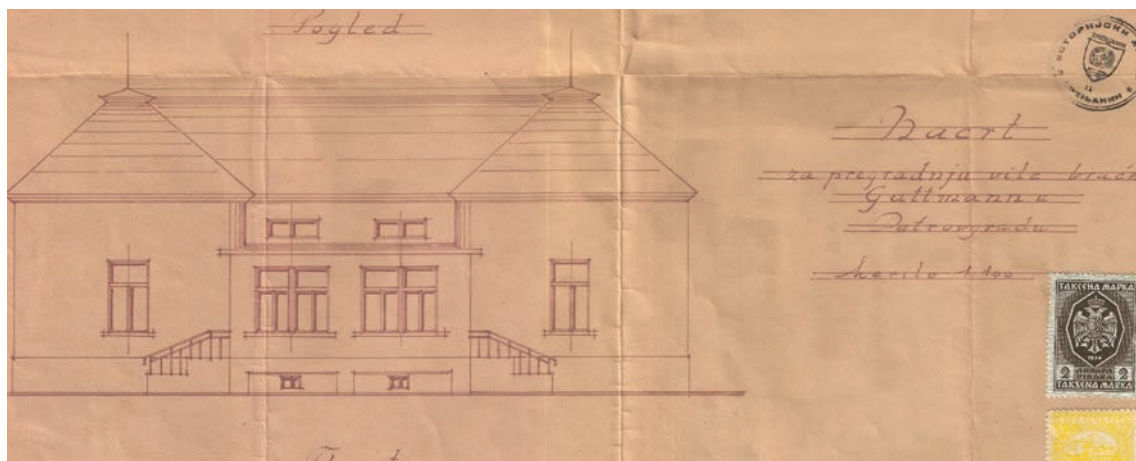
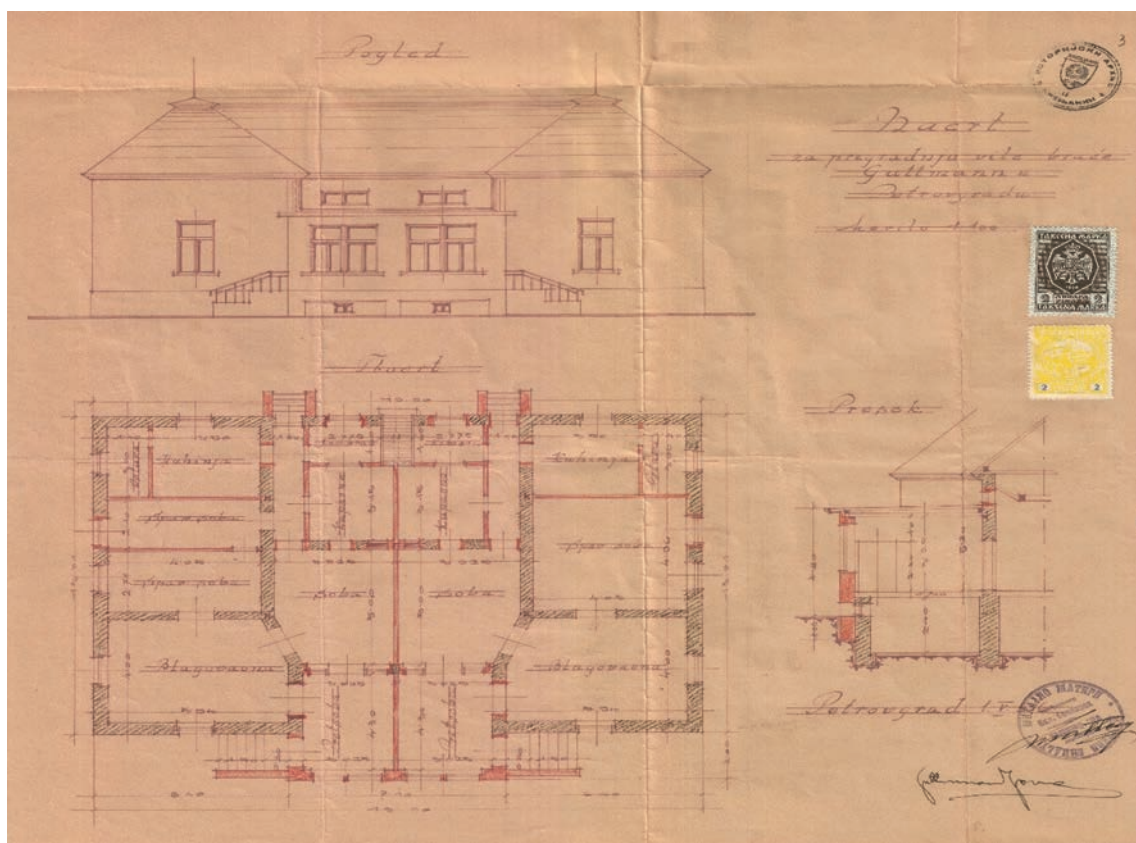

Plan nepokretnosti danas - naselje „Ruža Šulman“

Nepokretnosti gde se nalazila fabrika cementa, t. p. 7395-7397/1 površine 2 jutro i 1145 kvadratnih hvati danas odgovora k. p. 8750/3, 8750/4, 8750/5, 8750/6, 8750/7, 8750/8 i 8750/9 novosazidano stambeno naselje Ruža Šulman.

Čak se i dokumentu Službe za katastar nepokretnosti od 2018. godine današnje naselje Ruža Šulman u planovima opisuje kao „Fabrika cementa“.

Nepokretnosti: kuća br. 2024 i 2027 sa dvorištem i baštom na t. p. br. 3360 i 3361/a/1 površine 230 kvadratnih hvati i kuća br. 2024 na t. p. 3362, površine 250 kvadratnih hvati – danas odgovora k. p. br. 6572/1 ukupne površine 11 a i 53 m²: pod zgradom 3 a i 56 m², uz zgradu 5 a i voćnjak I klase 2 a i 97 m² i k. p. 6572/2 ukupne površine 4 a i 37 m²: 28 m² pod zgradom i 4 a i 37 m² voćnjak, sve na adresi Zmaj Jovina ulica br. 38, upisano u list nepokretnosti br. 22115 KO Zrenjanin I.

Plan porodične stambene zgrade, dokument iz Zavoda za zaštitu spomenika kulture Zrenjanin

Danas je nosilac prava na parceli 6572/1 Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“, državna svojina Republike Srbije, preusmerenje toka reke Begeja.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti. Takođe, za predmetne nepokretnosti i pokretnosti je postojao naslednik, Gutman Jovan, kome je i delom vraćena imovina.

Za privatnu porodičnu kuću, takođe, saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin podnese zahtev za povrat predmetne nepokretnosti.

Fabrika je neposredno pred Drugi svetski rat, 1938. godine, zapošljavala oko 30 radnika.

Fabrika cementa i proizvoda od cementa je ukrašavala mnogo značajnih zgrada u centru Velikog Bečkereka u periodu 1904. i 1911. godine.

Osim fabrike cementa i fabrike tepiha, porodica Gutman je imala još delatnosti: fabrika veštačkog kamena, fabrika kamena za oštrenje kose odnosno bruseva, fabrika dečijih klikera i tablica, veleprodaja mešovite robe, građevinskog materijala i zavod za iznajmljivanje džakova.

Porodica Gutman je bila osnivač Deoničarskog društva za lekovito bilje osnovanog 1917. godine, a osnivači su bili Gutman Mor (Mavro), Gutman Bela i Danijel, firma je poslovala od 1932. godine pod nazivom „Planeta“.

Fa. „HANDELS A.G.“ – TRGOVAČKO-DEONIČARSKO DRUŠTVO

Podaci o vlasnicima i porodici

Nema podataka o vlasniku firme, pošto se u svim dokumentima nepokretna i pokretna imovina vodila na firmu.

Fa „Handels A.G.“ – trgovačko-deoničarsko društvo u Petrovgradu se nalazilo u ulici Gebels (danas Svetozara Markovića) br. 6-8.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Postupak oduzimanje nepokretne imovine od Fa „Handels A.G.“ – trgovačko-deoničarsko društvo u Petrovgradu je vođen tako što je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ervin Kramer radi sprovođenja postupka oduzimanja nepokretnosti firme.

Nepokretna imovina se sastojala od:

- 1) kuća br. 490 pod t. p. 844 i dvorišta površine 815 kvadratnih hvati,
- 2) intravilan (izgrađen i naseljen deo unutar grada) t. p. 8860/845 površine 492 kvadratnih hvati,
- 3) kuća br. 492 sa dvorištem t. p. 8861/846 površine 268 kvadratnih hvati,
- 4) intravilan (izgrađen i naseljen deo unutar grada) br. 402, t. p. 8862/846 površine 285 kvadratnih hvati,
- 5) kuća br. 491 pod t. p. 8859/845 i dvorišta površine 198 kvadratnih hvati, koja je iskazana u A – listu o posedu pod tačkom 4,5,6 i 7 i A – tačka 1, u zemljišno-knjižnom ulošku br. 451 KO Veliki Bečkerek.
- 6) kuća br. 3170 sa dvorištem t. p. 847/b/1/b površine 23 kvadratnih hvati i
- 7) kuća br. 493 sa dvorištem t. p. 847/b/2 površine 161 kvadratnih hvati, koja je iskazana u A - list o posedu pod tačkom 2 i 3 u zemljišno-knjižnom ulošku br. 451 KO Veliki Bečkerek.

U predmetnom zemljišno-knjižnom ulošku DN br. 2717 od 1. 8. 1920. godine ovo trgovačko-deoničarsko društvo, po osnovu kupoprodajnog ugovora, upisuje se kao vlasnik nepokretnosti iza Lang Andrije, vangruntnog vlasnika.

Po DN upisu br. 2037 od 18. 3. 1941. godine upisuje se trgovačko deoničarsko društvo u Velikom Bečkereku kao vlasnik nepokretnosti top. br. 847/b/1/b, 847/b/2, 844, 8860/845, 8861/846, 8862/846 i 8859/845.

Po DN upisu br. 3235/43 od 10. 8. 1943. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 12. 6. 1943. godine, konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 69.644, red. br. odobrenja 549 od 29. 6. 1943. godine, za nepokretnosti t. p. br. 847/b/1/b, 847/b/2, upisuje se kao novi vlasnik *Liefergemeinschaft für gewerbliche lieferungen genossenschaft m.b.h. Grossbetschkerek* (Deoničarsko društvo za trgovinu u Velikom Bečkereku), čiji su vlasnici Dr Massong Nikolaus, Hans Berdon i Sepp Lardy, s tim da se predmetna nepokretnost upisuje u nov zemljišno-knjižni uložak br. 15204, KO Veliki Bečkerek.

DN upis br. 3941/45 od 15. 12. 1945. u zemljišno-knjižnom ulošku br. 15204 KO Veliki Bečkerek, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1865/1945, knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN upis br. 2124 istog zemljišno-knjižnog uloška, upisuje se opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja predmetne nepokretnosti „Gradsko stambeno imovinsko preuzeće” u Zrenjaninu, da bi se isto brisalo DN upisom br. 6694, od 20. 12. 1966. godine, pravo korišćenja upisuje „Dunav-Tisa-Dunav” iz Novog Sada.

Kuća br. 493 sa dvorištem na t. p. br. 847/b/1/a površine 108,5 kvadratnih hvati, se nalazi i u zemljišno-knjižnom ulošku br. 4374 KO Veliki Bečkerek, verovatno nastao u postupku cepanja parcele 847 pa je iz zemljišno-knjižnog uloška 451 prebačen u ovaj 4374 KO Veliki Bečkerek. Po DN upisu u zemljišno-knjižnom ulošku 4374 br. 2227 od 5. 6. 1943. godine, zaključuje se kupoprodajni ugovor između Bogdanović Leposave, rođene Stojković (verovatno nije Jevrejka), na 500.000,00 dinara, kupci su Mohaupt Josef i Dittrich Michael.

DN br. 1934/45 od 5. 12. 1945. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 498/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije, kasnije je uknjiženo pravo korišćenja GIK „Banat” Zrenjanin i na delu izvršeno razvrgnuće stambene zgrade u 10 stanova.

Po DN upisu br. 3243/43, od 10.8.1943. godine, u zemljišno-knjižnom ulošku br. 451, KO Veliki Bečkerek, a po kupoprodajnom ugovoru od 12.6.1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 69.644, red. br. odobrenja 546, od 6. 7. 1943. godine, za nepokretnosti top. br. 844, kuća br. 490 sa dvorištem od 813 kvadratnih hvati i t. p. 8860/845 od 492. kvadratnih hvati, 8861/846, kuća br. 492 sa dvorištem od 268 kvadratnih hvati, 8862/846 kuća br. 492 od 285 kvadratnih hvati i 8859/845 kuća br. 491 sa dvorištem od 198 kvadratnih hvati, upisuju se kao novi vlasnici Dr Massong Nikolaus, Hans Berdon i Sepp Lardy.

DN upisom br. 28 od 5. 1. 1944. godine na osnovu izjave od 3. 1. 1944. godine, ispravlja se upis pod br. 3243/43 od 10. 8. 1943. godine utoliko da se kod vlasnika Hans Berdona označava suvlasnički deo od 2/4, Sepp Lardy suvlasnički deo 1/4 i Dr Massong Nikolaus suvlasnički deo 1/4.

DN br. 1172/45 od 26. 11. 1945. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 370/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN upis br. 2341 od 24. 8. 1949. godine, na osnovu molbe, a povodom rešenja Ministarstva šumarstva – glavne direkcije drvne industrije, pravni odsek u Beogradu, br. 7342/49 uknjižuje se pravo svojine na nepokretnosti u A list zemljišno-knjižnog uloška br. 451 KO Veliki Bečkerek kao: opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja predmetne nepokretnosti Industrija nameštaja „Žarko Zrenjanin” u Zrenjaninu.

Vrednost imovine u vreme oduzimanja

Iznosi 224.690,00 dinara i 2.249.310,00 dinara.

Kupovne cene po ugovorima su odobrene od strane Generalnog opunomoćenika za privredu Srbije s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Kupac je preuzeo obaveze, upisane terete, navedene nepokretnosti, s tim će se ti tereti uračunati u kupovnu cenu.

Postupak oduzimanja pokretne imovine od Fa „Handels A.G.“ – trgovačko-deoničarskog društva je vođen tako što je određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ervin Kramer radi sprovođenja postupka oduzimanja firme, prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Sačinjen je finansijski izveštaj – početni i završni bilans aktive i pasive na dan 30. 12. 1942. godine. Oduzimanje je izvršeno na osnovu dole navedenih odluka.

Zalihe i knjigovodstvene vrednosti aktive i pasive na dan 31. 12. 1942. godine prelaze na nove vlasnike – Dr Massong Nikolaus, Hans Berdon i Sepp Lardy po osnovu Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.617, red. br. odobrenja 544, od 22.7.1943. godine, odnosno kupoprodajnog ugovora od 19. 7. 1943. godine, u vrednosti od 2.524.005,00 dinara.

Sve mašine precizno imenovane i na osnovu procene stručnog veštaka prelaze na nove vlasnike – Dr Massong Nikolaus, Hans Berdon i Sepp Lardy po osnovu Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 89.644, red. br. odobrenja 545, od 29. 7. 1943. godine odnosno kupoprodajnog ugovora od 19. 7. 1943. godine, u vrednosti od 526.350,00 dinara.

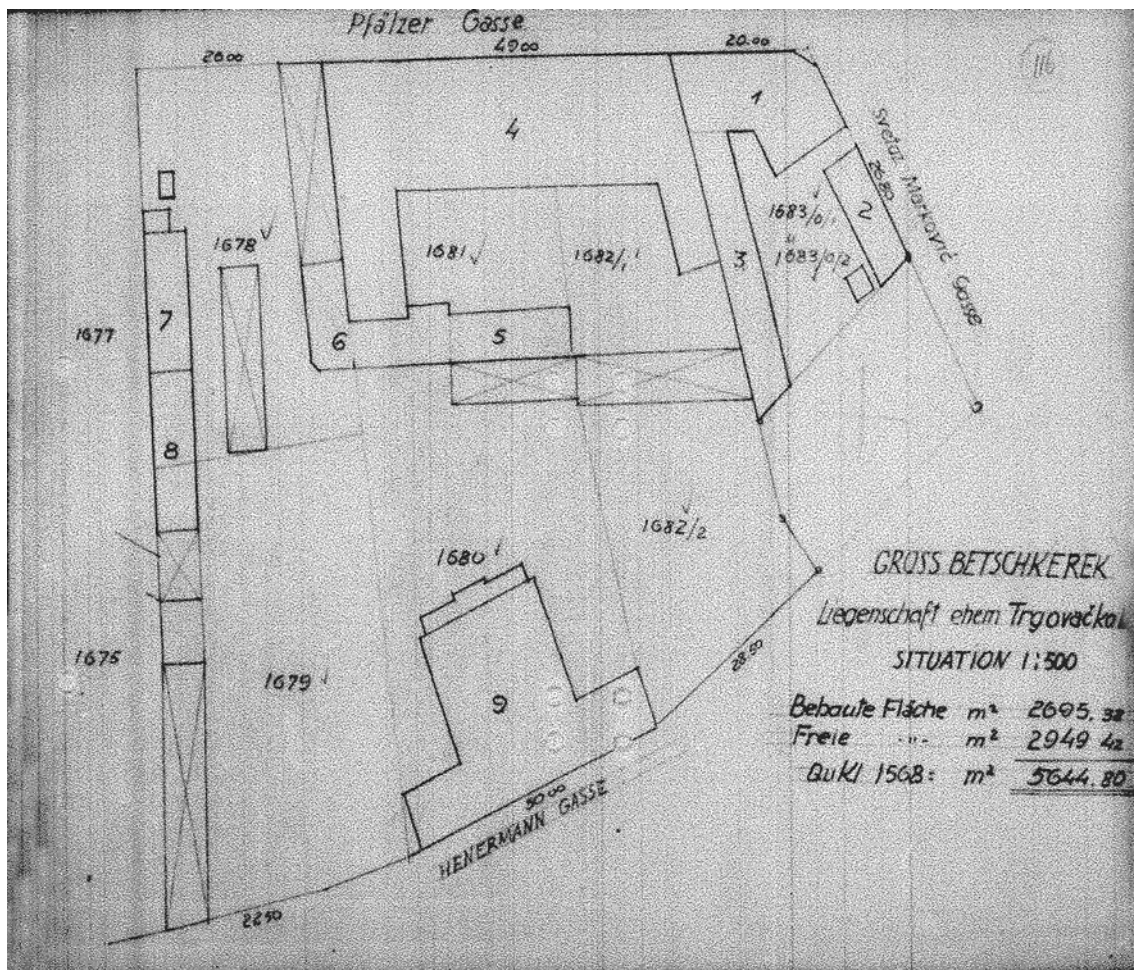
Konačno odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), red. br. odobrenja 548, od 22. 7. 1943. godine u vrednosti od 11.900,00 dinara.

Konačno odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), red. br. odobrenja 547, od 22. 7. 1943. godine u vrednosti od 2.161.970,00 dinara.

Nepokretnosti u vreme oduzimanja

- Kuća br. 490 pod t. p. br. 844 i dvorišta površine 815 kvadratnih hvati odnosno 29 a i 31 m² odgovara danas k. p. br. 5807/1 deo, iskazano u listu nepokretnosti br. 21705 KO Zrenjanin, na adresi Sarajlijina br. 8 i 10 ukupne površine 65 a i 46 m² (26 a i 89 m² pod zgradama i 38 a i 57 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade, zgrade grafičke industrije i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja „Stilos“ doo Novi Sad, Futoški put 67, MB: 08262390, i k. p. br. 5807/4 deo, iskazano u listu nepokretnosti br. 21717 KO Zrenjanin, na adresi Obala pionira, ukupne površine 26 a i 01 m² (9 a i 72 m² pod zgradom i 16 a i 29 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja

Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“ Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina br. 25, MB: 08761809. Deo t. p. br. 844 se cepao i postala 844/1 iskazano u zemljišnoknjižnom ulošku br. 21077 KO Zrenjanin I.

Plan nepokretnosti u vreme oduzimanja

NEPOKRETNOST U PRIRODI DANAS

- intravilan t. p. 8860/845 površine 492 kvadratnih hvati, odnosno 10 a i 25 m² odgovara k. p. br. 5807/1 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21705 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina br. 8 i 10 ukupne površine 65 a i 46 m² (26 a i 89 m² pod zgradama i 38 a i 57 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade, zgrade grafičke industrije i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja „Stilos“ doo Novi Sad, Futoški put 67, MB: 08262390, k. p. 5807/2 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21748 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina 6, ukupne površine 9 a i 81 m² (4 a i 96 m² pod zgradama i 3 a i 52 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, svojina javna i privatna, k. p. 5807/8 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21748 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina 6, ukupne površine 1 a i 33 m² pod zgradama: pomoćne zgrade, svojina javna, k. p. 5807/3 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 22070 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina 2, ukupne površine 5 a i 74 m² (11 m² pod zgradom i 5 a i 63 m² uz zgradu): zgrada poslovnih usluga, svojina privatna, k. p. br. 5807/4 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21717 KO Zrenjanin, na adresi

- Obala pionira, ukupne površine 26 a i 01 m² (9 a i 72 m² pod zgradom i 16 a i 29 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“ Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina br. 25, MB: 08761809. K. p. 5807/5 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 22071 KO Zrenjanin I, na adresi Jevrejska 5A i 5, ukupne površine 2 a i 53 m² (1 a i 27 m² pod zgradom i 1 a i 26 m² uz zgradu): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, svojina privatna. K. p. 5807/6 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 12494 KO Zrenjanin I, na adresi Jevrejska, ukupne površine 33 a i 63 m² (9 a i 66 m² pod zgradom i 23 a i 97 m² uz zgradu): zgrada poslovnih usluga i pomoćne zgrade, svojina privatna. K. p. 5807/7 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 22097 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina 2A, ukupne površine 1 a i 15 m² pod zgradom: zgrada poslovnih usluga, svojina privatna. K. p. 5807/9 deo i k. p. 5807/11 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 20134 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina 2A, ukupne površine 6 a i 90 m² (pod zgradom 70 m² i uz zgradu 6 a i 20 m²): zgrada poslovnih usluga, svojina privatna. K. p. 5807/10 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21335 KO Zrenjanin I, na adresi Sarajlijina, ukupne površine 2 a i 96 m² (pod zgradom 87 m² i uz zgradu 2 a i 9 m²): porodično stambena zgrada, svojina privatna.
- kuća br. 492 sa dvorištem t. p. 8861/846 površine 268 kvadratnih hvati, k. p. br. 5807/4 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21717 KO Zrenjanin, na adresi Obala pionira ukupne površine 26 a i 01 m² (9 a i 72 m² pod zgradom i 16 a i 29 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“ Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina br. 25, MB: 08761809.
 - intravilan – oko kuće br. 402, t. p. 8862/846 površine 285 kvadratnih hvati, danas k. p. br. 5807/1 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21705 KO Zrenjanin, na adresi Sarajlijina br. 8 i 10 ukupne površine 65 a i 46 m² (26 a i 89 m² pod zgradama i 38 a i 57 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade, zgrade grafičke industrije i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja „Stilos“ doo, Novi Sad, Futoški put 67, MB: 08262390.
 - kuća br. 491 pod t. p. 8859/845 i dvorište površine 198 kvadratnih hvati, k. p. br. 5807/4 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21717 KO Zrenjanin, na adresi Obala pionira ukupne površine 26 a i 01 m² (9 a i 72 m² pod zgradom i 16 a i 29 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“ Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina br. 25, MB: 08761809. k. p. br. 5807/1 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21705 KO Zrenjanin, na adresi Sarajlijina br. 8 i 10 ukupne površine 65 a i 46 m² (26 a i 89 m² pod zgradama i 38 a i 57 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade, zgrade grafičke industrije i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja „Stilos“ doo, Novi Sad, Futoški put 67, MB: 08262390.
 - Kuća br. 3170 sa dvorištem t. p. 847/b/1/b površine 23 kvadratnih hvati i
 - Kuća br. 493 sa dvorištem t. p. 847/b/2 površine 161 kvadratnih hvati, danas k. p. br. 5806/1 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 14605 KO Zrenjanin I na adresi Svetozara Markovića br. 6, 6/E i 6/A ukupne površine 7 a i 37 m² (5 a i 38 m² pod zgradom i 1 a i 99 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, privatna svojina, i kat parcele br. 5806/3 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21717 KO Zrenjanin, na adresi Obala pionira ukupne površine 26 a i 01 m² (9 a i

72 m² pod zgradom i 16 a i 29 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade i pomoćne zgrade, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“ Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina br. 25, MB: 08761809.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti.

Na posebnim evidencijama evidentiran je i novac koji je bio na posebnim računima u iznosima od: 8.440,00 dinara, 601.012,00 dinara, 3.412.436,10 dinara, 1.000.000,00 dinara, 224.690,00 dinara i 1.170,00 dinara i bonovi od Ministarstva za finansije u vrednosti od 60.500,00 dinara.

Na posebnom računu evidentiran – rezervisan iznos od 33.518,84 dinara i 33.753,00 dinara.

TRGOVINA PERJEM HANDLER LAZARA (JAKOB)

Podaci o vlasnicima i porodici

Handler Lazar, trgovac perjem, završena 4 razreda osnovne škole, rođen 1867. godine u Bačkom Bregu, od oca Gavre, rođenog u Vrbasu i majke Pepi, rođene Rot.

Handler Berta, rođena Špicer, 1882. godine u Barandi.

Porodica živi 24 godine u Velikom Bečkereku, u ulici Toše Jovanovića br. 55.

Mesto i vreme stradanja

Handler Lazar, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1023.

Handler Berta, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1024.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za Trgovinu perjem određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Albert Prec, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 31. 8. 1941. godine i završni bilans sa datumom 1. 10. 1942. godine, popis aktive i pasive i beleške od 6. 10. 1942. godine, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost trgovine perjem iznosi 149.905,00 dinara s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti, te je na taj način izvršena likvidacija firme.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

PRODAVNICA MEŠOVITE ROBE HELER JANKE

Podaci o vlasnicima i porodici

Heler Janka, rođena Šulman, vlasnica prodavnice.

Heler David, suprug, trgovac, rođen 1865. godine u Velikom Bečkereku, tu je živeo do smrti 1937. godine.

Heler Maksi – Maks, sin.

Heler Nikola, sin, rođen 1895. godine u Velikom Bečkereku, činovnik, mada se potpisivao kao inženjer, do 1934. bio u Velikom Bečkereku, posle u Bečeju.

Heler Kuncuš, sin.

Heler Roži, ćerka.

Porodica Heler je živela na Karađorđevom trgu br. 10, gde im je bila prodavnica.

Mesto i vreme stradanja

Heler Janka, rođena Šulman, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1038, ubijena u Beogradu, dok se po drugim podacima udavila prilikom transporta Jevreja 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4366839.

Heler David, umro 1937. godine.

Heler Maksi – Maks, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1041, Yad Vashem Item ID 4366843.

Heler Nikola, , prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1040, Yad Vashem Item ID 4366846.

Heler Kuncuš, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1042, Yad Vashem Item ID 4366842.

Heler Roži, preživela, posle rata živela u Rumuniji.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za prodavnicu mešovite robe određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Gajsler Ernest radi sprovođenja postupka procene/prodaje – likvidacije kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 7. 4. 1942. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 41490, red. br. odobrenja 157, od 4. 6. 1942. godine.

Sačinjen je početni bilans sa datumom 28. 4. 1941. godine i završni račun svih prihoda sa datumom 23. 10. 1941. godine, zaduženja i sl. izveštaj od 17. 3. 1942. godine.

Novi vlasnik je postao Johan Bartl iz Velikog Bečkereka.

Pored gore pomenute pokretne imovine evidentirana su i sredstva na računu u iznosu od 4.502,00 dinara.

Firma je osnovana 1895. godine.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Nepokretna imovina firme se sastojala od kuće br. 79 sa dvorištem i baštom, koja je ujedno bila i poslovni prostor i kuća za stanovanje na t. p. 1283-1284, površine 700 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2999 KO Bečkerek, na adresi tada Marktplac br. 10.

Po upisu DN br. 7843 od 30. 12. 1926. postaje vlasnik nepokretnosti Heler Janka na osnovu kupoprodajnog ugovora.

Po upisu br. DN 5994/43 od 30. novembra 1943. godine, po osnovu Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 114 537, red. br. odobrenja 670, od 20. 4. 1943. godine, odnosno kupoprodajnog ugovora od 8. 9. 1943. godine, izvršen je upis novog vlasnika, Bartl Johana iz Velikog Bečkereka.

DN br. 1990/45 od 5. 3. 1946. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 541/1945, od 2. 10. 1945. godine knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN upis br. 1241 od 28. 4. 1949. godine, postaje opštenarodna imovina.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost pokretne imovine iznosi 16.229,25 dinara po ugovoru, dok je po završnom izveštaju 66.343,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost nepokretnosti znosi 217.384,00 dinara s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Nepokretnosti u prirodi danas

Porodična kuća, ujedno i poslovni prostor u Velikom Bečkereku u ulici Marktplac br. 10. odgovara danas k. p. 4098/54 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 22540 KO Zrenjanin, na adresi Karađorđev trg, ukupne površine 3 ha 11 a i 73 m² pod zgradom: 98 m² i uz zgradu 3 ha 10 a i 75 m² – njiva I klase, javna svojina grad Zrenjanin, s tim da je držalac nepokretnosti PD „Elektrovojvodina“ doo Novi Sad, „Elektrodistribucija Zrenjanin“ – trafostanice svojina, i k. p. br. 4166 iskazano u listu nepokretnosti br. 3517 KO Zrenjanin I, na adresi Karađorđev trg br. 10, ukupne površine 9 a i 11 m²: 4 a i 33 m² pod zgradom i 4 a i 78 m² uz zgradu u privatnoj svojini.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne i nepokretne imovine.

FIRMA „HILER - ŠTAJNICER I DRUGOVI” doo

Podaci o vlasnicima i porodicima

Štajnicer Geza je bio osnivač i prvi vlasnik Firme „Hiler – Štajnicer i drugovi” doo Veliki Bečkerek, koja se bavila trgovinom ogrevnim materijalom, posredovanjem pri uvozu uglja i koksa, prodajom domaćeg uglja i ogrevnog drveta. Osnovana je 1896. godine. Pored Štajnicer Geze, osnivači su bili Laslo Hiler, dr Šamu Mangold, dr Đeze Polak i sinovi Frajnd Samuila.

Poslednji upravljači firmom su bili Emanuel Glik i sinovi Frajnd Samuila.

Glik Emanuel, trgovac ugljem, sa završenom trgovačkom akademijom, od oca Abrahama i majke Kani, rođene Viner, rođen u Vilagošu (Rumunija) 27. 2. 1870. godine, supruga Erna, rođena Šlemer, u Vršcu 14. 7. 1872. godine, rimokatoličke vere.

Mesto i vreme stradanja

Glik Emanuel, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe. JIM 34936.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Za firmu „Hiler – Štajnicer i drugovi” doo (trgovina ogrevnim materijalom, posredovanje pri uvozu uglja i koksa, prodaja domaćeg uglja i ogrevnog drveta), određeni su opunomoćeni komesari imovine Jevreja i to Franc Jost i Šanta Šandor, radi sprovođenja postupka procene/prodaje – prenosa firme na drugog kupca kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

- 1) Po zemljišno-knjižnom ulošku br. 6670 KO Veliki Bečkerek, kuća br. 171 i kućište na t. p. br. 278, površine 608 kvadratnih hvati, na osnovu kupoprodajnog ugovora od 1908. godine, DN br. 507 od 17. 1. 1909. godine, upisuje se pravo vlasništva firme „Hiler – Štajnicer i drugovi” doo Veliki Bečkerek, da bi upisom DN br. 2027, od 20. 5. 1943. godine po kupoprodajnom ugovoru od 10. 4. 1943. godine postali vlasnici „Agraria” *Landwirtschaftliche Zentralgen m.b.h* (Centralna poljoprivredna zadruga sa ograničenom odgovornošću) Veliki Bečkerek, DN upisom br. 2377/45 od 11. 12. 1945. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1207/1945, upisuje nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije s tim da je upisom DN br. 1950 od 27. 7. 1950. godine upisana kao opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja nepokretnosti „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće” u Zrenjaninu. Po upisu DN br. 2732, od 15. 12. 1959. godine, uknjižuje se kao društvena svojina.
- 2) Po zemljišno-knjižnom ulošku br. 164 KO Veliki Bečkerek, kućište na t. p. br. 279/b, površine 154 kvadratnih hvati, na osnovu kupoprodajnog ugovora od 5. 10. 1911. godine, DN br. 10115, od 6. 10. 1912. godine, upisuje se pravo vlasništva firme „Hiler – Štajnicer i drugovi” doo Veliki Bečkerek, da bi upisom DN br. 2027, od 20. 5. 1943. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 10. 4. 1943. godine, vlasnici postali „Agraria” *Landwirtschaftliche Zentralgen m.b.h* (Centralna poljoprivredna zadruga sa ograničenom odgovornošću) Veliki Bečkerek. DN upisom br. 2377/45 od 11. 12.

1945. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1207/1945 upisuje nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije s tim da je upisom DN br. 1950, od 27. 7. 1950. godine, upisana kao opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja nepokretnosti „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće“ u Zrenjaninu. Po upisu DN br. 2732, od 15. 12. 1959. godine, uknjižuje se kao društvena svojina.

Obe nepokretnosti su oduzete po kupoprodajnom ugovoru od 10. 4. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 66.518, red. br. odobrenja 444, od 19. 4. 1943. godine.

- 3) Po zemljišno-knjižnom ulošku br. 9808 KO Veliki Bečkerek, kuća br. 263 sa dvorištem na t. p. br. 469 površine 1 jutro i 147 kvadratnih hvati na osnovu kupoprodajnog ugovora od 23. 4. 1924. godine, DN br. 1524, od 5. 5. 1924. godine, upisuje se pravo vlasništva firme „Hiler – Štajnicer i drugovi“ doo Veliki Bečkerek, da bi upisom DN br. 2028, od 20. 5. 1943. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 10. 4. 1943. godine, postali vlasnici „Agraria“ *Landwirtschaftliche Zentralgen m.b.h* (Centralna poljoprivredna zadruga sa ograničenom odgovornošću) Veliki Bečkerek. DN upisom br. 2377/45, od 11. 12. 1945. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1207/1945, upisuje nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za pokretnu imovinu firme „Hiler – Štajnicer i drugovi“ doo, odnosno trgovačke firme Štajnicer Geze, koja se bavila trgovinom ogrevnim materijalom, posredovanjem pri uvozu uglja i koksa, prodajom domaćeg uglja i ogrevnog drveta, određeni su opunomoćeni komesari imovine Jevreja i to Franc Jost i Šanta Šandor, radi sprovođenja postupka procene/prodaje – prenosa firme na drugog kupca Franc Josta, uključujući i inventar, opremu, robu, sirovinu i materijal koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Imovina je oduzeta po kupoprodajnom ugovoru od 3. 10. 1942. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 70621, red. br. odobrenja 320, od 22. 10. 1942. godine.

Vrednost pokretne imovine je iznosila 62.600,00 dinara, po kupoprodajnom ugovoru s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Kupac je preuzeo obaveze i upisane terete navedene nepokretnosti, s tim da će se ti tereti uračunati u kupovnu cenu.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

945.250,00 dinara i 1.455.000,00 dinara.

Kupovne cene po ugovorima su odobrene od strane Generalnog opunomoćenika za privredu Srbije s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu

na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Kupac je preuzeo obaveze i upisane terete navedene nepokretnosti, s tim da će se ti tereti uračunati u kupovnu cenu.

Nepokretnosti u prirodi danas

- 1) Kuća br. 171 i kućište na t. p. br. 278, površine 608 kvadratnih hvati, kućište na t. p. br. 279/b površine 154 kvadratnih hvati, odgovara danas k. p. br. 4791 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 11874 KO Zrenjanin, na adresi Brigadira Ristića br. 11, ukupne površine 42 a i 59 m² (9 a i 82 m² pod zgradama, 5 a i 00 m² uz zgrade i njiva I klase 27 a i 77 m²): porodične stambene zgrade, sve u privatnoj svojini.
- 2) Kuća br. 263 sa dvorištem na t. p. br. 469 površine 1 jutro i 147 kvadratnih hvati odgovara danas k. p. br. 4797 deo iskazano u listu nepokretnosti br. 21548 KO Zrenjanin, na adresi Obala Sonje Marinković br. 11, ukupne površine 1 a i 63 m² pod zgradama, porodične stambene zgrade, sve u privatnoj svojini, k. p. br. 4797/3, 4797/4 i 4797/6 iskazano u listu nepokretnosti br. 23415 KO Zrenjanin, na adresi Brigadira Ristića br. 1 ukupne površine 7 a i 73 m² (2 a i 48 m² pod zgradama, 5 a i 00 m² uz zgrade i njiva I klase 25 m²): porodične stambene zgrade, sve u privatnoj svojini i k. p. br. 4791/7 iskazano u listu nepokretnosti br. 5233 KO Zrenjanin, na adresi Obala Sonje Marinkovića br. 9, ukupne površine 15 a i 32 m² (3 a i 17 m² pod zgradama i 12 a i 15 m² uz zgrade): porodične stambene zgrade, sve u privatnoj svojini.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti.

Trgovačka firma Štajnicer Geze je osnovana 1896. godine da bi 1910. godine prerasla u deoničarsko društvo.

Pored Štajnicer Geze, osnivači su bili Laslo Hiler, dr Šamu Mangold, dr Đeze Polak, Emanuel Glik i sinovi Frajnd Samuila.

Firma „Hiler – Štajnicer i drugovi“ doo, po nekim podacima je bila zastupnik pivare iz Kebanje (Köbánya), Mađarska.

Evidantiran je i novac na firmu „Hiler – Štajnicer i drugovi“ doo, na posebnim računima u iznosu od: 892.562,00 dinara i 27.630,00 dinara.

Posebno na ime Štajnicer Geze su bile evidentirane 4 menice u vrednosti od 1.750.000,00 dinara i na posebnim računima u iznosu od 306.139,50 dinara.

FIRMA „TRGOVINA BICIKLOVIMA, ŠIVAĆIM MAŠINAMA I MEHANIČARSKIM DELOVIMA” HIRŠ ALADARA

Podaci o vlasnicima i porodici

Hirš Aladar, mehaničar, sa završenih 4 razreda osnovne škole i 2 razreda Građanske škole, rođen u Vršcu, 18. 2. 1897. godine, od oca Davida i majke Neti, rođene Kon.

Otac Hirš David, rođen 1867. godine u Piški (Rumunija), od 1888. godine živeo u Vršcu, do 1930. godine kada je došao kod sina u Veliki Bečkerek, posle otišao u Novi Sad gde je i umro, 1932. godine.

Hirš Laura, supruga, rođena Heht, 2. 8. 1900. godine u Šipetu (Rumunija).

Hirš Aleksandar, učenik, rođen 1925. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1920. godine, živeli su na Žitnom trgu br. 2, gde je bila i firma.

Mesto i vreme stradanja

Hirš Aladar, preživeo, i posle rata se odselio u Palestinu.

Hirš Laura, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1074, Yad Vashem Item ID 4391096.

Hirš Aleksandar, preživeo, i posle rata se odselio u Palestinu.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za firmu „Trgovina biciklovima, šivaćim mašinama i mehaničarskim delovima”, određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Johan Aman, radi sprovođenja postupka procene/prodaje – prenosa firme na drugog kupca kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je početni bilans stanja na dan 30. 4. 1941. godine i završni bilans na dan 14. 2. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama – biciklovi, delovi za biciklove, šivaće mašine i šivaći pribor i sredstva, inventar prodavnice i sve što je zatečeno sa datumom 24. 4. 1942.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 23. 2. 1942. godine, i preneti su na novog vlasnika, Kiš Lajoša.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost firme „Trgovina biciklovima, šivaćim mašinama i mehaničarskim delovima” iznosi 51.241,00 dinara po kupoprodajnom ugovoru, ali po finansijskim izveštajima imovina firme iznosila je 246.079,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnim evidencijama, zabeležen je i novac od osiguranja na ime Hirš Aladara u iznosu od 5.000,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

ZUBOTEHNIČKA LABORATORIJA KARL HOLCERA

Podaci o vlasnicima i porodici

Karl ili Karlo Holcer, rođen u Segedinu ili Budimpešti, 1898. godine, od majke Jozefine, rođene Kon i oca Josipa, oženjen, bio je zubni tehničar ili zubar.

Za vreme rata je boravio u Zrenjaninu.

Mesto i vreme stradanja

Karlo Holcer, izbeglica, odveden prisilno u Beograd, stradao u Jabučkom ritu, prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja u Beogradu br. 38945, odnosno navodno ubijen na stratištu u okolini Pančeva, isti izvor pod br. 38672, prema Yad Vashem Item ID 4367827, odveden u Beograd gde je ubijen 9. 10. 1941. godine.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za Zubotehničku laboratoriju u tada Velikom Bečkereku, kako je naznačeno u aktima, bez navođenja ulice, određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Franc Majsler, radi sprovođenja postupka procene/prodaje – prenosa firme na drugog kupca kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Oduzeta je kompletna laboratorija, sa opremom, sredstvima, hemikalijama, lekovima, instrumentima i pripadajućim nameštajem koji je zatečen.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 30. 4. 1942. godine, komisijska procena imovine.

Celokupna pokretna imovina, zubotehnička laboratorija i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 4. 7. 1942. godine, odnosno Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 52561, br. oduzimanja 240, od 7. 9. 1942. godine, s tim da je kupac – novi vlasnik, Herta Holcer, rođena Grafius, supruga vlasnika zubotehničke laboratorije, s tim da je nova vlasnica tražila da se ubeleži kao vlasnik i malodobna ćerka, Klara Holcer.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost zubotehničke laboratorije je iznosila 86.436,00 dinara po kupoprodajnom ugovoru, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

RADIO-SERVIS EUGEN KELNERA

Podaci o vlasnicima i porodici

Nisu pronađeni podaci o vlasniku i njegovoj porodici.

Mesto i vreme stradanja

Nema podataka o stradanju vlasnika niti porodice.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Radio-servis“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Kišmarton Johan, radi sprovođenja postupka procene/prodaje – prenosa firme na drugog kupca kompletnog inventara, opreme, robe, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Kompletna imovina, uređaji, alati za popravku radio-aparata, delovi za radio aparate, kancelarijski, radionički nameštaj i kompletan inventar zatečen prilikom izvršenog finansijskog popisa, za period 3. 5. 1941. – 15. 2. 1942. godine, izveštaj od 17. 7. 1942. godine, je oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 9. 6. 1942. godine, novi vlasnik je Šnicer Vera iz Velikog Bečkereka.

„Radio-servis“ Kelner Eugena je bio u ulici Gering br. 11.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Radio-servisa“ je iznosila 117.420,00 dinara, po kupoprodajnom ugovoru, međutim po popisu svih sredstava i finansijskih pokazatelja iznosila je 239.537,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRGOVINA PERJEM KLAJN ARNOLDA

Podaci o vlasnicima i porodici

Klajn Arnold, agentura, živeo u Miletićevoj ulici br. 21.

Mesto i vreme stradanja

Klajn Arnold, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 467, Yad Vashem Item ID 4372957 stradao u Beogradu 1941. godine.

Prema rukopisu iz popisa stanovništva – Jevreja iz 1936. godine, po naknadnoj zabeležbi, stradala cela porodica.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu perjem” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Albert Prec, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 31. 8. 1941. godine i završni bilans sa datumom 1. 10. 1942. godine, popis aktive i pasive i beleške od 6. 10. 1942. godine, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje.

Postupak oduzimanja se završio likvidacijom firme.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Trgovine perjem” iznosi 213.140,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti, te je na taj način izvršena likvidacija firme.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

MODNA RADNJA „KLAJN EUGEN”

Podaci o vlasnicima i porodici

Klajn Eugen, rođen u Novom Sadu, je vodio radnju, bio je predstavnik filijale robne kuće iz Novog Sada, s tim da se spominje da je vlasnik bila Fišer Jelisaveta.

Rođen je 10. 4. 1900. godine, od majke Pauline i oca Armina, supruga Ljubica – Mirjam, rođena Živanović.

Mesto i vreme stradanja

Klajn Eugen je prebegao 1941. godine u Novi Sad, odakle je odveden 1942. godine na prisilan rad u Ukrajinu, prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja u Beogradu, br. 7177, prema Yad Vashem Item ID 4372969, odveden je u Nemačku na prinudni rad gde je ubijen 1943. godine.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za firmu *Modna radnja „Klajn Eugen”* određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ludvig Rinček, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Imovina se sastojala od finansijskih sredstava, sačinjen je bilans stanja na dan – početno stanje 2. 5. 1941. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama – konfekcijska roba, pribor i sredstva, inventar prodavnice i sve što je zatečeno, završnog stanja 23. 1. 1942. godine, sa izveštajem od 31. 3. 1942. godine.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu Potvrde o oduzimanju od 23. 12. 1942. godine, *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 93.340, br. oduzimanja 262/II od 23. 12. 1942. godine,

Modna radnja „Klajn Eugen” je bila u Gering ulici.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost *Modne radnje „Klajn Eugen”* iznosi 555.791,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, izvršeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa stranke kome se oduzima, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

MIDERSKI SALON KLAJN JANKE

Podaci o vlasnicima i porodici

Klajn Janka, vlasnica, po zanimanju krojačica, rođena 30. 8. 1893. godine u Velikom Bečkereku, od majke Gizele, rođene Vajs, u Temišvaru 14. 4. 1864. godine (od oca Adolfa i majke Rozalije, rođene Fišer) i oca Klajn Isidora, rođenog 22. 4. 1864. godine u Velikom Bečkereku.

Klajn Aranka, sestra, domaćica rođena 23. 10. 1894. godine.

Porodica Klajn se doselila iz Temišvara u Veliki Bečkerek 1896. godine i živeli su u Gimnazijskoj ulici br. 12/a.

Mesto i vreme stradanja

Klajn Isidor, otac, umro je 1911. godine.

Majka, Klajn Gizela, je umrla 1939. godine.

Klajn Janka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 480, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4372985.

Klajn Aranka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 466, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4372954.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Miderski salon“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Luis Selgrad, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 30. 6. 1941. godine, popis aktive i pasive i beleške, završni bilans sa 14. 5. 1942. godine, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje – likvidacija, 8. 9. 1942. godine.

Nema podataka u kojoj ulici se nalazio salon, samo da je bio u Velikom Bečkereku.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Miderskog salona“ iznosi 20.690,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

MEHANIČARSKA RADNJA KLAJN JOVANKE

Podaci o vlasnicima i porodici

Klajn Jovanka, vlasnica, rođena Klajn, u Pavlovu 1905. godine.

Klajn Filip, trgovac, suprug, rođen 1894. godine u Vršcu, od oca Adolfa i majke Roze, rođene Kon.

Doselili se u Veliki Bečkerek 1923. godine, živeli su u Miletičevoj ulici br. 45.

Mesto i vreme stradanja

Klajn Jovanka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 483, odvedena 3. 7. 1941. godine u Beograd – Sinagoga, JIM 36732.

Klajn Filip, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 501, Yad Vashem Item ID 4373037.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Mehaničarsku radnju“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Aleksandar Čanji, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen početni bilans stanja na dan 5. 5. 1941. godine i završni bilans sa datumom 24. 10. 1941. godine, popis aktive i pasive i beleške od 17. 3. 1942. godine, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje – likvidacija firme.

Klajn Filip je imao na posebnom računu evidentirano 25.000,00 dinara na ime osiguranja.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Mehaničarske radnje“ iznosi 49.740,80 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

RADIONICA SLATKIŠA KON ALEKSANDRA

Podaci o vlasnicima i porodici

Kon Aleksandar, proizvođač bombona, rođen u Novom Sadu, 2. 2. 1885. godine, od oca Josipa i majke Leonore Blaufeld.

Kon Šarolta, rođena Levenštajn, u Sombathelju (Mađarska), 1889. godine.

Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1932. godine, pre toga u raznim mestima i u inostranstvu.

Porodica je živela u ulici Beogradskoj br. 1.

Mesto i vreme stradanja

Porodica je preživela, prema podacima u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“ – „Spisak preživelih“, pod red. br. 34 i 35.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za kompletnu imovine radionice određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Johan Delić radi sprovođenja postupka oduzimanja.

Sačinjena je procena radionice i prodavnice slatkiša, sa finansijskim sredstvima, inventarom svega što je zatečeno na dan 26. 2. 1942. godine, dopunskim kupoprodajnim ugovorom od 8. 4. 1942. godine, preneto je na novog vlasnika, Keler Hansa.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost radionice slatkiša iznosila je 36.018,00 dinara, po kupoprodajnom ugovoru, odnosno prethodnom procenom 53.018,00 dinara, mada je po izvršenom bilansu stanja iznos bio mnogo veći, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

PRODAVNICA KONFEKCIJE ALEKSANDAR KON

Podaci o vlasnicima i porodici

Kon Aleksandar (Šandor), rođen 1904. godine, trgovački pomoćnik sa završenih 4 razreda Građanske škole, od majke Kon Margite, rođene u Bečeju 27. 5. 1876. godine, i oca Pala (Lipota), rođenog u Đali, a od 1898. godine boravi u Velikom Bečkereku, gde je i umro pre Drugog svetskog rata.

Kon Andrija, brat, trgovac, sa završenih 4 razreda Građanske škole, rođen 1906. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1898. godine, živeli su u ulici Miletićevoj br. 1.

Mesto i vreme stradanja

Kon Aleksandar (Šandor), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 571, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4375127.

Kon Andrija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 572, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4375012.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za trgovina konfekcijske robe, određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Jakob Šlehter radi sprovođenja postupka oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja na dan 31. 3. 1942. godine, izvršen je popis aktive i pasive i drugih beležaka od značaja za finansijski izveštaj sa početnim stanjem 28. 4. 1941. i završnim stanjem 26. 11. 1941. godine, izvršen je popis robe na zalihama, konfekcijska roba, šivaće mašine i šivaći pribor i sredstva, inventar prodavnice i krojačnice, sve što je zatečeno na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu sačinjenog popisa celokupne imovine – izvršena je likvidacija firme.

Kon Aleksandar (Šandor) je na posebnom računu imao evidentirano 6.128,00 dinara na ime osiguranja.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost prodavnice konfekcije je iznosila 330.754,00 dinara po popisu svih sredstava i finansijskih pokazatelja, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, sačinjenog pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa vlasnika firme, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

JUVELIRSKA RADNJA KON DEZIDERA

Podaci o vlasnicima i porodici

Kon Deže (Dezider), po zanimanju zlatar, rođen u Kovinu 22. 1. 1898. godine, od oca Ignaca i majke Hani, rođene Kon. Otac Ignac je rođen u Senti 1865. godine.

Kon Gizela, supruga, rođena Štajner, u mestu Jaša Tomić, 1899. godine.

Kon Jovanka, ćerka, rođena 1921. godine u Velikom Bečkereku.

Kon Ružica (Roza), ćerka, učenica II razreda Građanske škole, rođena 1923. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica se doselila 1909. godine u Veliki Bečkerek i od tada su živeli u Pupinovoj br. 5.

Mesto i vreme stradanja

Kon Deže (Dezider), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 523, streljan u Beogradu 15. 10. 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4375170.

Kon Gizela, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 524, ubijena na Sajmištu 6. 5. 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4375040.

Kon Jovanka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 525, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4375178.

Kon Ružica (Roza), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 527, ubijena u Beogradu 6. 5. 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4375177.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Juvelirska radnja” – zlatara i sajdžijska radnja je osnovana 1933. godine.

Za „Juvelirsku radnju” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Stefan Selgrad, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina zlatare, juvelirska roba, sa kompletnim nameštajem opremom i sl. i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 17. 4. 1942. godine, sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. za period od 29. 4. 1941. do 12. 1. 1942. godine, sa datumom 28. 4. 1942. godine.

Novi vlasnik je postao Ormai Deže.

Juvelirnica – zlatara je bila u ulici Gering br. 11, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 11.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost juvelirnice – zlatare je bila 24.913,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti, da bi na osnovu izvedenog stanja po bilansu od 28. 4. 1942. godine vrednost iznosila 377.135,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

LIVNICA GVOŽĐA I METALA KRAUS JULIUSA (ĐULE)

Podaci o vlasnicima i porodici

Kraus Đula (Julius), livac – majstor, vlasnik Livnice, rođen u mestu Jaša Tomić 9. 8. 1878. godine, odnosno prema iskazu unuke, Halas Stiassny Vere, u Oršavi (Rumunija), od oca Adolfa i majke Rose, rođene Peter.

Kraus Margita, supruga, rođena Kanjiža, od oca Leopolda i majke Mimi, rođene Štajn, u Velikom Bečkereku 13. 10. 1883. godine.

Kraus Stevan, sin, rođen 1918. godine u mestu Jaša Tomić, livac – pomoćnik, završena 4 razreda gimnazije.

Do 1919. godine živeli su u Jaši Tomiću, a posle u Velikom Bečkereku u Gundulićevoj ulici br. 3.

Mesto i vreme stradanja

Kraus Đula (Julius), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 577, odveden 1941. godine sa Banjice i streljan, Yad Vashem Item ID 4376070 i 1078522.

Kraus Margita, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 578, usmrćena na Sajmištu, Yad Vashem Item ID 1683241 i 1080077.

Kraus Stevan, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 579, streljan u Jabuci 14. 3. 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4376088 i 1079674.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Livnicu gvožđa i metala“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Aleksandar Čanji, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina Livnice, sirovine, gotovi proizvodi, oprema, mašine, kancelarijski nameštaj i sl. i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 17. 6. 1942. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 44821, br. oduzimanja 261, od 11. 9. 1942. godine.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 28. 4. 1941 i 15. 6. 1942. godine dok je Izveštaj od 16. 6. 1942. godine.

Pored popisane imovine ima evidentirana i štednja na računu u iznosima od 903.375,00 dinara, 11.297,50 dinara i 19.576,00 dinara.

Livnica je bila u Velikom Bečkereku, u Gundulićevoj ulici br. 3, u kući u kojoj su i živeli.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost Livnice je bila 24.913,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti, da bi na osnovu izvedenog stanja po bilansu od 28. 4. 1942. godine vrednost iznosila 393.597,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

DRUŠTVO LOJD I DRUŠTVO GRAĐANSKE KASINE

Podaci o članovima društva i članovima porodice

Prema podacima Višeg policijskog ureda u Velikom Bečkereku, od 20.12.1943. godine, Lojd društvo i Društvo Građanske kasine su imali 179 subjekata od čega su članovi bili 176 fizičkih lica i 3 pravna lica:

- 137 Jevreja – 76,5%,
 - 18 Srba – 10,0%,
 - 13 Mađara – 7,5%,
 - 8 Nemaca – 4,5%,
 - 3 pravna lica jevrejska 3 – 1,7%.
1. Auslender Franja, na adresi „Fabrika šećera“, činovnik u „Fabrici šećera“, rođen u Senti 4. 8. 1899, od roditelja Đule, rođen 1872. godine u Segedinu i majke Regine, rođene Jakob, bio oženjen (podatak iz Yad Vashem), žive u Velikom Bečkereku od 1916. godine, dok je boravio u Velikom Bečkereku, živio je u „Fabrici šećera“.
 2. Bihari Bela, viši poreski inspektor, sa završenom trgovačkom akademijom, od oca Jakoba i majke Rozalije, rođene Altman, rođen u Erkešemu (Rumunija) 5. 8. 1882. godine, bio je oženjen Idom, rođenom Nović, iz Mohača (Mađarska). Imali su dva sina, Ladislava, diplomiranog pravnika, rođenog 31. 12. 1912. u Novom Bečeju i Ištvana (Stevana), studenta medicine, rođenog u Novom Bečeju 1914. godine i ćerku Klaru, rođenu u Baji 1908. godine. Porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1921. godine, pre toga u Novom Bečeju. Živeli su u ulici Nemanjinoj br. 1.
 3. Braun Marcel, rođen 25. 4. 1875. godine u Ečki, trgovački agent sa završena 4 razreda Građevinske škole, od oca Bernarta i majke Roze, rođene Pilik. Bio je oženjen sa Sidonijom, rođenom Lederer, 22. 3. 1880. godine, iz Pančeva. Imali su tri ćerke i sina: Braun Andrija, student, rođen u Žitištu 1909. godine, sa suprugom Stelom, rođenom Tutman 24. 1. 1912. godine; Braun Barbara, vlasnica bombonjere „Pišminger“, rođena 1905. u Velikom Bečkereku; Braun Klara, rođena 1911. godine; Braun Roza, rođena 1913. godine. Porodica je stanovala u Sarajlijinoj ulici br. 3, u Velikom Bečkereku su od 1903. godine.
 4. Braun Mavro (Moric, Moše), rođen u Ečki 1860. godine, od oca Bernarda i majke Roze, vlasnik mlina za brašno; supruga Ida, rođena Švajger, u Vrbasu 1869. godine, od oca Filipa i majke Lujze, živeli su u Ečki, imali su i sina, Braun Bernata, rođenog u Ečki 1901. godine, mlinar; supruga Helena (Ilona), rođena Fekete, u Subotici.
 5. Braun Alfred, rođen u Ečki 1899. godine, od majke Ide, rođene Švajger, i oca Mavra (Moric, Moše), vlasnik mlina za brašno.
 6. Dr Bek Mavro, rođen u Adi, 20. 11. 1885. godine, od majke Rozalije, rođene Pik i oca Adolfa; privatni činovnik, doktor prava; supruga Dora, rođena Ajbenšic, 14. 2. 1896. godine, imali su i ćerku ali nema podataka o njoj, verovatno je bila udata i imala drugo prezime. U Velikom Bečkereku borave od 1923. godine. Porodica je živela u ulici Miletićevoj br. 20.

7. Boral Marton, trgovac, rođen 5. 6. 1899. godine u Husiatynu (Austrougraska, danas Ukrajina), od majke Pauline, rođene Ajzner, 1857. u Nemačkoj, i oca Bernata (Berl Lajb), rođenog 1857. u Nemačkoj ili Poljkoj; supruga Marija, rođena Anau, u Novom Bečeju 21. 2. 1903. godine, Nemica, reformatorske veroispovesti, imali su sina Ivana, đaka rođenog u Velikom Bečkereku 1929. godine i ćerku Inge, rođenu 1935. godine. Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1910. godine, pre toga u Štuttgartu (Nemačka), stanovali su u Sarajlijinoj ulici br. 10.
8. Boral Maksa, rođen 4. 7. 1889. godine u Koropjecu (Poljska), od majke Pauline i oca Bernata; penzioni činovnik okružnog udruženja; supruga Boral Branislava rođena 14. 10. 1896. godine u Bučaču (Poljska), imali su dve ćerke, učenice: Gertrudu, rođenu 1920. godine i Lej-Juliju, rođenu 1923. godine. U Veliki Bečkerek su se doselili 1903. godine iz Poljske, živeli su u Gundulićevoj ulici br. 5.
9. Berger Jene, rođen 1870. godine u Velikom Bečkereku, trgovac.
10. Dr Boršodi Ljudevit (Lajoš), advokat i pisac, rođen u Velikom Bečkereku, 8. 5. 1883. godine od oca Mavra Klajna, nadrabina u Velikom Bečkereku od 1880. do svoje smrti 1915. godine i majke Jelisavete (Eržebet), rođene Kiš; bio je šesto, najmlađe dete; supruga Frida, rođena Hirtenštajn, 29. 7. 1888. godine, imali su sina Franju, rođenog 1911. godine, diplomirani pravnik, prezime promenio još 1905. godine kada je objavio prvu knjigu. Bavio se i drugim delatnostima, bio jedan od deoničara u Deoničarskom društvu za lekovito bilje osnovanog 1917. godine pod nazivom „Planeta“, koje je i za vreme rata radilo pod upravom Nemaca, likvidirano tek 1946. godine.
Porodica Klajn se u Veliki Bečkerek doselila 1880. godine.
Klajn Mavro je imao starijeg brata, dr Kis Arnolda, rođenog 1869. godine, umro 1940, bio je nadrabina u Budimu; sestru Klajn Evgeniju (Jenny), udata Hirtenštajn, rođena 7. 1. 1872. godine, suprug Hirtenštajn Simon, trgovac, iz Žitišta, umro 1912. godine; Klajn Etel, sestra, rođena 1893. godine, udala se za Langfelder Pala, činovnika u osiguranju; Klein Imre, brat; supruga iz Požonja, poginuo u I svetskom ratu; sestra Klajn Helen udata za dr Štajner Đulu, lekara. Porodica Boršodi Ljudevita je živela u ulici Karadžićeva br. 12.
11. Bak Imre, umro 1935. godine (odata počast na glavnoj skupštini Društva Građanske kasine i Društva Lojd – godišnjoj sednici 26. 1. 1936. godine), bio je rukovodilac u deoničarskom društvu „Volta“, osnovanom 1920. godine koje se bavilo trgovinom elektro-tehničkom robom, prenosom električne energije, postavljanjem električnih instalacija i sl, takođe u Banatskoom izvoznom i uvoznom deoničarskom društvu osnovanom 1922. godine, i Poljoprivrednom akcionarskom društvu osnovanom 1917. godine koje je radilo do 1941. godine.
12. Dajč Josif, izvoznik hrane, sa završenom Građanskom, rođen 25. 10. 1855. godine u Velikom Svetom Nikoli (Rumunija) od oca Morica i majke Julije, rođene Bem; supruga Sidonija, rođena Frajnd, rođena u Beču 1870. godine, porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1885. godine iz Itebeja, živeli su u ulici Miletićevoj br. 5.
13. Dajč Martin, trgovac, prodavac boja, brašna, alkoholnih pića, gvoždarske i užarske robe i kože od 1921. godine, sa završenih 4 razreda osnovne škole, rođen 2. 2. 1876. godine u Segedinu (Mađarska), od oca Mora i majke Tereze, rođene Cine; supruga Dajč Cecilija, rođena Dajč, 1886. godine u Lukinom selu. U Veliki Bečkerek su se doselili 1891. godine iz Temišvara, živeli su u ulici Dr Emila Gavriila br. 8.

14. Dajč Andrija, trgovac, rođen 12. 6. 1904. godine u Velikom Bečkereku, od oca Samuila i majke Eve, rođene Perl; supruga Dajč Felicija, rođena u Ferdinandu, ćerka Judit, rođena 1937. godine, živeli su u Sarajlijinoj ulici br. 10.
15. Dajč Samuel, izvoznik hrane, sa završenom građanskom školom, rođen 31. 3. 1867. godine u Velikom Svetom Nikoli (Rumunija), od oca Morica i majke Julije, rođene Bem; supruga Dajč Ruža, rođena Marberger, rođena u Titelu 1874. godine, doselili su se 1885. godine, živeli su u Miletićevoj ulici br. 11.
16. Dajč Sigmund, privatni činovnik, sa završena 4 razreda Građanske škole u Đeru (Mađarska), 17. 5. 1851. godine, od oca Josifa i majke Roze, rođene Kauders; u vreme popisa 1936. godine bio je udovac, supruga mu je bila Julija Polak, od 1872. živeo u Velikom Bečkereku, imao je sina Alfreda, trgovca, rođenog u Velikom Bečkereku 1876. godine, koji je živeo u Bečeju od 1916. godine, sa suprugom Elizabetom, rođenom Vajnberger, i decom; ćerka Magdalena, studentkinja, rođena u Budimpešti 1914. godine, ćerka Marijeta, učenica, rođena 1921. godine; drugi sin Emil, trgovac, rođen 1880. godine; supruga Elizabeta, rođena Kirlender, imali su dva sina, Ervina i Sigmunda rođenog 1910. godine, živeli su u Budimpešti. Porodica Dajč Sigmunda je živela u ulici Vojvode Mišića br. 2.
17. Dim Simon (Sima), direktor Trgovačko-deoničarskog društva, rođen 25. 1. 1882. godine u Seređu (Čehoslovačka) od oca Mana i majke Neti, rođene Švirg; Dim Ida, rođena Freund – supruga, rođena u Pančevu 1896. godine, ćerke – Dim Eva, rođena 1922. godine i Dim Ana, rođena 1927. godine, doselili se u Veliki Bečkerek 1905. godine iz Bratislave, živeli su u ulici Sokolski kej br. 11.
18. Ekfeld Mor (Moric) bio je optičar, sa radom je počeo 1891. godine, prestao 1913. godine zbog bankrotstva, sin Ekfeld Bela (Bala), vlasnik trgovine poljoprivrednim mašinama od 1907. do 1913. godine; supruga Ekfeld Amalija, rođena Bilic, vlasnica trgovine naočara, rukavica i pojaseva, osnovana 1913. godine.
19. Eredi Emanuel (Mano ili Manojlo), trgovac, supruga Eredi Eva.
20. Ekštajn Herman, ekonomista – pekarski obrtnik, rođen 1902. godine, od oca Ekštajn Samuela.
21. Ekštajn Jovan (Janoš), industrijalac, vlasnik fabrike kože, rođen 27. 10. 1865. u Velikom Bečkereku, od oca Adolfa i majke Flore, Ekštajn Gizela supruga, trgovkinja kožom, rođena Polak, 15. 10. 1875. godine u Đeru (Mađarska).
22. Ekštajn Antal, industrijalac, sin Ekštajn Jovana, rođen 1896. godine.
23. Ekštajn Franja, privatnik, vlasnik mlina, rođen 1894. godine, Ekštajn Jelisaveta – supruga, rođena Fišer, u Budimpešti 18. 12. 1897. godine.
24. Ekštajn Samuel, pekar, njegov otac Herman je osnovao prvu parnu pekaru 1882. godine, rođen 4. 9. 1879. godine u Velikom Bečkereku od oca Hermana i majke Ane, rođene Kalberg, imali su sina Ekštajn Hermana rođenog 1902. godine, bio jedan od osnivača „Velikobečkerečke štedionice“.
25. Elek Viktor, rođen 19. 4. 1873. godine u Skalicama (Čehoslovačka), od oca Samuila i majke Ernestine, rođene Kulka; supruga, Elek Ela, rođena Godštajn, u Beogradu 1888. godine. U Veliki Bečkerek se doselio 1911. godine, živeo je u vili u krugu „Fabrike šećera“, 1920. godine je postao direktor fabrike, od kada je proizvodnja

krenula uzlaznom linijom. Fabrika na osnivačkoj skupštini održanoj 1910. godine dobija naziv „Južnougarska fabrika šećera a.d.“, odnosno „Južnomađarska fabrika šećera a.d.“ do 1919. godine, 1924. menja naziv u „Velikobečkerečka fabrika šećera a.d.“. Kao osnivači navedeni su: „Mađarska eskontna banka“ iz Budimpešte, „Lender banka“ iz Praga, sa manjim iznosima „Mađarska banka“ i „Trgovačko a.d.“, grof Endre Čekonić, grof Jene Karočonji, dr Geza Pap i još nekoliko banatskih veleposednika. Izgradnja se sukcesivno odvijala uz nadzor i rukovodstvo Elek Viktora. Nakon okupacije, Fabrikom rukovodi Kornel Anau.

Pod rukovođenjem Viktora Eleka, proizvodnja je počela i „Fabrika kabela dd“, 1925. godine, ali je firma ubrzo, zbog boljih uslova poslovanja, preseljena u Zagreb.

26. Fraj Josif, trgovac, vlasnik elektro-instalaterske radnje, poverenik „Privrednog registra“ u Petrogradu, rođen 2. 12. 1904. godine u Ilandži, od oca Gustava i majke Terezije, rođene Vinter, živio je u domaćinstvu sa bratom Imreom, rođenim 9. 8. 1907. godine, u Partošu (Rumunija). U Velikom Bečkereku žive od 1914. godine, u Zmaj Jovinoj ulici br. 21.
27. Friš Isidor, žitarski trgovac, radnju je sa Friš Alfredom vodio od 1932. do 1941. godine, privatnik, sa završenih 5 razreda gimnazije, rođen 31. 12. 1869. godine u Žadanju (Mađarska), od oca Lazara i majke Katarine, rođene Engel; supruga Friš Terezija, rođena Doman 13. 5. 1874. godine, od 10. 8. 1912. godine žive u Velikom Bečkereku, u Mileticevoj ulici br. 20.
28. Friš Alfred, privatni činovnik sa završenih 2 razreda Trgovačke akademije, rođen 19. 11. 1900. godine, od oca Isidora i majke Terezije, rođene Doman; supruga Friš Klara, rođena Bihari, 20. 2. 1909. godine u Baji, imali sina Andriju, rođenog 1931. godine i ćerku Marijanu, rođenu 9. 7. 1938. godine. U Velikom Bečkereku žive od 1912. godine, doselili se iz Budimpešte, živeli su u Gundulićevoj ulici br. 20.
29. Friš Tibor, trgovac, završenih 5 razreda gimnazije, rođen 31. 8. 1909. godine u Balaž Đarmatu (Mađarska), od oca Isidora i majke Terezije, rođene Doman; supruga Friš Klara, rođena Horovic, u Budimpešti, 1914. godine.
30. Felsman Aron, trgovac, vlasnik manufakturne trgovine, sa završenih 8 razreda osnovne škole, rođen 27. 11. 1877. godine u Žilnici (Čehoslovačka), od oca Izraela i majke Sare, rođene Jakubović; supruga Felsman Marija, rođena Mauskopf, 1886. godine u Černopataku (Čehoslovačka), 1886. godine, sa njima je živio i Felsman - Mauskopf Erne (Ernest), nećak, trgovački pomoćnik sa završenih 4 razreda Građanske škole, žive u Velikom Bečkereku od 1905. godine, u Pupinovoju ulici br. 5.
31. Feldhajm Alfred, bankarski činovnik, rođen 8. 6. 1876. godine u Velikom Bečkereku, od oca Davida i majke Žanet, rođena Kluger, živeli su u Nemanjinoj ulici br. 9.
32. Fišer Julije, trgovački agent, sa završenom maturom Trgovačke akademije, rođen 3. 4. 1868. godine u Budimpešti, od oca Berharda i majke Helene, rođene Jonas; supruga Zlata, rođena Herman, 2. 1. 1884. godine u Zagrebu, sin Ernest, diplomirani inženjer, rođen 1911. godine u Osijeku, živeli su u Velikom Bečkereku od 1918. godine u ulici Nemanjina br. 20.
33. Fišl Jakob, žitarski trgovac, prodavac zemaljskih proizvoda, završena 4 razreda srednje škole, rođen u Sv. Mihajlu, 24. 12. 1881. godine od oca Fridmana i majke Juliane, rođene Ajzler; supruga Margita, rođena Rajk, u Zemunu 1886. godine, sin

- Fišl Imre, trgovački pomoćnik, rođen 1919. godine i Paja, učenik 4. razreda srednje škole, rođen 1922. godine, u Velikom Bečkereku žive od 1892. godine, u Ruvarčevoj ulici br. 18.
34. Flajner Aladar, privatni činovnik, rođen u Velikoj Kanjiži, 20. 2. 1878. godine, od oca Makse i majke Terezije, rođene Bererger; Flajner Janka, supruga, rođena Dajč, 1885. godine u Lukinom selu. U Velikom Bečkereku žive od 1905. godine u ulici Dr Emila Gavrila br. 10.
 35. Frank Ludvig (Ljudevit), trgovac, vlasnik prodavnice muške i ženske konfekcije, u sklopu prodavnice bila je i krojačnica, završena trgovačka škola, rođen u Ereglaku (Mađarska), 4. 2. 1879. godine, od oca Hermana i majke Beti, rođene Engl; supruga Aranka, rođena Volfman, u Sarvašu (Mađarska), 1884. godine, sin Nikola, trgovac, rođen u Velikom Bečkereku 1909. godine. Žive u Velikom Bečkereku od 1908. godine u ulici Pupinovoju br. 21.
 36. Frajnd Tibor, trgovac („Frajnd Samuel i sinovi“, trgovci manufakturnom robom, radnja osnovana 1821, do 1941. bila u posedu porodice), rođen u Velikom Bečkereku 1896. godine, od oca Adolfa i majke Natalije, rođene Levi; supruga Erna, rođena Vener, 1912. godine u Velikom Bečkereku. Živeli su u ulici Kraljice Marije br. 7. Tibor je bio jedan od osnivača „Velikobečkerečke štedionice“.
 37. Frajnd Đura (Đerđ), trgovac, u vlasništvu trgovine „Frajnd Samuel i sinovi“, sa završenom Trgovačkom akademijom, rođen u Velikom Bečkereku 18. 11. 1902. godine, od oca Adolfa i majke Natalije, rođene Levi; supruga Klara, rođena Goldšmit, ćerke Eva, rođena 1935. godine u Novom Sadu i Žuža (Vera), rođena 15. 5. 1938. godine u Velikom Bečkereku. Živeli su u ulici Kraljice Marije br. 7. Bio je jedan od osnivača „Velikobečkerečke štedionice“.
 38. Fenjveš Iso, trgovac žitom, vlasnik trgovine hranom koja je osnovana 1919. godine, sa završenom maturom gimnazije, rođen 22. 11. 1879. godine u Aranjošmeđu (Rumunija), od oca Šandora i majke Ide; supruga Fenjveš Ida, rođena Vajs, 4. 3. 1889. godine u Novom mestu (Čehoslovačka), sin Fenjveš Tibor, privatni činovnik, rođen u Velikom Bečkereku 1916. godine, Živeli su u Velikom Bečkereku od 1903. godine, u Pupinovoju ulici.
 39. Fleš Zoltan, trgovac gotovim odelima, imao svoju radnju u Maršala Tita br. 2, završena 3 razreda Građanske škole, rođen 28. 5. 1880. godine u Iktaru (Rumunija), od oca Vilima i majke Babete, rođene Grinhut; supruga Fleš Irma, rođena Vajs, iz Velike Kikinde, rođena 1885. godine, sin Fleš Imre lekar, rođen u Velikom Bečkereku 1911. godine. Žive u Velikom Bečkereku od 1910. godine u ulici Kraljice Marije br. 42.
 40. Frajšberger Jovan (Jakob), trgovac, on i njegov brat Leopold su bili vlasnici agenture „Braća Frajšberger“, zastupnici „Fabrike šećera d.d. Beograd“, rođen u Velikom Bečkereku 1891. godine, od oca Jakoba i majke Pauline, rođene Špicer. Živeo je u Karadžićevoj ulici br. 8.
 41. Frajšberger Leopold, trgovac, vlasnik uvozno-izvozne komisije i agenturne radnje od 1921. do 1941. godine, završena matura Trgovačke akademije, rođen 31. 8. 1881. godine, od oca Jakoba i majke Pauline, rođena Špicer. Živeo je u Karadžićevoj ulici br. 8.

42. Grin Henrik, trgovac, rođen 2. 8. 1905. godine u Velikom Bečkereku, od oca Grin Isidora, rođenog 31. 1. 1864. godine u Novom Sadu, od oca Simeona i majke Nine, rođene Donat, umro 1939. godine.
43. Gins, Gabor (Gavra), trgovac, vlasnik trgovine žitaricama koja je radila od 1909. godine sve do 1941. godine, rođen 1876. godine u Velikom Bečkereku, umro 1935. godine (odata počast na glavnoj skupštini Društva Građanske kasine i Društva Lojd, na godišnjoj sednici 26. 1. 1936. godine).
44. Gabor Antal, veterinar, sa završenim veterinarskim fakultetom, rođen 27. 3. 1878. u Hnušci (Čehoslovačka), od oca Jakoba i majke Nine, rođene Kon; supruga Paula, rođena Kaufer, u Vršcu 1. 10. 1883. godine, imali su troje dece, dva sina – Julio, radio u Drogeriji u Beogradu, rođen 4. 5. 1911. godine u Nemačkom Elemiru, i Nikola, obrtnik, završena trgovačka akademija, radio u Beogradu, rođen 4. 4. 1912. godine, i ćerku Anu, završena Trgovačka akademija, rođena u Budempešti 24. 4. 1915. godine. Živeli su u Velikom Bečkereku od 1912. godine, u ulici Kraljice Marije br. 21.
45. Goldšmit Lipot, imao je radnju gotovih odela koja je počela sa radom 1909. godine, a od 1936. godine radnju je vodila njegova supruga, Malvina, do 1941. godine, rođen 18. 9. 1874. godine u Mitrovici, od oca Mavra i majke Eme, rođene Kajzer; supruga Goldšmit Malvina, rođena Rozenfeld, 1886. godine u Ušhodu (Čehoslovačka), u Velikom Bečkereku su od 1905. godine, živeli su u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 20.
46. Gliksman Mavro, hotelijer, rođen 12. 12. 1895. godine u Jarkovcu, od oca Samuela i majke Amalije, rođene Levinger; Gliksman Šarolta, supruga, rođena Kon, 13. 5. 1902. godine u Osijeku. Gliksman Kata, ćerka, učenica, rođena 1924. godine, Gliksman Josif, sin, učenik, rođen 1923. godine, Gliksman Nikola, učenik, sin, rođen 1930. godine. Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1906. godine, u ulici Kralja Petra br. 5.
47. Goldman dr Josif, advokat, završen pravni fakultet, rođen 5. 9. 1866. godine u Velikoj Kikindi, od oca Benjamina i majke Ester, rođene Rozenštok; supruga Goldman Regina, rođena Kadelsburger, u Velikom Bečkereku 1873. godine, od 1895. godine živi u Velikom Bečkereku, u ulici Pupinovoj br. 6. Supruga Regina Goldman je od 1922. godine vodila privatno preduzeće koje se bavilo menjačkim poslovima, devizno-valutnim poslovanjem, dok je Josif bio prokurista te firme.
48. Garai Tibor, student, rođen 1913. godine u Bačkoj Palanci, od oca Samuila i majke Regine, rođene Lisauer, porodica živi u Velikom Bečkereku od 1920. godine, u ulici Vojvode Bojovića br. 17.
49. Đarfaš Edmund (Gyárfás Ödön), generalni direktor i osnivač „Trgovačko-deoničarskog društva“, završena Trgovačka akademija, rođen 19. 8. 1872. godine u Budimpešti, otac Rosenthal Albert, majka Berta Brill; supruga Đarfaš Ilona, rođena Flajšman, 25. 3. 1884. godine u Đeru (Mađarska), Đarfaš Edmund promenio (pomađario) prezime. Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1895. godine, ranije u Mađarskoj, živeli su u ulici Sokolski kej br. 8.
50. Đarfaš Jovan, radio u porodičnoj firmi „Trgovačko-deoničarsko društvo“, maturant gimnazije, rođen 18.8.1905. godine, od oca Edmunda i majke Ilone, u Velikom Bečkereku, porodica je živela u Sarajlijinoj ulici br.10.
51. Đarfaš Ferenc, radio u porodičnoj firmi „Trgovačko-deoničarsko društvo“, maturant gimnazije, rođen 24. 8. 1904. godine, od oca Edmunda i majke Ilone, u Velikom

- Bečkereku; supruga Đarfaš Ana Terezija, rođena Guttman, rođena 21. 3. 1913. godine u Velikom Bečkereku, sin Petar, rođen 13. 1. 1936. godine u Velikom Bečkereku.
52. Hercog Leopold, rođen u Njitri, 1861. godine, od 1930. godine u Velikom Bečkereku; supruga Katarina, rođena Fuks.
53. Hercog Šalomon, direktor „Javnog skladišta d.d.“, maturant Trgovačke akademije, rođen u Njitri, 8. 2. 1889. godine, od oca Leopolda i majke Katarine, rođene Fuks; supruga Hercog Lili, rođena Edinger, imali su ćerku Hercog Katarinu, rođenu u Velikom Bečkereku 1929. godine i sina Hercog Ivana, rođenog u Velikom Bečkereku 1931. godine, žive u Velikom Bečkereku od 1911. godine, pre toga u Budimpešti, živeli su u ulici Đorđa Stratimirovića br. 1.
54. Hercog Vilim, prokurista, žitarski trgovac, maturant Trgovačke akademije, pred Drugi svetski rat upravljao je „Javnim skladištem d.d.“ u Zemunu, preduzeće koje je osnovano 1896. godine, imalo je i skladišta za poljoprivredne proizvode na čuvanju i manipulaciji, koje se sastojao od 10 magacina za prijem 1200 vagona robe; rođen u Njitri, 17. 2. 1892. godine, od oca Leopolda i majke Katarine, rođene Fuks; supruga Hercog, rođena Kende, imali su dva sina: Hercog Mihajla, rođenog 1928. godine u Budimpešti i Hercog Petra, rođenog 1929. godine, i ćerku Hercog Veru, rođenu 1931. godine. Od 1920. godine žive u Velikom Bečkereku, na adresi Vojvode Mišića br. 2.
55. Hercog Julije, trgovac, („Hercog Julije i drugovi“) vlasnik trgovine koja se bavila prodajom jaja i živine, završena 2 razreda srednje škole, rođen u Šaregradu (Hrvatska), 24. 12. 1867. godine, od oca Mavra i majke Berte, rođene Becko; supruga Margita, rođena Braun, u Temišvaru (Rumunija), 4. 1. 1887. godine. Imali su dva sina – Hercog Feliksa, rođenog u Velikom Bečkereku, 10. 5. 1909. godine i Hercog dr Ernea, stomatologa, rođenog 29. 6. 1912. godine u Velikom Bečkereku. Od 1903. godine živeli su u Velikom Bečkereku, u ulici Eduarda Eria br. 6.
56. Heler David, trgovac, osnovao je 1912. godine mlin, na kraju ulice Cara Dušana, kapaciteta 3 vagona brašna dnevno, 1917. godine postaje deo akcionarskog društva, radi do 1936. godine, zgradu posle demontaže mlina preuzima grad, da bi pred Drugi svetski rat postala kasarna, Nemci je za vreme rata pretvaraju u koncentracioni logor; supruga Heler Janke, rođena Šulman; umro je 1937. godine, imali su sinove Nikolu (Maksa), činovnik, rođen 1895. godine i Kuncuša, trgovac, i ćerku Roži. Živeli su u Velikom Bečkereku od rođenja Nikole 1895. godine do 1934. godine kada se sele u Bečej, dok su bili u Velikom Bečkereku živeli su na Karađorđevom trgu br. 10.
57. Heler Ernest, rođen 1899. godine, dodatnih podataka o njemu nema.
58. Hajduška dr Stevan, rođen 1888. u Velikom Bečkereku, od majke Zelme (rođene 1861. godine od oca Adolfa Špica i majke Eve), i oca Jenea, Seleši Etelka, rođena Hajduška, sestra od Stevana, Rozenfeld Lenka, rođena Hajduška, sestra od Stevana, roditelji su se doselili u Veliki Bečkerak 1883. godine, živeli su u ulici Emila Gavrila br. 7.
59. Handler dr Lazar, advokat, završen pravni fakultet, rođen u Mošorinu 12. 8. 1872. godine, od oca Salamona i majke Johane, rođene Hiršl, bez opredeljene konfesije, Jugosloven, bio udovac, na Memorijalnom Jevrejskom groblju postoji nadgrobni spomenik Handler Izabele rođene Vajs.

60. Hajfeld Fridrih, žitarski agent, vlasnik trgovine hranom od 1924. do 1941. godine, završena gimnazija, rođen u Velikom Bečkereku 15. 3. 1891. godine od oca Žigmonda (rođen 1859. godine u Senecu (Čehoslovačka)) i majke Šarlote, rođene Šnicler, od 1873. godine žive u Velikom Bečkereku; supruga Marijana, rođena Vagi, u Frauen – Kirhenu (Austrija) 1900. godine, imali su ćerku Katicu, učenicu, rođenu 1921. godine i sina Mihajla, učenika, rođenog 1923. godine u Velikom Bečkereku. Porodica živela u ulici dr Emila Gavrila br. 22.
61. Hegediš Mor, privatni činovnik, rođen 9. 8. 1871. godine u Harasti (Čehoslovačka), od oca Adolfa Gajger i majke Fani, rođene Engländer; supruga Janka, rođena Hirš, 14. 3. 1878. godine u Segedinu (Mađarska), od 1899. godine žive u Velikom Bečkereku, u ulici Karadžićevoj br. 2.
62. Ivanji dr Moric lekar, županijski glavni fizik, rođen u Bačkom Petrovcu 23. 2. 1867. godine, od oca Leopolda i majke Mimi, rođene Štern; supruga Ivanji Feliks, rođena Vajs, 1876. godine u Velikom Bečkereku. U Velikom Bečkereku žive od 1893. godine u ulici Svetozara Markovića br. 1.
63. Ivanji dr Franja (Ferenc), lekar ginekolog, rođen u Velikom Bečkereku 31. 5. 1899. godine od oca Morica i majke Feliks; supruga Ivanji dr Ida, rođena Šomlo u Velčalomeji (Čehoslovačka), 11. 8. 1901. godine, imali su sina Ivana, rođenog 1929. godine i ćerku Ildiku (Veru), rođenu 1933. godine. Živeli su u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 47.
64. Jagoda dr Julije, lekar, završio Medicinski fakultet 1916. godine, rođen 10. 8. 1888. godine u Plocku (Poljska), od oca Jakoba i majke Šene, rođena Tasemker; supruga Jagoda Edit, rođena Štajner, 1905. godine, imali su sina Tomasa, rođenog 22. 4. 1932. godine, u Velikom Bečkereku žive od 1924. godine, u ulici Svetosavskoj br. 10 (pre toga u Prokuplju gde je Julije bio sreski lekar).
65. Kalai Eugen, trgovac žitom, završena trgovačka škola, rođen u Novom Bečeju 9. 6. 1885. godine; supruga Kalai Irena, rođena Vamoš, 24. 8. 1892. godine u Kapošvaru (Mađarska), imali su sina Kalai dr Lasla, rođen 24. 7. 1913. godine, od 1896. godine porodica živi u Velikom Bečkereku, u ulici Vojvode Putnika br. 9.
Roditelji Kalai Eugena i Andora: Kalai Mavro (Mor), rođen u Vranjstvu, bio je čuveni bankarski činovnik, umro je pre rata; supruga Kalai Karolina, rođena Fajn, u Čanadu (Mađarska) 27. 11. 1864. godine, od udaje 1881. godine žive u Novom Bečeju, a od 1896. godine u Velikom Bečkereku.
66. Kalai Andor, trgovac drvima, završena 4 razreda srednje škole, suvlasnik i direktor firme „Prometno“, rođen u Novom Bečeju 21. 9. 1889. godine, od oca Mavra i majke Karoline Fajn; supruga Kalai Draga, rođena Ćirović, 1893. godine u Beogradu, pravoslavne veroispovesti, porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1895. godine, u Miletićevoj ulici br. 29.
67. Kemeneš Oskar, privatni činovnik, vlasnik trgovačke agenture između dva svetska rata, završena Trgovačka akademija, rođen u Šopronu (Mađarska), 24. 8. 1881. godine, od oca Mora i majke Ernestine, rođene Friš; supruga Jelisaveta, rođena Dajč, u Jaši Tomiću 24. 6. 1891. godine, imali su sina Jovana, studenta prava, rođenog 1913. godine u Velikom Bečkereku, porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1. 2. 1904. godine, u ulici Kraljice Marije br. 13.

68. Kiršner Pavel, privatni činovnik, rođen u Varaždinu, 14. 1. 1892. godine od oca Natana, rođen 1856. godine, umro 1928. godine, i majke Sidonije, rođene Rozenberger; supruga Kiršner Jelena, rođena Rot, u Trnavi (Čehoslovačka), 11. 3. 1911. godine, u Velikom Bečkereku žive od 1928. godine u ulici Obala Kneza Mihajla br. 3, pre toga u Varaždinu, inostranstvu i Osijeku.
69. Kende Vilmoš, rođen u Čehoslovačkoj, živeo kod sina kao gost.
70. Kende Ernest, zakupac izvoznih mašina – trgovac, završio gimnaziju, rođen u Trenčinu (Slovačka), 28. 8. 1896. godine od oca Vilmoša; supruga Kende Lili, rođena Hercog, u Budimpešti 1900. godine, imali su dve ćerke, Anu, rođenu 28. 9. 1924. i Evu rođenu 4. 6. 1927, i sina, Pavla, rođenog 11. 5. 1932. godine svi rođeni u Velikom Bečkereku, gde je porodica živela od 1915. godine, u ulici Brigadira Ristića br. 37.
71. Klajn Arpad, knjigovođa u „Fabrici šećera“, rođen u Velikom Bečkereku, 1. 3. 1898. godine, od oca Isidora i majke Gizele, rođene Vajs; supruga Klajn Roži, rođena Fraj, u Ilandži 4. 12. 1900. godine, sin Ivan, učenik, rođen 5. 12. 1931. godine, porodica je živela u krugu fabrike.
72. Keler Franja, privatni činovnik, žitarski trgovac od 1919. godine, završena trgovačka škola, rođen u Aradu (Rumunija), 19. 6. 1881. godine, od oca Josifa, rođen i umro u Aradu, i majke Malvine, rođena Gutman; supruga Keler Šarlota, rođena Šlezinger, u Debeljači 1885. godine, sin Josif, privatni činovnik, rođen 1913. godine u Velikom Bečkereku, gde je živela porodica od 1905. godine, u ulici Svetozara Markovića br. 2, pre toga u Beču.
73. Kral Ladislav, privatni činovnik, maturant srednje škole, rođen u Staroj Kanjiži 1898. godine, od oca Žigmunda, rođen i umro u Kanjiži, i majke Eme, rođene Klajn, u Velikom Bečkereku živi od 1932. godine, pre toga u Staroj Kanjiži, inostranstvu i Novom sadu, živeo je u ulici Hajduk Veljkovoj br. 12.
74. Kraus Julije, trgovac drvima, završena trgovačka škola, rođen 2. 3. 1886. godine u Belčke (Mađarska), od oca Ignjata i majke Cecilije, rođene Frajnd; supruga Kraus Jolanda, rođena Nemeš, 1892. godine, u Velikom Bečkereku živi od septembra 1886. godine, u ulici Obala Kneza Mihajla br. 1.
75. Kraus Đula (Julius), livac-majstor, završena 4 razreda srednje škole, rođen 9. 8. 1878. godine u Orsovi (Rumunija), u nekim dokumentima u mestu Jaša Tomić, od oca Adolfa i majke Roze; supruga Kraus Margita, rođena Kanjiža, 13. 5. 1883. godine u Velikom Bečkereku, imali su sina Stevana, livac-pomoćnik, rođen 1918. godine u Jaši Tomiću, u nekim dokumentima 3. 1. 1907. godine (Yad Vashem), porodica živela u Velikom Bečkereku od 1919. godine u Gundulićevoj ulici br. 3.
76. Kovač Andor, trgovac ugljem i drvetom, maturant trgovačke škole, rođen 4. 11. 1877. godine u Bekešđuli (Mađarska), od oca Makse i Amalije, rođene Dajč; supruga Kovač Marija, rođena Šulhof, u Segedinu 22. 11. 1883. godine, imali su ćerku Šarlotu, lekarku, rođenu 1907. godine u Velikom Bečkereku. Porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1890. godine, u ulici Pupinovoj br. 4.
77. Kalman dr Franja, zubar, rođen u Subotici, 23. 10. 1898. godine od oca Hermana; supruga Margita, rođena Engl, 1898, katolkinja, imali su sina Nikolu rođenog 5. 5. 1929. godine u Velikom Bečkereku, gde je porodica živela od 1927. godine, na Trgu Kralja Petra.

78. Klajn dr Filip, lekar, završio Medicinski fakultet, specijalizirao pedijatriju, sanitarni rezervni poručnik, rođen 1904. godine u Velikom Bečkereku, od oca Danijela dr Klajna, lekara (rođenog u Čehoslovačkoj 1864. godine, umro 1920. godine) i majke Amalije, rođena Kadelsburger (rođena u Velikom Bečkereku 18. 2. 1874. godine, umrla 1937. godine), imao sestru Šarlotu (Lauru), privatna činovnica, rođena 1903. godine u Velikom Bečkereku, roditelji živeli u Velikom Bečkereku od 1896. godine u ulici Pupinova br. 6.
79. Kartal dr Arpad, advokat, završen Pravni fakultet, bavio se drugim delatnostima, rukovodio je neposredno pred Drugi svetski rat, 1939. godine, „Sorgerovim društvom za podizanje brana i nasipa i za zemljoradnju“, osnovanog 1906. godine, rođen u Staroj-Gori (Čehoslovačka), 19. 9. 1878. godine, od oca Mihajla i majke Rozalije, rođene Elzas; supruga Kartal Jelena (Ilona), rođena Dajč, u Jaši Tomiću, 17. 8. 1889. godine, u Velikom Bečkereku žive od 1911. godine, u ulici Kraljice Marije br. 8.
80. Kasovic Mavro, trgovac, završena trgovačka škola, vlasnik manufakturne trgovine, rođen u Malom Torku, 8. 8. 1866. godine, od oca Salamona i majke Fani, rođene Levental; supruga Kasovic Ema, rođena Volf, u Lugošu (Rumunija), 1879. godine, imali su tri sina, Kasovic Oskara, rođenog 1902. godine, Kasovic dr Rudolfa, lekara – hirurga, rođenog 1903. godine, u Velikom Bečkereku živeli su od 1918. godine, u ulici dr Emila Gavrila br. 5.
81. Kasovic Imre, privatni činovnik, završena Trgovačka akademija, rođen 1905. godine u Malom Torku, od oca Kasovic Mavra i majke Kasovic Eme, rođene Volf.
82. Lang Maks, bankarski činovnik, rođen 1880. godine u Velikom Bečkereku, supruga Lang Roza, rođena Vajterštajn, 1880. godine u Mađarskoj.
83. Lebl Aleksandar, privatni činovnik, rođen 8. 11. 1887. godine u Velikoj Kikindi, od oca Jakoba, rođenog 1855. godine u Hetinu (posle je živio u Velikoj Kikindi i Velikom Bečkereku, gde je i umro 1914. godine) i majke Roze, rođena Fišer; supruga Lebl Jolan, rođena Traub, 12. 10. 1900. godine u Srpskoj Crnji, ćerka Agnes, učenica, rođena u Velikom Bečkereku 1925. godine, porodica je živela u Velikom Bečkereku do 1935. godine, posle u Beogradu, u ulici Braće Jugovića br. 17.
84. Liptai Desider (Deže), trgovac, Mađar, bio oženjen sa Liptai Kornelijom, rođena Tajh, imali su sina Liptai Tibora.
85. Lovaš Simon, privatni činovnik, rođen 24. 6. 1879. godine u Velikoj Kikindi, od oca Jakoba i majke Roze, rođene Fišer; supruga Lovaš Marija, rođena Klop, 2. 9. 1893. godine, porodica živi u Velikom Bečkereku od 1893. godine u ulici Tvorničkoj br. 18.
86. Levi Aleksandar, rođen 1896. godine u Novom Sadu.
87. Lederer dr Eugen, lekar, Medicinski fakultet završio 1922. godine a zatim specijalizirao hirurgiju, rođen u Ečki, 16. 4. 1896. godine od oca Armina, rođenog 1854. u Sent Mihalju (Bačka), i majke Amalije, rođena Klajn, doselili su se u Veliki Bečkerek 1913. godine, a Armin je tu i umro 1921. godine; supruga Lederer Erna, rođena Rajs, ćerka Mira, rođena 1929. godine u Velikom Bečkereku, živeli su u Nemanjinoj ulici br. 20.
88. Lang Maksimilijan (Maks), bankarski službenik, rođen 1880. godine u Velikom Bečkereku; supruga Lang Roza, rođena Vajnštajn, u Mađarskoj 1880. godine.

89. Levi Stevan, trgovac, rođen u Mokrinu 1896. godine; supruga Levi Margareta, rođena u Mokrinu 1905. godine, ćerka Levi Ivika rođena 1931. godine.
90. Levin Aleksandar, vlasnik špeditorske agencije, od 1936. supruga imala pravo zastupništva za firmu „Bruse“; supruga Jelena, rođena Kubanji, rođena u Budimpešti, Mađarica, imali su sina Andriju rođenog u Velikom Bečkereku, 27. 1. 1924. godine i sina Ivana, rođenog u Velikom Bečkereku, 25. 7. 1929. godine.
91. Majer Aurel, direktor „Opšte privredne banke“, tzv. „Majerove banke“, osnovane 1902. godine, koja je imala i svoju menjačnicu, poslovala je dobro; završen pravni fakultet, rođen u Velikom Bečkereku 12. 1. 1874. godine od oca Henriha i majke Laure, rođene Rajcer; supruga Šarlota, rođena Kunec, u Subotici 1. 4. 1883. godine, imali su ćerku Enci i sina Imrea (podatak po rukopisu sa popisne liste iz 1936. godine). U rukovodstvu banke su bili uglavnom Jevreji, jedan od osnivača je bio i njegov otac, Henrih Majer, dr Varadi Imre, Jene Hajduška i Lajtner Žigmund. Banka je poslovala izuzetno uspešno, već 1914. godine je učetvorostručen kapital. Po nekim saznanjima, Majer Aurel je preživeo rat i nakon promene vlasti, tj. nakon ponovnog otvaranja banke, je kratko radio, dok nije izvršeno podržavljenje 1947. godine, kada je bio zabranjen dalji rad banke. Od rođenja stalno živeo u Velikom Bečkereku, do početka rata u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića 18.
- Roditelji Majer Henrih i Laura su živeli u Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 36. Majer Henrih je rođen u Zemunu 1849. godine, kao mladić je došao da živi u Velikom Bečkereku, dok je Majer Laura rođena 1851. godine u Velikom Bečkereku.
92. Milih dr Jaša (Jakob), advokat, rođen u Kamenjoj Porugi u Čehoslovačkoj, 22. 9. 1875. godine, od oca Marka i majke Jozefine, rođene Grosman, bio je oženjen ali nema podataka o njegovoj porodici, u Velikom Bečkereku živeo od 1889. godine u ulici Kraljice Marije br. 8.
93. Maćaš Josip, trgovac, vlasnik manufakturne radnje od 1930. godine, rođen u Prunsileu (Rumunija), 21. 2. 1882. godine, od oca Abrahama i majke Ester, rođena Goldštajn; supruga Maćaš Iren, rođena Neter, u Mokrinu 1885. godine, sin Maćaš Ladislav, rođen 16. 5. 1914. godine, i ćerka Maćaš Eva, rođena 7. 7. 1920. godine u Velikom Bečkereku. Manufakturnu radnju imali su u ulici Herman Gering br. 13 (danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 13) gde su i živeli.
94. Najman dr Julije, lekar opšte prakse, završio Medicinski fakultet u Budimpešti 1893. godine, bio jedno vreme i potpredsednik Jevrejske opštine Veliki Bečkerek, rođen 1867. godine u Velikom Bečkereku, od oca Hermana i majke Rozalije; supruga Najman Etelka, rođena u Perlezu 1876. godine, u selu Sakule. Živeo je u Velikom Bečkereku na adresi Vojvode Putnika br. 7, od rođenja do 1917. godine, kada je radio u Banatskom Despotovcu.
95. Najman dr Bela, lekar, završio Medicinski fakultet 1924. godine, rođen 1896. godine u Banatskom Despotovcu, od oca Julija i majke Etelke; supruga Najman dr Marija, lekarka, rođena Gara, 1898. godine u Župansku (Rumunija), od 1910. godine borave u Velikom Bečkereku, imali su dve ćerke, Ester, učenica, rođenu 1927. godine i Vericu, rođenu 1930. godine, obe u Budimpešti, porodica je živela u ulici Vojvode Putnika br. 7.

96. Najzer Koloman, žitarski trgovac od 1931. godine, rođen u Soluti (Rumunija), 8. 5. 1898. godine, od oca Aleksandra (rođenog u Karavukovu, umro 1933. godine, bio je „prvi činovnik“) i majke Janke, rođene Vajs; supruga Erna, rođena Švarc, u Novom Sadu 1895. godine, a živela u Novom Bečeju, imali su sina Roberta, rođenog 1929. godine u Novom Bečeju, od 1900. godine živi u Velikom Bečkereku, živeli su u Orlovoj ulici br. 8.
97. Niderman dr Mavro (Mor), rođen u Nađšuranju (Nagysurány) okrug Njitra, u Mađarskoj, 11. 1. 1890. godine, posle srednje škole pristupio je školovanju za rabina, a paralelno je u Budimpešti studirao filozofiju, 1915. godine stekao zvanje doktora filozofije, a 1917. diplomu rabina. Od 1917. godine je bio u Građanskoj školi za dečake redovan profesor, a od 1918. godine nadrabin u Velikom Bečkereku, do 8. 3. 1938. godine, kada umire. Majka mu je bila Niderman Hani, rođena Grinberger, a otac Samuel Niderman; supruga Niderman Ester, rođena Samuel, živeli su u Sarajlijoj ulici br.2. Napisao je knjigu *Odnos Vulgate prema Agadi i Targumu*.

dr Mavro (Mor) Niderman
Slika preuzeta iz Újvári Péter: *Magyar Zsido Lexikon*, Budapest, 1929.

98. Piliš Armin, trgovac, rođen u Staroj Ečki 9. 6. 1878. godine od oca Adolfa i majke Julije, druga supruga, Piliš Eva, rođena Geduldig, iz Crepaje 10. 12. 1884. godine, imali su sina Josifa, trgovački pomoćnik, rođen 1909. godine u Sečenovu i ćerku Ljubicu, rođenu 1919. godine u Velikom Bečkereku, od 1918. godine žive u Velikom Bečkereku, u ulici Carice Milice br. 7.
99. Piliš Sigmond (Žigmond), prokurista „Volta d.d.“, završena 4 razreda Građanske škole, rođen 27. 7. 1898. godine u Farkaždinu, od oca Mavra, rođenog u Ečki 1870. godine, živio u Farkaždinu, i majke Etel, rođene Rajner, u Kovačici 1876. godine; supruga Jelena, rođena Kramer, u Budimpešti 4. 12. 1906. godine, imali su sina, Đorđa, rođenog 1934. godine, i ćerku Katarinu rođenu 1936. godine, oboje rođeni u Velikom Bečkereku, porodica je živela na Trgu Kralja Petra br. 3.
100. Piliš Ede, trgovac, rođen 1886. godine u Farkaždinu, od oca Mavra i majke Etel, rođene Rajner; supruga Elza, rođena Vaserman, u Novom Sadu 1900. godine, imali su sina Lea, rođenog 1924. godine u Velikom Bečkereku. U Veliki Bečkerek su se doselili 1920. godine. Živeo je sa roditeljima u Miletičevoj ulici br. 30.
101. Podvinec dr Isa, advokat, rođen u Velikom Bečkereku, 20. 2. 1873. godine, od oca Volama i majke Berte, rođene Kon, živio je sa sestrom, Podvinec Florom, rođenom 1875. godine u Velikom Bečkereku, živeli su u Gimnazijskoj ulici br. 5.
102. Rajs Hugo, trgovac-knjižar, završena 4 razreda Građevinske škole, rođen u Rumi 6. 10. 1901. godine, od oca Morica, rođen 1878. godine u Erdeviku, živio u Rumi, i majke Blanke, rođene Kon; Rajs Jelisaveta, supruga, rođena Hercog, 6. 9. 1908. godine u Padeju, Rajs Đurica (Đorđe), sin, rođen u Velikom Bečkereku 1930. godine, Rajs Jovica (Jovan), sin, rođen u Velikom Bečkereku 1933. godine, porodica živi u Velikom Bečkereku od 1903. godine u ulici Emila Gavrića br. 2, po popisnoj listi br. 4366 od 13. 7. 1936. godine, dok u *Memorijalnom spisku žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, piše Zmaj Jovina ulica br. 36.
103. Rubin Armand, bibliotekar, rođen 1872. godine u Nađ Karolju (Rumunija), od oca Jakoba i majke Vere, rođene Fišer; supruga Malvina, rođena Šajovic, 1882. godine u Velikom Bečkereku, ćerke – Jelisaveta, rođena 1903. godine, Lenka, rođena 1910. i Magda, sin Đorđe rođen 1906. godine, svi u Velikom Bečkereku.
104. Roter Oto, trgovac, maturant Trgovačke akademije, rođen u Baji 8. 9. 1896. godine, od oca Berta i majke Amalije, rođene Kerpner; supruga Roter Adela, rođena Šteher, 27. 11. 1897. godine u Vršcu, imali su sina Pavla, rođen 1927. godine i ćerku Olgu, rođenu 1931, oboje u Velikom Bečkereku, brat Roter Ota – Roter Ernest, živio u Beogradu, od 1919. godine stalno žive u Velikom Bečkereku, u Tamiškoj ulici br. 15.
105. Rigo dr Aleksandar, lekar u Beogradu, rođen 1907, specijalizirao stomatologiju.
106. Sekelj Ignac (promenio prezime), trgovac žitom, rođen u Debeljači 1. 1. 1887. godine od oca Mor Šlezingera i majke Sofije, rođene Trauer; supruga Sekelj Jelisaveta, rođena Šoltes, u Budimpešti, 26. 2. 1900. godine, imali su sina, Jovana, rođenog 5. 9. 1923. godine. Od 1888. živi u Velikom Bečkereku, u ulici dr Jovana Rajsa br. 19.
107. Sekelj Emil (promenio prezime), trgovac, rođen u Debeljači, 1. 1. 1887. godine, od oca Mor Šlezingera i majke Sofije, rođena Trauer; supruga Savena (Serena), rođena Ajbenšic, u Velikom Bečkereku 18. 6. 1898. godine, u domaćinstvu sa Emilom i

Serenom živeo je Ignacov i Emilov otac, Mor Šlezinger, rođen 1848. godine u Teleki (Mađarska).

Braća Ignac i Emil su imali trgovinu hranom i zemaljskim proizvodima, bili su poznata izvoznačka firma, u Velikom Bečkereku su živeli sa porodicom u ulici Brigadira Ristića br. 32.

108. Sekelj Ernest (promenio prezime), privatni činovnik, rođen u Pečuju (Mađarska), 27. 2. 1886. godine, od oca Bele Štajerera i majke Beti, rođene First; Sekelj Ana Marija, supruga, domaćica, rođena Hercfeld, u Velikom Bečkereku 17. 3. 1896. godine, Sekelj Bela – Stevan, sin, student medicine, rođen 1921, Sekelj Borislava (Julka), ćerka, rođena 1928, Sekelj Karlo (Nikola), sin, rođen 1928. godine (blizanci), svi rođeni u Velikom Bečkereku, gde su i živeli od 1904. godine, u ulici dr Rajsa br. 16.
109. Šajovic dr Aleksandar, lekar, spominje se da je Šandor Čekonić, zbog dugova na kocki, a po nekim podacima usled sprovođenja agrarne reforme, njemu prodao, dosta ispod stvarne vrednosti nepokretnosti, deo imanja – majur „Julija“, 1934. godine, koje je kasnije pripalo nemačkom obaveštajcu, Francu Najhauzenu, jer su Šajovici, bežeći pred nemačkom represijom, napustili Jugoslaviju.
Takođe se spominje porodica Šajovic (izvorno Sajewicz) u popisnoj listi za ustrojavanje spiska članova i stanovnika grada Petrovgrada od 13. 7. 1936. godine, br. lista 5052, da je Temer Šandor, trgovac, rođen u Velikom Bečkereku 3. 7. 1876. godine, bio oženjen Temer Irmom, rođenom Šajović, u Velikom Bečkereku 14. 6. 1884. godine. Šajović Stevan je bio jedan od naslednika velike imovine braće Temer tako da je deo tog nasledstva nasledio po osnovu ostavinskog postupka Sreskog suda u Zrenjaninu, O. br. 498/47.
110. Šajovic Friedrich, nema podataka o porodici, ima samo saznanja da su pre rata kupili deo imanje porodice Čekonić, koju su kasnije, neposredno pred Drugi svetski rat, 1934. godine prodali Francu Najhauzenu, da bi od tih para otputovali u Palestinu. Na Memorijalnom Jevrejskom groblju u Zrenjaninu, postoji samo nadgrobnni spomenik Samuela Šajovića, sa natpisom – *umro 4. 8. 1921. godine u 72. godini.*
111. Sigeti dr Geza, direktor osiguravajućeg društva „Ujedinjeni“, rođen u Asadu (Mađarska), 15. 9. 1890. godine, od oca Leopolda i majke Marije, rođene Lihtenštajn; supruga Sigeti Flora, rođena Polinger, u Našicama (Hrvatska), 27. 4. 1897. godine, imali su ćerku Evu, rođenu 1919. godine u Budimpešti, i sina Andriju, rođenog 1921. godine u Pečuju (Mađarska). Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1921. godine, u ulici Gundulićevoj br. 23.
112. Sege Imre, asistent farmacije, prvobitno je bio završio za diplomiranog inženjera hemije i radio kao hemičar u „Fabrics šećera“, 1925. godine završio je farmaciju i radio u apoteci sa suprugom, bili su vlasnici apoteke „Kod Krune“; rođen u Đendešu (Mađarska), 18. 8. 1888. godine, od oca Đule i majke Eleonore, rođene Glajzeman; supruga Jelena, rođena Halmoš, u Mezetiru (Mađarska), 1888. godine, završila Farmaceutski fakultet 1908. godine u Budimpešti, imali su ćerku Juditu, rođenu 1920. godine u Velikom Bečkereku, gde su živeli od 1919. godine, u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 18.
113. Sege Jene, privatni činovnik, završena gimnazija, bio je stručnjak za osiguravajuće poslove, imao ovlašćenje za zastupanje „Jadranskog osiguravajućeg društva d.d.“ u Zagrebu, rođen 8. 11. 1884. godine u Šomođ Nađbajonu (Mađarska), od oca Ignaca;

- supruga Sege Vilma, rođena Hofman, sin Sege Đorđe, učenik, rođen u Velikom Bečkereku 1922. godine. Živeli su u ulici Vojvode Mišića br. 4, u Velikom Bečkereku od 1907. godine.
114. Štajn dr Josip, lekar u penziji, bio lekar okružnog ureda, rođen 12. 9. 1860. godine u Malom Idošu; supruga Štajn Emilija, rođena Kon, u Segedinu (Mađarska), 1862. godine, u Velikom Bečkereku živi od 1893. godine u ulici dr Emila Gavrila br. 14.
115. Štern dr Lazar, advokat, rođen u Bačkoj Topoli, 16. 5. 1860. godine, od oca Adolfa i majke Cecilije, rođene Štern, udovac; supruga Štern Ida, rođena Kadelburger, imali su sina Štern Andriju (promenio prezime u Zador, 1918. godine), advokata, rođenog 6. 9. 1908. godine. U Velikom Bečkereku živi od 1888. godine, u Pupinovoju ulici br. 19.
116. Šalgo dr Imre, lekar, završio Medicinski fakultet 1922. godine, rođen 12. 3. 1897. godine u Velikom Bečkereku, od oca Sonenfeld Vilima (rođenog 1855. godine, umro 1922. godine) i majke Regine, rođene Brajer; prezime oca Sonenfeld je Imre kasnije promenio u Šalgo; supruga Šalgo Klara, rođena Fišer, u Pančevu 16. 3. 1906. godine, imali su sina Vilima, rođenog 1933. godine, i ćerku rođenu 1928. godine, oboje u Velikom Bečkereku. U Velikom Bečkereku živi od rođenja, u ulici Princa Andrije br. 6.
117. Šalgo dr Eugen, završio pravni fakultet, bio trgovac lekovitim biljkama, rođen u Velikom Bečkereku, 4. 8. 1895. godine, od oca Sonenfeld Vilima i majke Regine, rođene Brajer; supruga Šalgo Magda, rođena Važenja, u Velikoj Kikindi 1912. godine, imali s ćerku Šalgo Suzanu, rođenu 1936. godine u Velikom Bečkereku.
118. Šosberger Karlo, privatni činovnik, maturant Trgovačke škole, rođen od oca Natana (rođenog u Starom Vrbasu 1870. godine, živeo u Srbobranu i Novom Vrbasu) i majke Sofije, rođene Berger; Šosberger Jelisaveta, supruga, rođena Adler, u Đuli (Mađarska), 21. 11. 1913. godine, Šosberger Vera, ćerka, rođena 1938. u Beogradu. U Velikom Bečkereku živi od 1930. godine, u ulici Hajduk Veljkovoj br. 12.
119. Šosberger Stefan, od oca Oskara, iz Titela sa kućom u Perlezu.
120. Švarc Rudolf, bio član Biračkog odbora na glavnoj skupštini 26. 1. 1936. godine za Društvo Građanske kasine.
121. Šverer dr Rudolf, zubar, bio član Biračkog odbora na glavnoj skupštini 26. 1. 1936. godine za Društvo Građanske kasine.
122. Štajn Maksim, trgovački agent, rođen u Molu, 1897. godine, od oca Salamona i majke Berte, rođene Fajer; supruga Elza, rođena Najman, u Županji (Savska Banovina) 1900. godine, imali su sina Roberta, učenika, rođenog 1928. godine u Novom Sadu. U Velikom Bečkereku živi od 1924. godine, u ulici Daničićevoju br. 11.
123. Šrajber Isidor, trgovac, rođen 1. 5. 1885. godine u Nikincama (Srem), od oca Mihajla i majke Regine, rođene Kraus; supruga Šrajber Kamila, rođena Esterajher, u Beču, 1892. godine, imali su sinove – Šrajber Dargutina, privatnog činovnika, rođenog 1915. godine u Beču, Šrajber Jovana, rođenog 1918. u Beču, i Šrajber Franju, učenika, rođenog u Novom Sadu. Od 1934. godine živi u Velikom Bečkereku, u ulici Vojvode Stepe br. 46.
124. Temer Alfred, trgovac hranom, udovac, rođen 10. 6. 1881. godine u Velikom Bečkereku, od oca Salamona i majke Berte, rođene Dajksler; Temer Ervin, student

- medicine, sin, 1937. godine završio Medicinski fakultet u Beogradu, posle specijalizirao ginekologiju, rođen u Velikom Bečkereku 1913. godine, živeli su u ulici Vojvode Putnika br. 4.
125. Terek Nikola, inženjer, rođen 29. 12. 1881. godine u Nađ Karolju (Rumunija), od oca Armina i majke Tereze, rođene Štern; supruga Terek Margita, rođena Heler, u Velikom Bečkereku 10. 11. 1891. godine. U Veliki Bečkerek se doselio 1920. godine, pre toga živio u Temišvaru i Budimpešti, živeli u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 15.
126. Tajhner Ferdinand, četkar, četiri razreda Građanske škole, rođen 28. 7. 1893. godine u Novom Bečeju, od oca Ernea, rođenog u Vranjevu 1866. godine, i majke Laure Trajer, rođene 1866. godine u Vršcu; supruga Tajhner Ilona, rođena Palfi, u Brčkom 4. 8. 1901. godine, imali su sina, Tajhner Emila, rođenog 1926. godine u Velikom Bečkereku, i ćerku, Tajhner Olgu, rođenu 1935. godine u Velikom Bečkereku, porodica je u Velikom Bečkereku od 1899. godine, živeli su Daničićevoj ulici br. 24.
127. Terzin Živko (Živojin) se spominje u zemljišno-knjižnom ulošku br. 6623 KO Veliki Bečkerek, kaže se da je 1936. godine prodao porodičnu kuću u ulici Čarnojevićeva br. 2, Terzin Janki, domaćici, rođenoj Grinberger, 1907. godine, od oca Emanuela i majke Gizele, rođene Mesinger, u Velikom Bečkereku i Terzin Vladimiru, njenom suprugu.
128. Ulman Maks, trgovac, bio vlasnik veće trgovine, završena Trgovačka akademija, rođen u Velikom Bečkereku, 15. 2. 1893. godine, od oca Hermana, rođenog u Velikom Torku i majke Šarlote, rođene Dajč; supruga Ulman Frida, rođena Narožnji, u Velikom Bečkereku 20. 6. 1898. godine, sa završenom Građanskom školom i konzervatorijumom, imali su ćerku – Ulman Alis, učenica Gimnazije, rođena 7. 9. 1919. godine, i sina Ulman Ivana, učenika Gimnazije, rođenog 17. 3. 1924. godine. Živeli su u ulici Sokolski kej br. 9.
129. Vagi Aleksandar, apotekar, vlasnik apoteke „Spasitelj“ („Salvator“), rođen 24. 9. 1873. godine u Akavi (Bosna), od oca Mihajla i majke Suzane, rođene Han; supruga Vagi Marija (Margita), rođena Vinkler, u Đeru (Mađarska), 1874. godine, imali su sina Vagi Đorđa, magistra farmacije, upravnika centralne apoteke, rođenog 1911. godine. Porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1906. godine, u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 47.
130. Vagi Karlo, činovnik, rođen 1882. godine u Velikom Bečkereku ili Mađarskoj, od oca Mihajla i majke Suzane, rođene Han.
131. Vajs Hugo, privatni činovnik, završena srednja škola, rođen 1883. godine u Budimpešti, od oca Simona i majke Žanet, rođene Levi; supruga Vajs Jelisaveta, rođena Greber, i sin Vajs Andrija, učenik, rođen 1925. godine. Porodica od 1917. godine živi u Velikom Bečkereku, u ulici Miletićeva br. 38.
132. Vajs Andor, trgovac žitom, završena Trgovačka akademija, rođen u Senti, 9. 6. 1884. godine, od oca Bernata, rođenog u Senti 1852. godine, i majke Katice Minc; supruga Vajs Irma, rođena Bek, u Padeju 25. 7. 1892. godine, imali su ćerku Anu, privatnu činovnicu, rođenu 1913. godine u Senti, udala se 1938. godine, i sina Vajs Ladislava, privatnog činovnika, rođenog u Velikom Bečkereku 1919. godine. Porodica je živela u Velikom Bečkereku od 1909. godine, u Gundulićevoj ulici br. 18.

133. Volfinger Isidor, privatnik, samozaposlen, rođen 5. 1. 1868. godine u Tatatbanji (Mađarska), od oca Šamua i majke Julije, rođene Eizlincer. U Velikom Bečkereku živeli su od 1876. godine, u ulici dr Rajsa br. 5.
134. Ziherman Leo, fotograf, rođen 1. 5. 1905. godine, od oca Josipa i majke Gizele, rođene Trajer, Ziherman Martin, brat, fotografski pomoćnik, rođen 1907. godine, Ziherman Gizela, majka, domaćica, rođena 1875. godine u Vršcu, Ziherman Klara, rođena 1880. u Pančevu, nema preciznijih podataka u kom srodstvu su bili.
135. Zador dr Andrija (promenio prezime), advokat, rođen u Velikom Bečkereku 6. 9. 1908. godine, odobrenjem Ministarstva 1918. godine promenio prezime, rođen Štern, od oca Štern Lazara, advokata, i majke Ide, rođene Kadelburger. Otac rođen 1860. godine u Bačkoj Topoli. U Velikom Bečkereku živi od 1887. godine sa porodicom, u Pupinovoj ulici br. 19.

Mesto i vreme stradanja

1. Auslender Franja, preživeo, izvor: Spisak preživelih, koji se nalazi u Službenom arhivu u Mađarskoj – Kartoteka imena preživelih koji su se vratili u Mađarsku, koju je pripremio DEGOB, 1945-1946. Posle rada se vratio da živi u Segedin, Yad Vashem Item ID 7091581.
2. Bihari Bela, 1941. godine odveden Beograd, stradao 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34847; Bihari Ida, 1941. godine odvedena u Beograd, stradala 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34848, Yad Vashem Item ID 4356807; Bihari Ladislav, 1941. godine odveden Beograd, stradao 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34849, Yad Vashem Item ID 4356808; Bihari Stevan, 1941. godine odveden u Beograd, stradao 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34850, Yad Vashem Item ID 4356809.
3. Braun Marcel, 1941. godine odveden Beograd, stradao 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34866, Yad Vashem Item ID 4357681, Braun Sidonija, 1941. godine odvedena u Beograd – Sinagogu, stradala 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34867, Yad Vashem Item ID 4357676; Braun Andrija, 1941. godine odveden u Beograd, stradao 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34864, Yad Vashem Item ID 4357701; Braun Stela, 1941. godine odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34865, Yad Vashem Item ID 4357666; Braun Barbara, 1941. godine odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34868, Yad Vashem Item ID 4357704; Braun Klara, 1941. godine odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34869, Yad Vashem Item ID 4357705; Braun Roza 1941. godine odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34870, Yad Vashem Item ID 4357708.
4. Braun Mavro, deportovan 1944. godine za Aušvic, JIM 40157, prema podacima Jevrejske opštine Zrenjanin ubijen na Sajmištu, Yad Vashem Item ID 1197013; Braun Bernat, deportovan 1944. godine u Aušvic, JIM 40156, Yad Vashem Item ID 1197014, prema podacima Jevrejske opštine Zrenjanin ubijen 1941. godine na Banjici; supruga Helena (Ilona, Jelena), deportovana 1944. godine u Aušvic JIM 40157, prema podacima Jevrejske opštine Zrenjanin prebegla u Novi Sad, mađarsku okupacionu teritoriju, gde je ubijena tokom fašističke racije, januara 1942. godine, pod red. br. 126.

5. Braun Alfred, deportovan 1944. godine u Aušvic, JIM 40155, Yad Vashem 421551, prema podacima Jevrejske opštine Zrenjanin, ubijen 1941. na Banjici.
6. Dr Bek Mavro, 1941. godine odveden Beograd, stradao 3. 7. 1941. u Topovskim šupama, JIM 34824 Yad Vashem Item ID 4355924; Ajbenšić Dora, udata Bek, 3. 7. 1941. odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 1941. godine, JIM 34825, Yad Vashem Item ID 4355884; ćerka stradala u Novom Sadu – racija.
7. Boral Marton, 3. 7. 1941. odveden u Beograd u logor na Banjici, ubijen maja 1942. JIM 34859, Yad Vashem ID Item 4357390. Prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 110. Boral Paulina umrla 1937. godine, a Boral Bernat 1935. godine. Postoji zajednički nadgrobni spomenik na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu.
8. Boral Maksa, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, red. br. 106, odnosno po podacima iz knjige Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini*, str. 264 red. br. 73; Boral Gertruda 3. 7. 1941. odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 1941, *Memorijalni spisak žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, red. br. 108; Lej-Julija 3. 7. 1941. odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 1941, *Memorijalni spisak žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, red. br. 109, Yad Vashem Item ID 4357392; Boral Branislava, stradala u Beogradu, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 107, Yad Vashem Item ID 4357389.
9. Berger Jene, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36654, Yad Vashem Item ID 4356484.
10. Dr Boršodi Ljudevit (Lajoš), odveden 3. 7. 1941. u Beograd, streljan 1941. kod Jabuke, JIM 34860, Yad Vashem 4357409; Boršodi Frida, 3. 7. 1941. odvedena u Beograd – Sinagoga, stradala 1941, JIM 34861, Yad Vashem 4357407; Boršodi Franja, 3. 7. 1941. odveden u Beograd, gde je stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 34862, Yad Vashem 4357408. Prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada”, pod red. br. 112. 113. i 114. Dr Boršodi Ljudevit (Lajoš), Boršodi Frida i Boršodi Franja su počinili samoubistvo prilikom ulaska nacista u Petrovgrad.
Prema pisanju prof. dr Vardi Tibora u knjizi *Mi legyen a bronz utazóórával?* Boršodi Lajoš i njegov sin, Boršodi Ferenc, su odvedeni 1941. godine kada su i svi drugi Jevreji odvedeni u Beograd u Topovske šupe. Pošto su obojica bili bolesni, privremeno su boravili u Beogradu, u ulici Kosovskoj br. 41, krajem 1941. godine, posle toga nema više podataka o njihovim sudbinama.
Nadgrobni spomenik Hirtenštajn Simona i Jenny se nalazi na Memorijalnom groblju u Zrenjaninu.
Klein Mor (Mavro) i supruga Eržebet, rođena Kiš, su sahranjeni na Memorijalnom groblju u Zrenjaninu.
11. Bak Imre, umro 1935. godine (odata počast na glavnoj skupštini Društva Građanske kasine i Društva Lojd, 26. 1. 1936. godine).
12. Dajč Josif, odveden 3. 7. 1941. u Beograd, gde je stradao u Topovskim šupama 1941. JIM 34881, Yad Vashem Item ID 4358473; Dajč Sidonija, 3. 7. 1941. odvedena u Beograd, u Sinagogu. Stradala 1941. JIM 34882, Yad Vashem Item ID 4358415.

13. Dajč Martin, odveden 3. 7. 1941. u Beograd, gde je stradao u Topovskim šupama 1941. JIM 34883, Yad Vashem Item ID 4358474, Dajč Cecilija, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd u sinagogu. Stradala 1941. prema podacima Jevrejske opštine Zrenjanin, pod red. br. 330.
14. Dajč Andrija, odveden 3. 7. 1941. u Beograd, gde je stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 34873, prema podacima Yad Vashem Item ID 4358483 stradao 1945. godine u Ravensbriku (Nemačka). Supruga Felicija i ćerka Judit su preživele.
15. Dajč Samuel, umro 1940. godine, br. izvoda 2554/1940. Ruža (Roza) odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu. Stradala 1941. Yad Vashem Item ID 4358411.
16. Dajč Sigmund, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 351, dok je na popisnoj listi konstatovano da je umro 1940. godine, br. uverenja 2554/40, supruga, Julija Polak umrla je pre Drugog svetskog rata. Za Dajč Alfreda, Dajč Elizabetu, Dajč Magdalena i Marijetu – nema podataka o mestu stradanja. Dajč Emil, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 312. Za Dajč Elizabetu nema podataka, za Dajč Ervina prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 314 i Dajč Sigmunda prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 313.
17. Dim Simon (Sima), 3. 7. 1941. odveden u Beograd, gde je stradao iste godine u Topovskim šupama, JIM 34891, Yad Vashem Item ID 1020804; Dim Ida, 3. 7. 1941. odvedena u Beograd, u Sinagogu, stradala iste godine JIM 34890, Yad Vashem 1050177; Dim Ana, 3. 7. 1941. odvedena u Beograd, gde je stradala 1941, JIM 34889, Yad Vashem Item ID 1048215; Dim Eva (Khava Reiner – ime i prezime lica koje je prijavilo stradanje roditelja i sestre iz obrasca Yad Vashem), preživela i iselila se tada u Palestinu.
18. Ekfeld Mor (Moric), sin Ekfeld Bele (Bala) i supruga Ekfeld Amalija rođena Bilic, imaju grobnicu na Jevrejskom memorijalnom groblju u Zrenjaninu.
19. Eredi Emanuel, (Mano ili Manojlo) odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, gde je iste godine stradao, JIM 34906, Yad Vashem Item ID 4360516; Eredi Helena (Eva), odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu. Stradala 1941. godine JIM 34907, Yad Vashem Item ID 4360515.
20. Ekštajn Herman, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. godine. JIM 34899, Yad Vashem Item ID 4359943.
21. Ekštejn Jovan, 3. 7. 1941. odveden u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. godine JIM 34897, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 362. Ekštajn Gizela supruga, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 363.
22. Ekštajn Antal, 3. 7. 1941. odveden u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 34898, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 361.
23. Ekštajn Franja, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 359. Ekštajn Jelisaveta, odvedena 3. 7. 1941.

- u Beograd u Sinagogu. Stradala 1941. godine, JIM 34901, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 352.
24. Ekštajn Samuel, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 358.
 25. Elek Viktor, obešen u Petrovgradu 24. 4. 1941. godine, JIM 39903, Yad Vashem Item ID 4360011, supruga Elek Ela, JIM 34904 odvedena u Beograd i stradala u logoru Zemun – Sajmište 1942. godine, Yad Vashem ID 4360005.
 26. Fraj Josif, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36593, Yad Vashem Item ID 4362769. Fraj Imre, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36592, Yad Vashem Item ID 4362768.
 27. Friš Isidor, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 987, Friš Terezija u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 988.
 28. Friš Alfred, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36610, Yad Vashem Item ID 4363429, Friš Klara, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36611, Yad Vashem Item ID 4363424, Friš Andrija, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36612, Yad Vashem Item ID 4363425. Friš Marijana, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36613, Yad Vashem Item ID 4363426.
 29. Friš Tibor, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36615, Yad Vashem Item ID 4363430. Friš Klara, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36616, Yad Vashem Item ID 4363423.
 30. Felsman Aron, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36564, Yad Vashem Item ID 402715. Felsman Marija, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36565, Yad Vashem Item ID 4361323. Felsman - Mauskopf Erne (Ernest), odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36566, Yad Vashem Item ID 987854.
 31. Feldhajm Alfred, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36563, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 896.
 32. Fišer Julije, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36577, Yad Vashem Item ID 4362313. Fišer Zlata, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36578, Yad Vashem Item ID 4362279. Fišer Ernest, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36579, Yad Vashem Item ID 4362382.
 33. Fišl Jakob, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36581, Yad Vashem Item ID 4362469. Fišl Margita, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36582, Yad Vashem Item ID 4362464. Fišl Imre, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36583, Yad Vashem Item ID 4362471. Fišl Paja, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36584, Yad Vashem Item ID 4362473.
 34. Flajner Aladar, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36588, Yad Vashem Item ID 4362498. Flajner Janka, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36589, Yad Vashem Item ID 4362497.

35. Frank Ludvig, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe. JIM 36604, Yad Vashem Item ID 4362947. Frank Nikola, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36605, Yad Vashem Item ID 4362959.
36. Frajnd Tibor, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36601, u Yad Vashem ima tri upisa sa identičnim podacima Item ID 895753, Item ID 4362831 i Item ID 1626190, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 964, streljan u Topovskim šupama. Podataka o Frajnd Erni nema.
37. Frajnd Đura (Đerđ), preživeo, iselio se u Izrael. Supruga Klara, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36594, Yad Vashem Item ID 4362824. Čerke Frajnd Eva, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36595, Yad Vashem Item ID 1772794, stradala u gasnoj komori u Birkenau 1944. godine i Žuža (Vera) odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36596, Yad Vashem Item ID 4362834.
38. Fenjveš Iso, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36562, Yad Vashem Item ID 4361343. Supruga Ida, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36567, Yad Vashem Item ID 4361339. Sin Fenjveš Tibor, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36568, Yad Vashem Item ID 4361341.
39. Fleš Zoltan, umro 1938. godine, izvod iz MKU 7888. Supruga Fleš Irma, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, Sinagoga, JIM 36590, Yad Vashem Item ID 4362633. Sin Fleš Imre, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36592, Yad Vashem Item ID 4362666.
40. Frajšberger Jovan, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36602, Yad Vashem Item ID 4363159.
41. Frajšberger Leopold, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36603, Yad Vashem Item ID 4362856.
42. Grin Henrik, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 34957, Yad Vashem Item ID 43649922.
43. Gins, Gabor (Gavra), odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 34935, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 216, prema zapisniku sa glavne skupštine Društva Građanske kasine i Društva Lojd u Petrovgradu od 26. 1. 1936. godine odata mu je počast kao preminulom, 1935. godine.
44. Gabor Antal, JIM 9953, deportovan u Beograd – Topovske šupe, ali nema podataka o datumu stradanja, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 194. Gabor Paula, JIM 9954, deportovana na Sajmište, ali nije poznat datum stradanja. Gabor Julio i Nikola, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 195, ubijeni u Beogradu 1942. godine, JIM pod br. 9956 i 9955, prema podacima iz knjige Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 266, red. br. 181, 182 i 183), deportovani u Beograd, dok je čerka Ana preživela.
45. Goldšmit Lipot, umro 1939. godine, izvod iz MKU 2341. Goldšmit Malvina, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu, stradala iste godine, JIM 34950, po Yad Vashemu stradala 1944. godine u proleće, Item ID 1942861.

46. Gliksman Mavro, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. godine, JIM 34940, Yad Vashem Item ID 4364334. Gliksman Šarolta, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu, stradala iste godine, JIM 34942, Yad Vashem Item ID 4364330. Gliksman Kata, odvedena 3. 7. 1941. u Sinagogu, stradala iste godine, JIM 34947, Yad Vashem 4364332. Gliksman Josif, odveden 3. 7. 1941. u Beograd, stradao 1941. godine, JIM 34938, Yad Vashem Item ID 4364334. Gliksman Nikola, odveden 3. 7. 1941. u Beograd, stradao iste godine, JIM 34941, Yad Vashem Item ID 4364331.
47. Goldman dr Josif, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. godine, JIM 34949, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br.232. Goldman Regina, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 34948, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br.235.
48. Garai Tibor, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. godine, JIM 34925, Yad Vashem Item ID 4363844. Garai Samuilo, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama iste godine, JIM 34923, Yad Vashem Item ID 4363842. Garai Regina, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 34924, Yad Vashem Item ID 4363841.
49. Đarfaš Edmund (Gyárfás Ödön), stradao u Petrovgradu, 18. 4. 1941. godine, JIM 41549, izvod iz MKU br. 178. Supruga Đarfaš Ilona, odvedena i stradala u Beogradu – Sajmište, 1942. godine, JIM 41560, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 343 i 344.
50. Đarfaš Jovan, odveden i stradao u jednom od logora u Beogradu, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 345.
51. Đarfaš Ferenc, odveden i stradao u Beogradu – Sajmište, 31. 7. 1942. godine, JIM 41558, izvod iz MKU br. 234. Supruga Đarfaš Ana Terezija, odvedena i stradala u Beogradu, 31. 4. 1942. godine. Đarfaš Petar, odveden i stradao u Beogradu 31. 3. 1942. godine, JIM 41559.
52. Hercog Leopold, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br.1063.
53. Hercog Šalamon, Hercog Lili, Hercog Katarina i Hercog Ivan u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 1059, 1060, 1061 i 1062, po podacima iz knjige Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 281 red. br. 908, 911, 912 i 914).
54. Hercog Vilim, Hercog Flora, Hercog Mihajlo, Hercog Petar i Hercog Vera, su preživeli, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, u delu „Spisak preživelih“ su navedeni pod red. br. 70, 73, 71, 72 i 69. Prema podacima JIM, Hercog Flora je odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, bez podataka o stradanju, JIM 36637.
55. Hercog Julije, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36638. Hercog Margita, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, pa na Sajmište, JIM 36640. Hercog dr Erne, potkazan u Novom Sadu, stradao 23. januara 1942. tokom racije, JIM 36639, Yad Vashem Item ID 1475690. Prema drugim podacima, pobegao je u Novi

- Sad, odakle je odveden u maju 1942. godine u Aušvic, gde je stradao, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, su navedeni pod red. br. 1057, 1058 i 1056. Dr Hercog Feliks, odnosno Radivoj, je preživeo.
56. Heler David, umro 1937. godine. Heler Janka, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36634, Yad Vashem Item ID 4366839. Heler Nikola (Maksa), odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36633, Yad Vashem 4366846 i Heler Kuncuša, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe JIM 36635, Yad Vashem Item ID 4366842. Ćerka, Heler Roži, preživela i nakon rata živela u Rumuniji.
 57. Heler Ernest, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 1036, odnosno u knjizi Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 282 red. br. 929).
 58. Hajduška Stevan je umro 24. 5. 1940. prirodnom smrću, dok je u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 1000, sestre Etelka i Lenka su preživele rat.
 59. Handler dr Lazar, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, je naveden pod red. br. 1022, u knjizi Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 280 red. br. 882).
 60. Hajfeld Fridrih, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Ubijen kod Jabuke, oktobra 1941, JIM 34965. Marijana, rođena Vagi, odvedena 3. 7. 1941. Stradala kod Jabuke, aprila 1942, JIM 34967. Hajfeld Katica, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd. Stradala na Sajmištu, aprila 1942, JIM 34966. Hajfeld Mihajlo, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao kod Jabuke, oktobra 1941. JIM 34968, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, su navedeni pod red. br. 1002, 1003, 1004 i 1005.
 61. Hegediš Mor, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36630, Yad Vashem Item ID 1795082. Hegediš Janka, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36634, Yad Vashem Item ID 1462887.
 62. Ivanji dr Moric, izvršio samoubistvo na dan ulaska fašista u Zrenjanin, 14. 4. 1941, JIM 34973, Yad Vashem Item ID 1378527. Ivanji Feliks, izvršila sa mužem Moricom samoubistvo na dan ulaska fašista, 14. 4. 1941. JIM 34974. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, su navedeni pod red. br. 389 i 390.
 63. Ivanji dr Franja, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. JIM 34975, Yad Vashem Item ID 4368612. Ivanji Ida, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu, JIM 34972, stradala 1941. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, su navedeni pod red. br. 388 i 391. Sin Ivanji Ivan i ćerka Ildika (Vera) su preživeli.
 64. Jagoda dr Julije, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. JIM 34977, Yad Vashem Item ID 984951 i 3897444, u istom dokumentu je navedeno da je porodica Jagoda pokušala da prebegne u Mađarsku. Jagoda Edit odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu, JIM 34976, Yad Vashem Item ID 4368793. Jagoda Tomas je preživeo.

65. Kalai Eugen, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 409. Kalai Irena, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36664, dok je u istoj bazi podataka pod br. JIM 34979, konstatovano da je stradala na Sajmištu 1942. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedena pod red. br. 410. Za sina, Kalai dr Lasla, nema podataka o stradanju, u Popisu Jevreja iz 1936. godine postoji podatak da je bio u ropstvu ali da je preživio i da je nakon toga živeo u Zagrebu. Kalai Karolina, majka Kalai Eugena i Andore, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedena pod red. br. 413.
66. Kalai Andor i Kalai Draga, nema podataka o stradanju, u rukopisu Popisa Jevreja iz 1936. godine zapisano da su preživeli i da su posle živeli u Južnoj Americi.
67. Kemeneš Oskar, Yad Vashem Item ID 4372523. Kemeneš Jelisaveta, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36707, Yad Vashem Item ID 4372524, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 434 i 435. Sin Kemeneš Jovan, preživio, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, u delu „Spisak preživelih“ pod red. br. 26.
68. Kiršner Pavel i supruga Kiršner Jelena, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 456 i 457.
69. Kende Vilmoš, verovatno umro neposredno pred rat.
70. Kende Ernest, odveden 18. 8. 1941. Stradao u Beogradu, u Topovskim šupama, novembra, JIM 34981, Yad Vashem Item ID 4372565. Kende Pavle, preživio, Yad Vashem Item ID 9608273. Kende Lili i Kende Eva su preživeli, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, u delu „Spisak preživelih“ navedeni pod red. br. 27, 28 i 29. Kende Ana, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedena pod br. 447.
71. Klajn Arpad, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36720, Yad Vashem Item ID 4373082. Klajn Roži, rođena Fraj, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36721, Yad Vashem Item ID 4372976. Klajn Ivan, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36722, Yad Vashem Item ID 4373055.
72. Keler Franja, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36705, Yad Vashem Item ID 4372462. Keler Šarlota, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36706, Yad Vashem Item ID 4372484. Keler Josif, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36704, Yad Vashem Item ID 4372469.
73. Kral Ladislav, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36777, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 577.
74. Kraus Julije, deportovan u Aušvic i ubijen 1941. godine, verovatno je pokušao da prebegne na mađarsku okupacionu teritoriju, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 587, Yad Vashem Item ID 4375987. Za Kraus Jolandu nema podataka o stradanju.

75. Kraus Đula (Julius), streljan u Zrenjaninu 1941. godine, JIM 36778, Yad Vashem Item ID 1078522. Kraus Margita, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36779, Yad Vashem Item ID 1080077. Kraus Stevan, streljan u Zrenjaninu 1941. godine JIM 36780, Yad Vashem Item ID 1079674.
76. Kovač Andor, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe. JIM 36733, Yad Vashem Item ID 4375756. Kovač Marija, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36734, Yad Vashem Item ID 4375741. Šarlota, lekarka, je preživela i od 1934. godine je živela u Meksiku.
77. Kalman dr Franja i Kalman Margita, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 417 i 418. Za sina, Kalman Nikolu, nema podataka o stradanju.
78. Klajn dr Filip, Yad Vashem Item ID 4372972, Šarlota – Laura, Yad Vashem Item ID 4372991, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 458 i 505, roditelji umrli pre rata, prema podacima iz knjige Dr Jaša Romano *Jevreji zdravstveni radnici u Jugoslaviji 1941-1945* (strana 154), Filip Klajn je, u maju 1941. godine, prebegao u Mađarsku, odakle je odveden u radni logor i 1944. godine ubijen.
79. Kartal dr Arpad, odveden 3. 7. 1941. u Beograd i ubijen, JIM 33162, Yad Vashem Item ID 4371656. Kartal Jelena (Ilona) odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, ubijena 1942. godine, JIM 36734, Yad Vashem Item ID 4371655.
80. Kasovic Mavro, umro pre deportacije, izvod iz MKU br. 4129/1941. Kasovic Ema, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36670, Yad Vashem Item ID 4371823. Kasovic Oskar, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36702, Yad Vashem Item ID 4371829. Kasovic Rudolf, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36703, Yad Vashem Item ID 4371830.
81. Kasovic Imre, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36703, Yad Vashem Item ID 4371828, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 431. Kasovic Oskar je živeo u Beču, odakle je deportovan i ubijen u Dahau.

Kasovic Imre je živeo u Koložvaru, odakle je 1944. godine deportovan u Aušvic dok je Kasovic Adolf živeo ili se zatekao u Budimpešti, gde su ga ubili mađarski nacisti – njilaši – 1944. godine.
82. Lang Maks, Yad Vashem Item ID 1691217. Lang Roza, Yad Vashem Item ID 1093524. Prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 598 i 599.
83. Lebl Aleksandar, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36788. Lebl Jolan, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36789. Lebl Agnes, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36790, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 609, 610 i 611.
84. Liptai Desider, umro 22. 4. 1949. godine, njegovu imovinu nasledio je sin Liptai Tibor.

85. Lovaš Simon, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36788, Yad Vashem Item ID 4379828. Supruga Lovaš Marija je preživela,
86. Levi Aleksandar, prema podacima JIM br. 7437, krajem aprila 1944. godine bio je u logoru, u maju odveden u Bajju, pa u Aušvic gde je i stradao, Yad Vashem Item ID 4377301.
87. Lederer dr Eugen, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36791, Yad Vashem Item ID 4377016. Lederer Erna, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga JIM 36792, Yad Vashem 4377066. Čerka Mira odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36793, Yad Vashem Item ID 4377057.
88. Lang Maksimilijan (Maks), Yad Vashem Item ID 1691217. Lang Roza, Yad Vashem Item ID 1093524. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 598 i 599.
89. Levi Stevan, prema podacima JIM br. 39749 deportovan u avgustu u Topovske šupe gde je ubijen, Yad Vashem Item ID 4379833, stradanje u Jajincima. Levi Margareta, prema podacima JIM br. 39750 odvedena 13-14. 8. 1941. godine u Sinagogu, Yad Vashem Item ID 4379832, ubijena u februaru 1942. Levi Ivika, stradala, Yad Vashem Item ID 10241111.
90. Levin Aleksandar, umro 1935. godine, na sednici glavne skupštine Društva Građanske kasine i Društva Lojd održane 26. 1. 1936. godine odata mu je počast, dok su supruga Jelena, rođena Kubanji, i sinovi Andrija i Ivan preživeli.
91. Majer Aurel i njegova porodica su preživeli, prvobitno su deportovani za Beograd 1941. kada su i svi drugi Jevreji iz Petrovgrada odvedeni, odatle su uspeli da se izbave, pa su se prebacili u Segedin gde su bili bezbedni neko vreme, do juna 1944. godine kada su počele deportacije Jevreja u Mađarskoj u razne logore. Majer Aurel je sa suprugom prebačen u Terezienštab, gde su preživeli i 1945. vratili u Segedin, a nakon toga došli u Zrenjanin. Sin Imre se odselio u Palestinu, a čerka je preživela i živela u Mađarskoj. Majer Aurel po podacima Yad Vashem Item ID 4826307, Majer Šarolta, prema podacima Yad Vashem Item ID 4825730.
Majer Aurel je umro 1954. godine, sahranjen je na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu, gde su sahranjeni i članovi porodice: Majer Henrik i Laura rođena Reitcer – roditelji, Majer Henrich je umro 1933. godine a Majer Laura 1938. godine.
92. Milih dr Jaša (Jakob), Yad Vashem Item ID 4381796, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 657, ubijen u Beogradu ili Aušvicu.
93. Maćaš Josip, Yad Vashem Item ID 4380123. Maćaš Iren, Yad Vashem Item ID 4380122. Maćaš Ladislav, Yad Vashem Item ID 4380125 i Maćaš Eva, Yad Vashem Item ID 4380124, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 643, 644, 645 i 646.
94. Najman dr Julije, Yad Vashem Item ID 4383319, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36346. Najman Etelka, Yad Vashem Item ID 4383302, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36347.

95. Najman dr Bela, Yad Vashem Item ID 4383323, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36346. Najman Marija, Yad Vashem Item ID 4383310. Najman Ester, Yad Vashem 4383316 i Najman Verica Yad Vashem Item ID 4383317, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 664, 666, 667 i 670.
96. Najzer Koloman, Yad Vashem Item ID 4383346, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36344. Najzer Erna i sin Najzer Robert su preživeli, odselili se u Palestinu gde su i umrli.
97. Niderman dr Mavro, umro 8.3.1938. godine u Velikom Bečkereku, u Sarajlijinoj ulici 2 – Rabinatu, nadgrobnni spomenik se nalazi na Memorijalnom jevrejskog groblja u Zrenjaninu.
98. Piliš Armin, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36349. Piliš Eva odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36350. Sin Piliš Josif je preživeo, živeo je u Beogradu. Čerka Piliš Ljubica, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36351, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 691, 684 i 692, s tim da je prema tim podacima Piliš Eva usmrćena u Petrovgradu, u julu 1942. godine.
99. Piliš Sigmond (Žigmond), Yad Vashem Item ID 4386465, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36352. Supruga Piliš Jelena, Yad Vashem Item ID 4386456, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36353. Piliš Đorđe, Yad Vashem Item ID 4386466, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36354 i čerka Piliš Katarina, Yad Vashem Item ID 4386467, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36355. Piliš Mavro, Yad Vashem Item ID 4386462, ubijen 15. 11. 1941. godine i Piliš Etel, Yad Vashem Item ID 4386463, ubijena u februaru 1942. godine.
100. Piliš Ede, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 685, sin Piliš Leo je preživeo.
101. Podvinec dr Isa, Yad Vashem Item ID 4386704, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36359. Podvinec Flora, Yad Vashem Item ID 4386703, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36360.
102. Rajs Hugo, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36375, Yad Vashem Item ID 4387612. Rajs Jelisaveta, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, zatim Sajmište, JIM 36376, Yad Vashem Item ID 4387604, stradala u februaru 1942. godine. Rajs Đurica (Đorđe), odveden na Sajmište, stradao u aprilu 1942, ubijen u vozilu sa gasom na putu za Jajince, JIM 41226, Yad Vashem Item ID 4387605. Rajs Jovica (Jovan), preživeo.
103. Rubin Armand, Yad Vashem Item ID 4389187, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36408. Supruga Rubin Malvina Yad Vashem Item ID 4389177, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36409. Rubin Jelisaveta, Yad Vashem Item ID 4389184, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36410. Rubin Lenka, Yad Vashem Item ID 4389185, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36412. Rubin Magda, Yad Vashem Item ID 4389186, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36413. Rubin Đorđe, Yad Vashem Item ID 4389183, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36411, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, navedeni pod red. br. 699 i 790. Armand i Malvina su izvršili samoubistvo nakon ulaska nacista u Petrovgrad.

104. Roter Oto, Yad Vashem Item ID 14283711, prema dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, naveden pod red. br. 786, dok su Roter Adela, Roter Pavle i Roter Olga, prema Popisu preživeli. Roter Amalia, majka, ubijena 1942. godine, Yad Vashem Item ID 9827330, i brat Roter Ernest, ubijen 15. 11. 1941. godine, Yad Vashem Item ID 9827332.
105. Rigo dr Aleksandar, ubijen od Nemaca na Banjici, decembra 1941. godine.
106. Sekelj Ignac, lišen slobode aprila 1941, odveden u Beograd 18. 8. 1941. u Topovske šupe, JIM 36436, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 812. Sekelj Jelisaveta, odvedena u koncentracioni logor 12. 8. 1941, JIM 33165, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 815, dok je sin Sekelj Jovan bio u logorima ali je preživeo.
107. Sekelj Emil, deportovan u koncentracioni logor 18. 8. 1941, JIM 33167, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 806. Sekelj Serena, deportovana u koncentracioni logor 18. 8. 1941. od strane Nemaca, JIM 33166, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 828. Sekelj Mor Šlezinger, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36423, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 827.
108. Sekelj Ernest, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36434. Sekelj Ana Marija, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36435. Sekelj Bela (Stevan), odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36431, dok je po podacima Yad Vashem poginuo u borbi na Sutjesci 30. 8. 1943. godine, Item ID 4391158, po podacima iz knjige Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 129), bio je student medicine i učesnik narodnooslobodilačke borbe od 1941. i poginuo na Sutjesci 1943. godine. Sekelj Borislava (Julka), odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36806. Sekelj Karlo (Nikola), odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36807. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. od 807. do 810. i 825.
109. Šajovic dr Aleksandar, lekar, preživeo.
110. Šajovic Friedrich, preživeo.
111. Sigeti dr Geza, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 836, 837, 838 i 839, usmrćen na Sajmištu ili streljan u Beogradu 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4391374. Sigeti Flora, ubijena na Sajmištu, Yad Vashem Item ID 4391384. Sigeti Eva i Sigeti Andrija, Yad Vashem Item ID 4391379, ubijeni u oktobru 1941, u Beogradu, po podacima iz knjige Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 277) pod red. br. 710, 711, 712 i 713.
112. Sege Imre, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36417. Sege Jelena, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36418, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 798 i 799. Ćerka Sege Judit, preživela.
113. Sege Jene, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36419, Yad Vashem Item ID 4391096. Sege Vilma, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36420, Yad

- Vashem Item ID 4391093. Sege Đorđe, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36421, Yad Vashem Item ID 4391097.
114. Štajn dr Josip, lekar u penziji, rođen 12. 9. 1860. godine u Malom Idošu, supruga Štajn Emilija, Yad Vashem Item ID 4394453, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 1158 i 1159.
115. Štern dr Lazar, po podacima Yad Vashem Item ID 4394988, stradao 28. 2. 1942. godine u Beogradu, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 1148. sin Štern Andrija (Zador), preživeo. Supruga Štern Ida, umrla pre Drgog svetskog rata.
116. Šalgo dr Imre, Yad Vashem Item ID 4393151, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36677. Šalgo Klara, Yad Vashem Item ID 4393144, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36678. Šalgo Vilim, Yad Vashem Item ID 12826208. Šalgo Mira, Yad Vashem Item ID 4393149, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36679.
117. Šalgo dr Eugen, Yad vashem Item ID 4393154, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36674. Šalgo Magda, Yad Vashem Item ID 4393145, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36675. Šalgo Suzana, Yad Vashem Item ID 4393148, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36676.
118. Šosberger Karlo, Šosberger Jelisaveta i Šosberger Vera, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 1130, 1131 i 1132.
119. Šosberger Stefan, za vreme okupacije Nemaca je nestao i nije se pojavio nakon rata, mada po podacima Yad Vashema Item ID 6317473, stoji da je preživeo, dok mu je otac, Šosberger Oskar, po podacima JIM, deportovan 26. 5. 1944. u Aušvic.
120. Švarc Rudolf, nema podataka o stradanju.
121. Šverer dr Rudolf, nema podataka o stradanju.
122. Štajn Maksim, Yad Vashem Item ID 4394577. Štajn Elza, Yad vashem Item ID 4394451. Štajn Robert, Yad vashem Item ID 4394558, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 1161, 1155 i 1162.
123. Šrajber Isidor, Yad Vashem Item ID 4394359. Šrajber Kamila, Šrajber Dargutin i Šrajber Jovan u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 1147, 1148, 1149, i 1159, dok za Šrajber Franju nema podataka.
124. Temer Alfred, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 33177. Temer Ervin, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36540, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 861 i 862, prema podacima iz knjige Dr Jaše Romano: *Jevreji zdravstveni radnici Jugoslavije 1941-1945*, odveden u Topovske šupe u avgustu 1941. godine i iste u oktobru streljan kod Jabuke (Pančevo).
125. Terek Nikola, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36547. Terek Margita, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36548. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 876 i 877.

126. Tajhner Ferdinand, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36452. Tajhner Ilona, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36453. Tajhner Emil, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36454. Tajhner Olga, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga. JIM 36455, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 847, 851, 854 i 855.
127. Terzin Živko (Živojin), nema podataka o njegovom stradanju, Terzin Vladimir je umro pre Drugog svetskog rata, a Janka (Jovanka) je bila internirana u Beograd, ali je preživela.
128. Ulman Maks, Yad Vashem Item ID 1282420, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36556. Ulman Frida, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36557. Ulman Alis, Yad Vashem Item ID 1378465, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36558. Ulman Ivan, Yad Vashem Item ID 1837332, odveden 3. 7. 1941. u Topovske šupe, JIM 36559.
129. Vagi Aleksandar, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Jajincima 5. 4. 1942. JIM 34991, Yad Vashem 4396545. Vagi Marija (Margita), odvedena 3. 7. 1941. u Beograd. Stradala u Jajincima 5. 4. 1942, JIM 34993, Yad Vashem Item ID 4396547, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“ red. br. 139 i 140. Vagi Đorđe, preživeo kao pripadnik i oficir jugoslovenske vojske (*Oflag*) bio u Osnabriku od 10. 4. 1941. do 30. 9. 1945. godine. Marijana Vagi, Yad Vashem Item ID 4396544. Julijana Vagi, Yad Vashem Item ID 4396543.
130. Vagi Karlo, odveden 3. 7. 1941, stradao na Jabuci, verovatno u oktobru 1941, JIM 34992, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 143.
131. Vajs Hugo, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 35003. Vajs Jelisaveta, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd, u Sinagogu, stradala 1941, JIM 35004. Vajs Andrija, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. JIM 35001, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 176, 171 i 177.
132. Vajs Andor, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 35000. Vajs Irma, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 35002. Vajs Ladislav, odveden 3. 7. 1941. u Beograd, gde je stradao iste godine, JIM 35005, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 162, 163 i 164.
133. Volfinger Isidor, u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, red. br. 193, Yad Vashem red. br. 828853.
134. Ziherman Leo, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 35019. Ziherman Martin, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941, JIM 35020, Yad Vashem Item ID 4398684. Ziherman Gizela, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd. Stradala u Topovskim šupama 1941. JIM 35018, Yad Vashem Item ID 4398679. Ziherman Klara, Yad Vashem Item ID 4398680. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. od 384. do 387.
135. Zador dr Andrija, preživeo, Yad Vashem Item ID 6316988.

Imovina u vreme oduzimanja

Imovina se sastojala od kuće br. 984 i dvorišta na t. p. br. 984, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 554 KO Veliki Bečkerek.

Prvi upis br. 226 u zemljišno-knjižni uložak br. 554 KO Veliki Bečkerek izvršen 7. 3. 1857. u korist Natošević Ane.

Upisom br. 1070 od 8. 2. 1884. godine vrši se promena vlasnika po osnovu kupoprodajnog ugovora u korist Levi Ignaca i supruge Levi Helene.

Sledeći **upis** je **br. 1896** od 12. 2. 1906. godine kojim se određuje, po osnovu ostavinskog rešenja, da posle smrti Levi Ignaca (Löwy Ignaczné), 19. 7. 1905. u 65 godini života, nasleđuje njegova supruga, Levi Helena.

Upis br. 4495 od 11. 7. 1917. godine, po rešenju Sreskog suda u Zrenjaninu br. 421/9, a nakon smrti Levi Helen 1916. godine, upisuje se Levi Margit, supruga dr Hubert Žigmonda, advokata.

Dr Hubert Žigmond je bio predsednik Jevrejske verske zajednice Velikog Bečkereka, bio je član Upravnog odbora Saveza jevrejskih opština Jugoslavije i predsednik društva *Maskil el dol* (nega i pomoć siromašnima i bolesnima), rođena u Velikom Bečkereku 2. 2. 1871. godine, srednju školu je završio u rodnom gradu a studije prava u Budimpešti, diplomu advokata stekao u Budimpešti. Nosioc ordena Svetog Save, preminuo 23. 12. 1935. godine u 64 godini života.

Nadgrobnici Levi Ignaca, Levi Helene i Dr Hubert Žigmonda se nalaze na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu.

Upis br. 1118 od 3. 3. 1936. godine vrši se kupoprodaja između udovice dr Hubert Žigmonda, Margit, rođena Levi, i Društva Lojd, koga zastupa Fenjveš Iso, potpredsednik Društva i Društva Građanske kasine, koga zastupa Varadi dr Imre, predsednik Građanske kasine.

Ugovor potpisan pred javnim beležnikom Društva Građanske kasine, dr Jovanom Miljkovićem, u Petrovgradu 22. 2. 1936. godine. Kupoprodajnim ugovorom prodavac je prodao na t. p. br. 984 kuću br. 598 sa dvorištem i baštom, sa svim pripadnostima u površini od 280 kvadratnih hvati po ceni od 250.000,00 dinara, s tim da kupci treba, u roku od 3 dana da isplate Poreskoj upravi u Petrovgradu poreski zaostatak u iznosu od 23.784,00 dinara, takođe kod Gradskog poreskog zvanja iznos od 24.000,00 dinara, za izravnaje u korist Dr Mihajlović Joce, advokata iznos od 3.630,00 dinara, za izravnaje potraživanja kod firme „Rosenthal“ iz Berlina iznos od 3.975,00 dinara, potraživanje kod K.S. Horovitz iz Beograda iznos od 7.555,00 dinara za izravnaje potraživanja Opšte Privredne banke iznos od 53.010,00 dinara, što ukupno iznosi 115.954,00 dinara. Kupci isplaćuju u gotovom novcu prodavcu 4.046,00 dinara. U pogledu isplate zaostatka od 110.000,00 dinara stranke su se sporazumele da će prodavci kupcu u roku od 1 godine da isplate 40.000,00 dinara a ostatak od 70.000,00 dinara u roku od 4 godine do 1. 4. 1940. godine sa 8% kamate. Kupci su stupili u posed 1. 4. 1936. godine od kada su u obavezi da snose troškove poreza i ostale javne terete. Prodavac je dozvolio uknjižbu novih kupaca u zemljišno-knjižne knjige.

Odluka o kupovini predmetne nepokretnosti je doneta na Vanrednoj skupštini Društva Lojd i Društva Građanske kasine u Petrovgradu, 16. 2. 1936. godine kojom je predsedavao gosp. dr Imre Varadi, predsednik Građanske kasine. Prilikom otvaranje

sednice konstatovano je prisustvo 93 člana, da je pravilno oglašena i da je vlastima uredno prijavljena. Sednica je počela u 11.00 časova, članovi su izneli svoja mišljenja, te se pristupilo tajnom glasanju, izdato je 84 glasačkih listića, s tim da je za glasalo 58 i 26 protiv, da bi se sa većinom glasova donela odluka o kupovini i ovlastilo predsedništvo za preciziranje uslova prodaje.

Upis br. 656 od 15. 2. 1944. godine kuća sa dvorištem br. 598, na t. p. 984, površine 280 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 554 KO Veliki Bečkerek, nalazi se na Vilsonovom trgu br. 3, po kupoprodajnom ugovoru od 18. 1. 1944. godine, Konačnom odobrenju *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave), Dnevnik br. 116.825, akt o oduzimanju br. 929 od 2. 2. 1944. godine, upisan novi vlasnik „*Treuhand A.G.*“ *Aktiengesellschaft für Vermögensverwaltungen und Kontrollgeschäfte*, („Treuhand A.G.“ Društvo akcionara za upravljanje imovinom i kontrolne poslove), doneto rešenje Sreskog suda – Katastarski ured u Petrovgradu.

Upisom br. 2370/45 na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1199/1945 od 11. 12. 1945. godine, knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

690.900,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Kupac je preuzeo obaveze i upisane terete navedene nepokretnosti, s tim da će se ti tereti uračunati u kupovnu cenu.

Na posebnom računu evidentirana sredstva u iznosu od 1080,00 dinara.

Nepokretnost u prirodi danas

Zgrada jedinice lokalne samouprave, pomoćna zgrada i zgrada poslovnih usluga u Zrenjaninu na Trgu dr Zorana Đinđića br. 3, na k. p. br. 4887 KO Zrenjanin I, upisano u list nepokretnosti br. 11780 KO Zrenjanin I, zemljište pod zgradom i uz zgradu ukupne površine 10 a i 17 m², sve u javnoj svojini Republike Srbije s tim da pravo korišćenja ima Mesna zajednica „Centar“ Zrenjanin.

Postupak kod agencije za restituciju – jedinica za vraćanje imovine žrtava Holokausta

Iza Društva Lojd i Društva Građanske kasine iz Petrovgrada vođen je postupak kod Agencije br. 46-000077/2017, doneto rešenje 6. 12. 2017. godine kao neosnovano u celosti za vraćanje oduzete imovine. Postupajući organ je smatrao, što je i navedeno u obrazloženju predmetnog rešenja, da Jevrejska opština može ostvariti pravo na vraćanje imovine koja je oduzeta pravnom licu, pod uslovom da je isto bilo u funkciji Jevrejske zajednice. Pravna lica Društvo Lojd i Društvo Građanske kasine osnovani su u cilju unapređenja obrazovanja, tolerancije i patriotskih osećanja, kao i u cilju unapređenja

trgovinskih i privrednih interesa, pri čemu su članovi društva mogli biti svi punoletni građani. Zbog toga, svrha postojanja navedenih pravnih lica, ne ogleda se u ostvarivanju ciljeva koji su u funkciji jevrejske zajednice, već u stvaranju uslova za unapređenje životnih aktivnosti od opšteg interesa za sve građane, bez obzira na njihovu narodnost i pripadnost određenoj verskoj zajednici. U postupku, nije opredeljujuća činjenica da su većinski članovi ovih društava bili pripadnici jevrejske narodnosti, nije od uticaja, s obzirom da pripadnost članova ne opredeljuje svrhu njegovog delovanja.

Agencija je konstatovala da nisu ispunjeni uslovi tako što nisu ispunjeni uslovi iz člana 2. stav 1. tačka 3) Zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) da se pod pojmom „bivši vlasnik” podrazumeva fizičko lice koje je bilo pripadnik jevrejske zajednice i vlasnik u vreme oduzimanja imovine i pravno lice koje je u vreme oduzimanja imovine na bilo koji način bilo u funkciji jevrejske zajednice, a koje je bilo vlasnik imovine u vreme oduzimanja.

Jevrejska opština Zrenjanin, nezadovoljna ovakvim rešenjem, dana 21. 12. 2017. godine, podnosi žalbu iz čijeg obrazloženja je citat: „Okolnost tumačenja Osnovna pravila društva ‘Građanske kasine’ i ‘Lojd društva’ u Petrovgradu, da članovi istih mogu biti sva punoletna i pismena fizička lica, oba pola, kao i firme, jeste nesporna, ali su članovi ipak bili najuticajni Jevreji grada Petrovgrada, koji su redovno izdvajali članarinu i snosili sve troškove oko nesmetanog funkcionisanja. Oba društva nisu bila profitabilna, nisu imala sopstveni izvor prihoda već su egzistirala na osnovu sredstava iz članarine i dotacija pojedinaca, a koje može i da se vidi iz strukture članstva, da su to bili najbogatiji ljudi: direktori, vlasnici firmi, zemljoposednici, bankari, lekari i dr. Obaveza plaćanja članarine i sankcije za neplaćanje takođe su sadržani u pravilima i bili su rigorozni u slučaju neplaćanja. Odluka o kupovini nekretnine koja će da postane sedište oba društva je doneta na vanrednoj skupštini oba društva kada je bilo prisutnih 93 članova, a doneta je 16. 2. 1936. godine, takođe ukazuje da je struktura tada prisutnih članova bila da su više od 95% bili Jevreji.

Član 1. Zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonski naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) precizira: ‘u vreme oduzimanja bile u funkciji jevrejske zajednice’ ali takođe član 15. precizira isto u stav 1. tačka 5): ‘a ako je bivši vlasnik pravno lice – dokaz da je na bilo koji način bilo u funkciji jevrejske zajednice.’, pa zar nije dovoljan razlog da se bude u funkciji jevrejske zajednice finansiranje postojanja – egzistencije oba društva?

Konstatacija, činjenica da su većinski članovi ovih društava bili pripadnici jevrejske narodnosti, nije od uticaja pošto ne opredeljuje svrhu njegovog delovanja, je pogrešno izvedena, jer su ih vezali upravo način rada i života, mentalitet, običaji, kultura i tradicija.

Prema mišljenju Pretstojnika gradske policije od 7. 3. 1936, dokument br. 4970, navedeno je da su Jevreji članovi društva bili lojalni prema Vladi i režimu, dobrog moralnog i političkog vladanja. Funkcionisali su saglasno svim pozitivnim propisima tog vremena.

Izvedeni zaključak na osnovu priloženog dokaznog materijala – dokumenata je jednostrano donet.

Postupajući organ je trebao sveobuhvatnije da sagleda i tumači činjenicu „u funkciji jevrejske zajednice” u smislu Zakona o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonski naslednika.”

16. 7. 2018. podneta je i dopuna žalbe sa akcentom na Zakon o Verskoj zajednici Jevreja iz 1929. godine (*Službene novine Kraljevine Jugoslavije*, br. 301/1929) član 12:

„Svi Jevreji oba pola, koji imaju svoju imovinu ili prihod kao i oni koji su sposobni za samostalnu privredu, dužni su plaćati sve vrste verskih prinosa i dažbina za pokriće potreba svoje veroispovedne opštine i njenih ustanova.

Plaćanju ovih prinosa i dažbina podležu i oni Jevreji oba pola koji ne stanuju na teritoriji veroispovedne opštine svoga pravca, ali imaju na njoj svoje dobro ili drže neko imanje pod zakup ili se bave nekim obrtom, trgovačkim ili industrijskim preduzećem.

U slučaju da jedan član istupi iz svoje opštine pa stupi u drugu jevrejsku opštinu, koja postoji u istom mestu, dužan je da do kraja pete budžetske godine, posle godine istupanja, plaća opštinske prinose i dažbine onoj opštini iz koje je istupio, i to u sumi kojom je bio zadužen u vremenu istupanja. To vredi i za slučaj iz stava drugog člana 5.”

Ministarstvo finansija Republike Srbije je po rešavanju žalbe Jevrejske opštine Zrenjanin dana 4. 3. 2019. godine donelo Rešenje br. 46-00-00031/2018-13 kojim odbija, kao neosnovanu žalbu Jevrejske opštine Zrenjanin, sa obrazloženjem preuzetim iz Rešenja Agencije za restituciju – Jedinice za vraćanje imovine žrtava Holokausta.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti

Dodatni podaci o Lojd društvu i Društvu Građanske kasine

„Lojd društvo” i „Društvo Građanske Kasine” u Petrovgradu, imali su Osnovna pravila po kojima su obavljali svoju delatnost i funkcionisali. Oni su u pretežnom delu identični, sa neznatnim razlikama.

Na redovnoj godišnjoj zajedničkoj skupštini „Lojd društvo” i „Građanske Kasine” u Petrovgradu, koja je održana 26. 1. 1936. godine, usvojen je godišnji referat za 1935. godinu o materijalnom položaju društva kao i budžet za 1936. godinu. Kako je predsedništvu i članovima biračkog odbora oba društva istekao mandat, izglasana je razrešnica, te su na predlog Sege Jenea, pročitana imena predsedništva i članova biračkog odbora, predloženo da se glasanje izvrši javno, a Dr Varadi Imre, predsednik Društva Građanske kasine, precizirao da se predloženi kandidati izglasaju za naredni ciklus od 5 godina, koji su svi prisutni članovi Glavne skupštine jednoglasno prihvatili.

Na ovoj sednici izabrani su:

„Društvo Građanske kasine” u Petrovgradu

Predsednik: dr Varadi Imre

Potpredsednik: Marton Andor i dr Goldman Josif

Zajednički blagajnik: Ulman Mikša

Zajednički tajnik: Sekelj Emil

Zajednički kvestor: Kalai Jene (verovatno Andor)

Bibliotekar: Lovas Simon

Odvetnik – advokat: dr Boršodi Lajoš

Članovi biračkog odbora:

Daun Aladar	Liptai Deže
Demko Ištvan	Mačaš Josif
Kristijan Jene	dr Neuman Đula
Friš Isidor	dr Podvinec Ižo
Gros Geza	Švarc Rudolf
Hameš Johan	dr Šverer Rudolf
dr Ivanji Mor	Sege Imre
Lang Mikša	Vagi Karolj
dr Lederer Jene	dr Županski Slavko

Nadzorni odbor

Feldhajm Alfred

Vajs Hugo

Kepih Alfred

„Lojd društvo Petrovgrad“

Predsednik: Đarfaš Edmund (Gyárfás Ödön)

Potpredsednik: Fenjveš Ižo i Popov Milivoj

Zajednički blagajnik: Ulman Mikša

Zajednički tajnik: Sekelj Emil

Zajednički kvestor: Kalai Jene (verovatno Andor)

Odvetnik – advokat: dr Kartal Arpad

Članovi biračkog odbora:

Bolgar Leo	Fišl Jakob
Dajč Josif	Dajč Samuel
Dim Simon	dr Neuman Bela
Elek Viktor	Fišer Julije
Dragan Kristof	Frajšburger Jovan (Jakob)
dr Erdeljanov Pera	Ekštajn Jovan
dr Ivanji Franja	Sege Jene
Ekštajn Herman	Hercog Salamon
Hajsfeld Fridrich	Hegediš Mor
Klajn Arpad	Najzer Koloman
Sekelj Ignac	

Na istoj redovnoj godišnjoj sednici „Lojd društvo Petrovgrad“ i „Građanske kasine“ u Petrovgradu gosp. dr Slavko Županski je podrobno obrazložio potrebu preinačenja pravila oba društva, u Društvu Lojd su nastale određene promene u trgovačkom određenju, dok je kod Građanske kasine iskazana potreba za promenom naziva. Dole iskazan opis osnovnih pravila oba društva su faktički poslednje izmene koje su izvršene.

Takođe je razmatran predlog kao informacija, koji je istakao Fenjveš Ižo, potpredsednik Društva Lojd, da se izvidi mogućnost kupovine nekretnine za potrebe oba društva, pošto je zakup tada korišćenih prostorija isticao te godine, a bila je i ponuda kupovine kuće gosp.dr Hubert Žigmonda, predsednika Jevrejske verske zajednice. Skupština je donela zaključak da se oformi odbor koji će da pregleda kuću i dâ predlog naredne sednice.

Nakon tako održane redovne godišnje skupštine, pravila „Lojd društvo Petrovgrad“ i „Građanske kasine“ u Petrovgradu su upućena Kraljevskoj banskoj upravi – Odsek javne bezbednosti u Novom Sadu, zajedno sa zapisnikom sa održane sednice, radi davanja saglasnosti – odobrenja na iste.

Predstojnik gradske policije je svojim dopisom br. 4970, od 7. 3. 1936. godine, odobrio oba pravila, naglasio da su članovi društva uglavnom Jevreji i Srbi, lojalni prema Vladi i režimu, dobrog moralnog i političkog vladanja, te nije bilo smetnje da se pravila izmene.

Takođe je bilo navedeno da se Društvo uvek držalo svojih tradicionalnih shvatanja i nije nikada pokušalo da društvo iskoriste u bilo kakve nedozvoljene svrhe.

Dana 16. 2. 1936. godine „Lojd društvo Petrovgrad“ i „Građanske kasine“ u Petrovgradu održavaju vanrednu skupštinu oba društva sa jedinom temom – kupovina nepokretnosti kuće koja bi bila sedište oba društva. Prisutna su 93 člana, skupština uredno prijavljena vlastima. Fenjveš Ižo detaljno obrazlaže prednosti kupovine nepokretnosti kuće Dr Hubert Žigmonda, po ceni od 250.000,00 dinara, s tim da je pored plaćanja te cene obaveza je i plaćanje zaostatka poreza od 130.000,00 dinara i 120.000,00 dinara, kao i ostali uslovi koji će se precizirati u kupoprodajnom ugovoru. Nakon obavljenog tajnog glasanja, glasalo je 84 člana, od čega je 58 glasova bilo „za“ a 26 „protiv“. Takođe je određen još jedan odbor koji je bio zadužen za preuređenje nepokretnosti.

Predstojnik gradske policije, istim dopisom br. 4970 od 23. 3. 1936. godine konstatovao je novokupljenu kuću sa svim uslovima zaključenog kupoprodajnog ugovora. Takođe je ponovo naglašeno da su Društva registrovana u spisku odobrenih društava.

Dokument o osnovnim pravilima „Lojd društva Petrovgrad“ je imao pečat okruglog oblika sa kružnim natpisom naziva Društva s tim da je zadržan naziv grada Veliki Bečkerek, poslovni jezik je državni jezik.

Svrha društva je bila da u Petrovgradu, u jednom od najvažnijih trgovačkih mesta u Jugoslaviji, utiče društvenim snagama na unapređenje interesa trgovine, obrta i industrije.

Svrha društva je:

- davanje prilike društvenim članovima na češće sastanke, te na diskutovanje i praktično rešavanje pitanja, koja su od interesa trgovine, zanata i industrije,
- stvaranje mogućnosti društvenim članovima, da iznose ideje i molbe u trgovačkim i obrtnim stvarima,
- održavanje sastanaka u klupskim prostorijama,
- razvijanje patriotskih osećanja,
- s tim da je stranačarstvo i politika isključeno u društvu.

Član društva je moglo da bude svako neporočno lice oba pola, koje je pismeno, bilo je potrebno da zatraži prijem u društvo, s tim da mora da ima preporuku dva član. Član društva je moglo da bude i pravno lice, s tim da njihova prava vrše opunomoćenici – imenovana lica, koji moraju da imaju svojstvo redovnog člana.

Svaki član je imao pravo da posećuje prostorije društva, učestvuje na sastancima, ima aktivno i pasivno pravo izbora.

Prijemom u Društvo, svaki član je bio u obavezi da poštuje Osnovna pravila i da se shodno njima ponaša.

Osnovna obaveza je bila plaćanje članarine, počinjala je početkom onog meseca, kada je prijem obavljen. Prilikom prestanka članstva, član je bio u obavezi da plati članarinu za ono polugodište kada je istupanje prijavio. U slučaju smrti, prestanak plaćanja je bio od dana smrti.

Visinu članarine i način plaćanja je određivala glavna skupština, a u slučaju da neki član nije plaćao tri meseca, dobijao je advokatsku opomenu, a ako ni tada ne izvrši svoju obavezu, briše se njegovo članstvo a neplaćena članarina se potražuje putem suda.

Stranci su mogli da posete prostorije Društva tri dana, ali u jednom mesecu samo jedanput uz obavezu upisa u knjigu gostiju.

Lica koji nisu imali prebivalište u Petrovgradu mogla su da budu vanredni članovi Društva, sa mesečnom kartom, s tim da su obavezi da unapred uplate članarinu koju odredi Upravni odbor. Vanredni član ima pravo na posete prostorija Društva bez drugih prava, s tim da predsedništvo može, bez obrazloženja, da povuče članstvo.

Omladinci mogu da budu vanredni članovi, s tim da članarinu određuje Upravni odbor i oni isto ne mogu da vrše nikakva članska prava, samo da posećuju prostorije Društva.

Glavna skupština Društva može da bira počasne predsednike i počasne članove koji imaju sva prava kao redovni članovi, ali nemaju obavezu plaćanja članarine.

Iz „Lojd društva“ Petrovgrad mogao se isključiti onaj član:

- koji stoji pod kaznom gubitka časnih prava,
- koji je pod stečajem,
- čija je moralna neporočnost dovedena u pitanje,
- koji se u prostorijama društva nepristojno ponaša.

Postupak oko isključenja bio je sledeći – Upravni odbor u najkraćem postupku vrši preispitivanje, saziva sednicu i o tome zainteresovano lice pismeno obaveštava. Kada je izvesno da će biti isključenja, preispitivanje vrše tri člana Upravnog odbora, a na glasanju o isključenju na Upravnom odboru treba da bude 2/3 većina prisutnih članova, s tim da mora da bude prisutna polovina odbornika, ako nije prisutan dovoljan broj, zakazuje se nova sednica. U slučaju da lice protiv koga se vodi postupak u međuvremenu sam, podnese zahtev za istupanje, postupak će se voditi po njegovom zahtevu. U slučaju da se neko lice neprikladno ponaša u prostorijama Društva, odmah se prijavljuje upravnom odboru.

Glavna skupština se održava jednom godišnje i tokom njenog trajanja se:

- razmatra izveštaj upravnog odbora i nadzornog odbora o radu Društva,
- rešava predračun i završni račun Društva,
- menjaju se Osnovna pravila Društva,
- vrši izbor Upravnog odbora koji se sastoji od 20 lica i 6 zamenika, Nadzornog odbora koji se sastoji od 5 članova, izbor predsednika, potpredsednika, sekretara, domaćina, pravnozastupnika i blagajnika, s tim da se svi biraju na 5 godina,
- određuje se visina i način plaćanja članarine,
- vrši izbor dva overivača zapisnika i tri člana za prebrojavanje glasova,
- raspravlja i odlučuje o podnesenim predlozima i žalbama,
- biraju se počasni predsednici i počasni članovi.

Glavna skupština pravnovaljano raspravlja ako prisustvuje 20 redovnih članova, ako nema toliko prisutnih sednica se odlaže za 1 sat, a ako se ni nakon toga ne pojavi dovoljan broj, bez obzira na broj prisutnih članova pravnovaljano se održava sednica sa prisutnim brojem.

Skupština se saziva 8 dana ranije, oglašava se preko lokalnog lista i na oglasnoj tabli društva.

Skupština donosi odluke nadpolovičnom većinom glasova. Glasanje je javno, poimenično ili ustajanjem. U slučaju jednake podele, glas predsednika odlučuje. Kada 10 redovnih prisutnih članova zatraži, da glasanje bude tajno, vrši se putem glasačkih listića, a u slučaju jednake podele glasova, odlučuje kocka. Pravo glasa na glavnoj skupštini imaju počasni predsednici, počasni članovi i oni redovni članovi koji su, dan pre zasedanja skupštine, potpuno isplatili članarinu.

Član društva ima pravo da na glavnoj skupštini podnese samostalan predlog, o kojem će se raspravljati ako je dotičan član Upravnom odboru najmanje 8 dana ranije podneo predlog.

Vanrednu glavnu skupštinu saziva Upravni odbor, kada to nađe za shodno. Zakazivanje sednice vanredne skupštine treba da bude obrazložen, zahtevom 15 članova društva, a Upravni odbor je dužan da sazove vanrednu skupštinu ako predloženi predmet spada u delokrug skupštine.

Zapisnik sa glavne skupštine i Upravnog odbora vodi tajnik – sekretar, potpisuje ga predsednik, sekretar i dva overivača, koje bira glavna skupština, odnosno Upravni odbor.

Svaki član društva ima pravo da Upravnom odboru podnese svoje primedbe i predloge za unapređenje rada Društva, zato u prostorijama Društva postoji reklamaciona knjiga, s tim da se svaki predlog potpisuje svojeručno od podnosioca predloga i na najbližoj sednici Upravnog odbora treba da se pročita i uzme u postupak.

Rasprave koje nastanu u Društvu u pogledu međusobnih odnosa, rešavaju se na Upravnom odboru, a ako su razlike u stavovima tako velike, za rešavanje je nadležna glavna skupština koja donosi konačnu odluku o tome.

„Lojd društvo“ ima svoju upravu koju sačinjava predsednik koji zastupa Društvo pred institucijama, korporacijama i trećim licima, predsedava sednicama glavne skupštine i Upravnog odbora, određuje red po kom će se o predmetima raspravljati, održava red, izriče odluke i izvršava ih, vrši nadzor nad blagajnom, na zahtev dva člana Upravnog odbora može uvek da izvrši detaljan uvid u neki predmet i podnosi izveštaj glavnoj skupštini. U hitnim slučajevima može da dozvoli isplatu do 500 dinara i bez rešenja Upravnog odbora, s tim da je na prvoj sednici dužan da podnese izveštaj.

Upravni odbor rukovodi društvom, a pravnovaljano radi kada je prisutna polovina članova. Upravni odbor:

- određuje dan redovne sednice i saziva vanrednu sednicu glavne skupštine,
- sastavlja godišnji predračun, završni račun i podnosi ih glavnoj skupštini,
- povremeno pregleda blagajnu i inventar,
- nadzire tačno ubiranje članarine i iste zakonskim putem ostvaruje,
- donosi odluke o pokretanju sporova i o vođenju sporova,
- sklapa poslove sa trećim licima,
- određuje koji će se listovi i časopisi držati u Društvu,
- odlučuje o prijemu novih članova, o isključenju članova, o podeli besplatnih karata i o visini članarine u izuzetnim slučajevima, koji su Osnovnim pravilima Društva predviđeni,

- podnosi predlog glavnoj skupštini, na šta da se troše sredstva,
- propisuje kućni red, koji se ističe u prostorijama Društva.

Sednicu Upravnog odbora saziva predsednik Društva prema potrebi ili na zahtev 4 člana Upravnog odbora, zahtev može biti podet usmenim ili pismenim putem sa tačno navedenim predmetom. Upravni odbor odlučuje javnim glasanjem, poimenično sa „da“ ili „ne“. U slučaju jednake podele, odlučuje glas predsednika, a na zahtev 3 člana, glasanje je tajno i u slučaju jednake podele glasova, rešava kocka.

Upravni odbor pravnovaljano odlučuje, ako je prisutna polovina članova, izuzev slučajeva, u kojima Osnovna pravila predviđaju drugačije. Zapisnik o sednicama Upravnog odbora na prvoj narednoj sednici overavaju predsednik, tajnik – sekretar i dva člana Upravnog odbora, koje predsednik odredi.

Nadzorni odbor sastoji se od 5 članova koji međusobno biraju predsednika, pravnovaljano radi kada priusustvuje 3 člana. U pogledu načina odlučivanja, merodavne su odredbe koje se odnose i na Upravni odbor. Nadležnost Nadzornog odbora je da pregleda rad blagajne, završne račune i da o svemu tome podnese izveštaj glavnoj skupštini. U slučaju da se zahtevu za sazivanje Upravnog odbora isti ne odazove, može direktno da sazove glavnu skupštinu.

Pravozastupnik obavlja sve poslove društva, stručno – pravne poslove i pravozastupničke poslove, za šta ima pravo na pravozastupničke troškove.

Blagajnik rukuje blagajnom, prima uplate, vrši isplate, drži ih u evidenciji, potpisuje kupone i vodi brigu o potraživanjima. Isplate vrši po nalogu predsednika ili njegovog zamenika, a dužan je da kvartalno, ili onoliko puta koliko Upravni odbor zahteva, pravi izvode i podnosi blagajnu pod reviziju. Zaključuje godišnji račun i isti preko Upravnog odbora podnosi glavnoj skupštini.

Domaćin je vodio nadzor u prostorijama Društva, održavao red, vršio nadzor nad poslugom, inventarom. Sve naloge je dobijao od Upravnog odbora i njemu je polagao račun.

Tajnik – sekretar je vodio i sastavljao zapisnike o sednicama glavne skupštine, Upravnog odbora i Nadzornog odbora, potpisivao sve zapisnika za i izvode koje je davao iz delatnosti tih organa. Vršio je sve pismene i knjižničarske radnje koje se odnose na unutrašnji život Društva.

Prestanak rada Društva je mogao da se izrekne na glavnoj skupštini, na kojoj prisustvuje 3/4 redovnih članova i ako glasa 2/3 prisutnih članova. Kada skupština odluči da se raspusti Društvo, odrediće kome će biti preneti imovina Društva.

Osnovna pravila su potpisali za „Lojd društvo“ Petrovgrad, Fenjveš Ižo, potpredsednik društva i dr Varadi Imre, predsednik „Građanske kasine“ u Petrovgradu, tajnik – sekretar, Sekelj Emil i overivač zapisnika, Popov Milvoj, potpredsednik „Lojd društva“ Petrovgrad, advokat, dr Kartal Jene.

Društvo „Građanske kasine“ u Petrovgradu je imalo pečat sa natpisom u kome je bilo ime na poslovnom državnom jeziku, mada na samom pečatu nije sadržano sedište Društva.

Svrha Društva je podizanje opšte obrazovanosti, unapređenje društva i tolerancije i razvijanje patriotskih osećanja.

Društvo svoje ciljeve ostvaruje u svojim klupskim prostorijama, držanjem listova i časopisa, održavanjem sastanaka, predavanja i zabava. Stranačarstvo i politika su isključeni u Društvu.

Član društva je moglo da bude svako neporočno lice oba pola, koje je pismeno, a zatražilo je prijem u društvo, s tim da mora da ima preporuku dva član. Član društva je moglo da bude i pravno lice, s tim da njihova prava vrše opunomoćenici – imenovana lica, koji moraju da imaju svojstvo redovnog člana.

Svaki član je imao pravo da posećuje prostorije društva, učestvuje na sastancima, ima aktivno i pasivno pravo izbora.

Prijemom u društvo svaki član je bio u obavezi da poštuje Osnovna pravila i da se shodno njima ponaša.

Osnovna obaveza je bila plaćanje članarine i počinjala je početkom onog meseca, kada je prijem obavljen. Prilikom prestanka članstva, član je bio u obavezi da plati članarinu za ono polugodište kada je istupanje prijavio. U slučaju smrti, prestanaje obaveza plaćanja.

Visina članarine i način plaćanja je određivala glavna skupština, a u slučaju da neki član nije plaćao tri meseca, dobijao je advokatsku opomenu, a ako ni tada ne izvrši svoju obavezu, briše se njegovo članstvo a neplaćena članarina se potražuje putem suda.

Članstvo prestaje: istupanjem, smrću i isključenjem, svojevolumno istupanje član treba da prijavi pismenim podneskom Upravnom odboru.

Stranci su mogli da posete prostorije Društva u trajanju od tri dana, ali u jednom mesecu samo jedanput uz obavezu upisa u knjigu gostiju.

Lica koja nisu imala prebivalište u Petrovgradu mogla su da budu vanredni članovi Društva, sa mesečnom kartom, s tim da su u obavezi da unapred uplate članarinu koju odredi Upravni odbor. Vanredni član ima pravo na posete prostorija društva bez drugih prava, s tim da predsedništvo može, bez obrazloženja, da povuče to pravo.

Omladinci mogu da budu vanredni članovi, s tim da članarinu određuje Upravni odbor i oni isto ne mogu da vrše nikakva članska prava, samo da posećuju prostorije Društva.

Glavna skupština Društva može da bira počasne predsednike i počasne članove koji imaju sva prava kao redovni članovi, ali nemaju obavezu plaćanja članarine.

Iz „Građanske kasine“ mogao se isključiti onaj član:

- koji stoji pod kaznom gubitka časnih prava,
- koji je pod stečajem,
- čija je moralna neporočnost dovedena u pitanje,
- koji se u prostorijama Društva nepristojno ponaša.

Postupak oko isključenja – Upravni odbor u najkraćem postupku vrši preispitivanje, saziva sednicu i o tome zainteresovano lice pismeno obaveštava. Kada je izvesno da će biti isključenja, preispitivanje vrše tri člana Upravnog odbora, a glasa se o isključenju na Upravnom odboru, treba da bude 2/3 većina prisutnih članova, s tim da mora da bude prisutno polovina odbornika, ako nije prisutan dovoljan broj, zakazuje se nova sednica. U slučaju da lice protiv koga se vodi postupak u međuvremenu samo podnese zahtev za istupanje, postupak će se voditi po njegovom zahtevu. U slučaju da se neko lice nedolično ponaša u prostorijama Društva, odmah se prijavljuje Upravnom odboru.

Glavna skupština se održava jednom godišnje i tokom njenog trajanja se:

- razmatra izveštaj upravnog odbora i nadzornog odbora o radu Društva,
- rešava predračun i završni račun Društva,
- menjaju se Osnovna pravila Društva,
- vrši izbor Upravnog odbora koji se sastoji od 20 lica i 6 zamenika, Nadzornog odbora koji se sastoji od 5 članova, izbor predsednika, potpredsednika, sekretara, domaćina, pravnozastupnika i blagajnika, s tim da se svi biraju na 5 godina,
- određuje se visina i način plaćanja članarine,
- vrši izbor dva overivača zapisnika i tri člana za prebrojavanje glasova,
- raspravlja i odlučuje o podnesenim predlozima i žalbama,
- biraju se počasni predsednici i počasni članovi.

Glavna skupština pravnovaljano raspravlja ako prisustvuje 20 redovnih članova, ako nema toliko prisutnih sednica se odlaže za 1 sat, a ako se ni nakon toga ne pojavi dovoljan broj, bez obzira na broj prisutnih članova pravnovaljano se održava sednica sa prisutnim brojem.

Skupština se saziva 8 dana ranije, oglašava se preko lokalnog lista i na oglasnoj tabli društva.

Skupština donosi odluke nadpolovičnom većinom glasova. Glasanje je javno, poimenično ili ustajanjem. U slučaju jednake podele, glas predsednika odlučuje. Kada 10 redovnih prisutnih članova zatraži, da glasanje bude tajno, vrši se putem glasačkih listića, a u slučaju jednake podele glasova, odlučuje kocka. Pravo glasa na glavnoj skupštini imaju počasni predsednici, počasni članovi i oni redovni članovi koji su, dan pre zasedanja skupštine, potpuno isplatili članarinu.

Član društva ima pravo da na glavnoj skupštini podnese samostalan predlog, o kojem će se raspravljati ako je dotičan član Upravnom odboru najmanje 8 dana ranije podneo predlog.

Vanrednu skupštinu saziva Upravni odbor, kada to nađe za shodno. Sednica vanredne skupštine treba da bude obrazložena zahtevom 15 članova društva, a Upravni odbor je dužan da sazove vanrednu skupštinu ako predloženi predmet spada u delokrug skupštine.

Zapisnik sa skupštine i Upravnog odbora vodi tajnik – sekretar, potpisuje ga predsednik, sekretar i dva overivača, koje bira glavna skupština, odnosno Upravni odbor.

Svaki član društva ima pravo da Upravnom odboru podnese svoje primedbe i predloge radi unapređenja rada Društva, zato u prostorijama Društva postoji reklamaciona knjiga, s tim da se svaki predlog potpisuje svojeručno od podnosioca predloga i na najbližoj sednici Upravnog odbora treba da se pročita i uzme u postupak.

Rasprave koje nastanu u Društvu u pogledu međusobnih odnosa, rešavaju se na Upravnom odboru, a ako su razlike u stavovima tako velike, za rešavanje je nadležna glavna skupština koja donosi konačnu odluku o tome.

„Građanske kasine” ima svoju upravu koju sačinjava predsednik koji zastupa Društvo pred institucijama, korporacijama i trećim licima, predsedava sednicama glavne skupštine i Upravnog odbora, određuje red po kom će se o predmetima raspravljati, održava red, izriče odluke i izvršava ih, vrši nadzor nad blagajnom, na zahtev dva člana Upravnog

odbora može uvek da izvrši detaljan uvid u neki predmet i podnosi izveštaj glavnoj skupštini. U hitnim slučajevima može da dozvoli isplatu do 500 dinara i bez rešenja Upravnog odbora, s tim da je na prvoj sednici dužan da podnese izveštaj.

Upravni odbor rukovodi društvom, a pravnovaljano radi kada je prisutna polovina članova. Upravni odbor:

- određuje dan redovne sednice i saziva vanrednu sednicu glavne skupštine,
- sastavlja godišnji predračun, završni račun i podnosi ih glavnoj skupštini,
- povremeno pregleda blagajnu i inventar,
- nadzire tačno ubiranje članarine i iste zakonskim putem ostvaruje,
- donosi odluke o pokretanju sporova i o vođenju sporova,
- sklapa poslove sa trećim licima,
- određuje koji će se listovi i časopisi držati u Društvu,
- odlučuje o prijemu novih članova, o isključenju članova, o podeli besplatnih karata i o visini članarine u izuzetnim slučajevima, koji su Osnovnim pravilima Društva predviđeni,
- podnosi predlog glavnoj skupštini, na šta da se troše sredstva,
- propisuje kućni red, koji se ističe u prostorijama Društva.

Sednicu Upravnog odbora saziva predsednik Društva prema potrebi ili na zahtev 4 člana Upravnog odbora, zahtev može biti podet usmenim ili pismenim putem sa tačno navedenim predmetom. Upravni odbor odlučuje javnim glasanjem, poimenično sa „da“ ili „ne“. U slučaje jednake podele, odlučuje glas predsednika, a na zahtev 3 člana, glasanje je tajno i u slučaju jednake podele glasova, rešava kocka.

Upravni odbor pravnovaljano odlučuje, ako je prisutna polovina članova, izuzev slučajeva, u kojima Osnovna pravila predviđaju drugačije. Zapisnik o sednicama Upravnog odbora na prvoj narednoj sednici overavaju predsednik, tajnik – sekretar i dva člana Upravnog odbora, koje predsednik odredi.

Nadzorni odbor sastoji se od 5 članova koji međusobno biraju predsednika, pravnovaljano radi kada priusustvuje 3 člana. U pogledu načina odlučivanja, merodavne su odredbe koje se odnose i na Upravni odbor. Nadležnost Nadzornog odbora je da pregleda rad blagajne, završne račune i da o svemu tome podnese izveštaj glavnoj skupštini. U slučaju da se zahtevu za sazivanje Upravnog odbora isti ne odazove, može direktno da sazove glavnu skupštinu.

Pravozastupnik obavlja sve poslove društva, stručno – pravne poslove i pravozastupničke poslove, za šta ima pravo na pravozastupničke troškove.

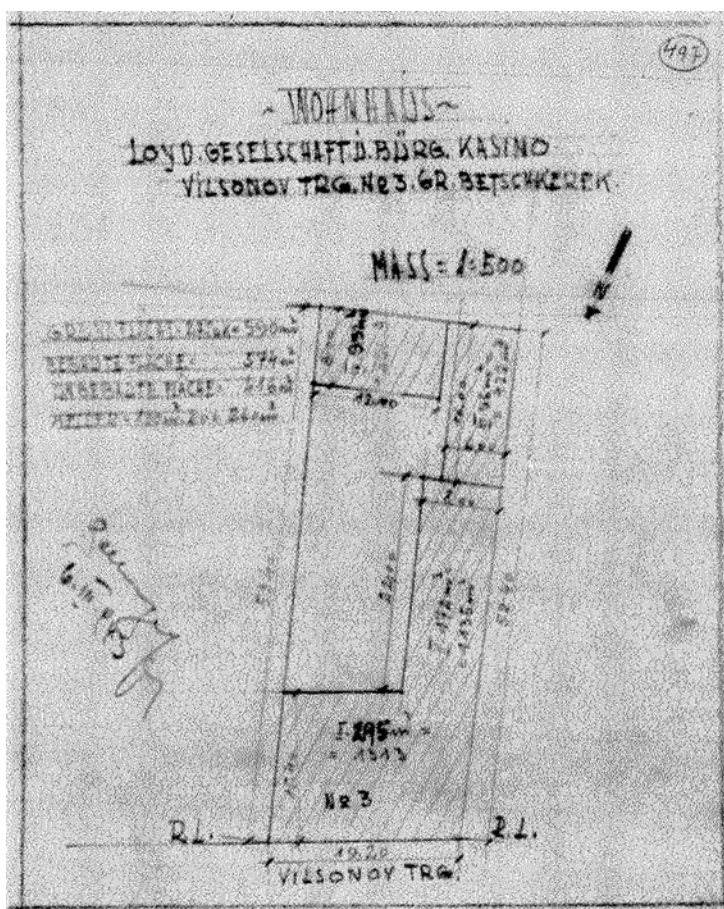
Blagajnik rukuje blagajnom, prima uplate, vrši isplate, drži ih u evidenciji, potpisuje kupone i vodi brigu o potraživanjima. Isplate vrši po nalogu predsednika ili njegovog zamenika, a dužan je da kvartalno, ili onoliko puta koliko Upravni odbor zahteva, pravi izvode i podnosi blagajnu pod reviziju. Zaključuje godišnji račun i isti preko Upravnog odbora podnosi glavnoj skupštini.

Domaćin je vodio nadzor u prostorijama Društva, održavao red, vršio nadzor nad poslugom, inventarom. Sve naloge je dobijao od Upravnog odbora i njemu je polagao račun.

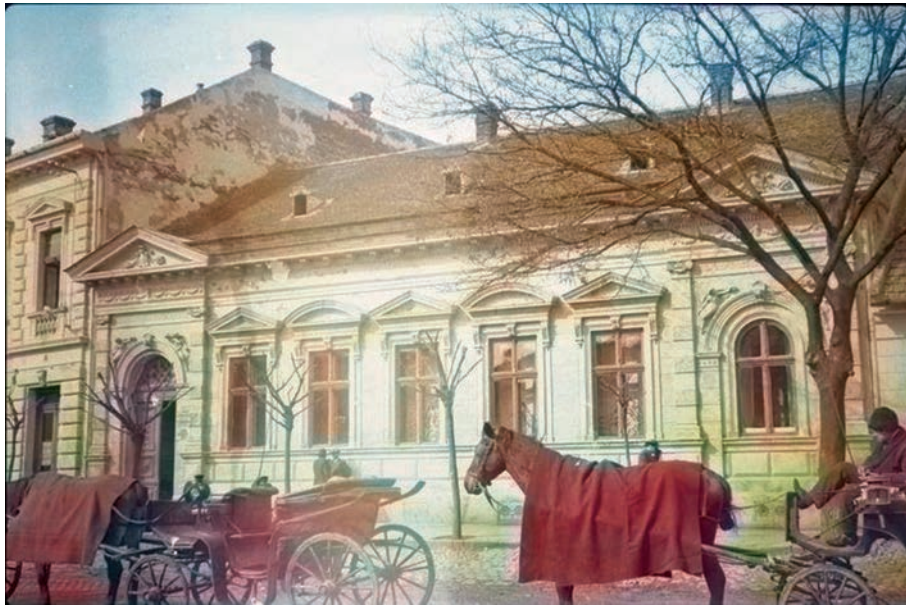
Tajnik – sekretar je vodio i sastavljao zapisnike o sednicama glavne skupštine, Upravnog odbora i Nadzornog odbora, potpisivao sve zapisnika za i izvode koje je davao iz delatnosti tih organa. Vršio je sve pismene i knjižničarske radnje koje se odnose na unutrašnji život Društva.

Prestanak rada Društva je mogao da se izrekne na glavnoj skupštini, na kojoj prisustvuje 3/4 redovnih članova i ako glasa 2/3 prisutnih članova. Kada skupština odluči da se raspusti Društvo, odrediće kome će biti preneti imovina Društva.

Osnovna pravila su potpisali za „Lojd društvo” Petrovgrad, Fenjveš Ižo, potpredsednik društva i dr Varadi Imre, predsednik „Građanske kasine” u Petrovgradu, tajnik – sekretar, Sekelj Emil i overivač zapisnika, Popov Milvoj, potpredsednik „Lojd društva” Petrovgrad, advokat, dr Kartal Jene.

Plan nepokretnosti u vreme oduzimanja

Izgled zgrade 1930. godine

Izgled dela zgrade gde se vidi grb Ignaca Levi

Današnji izgled objekta

MANUFAKTURNA RADNJA MAĆAŠ JOSEFA

Podaci o vlasnicima i porodici

Maćaš Josif, vlasnik radnje, po zanimanju trgovac, rođen u Prunsileu (Rumunija), 21. 2. 1882. godine, od oca Abrahama i majke Ester, rođene Goldštajn.

Maćaš Irena, supruga, rođena Neter, u Mokrinu 1885. godine.

Maćaš Ladislav, sin, rođen 16. 1. 1914. godine.

Maćaš Eva, ćerka, rođena 7. 8. 1920. godine.

Živeli su u ulici Herman Gering br. 13.

Mesto i vreme stradanja

Maćaš Josif, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 641, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4380123.

Maćaš Irena, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 642, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4380122.

Maćaš Ladislav, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 643, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4380125.

Maćaš Eva, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 644, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4380124.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Manufakturnu radnju” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Šliter Karl, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Trgovina manufakturnom robom, lager robe sa inventarom i kancelarijskom opremom i sve što se zateklo u vreme popisa u radnji 12. 10. 1941. godine.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. za period od 12. 10. 1941. do 13. 5. 1942. godine, te je na osnovu tog Konačnog izveštaja izvršeno oduzimanje trgovine manufakturnom robom.

Trgovina manufakturnom robom je bila u ulici Herman Gering br.13, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 13.

Osnovana je 1930. godine

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Manufakture radnje” je bila 1.456.561,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, sačinjeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

OPTIČARSKA RADNJA AVRAMA (ADOLF) I FLORE MAJERHOF

Podaci o vlasnicima i porodici

Majerhof Avram, optičar, vlasnik radnje, rođen u Tarnovu (Poljska), 1870. godine, od oca Šaja i majke Sile, rođene Korn.

Majerhof Flora, supruga, suvlasnica radnje, rođena Kutna, u Subotici 1870. godine.

Majerhof Aranka, ćerka, bavila se isto optičarskim poslovima pred Drugi svetski rat.

Porodica se u Veliki Bečkerek doselila 1925. godine iz Subotice.

Porodica Majerhof je živela u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 10.

Mesto i vreme stradanja

Majerhof Avram, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 630, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4380470.

Majerhof Flora, umrla neposredno pred Drugi svetki rat.

Majerhof Aranka, bila u logoru, posle oslobođenja iselila se u Mađarsku.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Optičarsku radnju” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Šiferer Peter, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina optičarske radnje, materijal, sirovine, gotovi proizvodi oprema, mašine, kancelarijski nameštaj i sl., i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 8. 4. 1942. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 41491, br. oduzimanja 170, od 3. 6. 1942. godine.

Sačinjen je početni bilans na dan 6. 5. 1941. godine i završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 29. 10. 1942. godine, dok je izveštaj od 17. 3. 1942. godine.

„Optičarska radnja” je bila u Velikom Bečkereku u ulici Herman Gerenig br. 10, u kući gde su i živeli, mada postoje neki podaci da je Majerhofer Aranka imala posed i u ulici Herman Gering br. 26 (mada nije pouzdano iz rukopisa u popisnoj dokumentaciji), danas ulica Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 10.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost „Optičarske radnje” je bila 43.472,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti, da bi na osnovu izvedenog stanja po bilansu od 6. 5. 1941. godine vrednost iznosila 91.033,10 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

KONFEKCIJSKA RADNJA MENDEL LAJOŠA (LJUDEVIT)

Podaci o vlasnicima i porodici

Mendel Lajoš (Ljudevit), vlasnik radnje, nema bližih podataka o njemu.

Mendel Rozi, ćerka, rođena u Iloku 1906. godine, rođena Man, bila udata za Mendel Eugena (Jene), po zanimanju trgovac, rođen u Rackeve (Mađarska), 10. 12. 1909. godine, od oca Farkaša i majke Franciške, rođena Gutman.

Postoje podaci da je Mendel Farkaš, jevrejski kantor, rođen u Kovašu (Rumunija), 15. 5. 1873. godine, od oca Lajba i majke Marije, rođene Vereš; supruga Franciška, rođena Gutman, rođena u Bih. Nađ Bajan (Rumunija), 1873. godine, imali su ćerku Malvinu.

Porodica Mendel Farkaša se doselila u Veliki Bečkerek 1923. godine, a posao kantora počeo da obavlja od 1925. godine.

Raspoloživi dokumenti su malo konfuzni, tako da postoji mogućnost greške.

Porodica Mendel Farkaša i Mendel Eugena (Jene) sa porodicom je živela u ulici Kneza Pavla br. 14.

Mesto i vreme stradanja

Mendel Ljudevit, prema rukopisu iz popisa stanovništva – Jevreja, postoji naknadni upis da je bio u Aušvicu, da se vratio i ubio svoju suprugu Ilonku i sebe.

Mendel Rozi, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 649, Yad Vashem Item ID 4381460.

Mendel Malvina, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 648, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4381461.

Mendel Farkaš, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 647, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4381462.

Podataka o Mendel Franciški nema, verovatno je umrla pre Drugog svetskog rata.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Konfekcijsku radnju“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ana Vigsman, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja – likvidacioni konačni obračun na dan 9.5.1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama – konfekcijska roba, šivaće mašine i šivaći pribor i sredstva, inventar prodavnice i krojačnice, sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu bilansa stanja – likvidacionog konačnog obračuna na dan 9. 5. 1942. godine.

„Konfekcijske radnja“ je bila u ulici Cara Dušana br. 4.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Konfekcijske radnje“ iznosi 116.549,00 dinara po osnovu bilansa stanja – likvidacionog konačnog obračuna na dan 9. 5. 1942. godine, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni obračun, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnom spisku novca bilo je na računu 25.000,00 dinara na ime osiguranja.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRGOVINA MODNOM ROBOM – KONFEKCIJOM „MIRA” FRIDMAN LADISLAVA I ŠESLER JOSEFA

Podaci o vlasnicima i porodici

Fridman Ladislav, vlasnik, sa završena 4 razreda Građanske škole, rođen u Velikom Bečkereku 1906. godine, od oca Fridman Bele, stolar majstor, sa završenih 6 razreda osnovne škole (rođen 16. 4. 1880. godine, u Monoštoru, od oca Mora i majke Neti, rođene Glid), i majke Fridman Hermine, rođene Švarc, 29. 5. 1886. godine u Temišvaru.

Fridman Bela i Hermina su se doselili u Veliki Bečkerek 1905. godine.

Fridman Roza, supruga od Fridman Ladislava, nema bližih podataka, samo da je bila domaćica.

Fridman Bela i Hermina, roditelji, živeli su u Pašičevoj ulici br. 41.

Fridman Ladislav i Roza su živeli na Trgu Republike br. 2.

Mesto i vreme stradanja

Fridman Ladislav, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 977, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. Yad Vashem Item ID 4363297.

Fridman Roza, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 978, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga. Yad Vashem Item ID 4363283.

Fridman Bela, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 971, odveden 3. 7. 1941. u Beograd. Stradao u Topovskim šupama 1941. Yad Vashem Item ID 4363330.

Fridman Hermina, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 979.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu modnom robom” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Fridrih Laj, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja – Likvidacioni završni račun na dan 13. 5. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama – konfekcijska roba, mašine, pribor i sredstva, inventar prodavnice sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 7. 4. 1942. godine, imovina je prenetna na Šesler Josefa – suvlasnika, pošto nije bio Jevrej.

Takođe je doneta odluka o brisanju firme od strane *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), delovodni br. 40996, likvidacioni broj 70/II od 15. 5. 1942. godine.

„Trgovina modnom robom – konfekcijom *Mira*“, vlasnika Fridman Ladislava i Šesler Josefa se nalazila u ulici Vojvode Mišića br. 2.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Trgovine modnom robom – konfekcijom *Mira*“ iznosila je 182.273,31 dinara po kupoprodajnom ugovoru, međutim po popisu svih sredstava i finansijskih pokazatelja 287.999,87 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TEKSTILNA GALANTERIJA NAFTALI SIMONA

Podaci o vlasnicima i porodici

Naftali Simon, trgovački pomoćnik sa završenih 5 razreda osnovne škole, rođen u Temišvaru, 10. 4. 1892. godine od oca Hermana i majke Hermine, rođene Lihtig.

Naftali Etel, rođena Berković, u Bukačevu (Čehoslovačka), 1893. godine.

Porodica je od 1908. boravila u Velikom Bečkereku.

Živeli su u ulici Gimnazijskoj br. 14.

Mesto i vreme stradanja

Naftali Simon, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 674.

Naftali Etel, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 675.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu tekstilnom galanterijom“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Mate Jozef, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine i kompletnog inventara, sirovina, opreme i robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina, galanterija, materijal, sirovine, gotovi proizvodi oprema, mašine, kancelarijski nameštaj i sl., i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 7. 4. 1942. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 40897, br. oduzimanja 71/II od 13. 5. 1942. godine, novi vlasnik je postao Franc Mol.

Sačinjen je bilans stanja – likvidacioni konačni obračun na dan 13. 5. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj.

„Trgovina tekstilnom galanterijom“ je bila u Velikom Bečkereku u ulici Vojvode Mišića.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru, vrednost Trgovine je bila 75.228,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti. Na osnovu bilansa stanja – likvidacioni konačni obračun na dan 13. 5. 1942. godine, vrednost Trgovine je iznosila 179.738,60 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

RADNJA ZA PRODAJU KOŽE I KRZNA PALMAI STEFANA

Podaci o vlasnicima i porodici

Porodica Palmai bila je u Novom Sadu, ali nema podataka za Zrenjanin.

Mesto i vreme stradanja

Nema podataka o stradanju porodice Palmai u Zrenjaninu.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Prodavnica za prodaju kože i krzna, sa kompletnim zalihama, materijalom, gotovim proizvodima, sirovinom i kompletno zatečenim inventarom, sve oduzeto.

Nije vođen uobičajeni postupak oduzimanja, već je sačinjen bilans stanja na dan 18.12.1941. godine, popis aktive i pasive i beleške, te je na osnovu toga izvršeno oduzimanje.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost Radnje je 159.275,69 dinara.

Stranke se odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

FIRMA „PROMETNO“ D.D. ZA HRANU, MATERIJALE ZA GORIVO I GRAĐEVIN, VELIKI BEČKEREK

Podaci o vlasnicima i porodici

U pogledu imena vlasnika firme nema podataka, pošto se u svim dokumentima nepokretna i pokretna imovina vodila na firmu.

Postoji samo zahtev Kalai Drage, rođene Ćirović, pravoslavne veroispovesti, supruge od Kalai Andora, koji je bio jedan od rukovodioca – direktora firme, da se njegov udeo u firmi izuzme od oduzimanja, međutim, oduzimanje je izvršeno. Porodica Kalai Andora je živela u kući koja je bila u vlasništvu firme „Prometno“, u ulici Miletićevoj br. 29.

Mesto i vreme stradanja

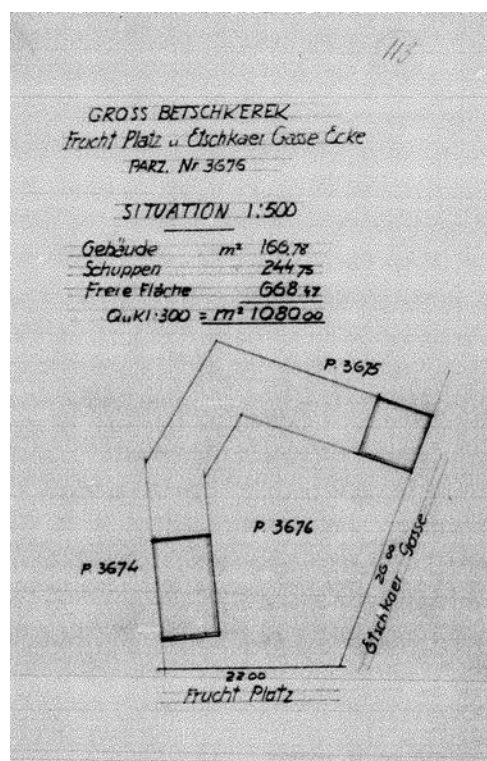
Za Kalai Andora i Kalai Dragu nema podataka o stradanju, u rukopisu Popisa Jevreja iz 1936. godine je samo zapisano da su preživeli i da su posle rata živeli u Južnoj Americi.

Za ostale suvlasnike firme nema podataka.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

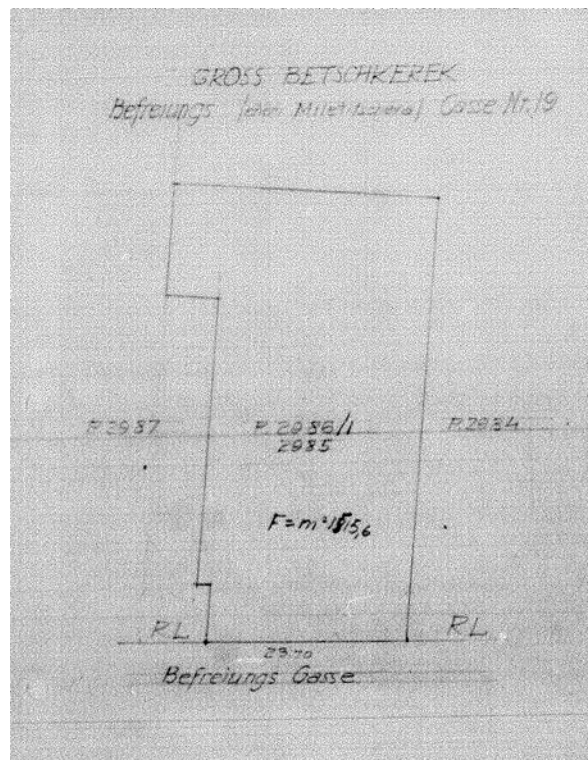
Nepokretna imovina se sastojala od:

- po zemljišno-knjižnom ulošku br. 1965 KO Veliki Bečkerek, kuća br. 1979 na t. p. br. 3286, sa dvorištem površine 300 kvadratnih hvati, koje se nalazi na adresi *Fruchtplatz – Ecke Etschker gasse* (ugao Žitnog trga i Koče Kolarove danas); Firma „Prometno“ d. d. za hranu, materijale za gorivo i građevine iz Velikog Bečkereka, po upisu br. 519 od 19. 2. 1921. godine, a na osnovu kupoprodajnog ugovora od 17. 2. 1921. godine upisuje se pravo vlasništva, da bi upisom DN br. 2860 od 29. 7. 1944. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 23. 6. 1944. godine, postao novi vlasnik „*Treuhand A.G.*“ *Aktiengesellschaft für Vermögensverwaltungen und Kontrollgeschäfte*, („*Treuhand A.G.*“ Društvo akcionara za upravljanje imovinom i kontrolne poslove), Bečkerek. Konačno odobrenje *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave), Dnevnik br. 118 819, akt o oduzimanju br. 1130 od 1. 7. 1944. godine. Upisom DN br. 2370 od 11. 12. 1945. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1199/1945 beleži se nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije s tim da je upisom DN br. 1165 od 21. 4. 1949. godine upisana

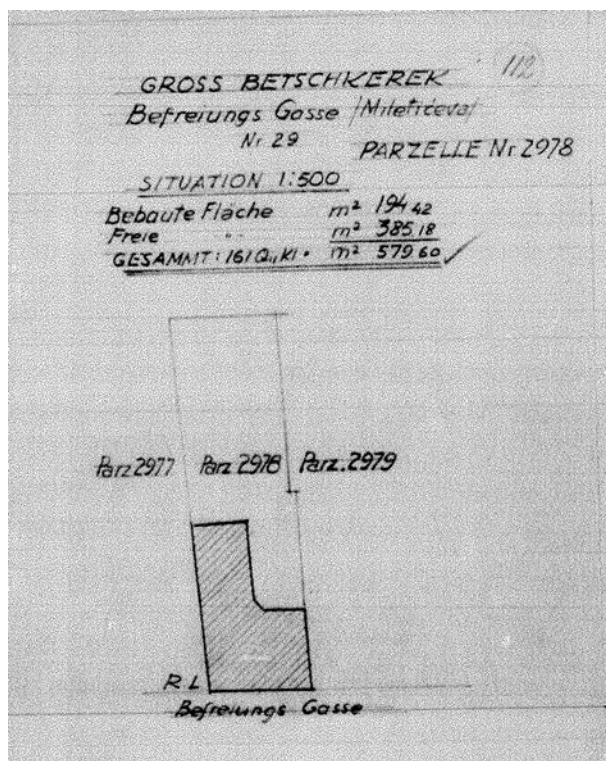

kao opštenarodna imovina i registruje se da je organ upravljanja nepokretnošću „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće“ u Zrenjaninu. Po upisu DN br. 3145/69 od 24. 6. 1969. uknjižuje se pravo korišćenja radi podizanja poslovno-stambene zgrade i trafostanice opštine Zrenjanin.

- po zemljišno-knjižnom ulošku br. 1467 KO Veliki Bečkerek kućište br. 1491 na t. p. br. 2476 površine 268 kvadratnih hvati i kućište br. 9907 na t. p. br. 2477 površine 153 kvadratna hvata, koje se nalazi u *Befreiungs gasse* br. 19, Firma „Prometno“ d. d. za hranu, materijale za gorivo i građevine iz Velikog Bečkereka po upisu br. 519 od 19. 2. 1921. godine, a na osnovu kupoprodajnog ugovora od 17. 2. 1921. godine, upisuje se pravo vlasništva. Upisom DN br. 6259 od 21. 12. 1943. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 12.8.1943. godine, beleži se novi vlasnik „Agrarprodukt a.g.“, po Konačnom odobrenju *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave) Dnevnik br. 114 750, akt o oduzimanju br. 822 od 2. 12. 1943. godine. Upisom DN br. 2376 od 11. 12. 1945. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1206/1945 upisuje se nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije, s tim da je upisom DN br. 977 od 7. 8. 1950. godine upisana kao opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja nepokretnosti Pokrajinsko građevinsko preduzeće „Pionir“ iz Zrenjanina. Po upisu DN br. 1329 od 19.2.1966 uknjižuje se pravo korišćenja Građevinsko-industrijskom kombinatu „Banat“ Zrenjanin.

- po zemljišno-knjižnom ulošku br. 8619 KO Veliki Bečkerek kućište i kuća br. 3130 na t. p. br. 2470 površine 159 kvadratnih hvati, koje se nalazi u *Befreiungs gasse* br. 29, Firma „Prometno“ d. d. za hranu, materijale za gorivo i građevine iz Velikog Bečkereka po upisu br. 519 od 19. 2. 1921. godine, a na osnovu kupoprodajnog ugovora od 17. 2. 1921. godine, upisuje se pravo vlasništva. Upisom DN br. 217/44 od 20. 1. 1944.

godine, po kupoprodajnom ugovoru od 13. 11. 1943. godine, beleži novi vlasnik Adam Schweitzer i supruga Marta iz Hetina. Konačno odobrenje *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave) Dnevnik br. 116 182, akt o oduzimanju br. 854 od 15.12.1943. godine. Upisom DN br. 6623 od 29.1.1946. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 528/1945 upisuje se nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije s tim da je upisom DN br. 1474 od 13. 5. 1949. godine upisana kao opštenarodna imovina. Po upisu DN br. 5292/2002 od 26. 11. 2002 uknjižuje se privatna svojina na osnovu kupoprodajnog ugovora.

- po zemljišno-knjižnom ulošku br. 3307 KO Veliki Bečkerek kućište i kuća br. 2948 na t. p. br. 2429.2430/a2 površine 50 kvadratnih hvati, koja se nalazi u Kumanovskoj ulici br. 16, Firma „Prometno“ d. d. za hranu, materijale za gorivo i građevine iz Velikog Bečkereka po upisu br. 11219 od 22. 11. 1929. godine, na osnovu kupoprodajnog ugovora od 20. 11. 1929. godine upisuje se pravo vlasništva, da bi upisom DN br. 219/44 od 20. 1. 1944. godine po kupoprodajnom ugovoru od 13. 10. 1943. godine uknjižio kao novi vlasnik Adam Schweitzer i supruga Marta iz Hetina, po Konačnom odobrenju *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung*, (Vojna komanda Jugoistok Šef vojne uprave) Dnevnik br. 116 121, akt o oduzimanju br. 855 od 15. 12. 1943. godine, kupoprodajni ugovor od 13. 10. 1943. godine. Upisom DN br. 6623 od 29. 1. 1946. godine, a na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 528/1945 upisuje se nepokretnost u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije, s tim da je upisom DN br. 1404 od 9. 5. 1949. godine upisana kao opštenarodna imovina, beleži se da je organ upravljanja nepokretnosti „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće“ u Zrenjaninu. Po upisu DN br. 2258 od 21. 6. 1954. godine uknjižuje se privatna svojina na osnovu kupoprodajnog ugovora.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

514.000,00 dinara, 272.808,00 dinara, 260.000,00 dinara, 26.320,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, zaključeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa zakonskog zastupnika prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Kupci su preuzeli upisane terete navedene nepokretnosti, s tim da će se ti tereti uračunati u kupovnu cenu.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Postupak oduzimanje pokretne imovine od firme „Prometno“ d.d. k, je vođen tako što je određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Ervin Kramer radi sprovođenja postupka likvidacije firme, prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Sačinjen je početni bilans aktive i pasive na dan 30. 12. 1942. godine i završno stanje sa 14. 7. 1943. godine. Oduzimanje je izvršeno na osnovu likvidacije firme. Novi vlasnik postaje „Deoničarsko društvo Dr. Massong“ iz Velikog Bečkereka.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

U pogledu pokretne imovine oduzeta je drvena građa i oprema u vrednosti od 1.574.695,00 dinara.

Nepokretnost u prirodi danas

- kuća br. 490 na t. p. br. 844 i dvorišta površine 815 kvadratnih hvati odnosno 29 a i 31 m² više ne postoji, dok parcela odgovara danas k. p. br. 6731/1 deo, iskazano u listu nepokretnosti br. 22545 KO Zrenjanin, na adresi Koče Kolarova br. 1, ukupne površine 35 a i 67 m². Njiva I klase, javna svojina, Grad Zrenjanin MB 08002266, i k. p. br. 6731/3 deo, iskazano u listu nepokretnosti br. 22820 KO Zrenjanin, na adresi Žitni trg br. 1, ukupne površine 23 a i 53 m²: stambena zgrada za kolektivno stanovanje, privatna svojina i državna svojina, vrsta prava – vlasnici posebnih delova upisanih u V list 2 deo na objektu.
- kućište br. 1491 na t. p. br. 2476, površine 268 kvadratnih hvati i kućište br. 9907 na t. p. br. 2477, odgovara danas k. p. br. 5010, iskazano u listu nepokretnosti br. 11799 KO Zrenjanin, na adresi Miletićeva br. 19, ukupne površine 15 a i 63 m² i to pod objektom 3 a i 3 m², uz objekte 5 a i njiva I klase 7 a i 60 m², u privatnoj svojini.
- kućište i kuća br. 3130 na t. p. br. 2470, površine 159 kvadratnih hvati, odgovara danas k. p. br. 5016; iskazano u listu nepokretnosti br. 21963 KO Zrenjanin, na adresi Miletićeva br. 29, ukupne površine 5 a i 40 m² i to pod objektom 1 a i 97 m², uz objekte 3 a i 43 m² i njiva I klase 7 a i 60 m², u privatnoj svojini.
- kućište i kuća br. 2948 na t. p. br. 2429.2430/a2 površine 50 kvadratnih hvati, odgovara danas k. p. br. 5072, iskazano u listu nepokretnosti br. 4136 KO Zrenjanin, na adresi Kumanovska br. 16, ukupne površine 5 a i 5m² i to pod objektom 88 m², uz objekte 4 a i 17 m², u privatnoj svojini.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti.

TRGOVINA BICIKLIMA I TEHNIČKOM ROBOM RAJS ALEKSANDRA

Podaci o vlasnicima i porodici

Rajs Aleksandar, vlasnik, trgovački agent, zastupnik prodaje bicikala, šivaćih mašina, lusteri i električnih mašina, zlatar, sa završenih 5 razreda realne gimnazije, rođen u Đeru (Mađarska), 24. 10. 1865. godine, od oca Adolfa i majke Johane, rođene Frajnštajn.

Rajs Johana, supruga, rođena Štajner 1867. godine, u Jaši Tomiću.

Remer Lili, rođena Rajs, ćerka, rođena u Velikom Bečkereku 1900. godine, sa završenom višom devojačkom školom, bila je udata za Remer (Rener) Nandora, rođenog u Zagrebu 1895. godine, od 1920. godine živio u Velikom Bečkereku, gde je i umro 1927. godine, bio je direktor „Astra d.d.“.

Remer Anita, unuka, rođena u Velikom Bečkereku 1924. godine.

Porodica živi u Velikom Bečkereku od 1884. godine.

Živeli su na Karađorđevom trgu br. 3.

Mesto i vreme stradanja

Rajs Aleksandar, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 723.

Rajs Johana, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 724.

Remer (Rener) Lili, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 725.

Remer (Rener) Anita, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 726.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu biciklima i drugom tehničkom robom“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Španger Paul, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans početnog stanja i likvidacioni konačni obračun na dan 8. 5. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama biciklovi i druga tehnička roba, šivaće mašine i šivaći pribor i sredstva, inventar prodavnice i sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu bilansa stanja – likvidacionog konačnog obračuna na dan 8. 5. 1942. godine.

„Trgovina biciklima i drugom tehničkim robom“ je bila u ulici Herman Gering br. 4, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 4, osnovana 1922. godine.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Trgovine biciklima i drugom tehničkom robom“ iznosi 195.876,50 dinara po osnovu bilansa stanja – likvidacionog konačnog obračuna na dan 8. 5. 1942. godine, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni obračun, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

KNJIŽARA RAJS HUGA

Podaci o vlasnicima i porodici

Rajs Hugo, trgovac, knjižar, rođen u Rumi 6. 10. 1901. godine, od oca Morica i majke Blanke, rođene Kon.

Rajs Jelisaveta, supruga, rođena Hercog, 6. 9. 1908. godine u Padeju.

Rajs Đurica (Đorđe), sin, rođen u Velikom Bečkereku, 1930. godine.

Rajs Jovica (Jovan), sin, rođen u Velikom Bečkereku, 1933. godine.

Živeli su u ulici Dr. Emila Gavrila br. 2, tako je prijavljeno u popisnoj listi za ustrojavanje spiska članova i stanovnika Petrovgrada br. 4366, od 13. 7. 1936. godine (potpisao Rajs Hugo) dok u dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 730. je navedeno da su živeli u Zmaj Jovinoj ulici br. 36.

Mesto i vreme stradanja

Rajs Hugo, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 730, ubijen u novembru 1941. godine, Yad Vashem Item ID 4387612.

Rajs Jelisaveta, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 731, usmrćena na Sajmištu 1942. godine, YadVashem Item ID 4387604.

Rajs Đurica (Đorđe), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod red. br. 732, usmrćen na Sajmištu 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4387605.

Rajs Jovica (Jovan), preživeo.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za knjižaru je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Mihael Wolf, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine, kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina knjižare: sveske, papir, olovke, mastilo i ostali pribor i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 24. 6. 1944. godine, izvršeno konačno odobrenje od strane *Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave), referat 118 841, br. oduzimanja 1129 od 3. 7. 1944. godine.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 26. 5. 1944. godine.

Celokupna imovina je prenetna na novog vlasnika firme „Kultura“, Petera Tanglera u Velikom Bečkereku.

Knjižara je bila u ulici Herman Gering br. 5, odnosno danas u Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 5.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost knjižare i svih finansijskih sredstava je bila 113.457,00 dinara, da bi na osnovu izvedenog stanja po bilansu od 26. 5. 1944. vrednost iznosila 283.413,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni obračun, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Pored gore navedene oduzete imovine evidentirana su sredstva i na posebnom računu - kao štednja, u iznosu od 15.686,50 dinara, novac od osiguranja: 10.000,00 dinara, 10.000,00 dinara i 50.000,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

PRODAVNICA KOŽE RISENBERG (RIZENBERG) EMANUELA

Podaci o vlasnicima i porodici

Risenberg (Rizenberg) Emanuel, vlasnik radnje, trgovac sa završena 4 razreda Građanske škole, rođen u Gluhovu (Rusija), 2. 2. 1891. godine, mojsijeve veroispovesti sa ruskim maternjim jezikom, od oca Jakova i majke Ljube, rođene Vituhnovski.

Risenberg (Rizenberg) Ana, rođena Petrović, rođena 7. 8. 1890. godine u Velikom Bečkereku.

Risenberg Emanuel je došao u Veliki Bečkerek 1916. godine, porodica je živela u Nemanjinoj ulici br. 5/a.

Mesto i vreme stradanja

Risenberg (Rizenberg) Emanuel, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 752, prema podacima Yad Vashem Item ID 4388008, ubijen u Beogradu 1941. godine.

Risenberg (Rizenberg) Ana, umrla pre Drugog svetkog rata, postoji nadgrobni spomenik na Memorijalnom jevrejskom groblju u Zrenjaninu.

Poketna imovina u vreme oduzimanja

Za „Prodavnicu kože“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Adolf Šefer, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja – likvidacioni konačni obračun na dan 23. 3. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj sa stanjem 28. 4. 1941 i 15. 11. 1941. godine, izvršen je popis robe na zalihama – kože, mašine, oprema, sirovine, pribor i sredstva, inventar prodavnice i sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu bilansa stanja – likvidacionog konačnog obračuna na dan 23. 3. 1942. godine.

„Prodavnica kože“ je bila u ulici Herman Gering br. 30, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 30.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost prodavnice kože iznosi 608.081,75 dinara po osnovu bilansa stanja – likvidacionog konačnog obračuna na dan 23. 3. 1942. godine, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni obračun, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnom računu evidentirana rezervisana sredstva u iznosu od 9.126,50 dinara.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TAŠNERSKA RADNJA ROTENBERG BERNATA

Podaci o vlasnicima i porodici

Rotenberg Bernat, vlasnik, tašner, sa završena 4 razreda osnovne škole, rođen 11. 5. 1882. godine u Borislavu (Poljska), od oca Hermana i majke Jentile, rođene Grinfeld.

Rotenberg Ana, rođena Konfirmo, rođena u Smederevu 1901. godine.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek 1928. godine, bili su državljani Poljske.

Živeli su u Pupinovoj ulici br. 17.

Mesto i vreme stradanja

Rotenberg Bernat, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 782, prema podacima Yad Vashem Item ID 4388711, stradao 15. 6. 1942. godine.

Rotenberg Ana (Hana), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 783, ubijena na Sajmištu, prema podacima Yad Vashem Item ID 43688716, stradala 15. 6. 1942. godine.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Tašnersku radnju“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Mihael Cimer, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Sačinjen je bilans stanja – likvidacioni završni račun na dan 3. 5. 1941. godine, izveštaj 10. 4. 1942. godine, popis aktive i pasive i druge beleške od značaja za finansijski izveštaj, izvršen je popis robe na zalihama – tašnerska roba, mašine, pribor i sredstva, inventar prodavnice, sve što je zatečeno.

Celokupna pokretna imovina i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 9. 4. 1942. godine, imovina je prenetna na Josef Bauera – tašnera. Izvršeno je Konačno odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 52117 od 3. 9. 1942. godine.

Tašnerska radnja Rotenberg Bernata se nalazila u ulici Gering br. 19.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Tašnerske radnje“ je iznosila 9.355,00 dinara po kupoprodajnom ugovoru, međutim, po popisu svih sredstava i finansijskih pokazatelja 20.262,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRGOVINA STARIM GVOŽDEM ROZENFELD MAVRA (MORA)

Podaci o vlasnicima i porodici

Rozenfeld Mavro (Mor), trgovac, završenih 5 razreda osnovne škole, rođen u Velikom Bečkereku 21. 11. 1886. godine od oca Samuila i majke Roze, rođene Levi, od oca Morica i majke Hani, rođene Fišer, u Šurjanu.

Otac Rozenfeld Samuilo se rodio u Manaštoru (Rumunija), u Veliki Bečkerek se doselio kao dete, tu je i umro.

Rozenfeld Vilma, supruga, rođena Špicer, u Kovačici 1900. godine.

Rozenfeld Piroška, ćerka, učenica, rođena 1921. godine u Velikom Bečkereku.

Rozenfeld Đura, sin, učenik, rođen 1929. godine u Velikom Bečkereku.

Živeli su u Zrenjaninu, u ulici Miletićevoj br. 43.

Mesto i vreme stradanja

Rozenfeld Mavro (Mor), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 762, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4388985.

Rozenfeld Vilma, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 767, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4388957.

Rozenfeld Piroška, ćerka, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 763, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4388980.

Rozenfeld Đura, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 764, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4388979.

Rozenfeld Roza, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 765, ubijena u Beogradu.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu starim gvoždem“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Karl Šop, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina trgovine starim gvoždem, limom i aluminijumom i drugim sličnim stvarima, sirovine i sl, i finansijska sredstva su oduzeti na osnovu kupoprodajnog ugovora od 13. 12. 1943. godine, Konačnog odobrenja *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave), referat br. 2112, akt o oduzimanju br. 934 od 31. 1. 1944. godine. Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 29. 4. 1943. godine, izveštaj od 23. 12. 1943.

godine. Doneto je rešenje o zatvaranju trgovine (*Entlastungserklärung*) od strane *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave), 29. 11. 1943. godine.

Novi vlasnik je postao Vili Rof.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Vođen je postupak oduzimanja nepokretnosti za kuću br. 1525 sa dvorištem, na t. p. br. 2514, površine 340 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 1496 KO Veliki Bečkerek, na adresi *Temeschburgergasse* br. 28, tamo gde se nalazila trgovina, upisano, po kupoprodajnom ugovoru od 3. 9. 1943. godine i Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 114 451, red. br. odobrenja 655, od 17. 9. 1943. godine.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost „Trgovine starim gvoždem“ je bila 39.387,00 dinara, da bi na osnovu izvedenog stanja po bilansu od 29. 4. 1943. godine vrednost iznosila 377.567,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnom računu štednje evidentirani su iznosu od 69.079,00 dinara i 2.470,00 dinara.

Nepokretnost u prirodi danas

Porodična stambena zgrada i stambeno-poslovna zgrada na k. p. br. 5728, zemljište pod zgradom i zemljište uz zgradu 6 a i 42 m², upisano u list nepokretnosti br. 4460 KO Zrenjanin I, na adresi Miletićeva br. 28 i br. 28B. 4, u privatnoj svojini.

Porodična stambena zgrada sa pomoćnim objektima na k. p. br. 5730/2, zemljište pod zgradom i zemljište uz zgradu 6 a i 11 m², upisano u list nepokretnosti br. 19959 KO Zrenjanin I, na adresi Đurđa Smederevca br. 5E, u privatnoj svojini.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine trgovine.

Vođen je postupak oko povrata nepokretnosti tamo gde je porodica živela, za Miletićevu br. 43, po rešenju Agencije za restituciju: br.46-000065/2018, od 8. 7. 2022, pravnosnažno 29. 7. 2022. godine, Jevrejskoj opštini Zrenjanin vraćen je dvosoban stan br. 3 od 27 m², jednosoban stan br. 4 od 38 m², dvosoban stan br. 5 od 55 m² i poslovni prostor od 136,86 m², na k. p. br. 5023 LN br. 4474 KO Zrenjanin I.

JEVREJSKA BOMBONDŽIJSKA RADNJA „RUFF”

Podaci o vlasnicima i porodici

Nema preciznih podataka o vlasniku.

Može se samo pretpostaviti da je Bombondžijska radnja „RUFF” bila povezana sa Fabrikom čokolade „Braća RUFF” u Beogradu koja je, takođe, bila u postupku oduzimanja od Jozefa Rufa.

Fabrika čokolade se u Beogradu nalazila u ulici Princa Evgenija br. 37.

Mesto i vreme stradanja

Nema podataka o stradanju porodice Ruf, kao ni Jozefa Rufa.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Pokretna imovina u Velikom Bečkereku

Celokupna imovina roba i oprema iz radnje su oduzeti.

Sačinjen je likvidacioni završni račun, na dan 10. 9. 1942. godine, na osnovu tog računa je izvršeno oduzimanje.

Pokretna imovina u Beogradu

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Julius Tešner, radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja u Fabrici čokolade. Oduzimanje je izvršeno na osnovu kupoprodajnog ugovora od 3. 2. 1942. godine, Konačnog odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), delovodni broj 3852, br. oduzimanja 34, od 25. 2. 1942. godine.

Novi vlasnik Fabrike čokolade postaje Sima Stefanović iz Beograda, Zahumska ulica br. 29.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Vrednost „Bombondžijske radnje” iznosi 42.500,00 dinara po kupoprodajnom ugovoru, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

JUVELIRNICA ŠALAMON SAMUELA

Podaci o vlasnicima i porodici

Šalamon Samuel, vlasnik juvelirnice, zlatar, rođen u Turu (Čehoslovačka), 3. 3. 1886. godine, od oca Hermana i majke Ide, rođene Kalman.

Šalamon Berta, supruga, rođena Princ, u Vršcu, 10. 5. 1888. godine.

Profesor dr Šalamon Tibor, lekar, rođen u Velikom Bečkereku, 7. 3. 1914. godine.

Princ Roza, domaćica, majka od Berte, rođena Pulicer, 1866. godine, živela je sa njima u domaćinstvu.

Od 1909. godine borave u Velikom Bečkereku.

Živeli su u Gimnazijskoj ulici br. 18.

Mesto i vreme stradanja

Šalamon Samuel, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1097.

Šalamon Berta, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 10998.

Profesor dr Šalamon Tibor, lekar, umro u Zagrebu, podatak iz knjige Pavla Šosbergera *Jevreji u Vojvodini* (str. 122), ali je preživeo Drugi svetski rat, rukopisom konstatovano u popisnoj listi.

Princ Roza, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 715 ubijena 15. 6. 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4387223.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Kompletna pokretna imovina koja se nalazila u juvelirskoj radnji, roba, oprema, inventar, finansijska sredstva i sve što je zatečeno prilikom oduzimanja.

Nije vođen klasičan postupak oduzimanja već je sačinjen likvidacioni završni račun na dan 4. 12. 1944. godine, popisana su sva finansijska sredstva, dugovanja i potraživanja, vrednost robe na zalihama, sirovina, sredstva, inventar i svega što se na taj dan zateklo.

Juvelirska radnja je poslovala od 1910. godine do 1941. godine.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Pretpostavlja se da se „Juvelirnica“ – nepokretnost firme Šalamon Samuela, nalazila u Gimnazijskoj ulici br. 18.

Kuća br. 2432 i kućište na t. p. br. 84/b/1 površine 185 kvadratnih hvati, na adresi Gimnazijskoj br. 18, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2503 KO Veliki Bečkerek, po kupoprodajnom ugovoru od 14. 5. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der*

Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 69386, red. br. odobrenja 480, od 4. 6. 1943. godine. Novi vlasnik postaje Peter Blenich iz Velikog Bečkereka.

Porodična stambena zgrada u Zrenjaninu, Gimnazijska br. 18, k. p. br. 5795/1 KO Zrenjanin I, površine pod zgradom i uz zgrade 3 a i 87 m², upisano u list nepokretnosti br. 1271 KO Zrenjanin I, u privatnoj svojini.

Porodična stambena zgrada u Zrenjaninu, Gimnazijska br. 18A, k. p. br. 5795/2 KO Zrenjanin I, površine pod zgradom i uz zgrade 1 a i 91 m², upisano u list nepokretnosti br. 10903 KO Zrenjanin I, u privatnoj svojini.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po bilansu stanja – likvidacioni konačni obračun, na dan 4. 12. 1944. godine, vrednost je iznosila 300.943,95 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni likvidacioni završni račun, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Služba za katastar nepokretnosti Zrenjanin, svojim dopisom br. 952-3476/2016, od 26. 10. 2018. nas je obavestila da ne raspolaže zemljišno-knjižnim uloškom br. 2503 KO Zrenjanin, te nisu mogli da se upišu bliži podaci.

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin podnese zahtev za povrat predmetne nepokretnosti i pokretne imovine.

PRODAVNICA LEKOVITIH BILJAKA DR ŠALGO EUGENA

Podaci o vlasnicima i porodici

Dr Šalgo Eugen, trgovac lekovitim biljkama, lekar, završio Medicinski fakultet 1922. godine, rođen 4.8.1895. godine u Velikom Bečkereku, od oca Vilima Sonenfelda i majke Regine, rođene Brajer.

Dr Šalgo Magda, supruga, rođena Važenji, 1912. godine u Velikoj Kikindi.

Šalgo Suzana, ćerka, rođena 1936. godine, u Velikom Bečkereku.

Živeli su u Velikom Bečkereku.

Porodica Šalgo Eugena je živela u ulici Princa Andreja br. 8, danas Saveznička br. 8.

Porodica Šalgo je promenula prezime sa Sonenfeld u Šalgo.

Mesto i vreme stradanja

Dr Šalgo Eugen, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1099, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4393154.

Dr Šalgo Magda, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1105, ubijena u Beogradu, Yad vashem Item ID 4393145.

Šalgo Suzana, dete, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1100, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4393148.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Prodavnicu lekovitih biljaka“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Paul Koler, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja

Kompletna pokretna imovina koja se nalazila u prodavnici lekovitih biljaka – roba, sirovina, oprema, inventar, finansijska sredstva i sve što je zatečeno prilikom oduzimanja.

Nije vođen klasičan postupak oduzimanja, već je sačinjen likvidacioni završni račun na dan 22. 2. 1944. godine, popisana su sva finansijska sredstva, dugovanja i potraživanja, vrednost robe na zalihama, sirovina, sredstva, inventara – svega što se na taj dan zateklo. U raspoloživoj dokumentaciji nema uobičajenih akata koji su rađeni u postupku oduzimanja kao kod drugih pravnih lica.

Prodavnica lekovitog bilja, semena i začina je osnovana 1928. godine i radila je do 1941. godine.

Prema korespondenciji koja je vođena, može da se locira da se prodavnica nalazila u ulici Dr Rajsa br. 4.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po probnom bilansu stanja – likvidacioni konačni obračun na dan 22. 2. 1944. godine vrednost prodavnice je iznosila 368.736,25 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, izvršeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebno evidentiranom računu bio je iznos od 73.620,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Vodio se postupak povrata oduzete imovine za dr Šalgo Aleksandra, dr Šalgo Imre i supruge Klare, br. 46-00090/2017, za nepokretnost koja se nalazila na toj adresi, međutim nisu se stekli uslovi za povrat, nepokretnost je u privatnom vlasništvu.

APOTEKA „SALVATOR“ (SPASITELJ) VAGI ALEKSANDRA

Podaci o vlasnicima i porodici

Vagi Aleksandar, vlasnik apoteke, rođen 24. 11. 1873. godine u Akovu (Bosna), od oca Mihajla i majke Suzane, rođene Han.

Vagi Karl, brat, bio je činovnik.

Vagi Margita rođena Vinkler, supruga, rođena u Đeru (Mađarska), 1874. godine.

Vagi Marijana, ćerka, rođena 1900, prema podacima Yad Vashema – u Velikom Bečkereku.

Vagi Đorđe, sin, magistar farmacije, rođen u Velikom Bečkereku 1911. godine.

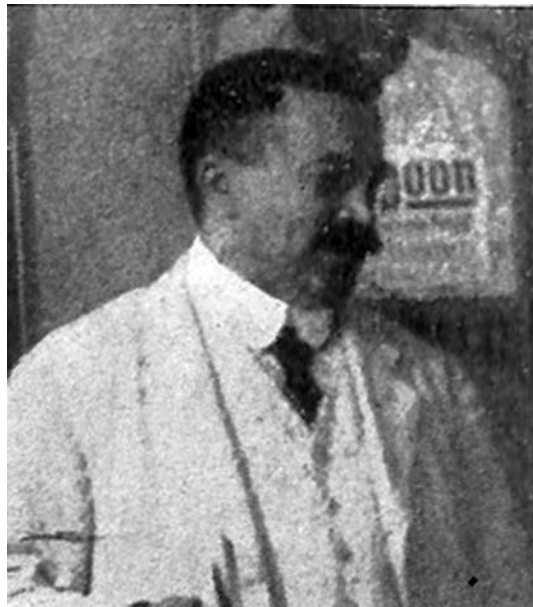
Vagi Aleksandar, Margita i Đorđe su živeli ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 47.

Vagi Jelisaveta (Eržika), ćerka, udala se za mr Nikolu Benkovića, živela u Bašaidu.

Štajner Juliana, rođena Vagi, ćerka, rođena 1906, u Velikom Bečkereku, udala se za Štajner Davida (Deže), prokurista u mlinu, rođen u Lupenu (Rumunija), 13. 4. 1897. godine, od oca Vilmoša i majke Janke, rođene Rajner, imali su sina Štajner Franju, učenik, student, rođen 1928. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica Štajner je živela u ulici Tvornička br. 9.

Mr Vagi Aleksandar je fakultet završio u Budimpešti, posle toga bio apotekarski pripravnik u Đeru. Prvu apoteku je kupio u selu Boldogasonj (Austrija) gde ostaje sve do 1906. godine, kada se seli u Veliki Bečkerek i kupuje jednu od najstarijih apoteka u Banatu. Preuređuje je, uvodi savremene uređaje, tako da je apoteka mogla da vrši i biohemijske analize i predstavljala je naprednu zdravstvenu ustanovu tog vremena. Svoje znanje je prenosio na pripravnike, bio je dobar učitelj.

Mr Vagi Aleksandar

Slika preuzeta iz knjige Prof. dr mr Andrija D. Mirković, Novi Sad, *Farmaceuti Jevreji — Žrtve Fašizma*

Mesto i vreme stradanja

Vagi Aleksandar, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 139, streljan u Jajincima, 5. 4. 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4396545.

Vagi Karl, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 143, streljan oktobra 1941. godine u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4396546.

Vagi Margita, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 140, streljana u Jajincima, 5. 4. 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4396547.

Štajner Vagi Juliana, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 142, streljana u Jabuci, 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4396543.

Vagi Marijana, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 141, streljana u Jabuci, 1942. godine, Yad Vashem Item ID 4396544.

Vagi Jelisaveta (Eržika), preživela.

Vagi Đorđe, prema podacima JIM je preživeo, kao pripadnik i oficir Jugoslovenske vojske *Oflag* bio je u Osnabriku, od 10. 4. 1941. do 30. 9. 1945. godine, ukupno 52 meseca.

Štajner David (Deže), odveden 3. 7. 1941. Stradao u Smederevskoj Palanci oktobra 1941. JIM 34987, Yad Vashem Item ID 4394611.

Štajner Franja, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1180, ubijen na Sajmištu 1942. godine, Yad vashem Item ID 4394662.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za apoteku „Salvator“ je određen opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Aleksandar Šer, radi sprovođenja postupka, prodaje kompletnog inventara, opreme, mašina, sirovine i materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina, farmaceutske proizvodi, sirovine i sl, i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 27. 8. 1941. godine, otpisani svi tereti apoteke od strane *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), od 13. 5. 1942. godine, da bi nakon takvog prethodnog postupka izvršeno konačno oduzimanje i prelazak na novog vlasnika, Švarc Jozefa.

Sačinjen je detaljan bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl, stručni nalaz i procena komisijski sastavljena od lica farmaceutske struke, sa datumom 20. 8. 1941. godine, kao i više naknadnih izveštaja.

Apoteka se nalazila u ulici Herman Gering br. 47, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 47, gde se nalazila „Centralna apoteka“. U toj apoteci je Vagi Đorđe sin, posle rata bio upravnik.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost apoteke je bila 700.000,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRGOVINA MANUFAKTURNOM ROBOM „FRAJND SAMUEL I SINOVI“

Podaci o vlasnicima i porodici

Frajnd Markus, osnivač trgovine 1821. godine.

Frajnd Lajoš, trgovac, vodio radnju od 1880. godine do 1920. godine, rođen 29. 8. 1853. godine u Velikom Bečkereku, supruga Frajnd Giza, rođena 3. 8. 1863. godine u Tata Banji (Mađarska), od oca Samuela Volfingera i majke Julije, rođene Ajzlincer, imali su ćerku Frajnd Idu, rođenu 4. 2. 1889. godine u Velikom Bečkereku, bila je učiteljica.

Frajnd Adolf, trgovac, vodio radnju od 1880. godine do 1920. godine zajedno sa bratom Lajošem, rođen u Velikom Bečkereku, supruga Natalija, rođena Levi, imali su sina Frajnd Đuru (supruga Klara, rođena Goldšmit, 17. 10. 1913. godine u Velikom Bečkereku, imali su ćerke: Frajnd Evu, rođenu 1935. godine u Novom Sadu i Žužu (Veru), rođenu 1938. godine u Velikom Bečkereku).

Frajnd Tibor, brat od Đure, trgovac, rođen u Velikom Bečkereku 1896. godine, supruga Erna, rođena Vener, 1912. godine.

Posle Frajnd Adolfa i Lajoša, radnju vode Adolfovi sinovi, Tibor i Đura.

Porodice Frajnd Đure i Tibora živele su u ulici Kraljice Marije br. 7, a porodica Frajnd Lajoša i Gize je živela u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 29.

Mesto i vreme stradanja

Frajnd Markus, umro pre Drugog svetskog rata.

Frajnd Tibor, odveden 3. 7. 1941. u Beograd – Topovske šupe, JIM 36601, u Yad Vashem ima tri upisa sa identičnim podacima: Item ID 895753, Item ID 4362831 i Item ID 1626190. U dokumentu Jevrejske opštine Zrenjanin „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, pod red. br. 964, streljan u Topovskim šupama.

Podataka o Frajnd Erni nema.

Frajnd Djura (Đerđ), preživeo, iselio se u Palestinu (Izrael), supruga Klara, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36594, Yad Vashem Item ID 4362824. Ćerke – Frajnd Eva, odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36595, Yad Vashem Item ID 1772794, stradala u gasnoj komori u Birkenau 1944. godine i Žuža (Vera), odvedena 3. 7. 1941. u Beograd – Sinagoga, JIM 36596, Yad Vashem Item ID 4362834.

Frajnd Giza, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 956, počinila samoubistvo kada su nacisti ušli u grad,

Frajnd Ida, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 955, počinila samoubistvo kada su nacisti ušli u grad, zajedno sa majkom.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu manufakturnom robom ‘Frajnd Samuel i sinovi’“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Peter Erenrajh, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna pokretna imovina, lager robe sa kancelarijskom opremom, materijal, sirovine, gotovi proizvodi oprema, mašine, i sl, i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 27. 11. 1941. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 44526, br. oduzimanja 332, od 20. 10. 1942. godine, novi vlasnik je postao Mats Kiper.

Ovo je bilo dopunsko oduzimanje, pošto je prvo izvršeno 2. 3. 1942. godine.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost trgovine je bila 266.613,20 dinara, a po kasnijim, dopunskim podacima – 185.276,50 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Kod Agencije za restituciju se vodio predmet za vraćanje nepokretne imovine porodice Frajnd, br. 46-470/2018, doneta rešenja 8. 7. 2019. i 19. 2. 2020. godine, delimično je vraćena imovina.

PARNA CIGLANA „UJVARI“

Podaci o vlasnicima i porodici

Sarvaš Šandor (Aleksandar), industrijalac, vlasnik ciglane, rođen u Šorošfau (Mađarska), 18.7.1874. godine, od oca Đule i majke Fani, rođene Najmark.

Sarvaš Roži, rođena Štajfer, 20.10.1888. godine u Pečuju (Mađarska).

Sarvaš Boriška, ćerka, rođena 1925. godine u Velikom Bečkereku.

Živeli su u ulici Teplička br. 18.

Mesto i vreme stradanja

Sarvaš Šandor (Aleksandar), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 793, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4390191.

Sarvaš Roži, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 794, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4390190.

Sarvaš Boriška, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 793, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4390192.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Parna ciglana „Ujvari“ je osnovana 1889. godine, od 1902. počela je proizvodnja ručnih cigala, 1904. je izgrađena kružna peć, 1927. dve mehaničke prese za izradu presovanih cigala. Ciglana je bila u vlasništvu Ujvari Adolfa do 1936. godine, kada vlasnik postaje Sarvaši Šandor (Aleksandar).

Parna ciglana se nalazila u Novosadskoj ulici br. 24.

Za Parnu ciglanu određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Kalesa Stefan, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna imovina parne ciglane, sa svim mašinama, opremom, uređajima, gotovim proizvodima, sirovinama i sl, i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 28. 8. 1943. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 12 RU/Ki, delovodni broj 114 463, br. oduzimanja 684 od 30. 9. 1943. godine.

Sačinjen je početni bilans sa datumom 29. 4. 1941. godine i završni račun svih prihoda, zaduženja i sl, sa datumom za period od 29. 4. 1941. do 15. 6. 1943. godine, izveštaj od 17. 9. 1943. godine. Novi vlasnik Parne ciglane postaje Anton Barth iz Velikog Bečkereka.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru, vrednost Parne ciglane je 224.683,00 dinara, odnosno po Konačnom obračunu od 1. 6. 1944. godine 433.958,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnom računu – štednja, evidentirani su iznosi na ime Sarvaš Šandora (Aleksandar): 145.438,00 dinara, 315.583,00 dinara, 1.174.614,00 dinara i na ime osiguranja iznos od 100.000,00 dinara i 100.000,00 dinara.

Na posebnom računu su evidentirana rezervisana sredstva u iznosu od 433.524,10 dinara i 524.475,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Kod Agencije za restituciju se vodi više predmeta za vraćanje nepokretne imovine porodice Sarvaš Šandora (Aleksandra), koje su još u postupku, br. 46-18/2017 od 12. 1. 2017, 46-13/2017 od 12. 1. 2017, 46-21/2017 od 12. 1. 2017, 46-406/2017 (delimično doneto rešenje o vraćanju stana od 52 m²), 46-693/2018 od 28. 11. 2018 i 46-24/2019 od 15. 1. 2019.

APOTEKA „KOD KRUNE” JELENE SEGE – HALMAŠ (“ZUR KRONE”)

Podaci o vlasnicima i porodici

Imre Sege, suvlasnik apoteke, asistent farmacije (prvobitno bio pripravnik, da bi 1928. godine položio tirocinium, inače njegovo prvobitno zanimanje je bilo hemičar i radio sa tom strukom u „Fabricsi šećera” dok se nije oženio), rođen u Đendešu (Mađarska) 18. 7. 1888. godine, od oca Đule i majke Eleonore, rođene Glazeman.

Sege Jelena (Ilona, Helena), vlasnica apoteke, asistent farmacije (1908. godine polaže tirocinium, a magistar farmacije postaje 1910. godine u Budimpešti), rođena Halmaš, u Mezeturu (Mađarska) 3. 11. 1888. godine, diplomirala farmaciju u Budimpešti 1908. godine.

Sege Judit, učenica gimnazije, rođena 1920. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica se doselila u Veliki Bečkerek iz Crvenke 1919. godine.

Živeli su u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 18, gde je bila i apoteka.

Sege Jelena (Ilona, Helena), je radila u apoteci Aleksandra Vagija, „Spasitelj”, da bi svoju prvu apoteku otvorila u Šupljaji (Istvánföld, Krajišnik), 1913. godine, gde je radila pet godina, da bi nakon toga prešla u Veliki Bečkerek i kupila apoteku od Lipota Mencera, u zgradi Palace Mencer, Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 18, u kući u kojoj su i živeli. To je bila treća apoteka u glavnoj ulici, tako da je vladala prava konkurencija među apotekama. Postoji podatak da je 1934. godine apoteka Milivoja Moljca prijavila Jelenu Sege – Halmaš, Ministarstvu narodnog zdravlja da je prodavala neregistrovane lekove iz Mađarske, mada se ne zna ishod te prijave. Apoteka je radila sve do 15. 6. 1941. godine.

Mesto i vreme stradanja

Imre Sege, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 796, streljan u Jabuci, 1941. godine.

Sege Jelena, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 797, streljana zajedno sa mužem, prema drugim podacima 1941. godine uspeva da napusti grad i odlazi u Budimpeštu, gde 1944. godine umire.

Sege Judit je preživela, bila je posle rata vojni lekar u Zagrebu, dobila i čin oficira.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Celokupna pokretna imovina, farmaceutske proizvodi, sirovine i sl, i finansijska sredstva su oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 27. 8. 1941. godine. Prethodnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), od 13. 2. 1942. godine, da bi nakon takvog prethodnog postupka izvršeno konačno odobrenje *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 33585, br. oduzimanja 55, od 24. 3. 1942. godine.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 11. 6. 1942. godine.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po Prethodnom odobrenju i kupoprodajnom ugovoru vrednost apoteke je bio 500.000,00 dinara, po Konačnom odobrenju i kupoprodajnom ugovoru 300.000,00 dinara, da bi na osnovu izvedenog stanja po bilansu od 6. 5. 1941 i 10. 4. 1942. vrednost iznosila 351.742,65 dinara.

Stranke se odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

NAPOMENA

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Slika – sačuvana kutija za lekove iz apoteke „Kod Krune”, sa imenima vlasnika apoteke i grada, predmet iz privatne kolekcije Stevana Vukova i muzeja farmacije u osnivanju, Zrenjanin, ljubaznošću vlasnika

Preuzeto iz knjige Ilije Savkova, *Istorija apotekarstva na tlu današnje Vojvodine*, (Matica srpska, 2015)

TRGOVINA JAJIMA, ŽIVINOM I DIVLJAČIMA „IGNAC ŠOSBERGER I SIN”

Podaci o vlasnicima i porodici

Šosberger Ignac, rođen 1853. godine u Temerinu,

Šosberger Leonora, rođena Šefer.

Šosberger Marko (Markus), izvoznik jaja i živinskih proizvoda, sa završenom trgovačkom maturom, rodio se u Bajmoku, 28. 3. 1883. godine.

Šosberger Jolanda, supruga, rođena Novak, rodila se u Moru (Mađarska), 25. 5. 1913. godine.

Šosberger Marko i Jolanda žive u Velikom Bečkereku od 1926. godine, pre toga u Budimpešti.

Šosberger Marko i Jolanda živeli su u ulici Prestolonaslednika Petra br. 53 (danas ulica Žarka Zrenjanina).

Mesto i vreme stradanja

Šosberger Marko, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1133.

Šosberger Jolanda, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 1134.

Za Šosberger Ignaca i Leonoru nema podataka o stradanju.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu jajima, živinom i divljačima” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Johan Gangl, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Oduzeta je kompletna pokretna imovina koja se nalazila u prodavnici jaja i živinskih proizvoda i divljači, roba, sirovina, oprema, inventar, finansijska sredstva i sve što je zatečeno prilikom oduzimanja.

Nije vođen klasičan postupak oduzimanja već je sačinjen likvidacioni završni račun sa početnim stanjem na dan 29.4.1941. godine, popisana su sva finansijska sredstva, dugovanja i potraživanja, vrednost robe na zalihama, sirovina, sredstva, inventar i sve što se na taj dan zateklo. U raspoloživoj dokumentaciji nema uobičajenih akata koji su rađeni u postupku oduzimanja kao kod drugih pravnih lica.

„Trgovina jajima, živinom i divljačima”, je osnovana 1931. godine i radila je do 1941. godine.

Prema korespondenciji koja je vođena može da se locira da je trgovina bila u ulici Prestolonaslednika Petra br. 53 (danas ulica Žarka Zrenjanina).

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po likvidacionom bilansu, konačni obračun na dan 10. 4. 1942. godine vrednost Trgovine je iznosila 102.885,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRGOVINA SITNOM ROBOM ŠTAJNER POLA (štrikana roba, košulje, donji veš, papirni proizvodi, galanterija)

Podaci o vlasnicima i porodici

Štajner Paul (Pavle), poreklom iz Banatskog Arandelova, rođen 1898. godine.

Štajner Eržebet, supruga, živela u Banatskom Arandelovu.

Mesto i vreme stradanja

Štajner Paul (Pavle), prema podacima Jevrejskog istorijskog muzeja (JIM) u Beogradu odveden 1941. godine u Beograd, stradao u oktobru 1941. godine, u Topovskim šupama JIM br. 40220.

Štajner Eržebet, prema podacima JIM, odvedena 1941. godine u Beograd, u logor Sajmište, gde je i stradala, JIM br. 40221.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu sitnom robom“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Frans Šloser, radi sprovođenja postupka procene/prodaje pokretne imovine kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja.

Celokupna imovina trgovine sitnom robom, štrikana roba, košulje, donji veš, papirni proizvodi, galanterija je oduzeta na osnovu kupoprodajnog ugovora od 20. 2. 1942. godine.

Sačinjen je inventar celokupne robe koja se našla u trgovini, bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl, sa datumom 28. 4. 1941. godine i 23. 2. 1942, izveštaj od 30. 6. 1942. godine. Novi vlasnik trgovine postaje Mihael Bene iz Velikog Bečkereka.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Kuću Banatskom Arandelovu, u Cara Dušana ulici br. 83 i poljoprivredno zemljište.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost trgovine je 250.641,00 dinara, dok je po završnom bilansu 953.566,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnom računu evidentiran je rezervisan novac u iznosima od 223.980,00 dinara, 1.500,00 dinara i 13.707,50 dinara.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Na osnovu kupoprodajnog ugovora od 11. 2. 1944. godine, Konačnog odobrenja *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave), referat br. 117 625, akt o oduzimanju br. 1047, od 24. 4. 1944. godine, oduzeta kuća u Banatskom Arandelovu, Cara Dušana br. 85 i na osnovu kupoprodajnog ugovora od 23.3.1944. godine, Konačnog odobrenja *Der Militärbefehlshaber Südost, Der Chef der Militärverwaltung* (Vojna komanda Jugoistok, Šef vojne uprave), referat br. 117 878, akt o oduzimanju br. 1026, od 24. 4. 1944. godine, oduzeto poljoprivredno zemljište od 3 jutra i 931 kvadratnih hvati.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

„STANDARD”, SVEOPŠTE TRGOVAČKO DEONIČARSKO DRUŠTVO

Podaci o vlasnicima i porodici

Ulman Maksa, trgovac, suvlasnik firme, rođen 15. 2. 1893. godine u Velikom Bečkereku, od oca Hermana i majke Šarlote, rođena Dajč.

Ulman Frida, supruga, domaćica, rođena Narožnji, 20. 6. 1898. godine u Velikom Bečkereku.

Ulman Alisa, ćerka, učenica, rođena 7. 9. 1919. godine u Velikom Bečkereku.

Ulman Ivan, sin, učenik, rođen 17. 3. 1924. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica Ulman je živela u ulici Sokolski kej br. 9.

Najzer Koloman, trgovac, rođen u Saloni (Rumunija), 8. 5. 1898. godine od oca Aleksandra i majke Vajs.

Najzer Erna, supruga, rođena Švarc, 1898. godine u Novom Sadu.

Najzer Robert, sin, rođen u Novom Bečeju 1929. godine.

Porodica Najzer je živela u Orlovoj ulici br. 8.

Mesto i vreme stradanja

Ulman Maksa, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 889, ubijen na Sajmištu 1942. godine, Yad Vashem Item ID 1282420.

Ulman Frida, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 890, Yad Vashem Item ID 4396434.

Ulman Alisa, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 891, Yad Vashem Item ID 1378465.

Ulman Ivan, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 892, Yad Vashem Item ID 1837332.

Najzer Koloman, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 661, ubijen 29. 9. 1941. u Beogradu, Yad Vashem Item ID 1544836.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Standard”, sveopšte trgovačko deoničarsko društvo iz Petrovgrada je upisano Trgovačkom sudu Petrovgrad, broj Fi 25/1940-2, s tim da je poslovodeći direktor Šenk Aleksandar, članovi Upravnog odbora su dr Pera Erdeljanov, direktor banke iz Petrovgrada, dr Ladislav Šafran, advokat iz Novog Bečeja, Maks Ulam iz Petrovgrada, trgovac, Koloman Najzer, mlinar iz Petrovgrada i Ante Aladić, direktor pivare iz Petrovgrada, dok su članovi Nadzornog odbora: Vladislav Edenburg iz Beograda, dr Ljubomir Bešić, glavni sekretar Trogovinsko-industrijske komore u Petrovgradu i Nemanja Bogdanov, direktor Glavnog saveza srpskih zemljoradničkih zadruga u Beogradu.

Osnovna glavnicu društva je iznosila 500.000,00 dinara, podeljena u 500 komada akcija u nominalnom iznosu od 1000,00 dinara koje glase na donosioca.

Za sprovođenje postupka oduzimanja akcija firme „Standard“, kao i procene/prodaje pokretne imovine, kompletnog inventara, sirovine, opreme, robe, koji su zatečeni na dan oduzimanja, određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Wili Roff.

Za akcije od firme „Standard“ (sveopšteg trgovačkog deoničarskog društva, trgovine i izvoza svih zemaljskih i drugih proizvoda, trgovine petrohemijskim proizvodima, poljoprivrednim strojevima i njihovim delovima, vrećama tkaninama, krečom, kao i tehničkim artiklima i materijalim za gorivo i za gradnju) (*Jüdische Aktienkapital bei der „Standard Allgemeine Handels“ A.G, Prinz Eugen platz 4, koja je radila od 1931. godine do 1941. godine*), određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Willi Roff, radi sprovođenja postupka prodaje 345 komada akcija Ulmana Maksa i Najzer Kolomana koje su oduzete na osnovu kupoprodajnog ugovora od 16. 4. 1943. godine, konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), referat 12 RU, delovodni broj 69435, br. oduzimanja 512, od 17. 6. 1943. godine.

Novi vlasnik svih akcija postaje Emerih Has iz Velikog Bečkereka, firma „Standard Allgemeine Handels A.G.“, Veliki Bečkerek, Ostmark gasse br. 4.

Na posebnom računu su evidentira sredstva štednje firme „Standard“, iznos od 2.263,00 dinara.

Vrednost akcija u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost 345 akcija firme „Standard“ sveopšte trgovačko deoničarsko društvo, iznosi 231.150,00 dinara, odnosno 345.000,00 po stvarnim vrednostima akcija, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS, br. 13/2016*) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Iza Ulman Maksa oduzeto – kućište i kuća br. 2128 sa baštom i dvorištem, na t. p. br. 3509-3511/b, površine 620 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 2107 KO Bečkerek, na adresi Sokolski kej br. 9. Vođen je postupak kod Agencije br. 46-000247/2017, doneto rešenje kao neosnovano za vraćanje oduzete nepokretne imovine.

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS, br. 13/2016*) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin podnese zahtev za povrat predmetne nepokretnosti.

Iza Najzer Kolomana oduzeto – kuća sa baštom i dvorištem, br. 2783, na t. p. 540/b, 534.535/b i kućište na t. p. 541.542/a, ukupne površine 189 kvadratnih hvati. Upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 6559 KO Veliki Bečkerek, na adresi Orlova br. 8, po rešenju Sreskog suda u Zrenjaninu br. 497/47 upisuje se naslednik Najzer Robert, sin, te se nisu stekli uslovi za povrat.

TRGOVINA SIROVINAMA I ZEMALJSKIM PROIZVODIMA „BRAĆA TEMER”

Podaci o vlasnicima i porodici

Temer David.

Temer Mor (Moritz).

Temer Samuel.

Temer Šandor (Aleksandar), trgovac žitom, rođen u Velikom Bečkereku 3. 8. 1876. godine, od oca Davida i majke Irme, rođene Grubor.

Temer Josif, trgovac, rođen 1880. godine.

Temer Sigmund, trgovac kože, rođen 28. 8. 1882. godine u Velikom Bečkereku, od oca David i majke Irme, rođene Grubor.

Mesto i vreme stradanja

Temer Šandor (Aleksandar), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 867, počinio samoubistvo po ulasku nacista u Petrovgrad.

Temer Josif, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 862.

Temer Sigmund, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 866.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Trgovinu sirovinama i zemaljskim proizvodima ‘Braća Temer’” su osnovali Temer David, Mor (Moritz) i Samuel 1872. godine u cilju prikupljanja i izvoza sirovih proizvoda koji su se nalazili u Banatu kao što je perje, koža, vuna, žito i žitarice. Imali su magacine i otkupljivače po mestima u kojima su poslovali. Firmu su vodili 1907. godine Šandor (Aleksandar) i Josif, 1912. godine Samuel, a neposredno pred rat, 1940. godine Šandor (Aleksandar) i Sigmund.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Albert Pretz radi sprovođenja postupka oduzimanja, sačinjeno je finansijsko stanje – početni bilans na dan 31. 8. 1941. godine i završni bilans sa stanjem 1. 10. 1942. godine.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po završnom bilansu vrednost „Trgovine sirovinama i zemaljskim proizvodima ‘Braća Temer’” iznosi 205.922,25 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, izvršeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Na posebnoj evidenciji su se nalazila novčana sredstva na ime štednje: Braća Temer 515.400,00 dinara, 1.620,00 dinara i 15.742,00 dinara i na ime udovice Temer Jozefa 19.622,00 dinara, a na Temer Alfreda 394,00 dinara na ime premije.

Na posebnom računu firma je imala rezervisana sredstva u iznosu od 23.589,00 dinara.

Na posebnom računu udovica Temer Josifa je imala rezervisana sredstva u iznosu od 263.444,00 dinara.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Imovina firme se sastojala još od 6 nepokretnosti – kuća i 2 nepokretnosti druge vrste.

Po ostavinskom rešenju Sreskog suda u Zrenjaninu. br. O. 498/1947, izvršeno je imenovanje suvlasnika nepokretnosti firme i nasledili su zakonski naslednici.

Iza Temer Alfreda i firme vođen je postupak kod Agencije br. br. 46-000467/2018 u vezi nepokretnosti, doneto je rešenje 19. 5. 2018. godine kao neosnovano za vraćanje oduzete imovine.

TRGOVINA OPTIČARSKOM I MIDERSKOM ROBOM VAŠ ELE

Podaci o vlasnicima i porodici

Vaš Ela, nema podataka u popisnim listama od 1936. godine, da je živela u Zrenjaninu, ni po drugim dokumentima.

Mesto i vreme stradanja

Nema podataka o stradanju.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Trgovina optičarske i miderske robe”, nalazila se u ulici Gering br. 22, danas Kralja Aleksandra I Karađorđevića br. 22.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Juliana Vajteršan radi sprovođenja postupka oduzimanja, izvršeno je skidanje svih tereta sa trgovine po odluci *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), delovodni br. 54013, br. odobrenja 173/III od 29. 9. 1942. godine.

Sačinjen je bilans – završni račun svih prihoda, zaduženja i sl. sa datumom 17. 3. 1942. godine.

Sačinjeno je finansijsko stanje – početni bilans na dan 26. 5. 1941. godine i završni bilans sa stanjem 5. 12. 1941. godine. Izvršen je prenos na novog vlasnika, Johanu Kubovič, rođenu Reling.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost „Trgovine optičarskom i miderskom robom” iznosi 29.644,00 dinara, dok je po izvedenom stanju – bilansu vrednost bila 42.257,50, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, oduzeto pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

MAGACIN ZA ŽITO VAJS ANDORA

Podaci o vlasnicima i porodici

Vajs Andor, žitarski trgovac, rođen u Senti 9. 6. 1884. godine, od oca Bernata i majke Katice, rođene Minc. Otac rođen u Senti 1832. godine, umro 1911. godine u Senti.

Vajs Irma, supruga, rođena Bek, u Padeju 25. 7. 1892. godine.

Vajs Ana, ćerka, privatna činovnica, završena 4 razreda srednje škole, rođena u Senti, udala se, izvod br. 13396/1938.

Vajs Ladislav (Vladislav), privatnik činovnik, završena 4 razreda srednje škole, rođen 1919. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica od 1909. godine živi u Velikom Bečkereku, na adresi Gundulićeva br. 18.

Mesto i vreme stradanja

Vajs Andor, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 162, Yad Vashem Item ID 1601554.

Vajs Irma, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 163.

Vajs Ladislav (Vladislav) prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 166, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4396985.

Vajs Ana, prema rukopisu iz dokumentacije popisa stanovništva – Jevreja od 1936. godine ostala živa, živi u Subotici ili Novom Sadu.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Prema dopisu u predmetu, Magacin za sušenje žita se nalazio na parceli Sege Jenea i supruge rođene Hofman. Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Rihard Hartig radi sprovođenja postupka oduzimanja.

Popisani kompletan inventar i roba koja se nalazila na dan oduzimanja.

Sačinjeno je finansijsko stanje – početni bilans na dan 30. 12. 1943. godine i izvršena likvidacija firme.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po završnom bilansu vrednost trgovine kolonijalnom robom je 212.844,87 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, oduzeto pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

TRGOVINA KOLONIJALNOM ROBOM VAJNŠTAJN MIKŠE (MIHAEL)

Podaci o vlasnicima i porodici

Vajnštajn Mihael, vlasnik trgovine.

Vajnštajn Elisabeta, supruga.

Vajnštajn Rozalija, majka, rođena Kraus, 1869. godine.

Vajnštajn Hari, otac, trgovac, rođen u Opoju 1867. godine, od oca Samuela i majke Cili, rođene Vingar.

Vajnštajn Andrej, brat od Harija.

U Petrogradu žive od 1937. godine, u Pašičevoj ulici br. 22.

Mesto i vreme stradanja

Vajnštajn Mihael, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 154, prilikom ulaska nacista u Petrograd izvršio samoubistvo, Yad Vashem Item ID 1468233.

Vajnštajn Elisabeta, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 155, prilikom ulaska nacista u Petrograd izvršila samoubistvo, Yad Vashem Item ID 1456735.

Vajnštajn Rozalija, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 157, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 864726.

Vajnštajn Hari, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 158.

Vajnštajn Andrej, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 156, ubijen u Beogradu, Yad Vashem Item ID 3899021.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

Za „Trgovinu kolonijalnom robom” određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Aleksandar Molnar radi sprovođenja postupka oduzimanja, izvršeno je skidanje svih tereta sa Trgovine po odluci *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), delovodni br. 54011, br. odobrenja 172/II od 2. 10. 1942. godine.

Popisana kompletan inventar i roba koja se nalazila na dan oduzimanja.

Sačinjeno je finansijsko stanje – početni bilans na dan 2. 5. 1941. godine i završni bilans sa stanjem 27. 11. 1941. godine.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po završnom bilansu vrednost „Trgovine kolonijalnom robom“ iznosi 26.556,93 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetno oduzimanje, izvršeno pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

DEONIČARSKO DRUŠTVO ZA IZRADU VUNE

Podaci o vlasnicima i porodici

„Deoničarsko društvo za izradu vune” osnovano je 1911. godine.

Osnivači su bili udovica Jakoba Gutmana, Tereza, rođena Štajner (od oca Gustava Štajnera i majke Berte, rođene Gunst, rođene u Kiškunfeladhazi (Mađarska), 11. 1. 1890. godine) i Mor (Mavro) Gutman i Bela Gutman – suprug od Gutman Tereze, rodio se u Velikom Bečkereku, umro pre rata u Zagrebu.

Porodica Gutman Bele i Terezije je živela u porodičnoj kući u Velikom Bečkereku, u ulici Vojvode Bojovića br. 19.

Pred Drugi svetski rat firmom je rukovodio Danijel Gutman, rođen 1882. godine, od oca Mavra, supruge Gizela, rođena Langfelder, u Temešaranjagu (Rumunija), 1894. godine, imali su ćerku Aniku, rođenu 1914. godine, a ona dete – sina Palija.

Gutman Jovan, trgovac, maturant trgovačke škole, rođen 26. 4. 1908. godine u Velikom Bečkereku, od oca Mora (Mavro) i majke Julije, rođene Ormoš, supruge Gutman Hedviga, rođena Šuld, 15. 2. 1911. godine.

Gutman Jelisaveta, sestra od Jovana, rođena u Velikom Bečkereku 1910. godine, završena 4 razreda Građanske škole.

Gutman Imre, brat od Jovana, maturant gimnazije, nakon završene škole 1932. godine je otišao u Brno (Čehoslovačka) radi studiranja u Višoj tekstilnoj školi, rođen 1914. godine u Velikom Bečkereku.

Gutman Vera, ćerka, rođena 1937. godine u Velikom Bečkereku.

Porodica Gutman Jovana, sa bratom i sestrom je živela u Zmaj Jovinoj ulici br. 38.

Mesto i vreme stradanja

Osnivači, udovica Jakoba Gutmana, Tereza (1913. godine), Mor Gutman (1919. godine) i Bela Gutman (1930. godine) su umrli pre Drugog svetskog rata, grobovi se nalaze na Memorijalnom groblju u Zrenjaninu.

Danijel Gutman umro 1938. godine, po Popisnoj listi iz 1936, upisano naknadno, uverenje br. 35393/938, dok je po podacima Yad Vashem pod ID brojem 361056, stradao – ubijen u Aušvicu; Gutman Gizela, po podacima Yad Vashem pod ID brojem 4365643, stradala 1941. godine u Beogradu; Gutman Anika, po podacima Yad Vashem pod ID brojem 4365611, stradala 1941. godine u Beogradu, dete, takođe, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 293.

Gutman Jelisaveta je po podacima Yad Vashem pod ID brojem 4365642 stradala – ubijena 1941. godine u Beogradu, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 295, ubijena u Beogradu.

Gutman Imre je po podacima Yad Vashem, pod ID brojem 4365642, stradao – ubijen 1941. godine u Beogradu, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 294.

Gutman Jovan i Gutman Vera su preživeli. Jovan Gutman je umro 1988. godine.

Pokretna Imovina u vreme oduzimanja

Pored rada Fabrike cementa „Udovica Jakoba Gutmana i sinovi“, oko 1905. godine dolazi do pokretanja nove delatnosti i to prerade vune i proizvodnje tepiha. Osniva se „Deoničarsko društvo za izradu vune“, s tim da pogoni ostaju na istoj topografskoj, odnosno katastarskoj parceli gde je bila i Fabrika cementa.

Udovica Jakoba Gutmana se bavila, pored ostalih delatnosti, i domaćom radinošću.

Posle smrti udovice Jakoba Gutmana, Terezije, 1913. godine, „Deoničarsko društvo za izradu vune“ preuzimaju trojica sinova Mor (Mavro), Bela i Danijel. Nakon Morove smrti rukovođenje preuzima njegova udovica, posle Beline smrti, posao je preuzela njegova udovica i Morovi sinovi, Jovan i Imre, koji postaju ograničeni članovi Društva. Do 1924. godine Društvo je proizvodilo čuju za odela, ručno rađene tepihe i lauftepihe – mehaničkim putem. 1932. godine je desila se vremenska nepogoda, te je fabrički dimnjak srušen, a sedište firme se seli na adresu Vojvode Bojovića br. 3.

Gutman Imre se školovao u Čehoslovačkoj na Višoj tekstilnoj školi kako bi nasledio „Deoničarsko društvo za izradu vune“, međutim 1941. godine prestaje proizvodnja tepiha i dolazi do oduzimanja kompletne imovine.

Za „Deoničarsko društvo za izradu vune“ određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Franc Molnar radi sprovođenja postupka procene/prodaje nepokretnosti i pokretne imovine kompletnog inventara, mašina, sirovina, opreme, robe, akcija Društva, materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Oformljena je i posebna komisija za procenu kompletne imovine.

Nepokretna imovina u vreme oduzimanja

Nepokretna imovina firme se sastojala od fabrike i fabričke zgrade na t. p. 7395-7397/2, površine 1 jutro i 66 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 14831 KO Petrovgrad, preneto iz zemljišno-knjižnog uloška br. 944 KO Veliki Bečkerek.

Po upisu DN br. 7021 od 28.11.1940, firma „Deoničarsko društvo za izradu vune“ je kupljena po osnovu kupoprodajnog ugovora od 13.11.1940. godine.

DN br. 8608/46 od 7.3.1946. godine, na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 2114/1945 knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

DN upisom br. 1763 od 11.6.1949. godine postaje opštenarodna imovina i beleži se da je organ upravljanja predmetne nepokretnosti Industrija tepiha i šešira „Proleter“ u Zrenjaninu.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

8.252 akcije „Deoničarskog društva za izradu vune“ prelaze na novog vlasnika, dipl. Kaufman Michaela Wogh, po osnovu Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.617 red. br. odobrenja 452, od 20. 4. 1943. godine, odnosno kupoprodajnog ugovora od 19. 4. 1943. godine, u vrednosti od 1.959.218,00 dinara.

Na osnovu Posebnog odobrenje Nemačke nacionalne grupe u Banatu i Srbiji od 23. 12. 1942. godine izvršena je raspodela akcija tako da je 40% pripalo Mihaelu Vogu, 40% Herbertu Keinu i 20% etničkim nemačkim borcima.

Na posebnim računima evidentiran je i novac u iznosima od: 1.761.509,00 dinara, 29.940,00 dinara i 332,00 dinara.

Na posebno evidentiranom računu rezervisan je iznos, na ime Gutman Jovana, od 9.518,00 dinara.

Pored fabričke nepokretnosti i pokretne imovine udovici Gutman Bele, Terezi, rođena Štajner, je oduzeta porodična kuća u Velikom Bečkereku u ulici Vojvode Bojovića br. 19, na topografskoj parceli br. 3270-3272/a/2/1 kuća br. 2916 sa dvorištem i baštom površine 100 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 8065 KO Veliki Bečkerek, upisano u DN br. 3592/43 od 27.8.1943. godine, po kupoprodajnom ugovoru od 24. 7. 1943. godine, Konačnom odobrenju *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), Dnevnik br. 82.688, red. br. odobrenja 581, od 5. 8. 1943. godine.

U predmetnom upisu, upisan je novi vlasnik „Treuhand A.G.”

DN br. 2596/45 na osnovu rešenja Komisije za konfiskaciju br. 1801/1945, knjiži se pravo vlasništva na nepokretnosti u korist države Federativne Narodne Republike Jugoslavije dok je po DN upisu br. 549 od 12. 3. 1949. godine upisano kao opštenarodna imovina a kao organ upravljanja – „Gradsko stambeno imovinsko preduzeće”.

Vrednost nepokretnosti u vreme oduzimanja

Nije iskazana posebno vrednost nepokretnosti – fabričke zgrade već samo vrednost akcija.

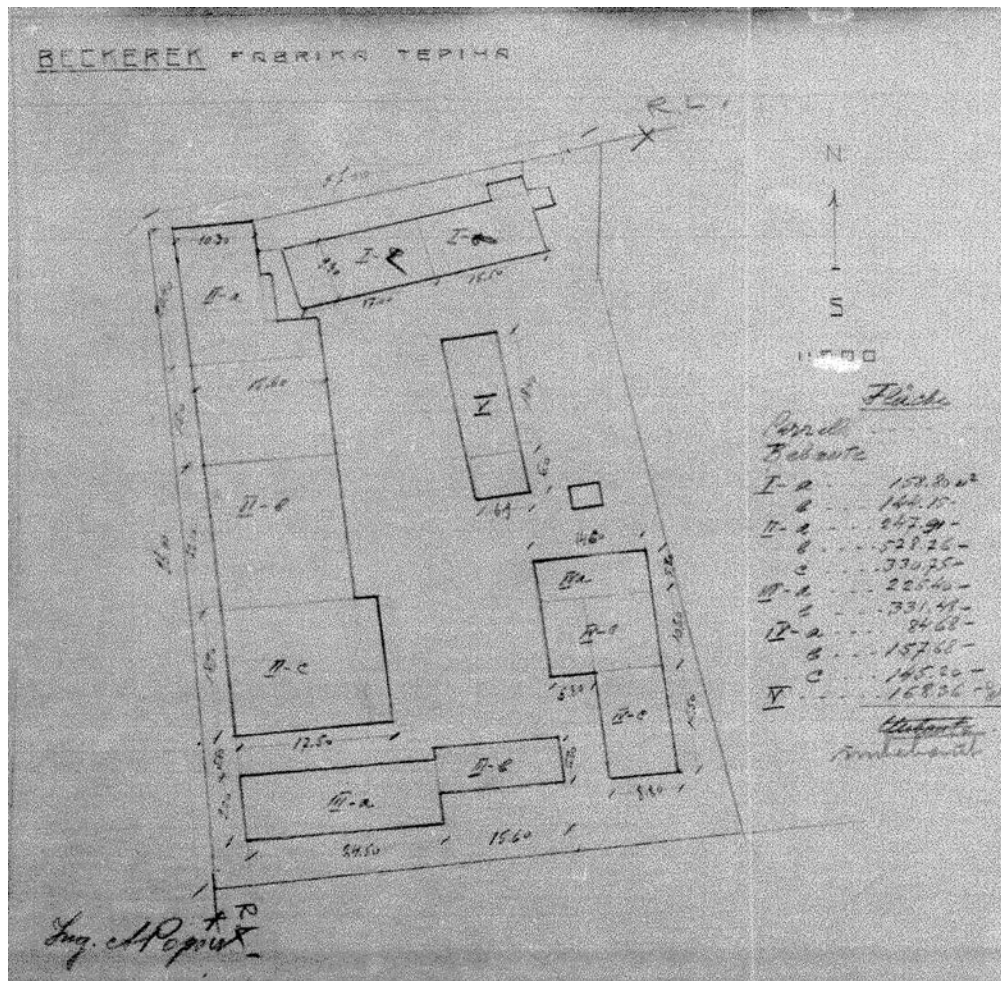
Vrednost oduzete porodične kuće iznosi 293.000,00 dinara, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Nepokretnosti u prirodi danas

- Fabrika i fabričke zgrade na t. p. 7315-7397/2 površine 1 jutro i 66 kvadratnih hvati, odgovara danas k. p. br. 8750/2 deo, iskazano u listu nepokretnosti br. 22540 KO Zrenjanin, na adresi Ruže Šulman, ukupne površine 65 m² pod zgradom: Trafostanica, državna svojina, vrsta prava svojina, a pravo korišćenja Grad Zrenjanin, Trg slobode br. 10, MB 08002266 i k. p. br. 8750/1 deo, iskazano u listu nepokretnosti br. 7553 KO Zrenjanin, na adresi Ruže Šulman, ukupne površine 1 h 5 a i 15 m²: 2 a i 68 m² pod zgradom i 1 h 2 a i 48 m² uz zgradu: Trafostanica, državna svojina, vrsta prava svojina a pravo korišćenja Grad Zrenjanin, Trg slobode br. 10, MB 08002266.
- Porodična kuća u Velikom Bečkereku u ulici Vojvode Bojovića br. 19, odgovara danas k. p. 6686/1, iskazano u listu nepokretnosti br. 6027 KO Zrenjanin, na adresi Save Tekelije br. 1A, ukupne površine 1 a i 74 m² pod zgradom: pod zgradom 1 a i 38 m² i uz zgradu 36 m², privatna svojina, i k. p. br. 6686/2, iskazano u listu nepokretnosti br.

4303 KO Zrenjanin I, na adresi Vojvode Petra Bojovića br. 19, ukupne površine 1 a i 85 m²: 1 a i 43 m² pod zgradom i 1 a i 42 m² uz zgradu u privatnoj svojini.

Nepokretnost u vreme oduzimanja

Plan nepokretnosti u vreme oduzimanja - Fabrika tepiha

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetnih nepokretnosti. Takođe, za predmetne nepokretnosti i pokretnosti je postojao naslednik, Gutman Jovan, kome je delom i vraćena imovina.

Za porodičnu kuću se nisu stekli uslovi za naturalni povrat pošto je ista u privatnoj svojini.

„Deoničarsko društvo za izradu vune” je izlagalo na mnogo međunarodnih sajmova i izložbi gde su osvajali značajna priznanja, naročito je značajno priznanje srebrne medalje dobijene na izložbi u Pečuju (Mađarska). Društvo je 1938. godine zapošljavalo 85 radnika, bilo je modernizovano do te mere da je instalirano centralno parno grejanje, imali su sopstveno električno osvetljenje i savremene mašine i opremu.

FOTOGRAFSKA RADNJA – ATELJE ZIHERMAN LEO

Podaci o vlasnicima i porodici

Ziherman Leo, fotograf, vlasnik radnje, završena 4 razreda Građanske škole, rođen 1. 5. 1905. godine u Velikom Bečkereku, od oca Josipa, rođenog 1847. godine i majke Gizele, rođene Trajer.

Ziherman Martin, fotografski pomoćnik, brat, rođen 1907. godine u Velikom Bečkereku.

Ziherman Gizela (Gina), majka, domaćica, rođena 1875. godine u Vršcu.

Porodica Ziherman živi u Velikom Bečkereku od 1900. godine, pre toga otac u Vranjevu, gde se i rodio 1847. godine, a umro u Velikom Bečkereku 1914. godine.

Porodica je živela u ulici Kronen br. 26, danas ulica Olge Ubavić br. 4.

Mesto i vreme stradanja

Ziherman Leo, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 387, stradao 1941. godine, u oktobru, u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4398681 i 4398682 (vodi se pod dva broja).

Ziherman Martin, prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 388, stradao 1941. godine, u oktobru, u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4398684.

Ziherman Gizela (Gina), prema podacima *Memorijalnog spiska žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić*, pod br. 385, ubijena u Beogradu, Yad Vashem Item ID 4398679.

Pokretna imovina u vreme oduzimanja

„Fotografska radnja – atelje“ se nalazila na Trgu Republike br. 3.

Određen je opunomoćeni komesar imovine Jevreja i to Franc Servo radi sprovođenja postupka prodaje kompletnog inventara, opreme, sirovine i fotografskog materijala koji su zatečeni na dan oduzimanja. Sačinjeno je finansijsko stanje – početni bilans na dan 20. 5. 1941. godine i završno stanje sa 26. 8. 1942. godine. Oduzimanje je izvršeno na osnovu kupoprodajnog ugovora od 28. 8. 1942. godine, Konačnog odobrenja *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), delovodni broj 54496, br. oduzimanja 246, od 9. 9. 1942. godine.

Novi vlasnik „Fotografske radnje - ateljea“ postaje Stefan Guljaš iz Velikog Bečkereka, Dalmatinska ulica br. 11.

Vrednost pokretnosti u vreme oduzimanja

Po kupoprodajnom ugovoru vrednost „Fotografske radnje – ateljea“ je iznosila 77.791,00 dinara, odnosno 106.508,00 po stvarnim finansijskim vrednostima, s tim da se stranke odriču prava na prigovor ili žalbu po bilo kom osnovu na predmetni ugovor, zaključen

pod prinudom, bez saglasnosti i potpisa prodavca, a naročito ne na polovinu uobičajene vrednosti.

Napomena

Saglasno Zakonu o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika (*Službeni glasnik RS*, br. 13/2016) nisu se stekli uslovi da Jevrejska opština Zrenjanin realizuje povrat predmetne pokretne imovine.

Kuća sa dvorištem br. 558, na t. p. br. 930/a I 931/a/1, površine 195 kvadratnih hvati, upisano u zemljišno-knjižni uložak br. 513 KO Veliki Bečkerek, nalazi se u ulici Kronen br. 26, vodio se postupak oduzimanja od strane *Der Generalbevollmächtigte für die Wirtschaft in Serbien* (Generalni opunomoćenik za privredu u Srbiji), međutim, po ostavinskom rešenju Sreskog suda u Zrenjaninu br. 107/51, od 10. 2. 1951. godine, upisano u DN br. 1332, od 6. 6. 1959. godine, nasledila Trajs Terezija, rođena Šlezinger, sestra od tetke, iz Zrenjanina.

Pisani i elektronski izvori

1. Baza podataka o stradalnicima Jevrejskog istorijskog muzeja Beograd
2. Birdić, Stefan: „Tragom oproštajnog pisma“, *Zavičajac*, 36/37, 2019 Čolić, Dragoljub: „Učešće Jevreja u razvoju privrede Banata: prilozi za monografiju o Jevrejima u Banatu“, u: *Zbornik JIM 4: Studije, arhivska i memoarska građa o Jevrejima Jugoslavije*, Beograd: JIM, 1979, 3, 111-192
3. Deklaracija iz Terezina – Izjava iz Terezina, od 30. 6. 2009. godine Dokumentacija iz Arhiva Srbije
4. Dokumentacija iz Arhiva Vojvodine
5. Dokumentacija iz Osnovnog suda Zrenjanin
6. Dokumentacija iz Službe za katastar nepokretnosti Zrenjanin: list nepokretnosti, identifikacija sa starog premera na novi, skice položaja nepokretnosti, zemljišno-knjižni ulošci i drugi dokumenti vezani za DN upise u zemljišno-knjižne uloške
7. Dokumentacija o oduzimanju i povezana dokumentacija sa kojom raspolaže Jevrejska opština Zrenjanin
8. Dokumentacija o oduzimanju nepokretnosti iz Istorijskog arhiva Zrenjanina
9. <http://hu.josu.rs/vajdasagi-zsido-hitkozsegek/nagybecskerek-zsinagoga/>
10. https://sr.wikipedia.org/wiki/Banat_u_drugom_svetskom_ratu
11. <http://vojvodinakom1941.org.rs/lt/okrug/01/>
12. <http://www.jevrejskadigitalnabiblioteka.rs/>
13. <http://www.zrenjanin.rs/sr-lat/o-gradu/cinjenice/ime-grad>
14. <https://yvng.yadvashem.org/>
15. Krčmar, Filip i Stefanov, Aleksandar i Bogović, Tihomir i Radlovački, Aleksandar: „Grobovi koji putuju: Memorijalno jevrejsko groblje u Zrenjaninu“, u *Zbornik JIM knj. 10*, 2015, Beograd: JIM „Memorijalni spisak žrtava Holokausta Petrovgrada“, Dokumentacija Jevrejske opštine Zrenjanin
16. *Memorijalni spisak žrtava Holokausta: područje Zrenjanin, Srpska Crnja i Jaša Tomić, Zrenjanin: Jevrejska opština, 2022*
17. Mirković, Andrija D: „Farmaceuti Jevreji – žrtve fašizma: građa za proučavanje stradanja Jevreja farmaceuta u Jugoslaviji pod fašističkim terorom 1941–1945 godine“, u: *Jevrejski almanah 62/1961*, Beograd: Savez jevrejskih opština, 2020 „Naredba i uredba o Jevrejima i Ciganima u Srbiji“ od 30. 5. 1941. godine i dopune istog od 22. 7. 1941. godine
18. Német, Ferenc: Dr. Klein Mór, A Nagybecskerekéi zsidó hitélet megújítója, *Forrás: Létünk/2*, 28-41
19. Nemet, Ferenc: *Torontalski ćilim: četvrt veka tkanja u Banatu*, Novi Sad: Forum, Novi Sad: Muzej Vojvodine i Zrenjanin: IT „Proleter“, 1994

20. Podaci u okviru izložbe „Elekova fabrika – 110 godina šećerane u Zrenjaninu“, održane u avgustu 2021. u Malom salonu Narodnog Muzeja Zrenjanina, autori izložbe: Ferenc Nemet, Anica Draganić i Maria Silađi Podaci u okviru izložbe „Elekova fabrika – 110 godina šećerane u Zrenjaninu“, održane u avgustu 2021. u Malom salonu Narodnog Muzeja Zrenjanina, autori izložbe: Ferenc Nemet, Anica Draganić i Maria Silađi
21. Popis stanovništva iz 1936. godine – Jevreja, iz Istorijskog arhiva Zrenjanina, sa Popisnim listama za ustrojavanje spiska članova i stanovnika grada Petrovgrada i drugom dokumentacijom koja je bila u prilogu tih lista, rukom pisane beleške i zapisi
22. Popov, Branislav Miša: *Nemački zatvori i koncentracioni logori u Banatu 1941-1944*, Beograd: Institut za savremenu istoriju, 1992
23. Popović Pešti, Edit: *Njima su oduzeli sve...: prikaz stradanja i postupak oduzimanja imovine Jevrejima u Petrovgradu: 1941–1945*, Zrenjin: Jevrejska opština Zrenjanin, 2021
24. Radoš, Ljubica: „Žene u apotekarstvu kroz istoriju i prava žena apotekar u Vojvodini“, u: *Apotekarski glasnik: e-magazin Udruženja privatnih apoteka SPAS*, 10/2021, <http://www.fliphtml5.com/dhydu/pwtw> Romano, Jaša: „Jevreji zdravstveni radnici Jugoslavije 1941-1945. Žrtve fašističkog terora i učesnici u Narodnooslobodilačkom ratu“, u: *Zbornik 2: studije i građa o učešću Jevreja u Narodnooslobodilačkom ratu*, Beograd: JIM, 1973, 2, 73-263
25. Stanojlović, Aleksandar: „Tragedija banatskih Jevreja za vreme Drugog svetskog rata“, u: *Jevrejski almanah*, 60/1959, 129-135, Beograd: Savez jevrejskih opština Jugoslavije
26. Šosberger, Pavle: *Jevreji u Vojvodini, kratka pregled istorije vojvođanskih Jevreja*, Novi Sad: Prometj, 1998
27. Szilagy, Mária i Draganić, Anica: „A zombolyai uradalom“ Upitnik za podatke o Jugoslovenima Jevrejima koji su preživeli fašistički teror, Jevrejski istorijski muzej – Beograd
28. Újvári, Péter: „Magyar Zsido Lexikon“, Budapest, 1929
29. Várady, Tibor: „Egy vadászpuskáról, Csekonics grófról és a demokráciáról“, *Holmi* 9/2014, 1079-1085, <https://www.holmi.org/2014/09/varady-tibor-egy-vadaszpuskarol-csekonics-grofrrol-es-a-demokraciarol>
30. Várady, Tibor: *Mi legyen a bronz utazóórával?*, Novi Sad: Forum, 2022
31. Vorgić, Dejan: „Kompanija Ud. Jakova Gutmana & sinovi: Industrija u službi umetnosti“, u: *Glasni muzeja Banata*, 21/2019
32. Zakon o crkvama i verskim zajednicama, *Službeni glasnik RS*, 36/2006
33. Zakon o otklanjanju posledica oduzimanja imovine žrtvama Holokausta koje nemaju živih zakonskih naslednika, *Službeni glasnik RS*, 13/2016 Zakon o verskoj zajednici Jevreja u Kraljevini Jugoslavije, *Službene novine Kraljevine Jugoslavije*, 301/1929
34. Zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju, *Službeni glasnik RS*, 72/11, 108/13, 142/14 i US

Zaključak

Nakon sloma Kraljevine Jugoslavije i nemačke okupacije, 14. aprila 1941. godine nemačke trupe ulaze u Zrenjanin, tadašnji Petrovgrad, glavni grad Banata, jedne od tri geografske regije Vojvodine. Zrenjanin postaje sedište okupacione vlasti za Banat sa zloglasnom policijskom prefekturom Juraja Špilera i koncentracionim logorom. Banat je područje pod upravom Vojnog zapovednika u Srbiji. Vlast u Banatu imali su domaći Nemci – Folksdojčeri koji su odmah započeli sa konfiskacijom jevrejske imovine. Ulaskom nemačkih SS trupa u Banat i njegovo središte, Zrenjanin, otpočela je nezapamćena tragedija banatskih Jevreja, strašnija i svirepija možda od svih ostalih.

U popodnevnim časovima, 14. 4. 1941. u Zrenjanin automobilom ulazi oberšturmfiher Jirgen Vagner sa pripadnicima paravojne jedinice SS, a zatim i jedna grupa naoružanih biciklista, obučenih u crne uniforme – omladinci iz grada i okolnih sela. Nije prošlo ni par sati od ulaska Vagnera u grad, i već započinju odvođenja odraslih, uglavnom imičnijih, jevrejskih muškaraca, koje traje cele noći. Omah su uvedene antijevrejske mere „de facto” i „de jure”, prema pravnim licima primenjena je arizacija rada trgovina, zanatlijskih radnji, fabrika, deoničarskih društava i dr.

Vojni zapovednik za Srbiju donosi Naredbu i uredbu o Jevrejima i Ciganima (od 30. 5. 1941. godine i dopune istog od 22. 7. 1941. godine), kojom su stvoreni „pravni” uslovi za sprovođenje postupka oduzimanje celokupne pokretne i nepokretne imovine Jevrejima, ograničeno je kretanje i druga elementarna prava, a prethodno, još u aprilu mesecu, zabranjen je rad svih jevrejskih pravnih lica, zabranjena je trgovina i proizvodnja.

24. aprila 1941. obešen je Viktor Elek, direktor Fabrike šećera, stradao kao prva žrva. Zatvoreni Jevreji pred deportovanje u Beograd, podeljeni su u dve grupe. 18. avgusta 1941. obe grupe šlepovima su deportovane u Beograd, gde su stradali u raznim logorima ili tzv. „dušegupkama” – kamionima smrti, ili su pogubljeni na različitim mestima poput Jabuke kod Pančeva.

Avgusta 1942. godine Banat je bio očišćen od Jevreja – *Judenfrazj*, područje etnički očišćen od Jevreja u vreme Holokausta, mada je već masovnim odvođenjem 18. 8. 1941. godine Zrenjanin ostao bez svojih sugrađana.

Oduzet je život 1288 osoba.

Postupak oduzimanja imovine je vođen nakon njihovog odvođenja, bez njihovog prisustva a kamoli saglasnosti, a spisi – dokumenti, ukazuju kao da su „de jure” akti. Određeni su komesari za vođenje postupaka oduzimanja, koje je postavila nemačka vlast, bez saznanja vlasnika. Svi dokumenti navedeni u prikazanim pojedinačnim slučajevima su vođeni po redovnoj proceduri predviđenoj po „pravu”, vlasništvo je preneto na nemačke firme i pojedince, izvršena je potpuna arizacija, kao i likvidacija tih firmi. Razlika u odnosu na nepokretnosti je bila ta što se kod pokretne imovine nije vršio upis u registar pokretne imovine (ako je uopšte i postojao), već je oduzimanje vršeno u skraćenom postupku na osnovu popisa stanja na dan oduzimanja, sačinjavanja popisa celokupnog inventara i oduzimanje je izvršeno.

Njima su oduzeli imovinu svakog oblika, pokretnu i nepokretnu, finansijska sredstva, hartije od vrednosti u svim oblicima.

Njima su oduzeli sve.

SADRŽAJ

1. Reč recenzenta, 5
2. Pravni osnov za podnošenje zahteva za vraćanje oduzete imovine pravnih lica, 7
3. Oduzimanje imovine Jevreja – pravnih lica u Petrovgradu, 12
4. Pregled oduzete imovine Jevrejima u periodu od 6. 4. 1941 do 9. 5. 1945, 15
5. Pregled pojedinačnih slučajeva, oduzimanja pravnih lica Jevrejima Petrovgrada, prema kome su okupacione vlasti vodile postupak oduzimanja u periodu od 6. 4. 1941. do 9. 5. 1945. godine prema kojima Jevrejska opština u pretežnom delu nije ostvarila povrat oduzete imovine, 23
6. Pisani i elektronski izvori, 205
7. Zaključak, 207

Edit Pešti Popović
Njima su oduzeli sve
II deo

Izdavač
Jevrejska opština Zrenjanin

Za izdavača
Ljiljana Popov

Slog i prelom
Vladimir Tot

Lektura i korektura
Tanja Ćirić

Štampa
Miragraf, Kikinda

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

94(=411.16)(497.111 Zrenjanin)"1941/1944)
323.15(=411.16)(497.111 Zrenjanin)"1941/1944)

ПЕШТИ Поповић, Едит, 1955-

Njima su oduzeli sve : prikaz stradanja i postupka oduzimanja imovine Jevrejima u Petrovgradu : 1941-1944 : pravna lica. 2. deo / Edit Pešti Popović. - Zrenjanin : Jevrejska opština, 2023 (Kikinda : Miragraf). - 207 str. ; 30 cm. - (Dokumenti / Jevrejska opština, Zrenjanin ; 3)

Tiraž 300. - Str. 5-6: Reč recenzenta / Ljiljana Popov. - Bibliografija: str. 205-206.

ISBN 978-86-900139-6-8

а) Јевреји -- Историја -- Зрењанин -- 1941-1944

COBISS.SR-ID 129251849

Grundbuchamt in Betschkerek

B e s c h l u ß

No.....

Auf Grund des Kaufvertrages von 18. Jänner 1944 und der Genehmigungsverfügung des Militärbefehlshaber Südost der Chef der Militärverwaltung vom 2. Februar 1944 verordnet das Grundbuchamt des Amtsgerichtes Betschkerek die Löschung des Sperrvermerkes und die Einverleibung des Eigentumsrechts auf die Liegenschaft der jüdischen Lloyd Gesellschaft (Društvo) und Gradjanska Kasina, eingetragen im Grundbuch Betschkerek, Blatt Nr. 554, A.I.I., top. Nr. 984, zu Gunsten der Trehand A.G. (Aktiengesellschaft für Vermögensverwaltungen und Kontrollgeschäfte) Betschkerek, mit dem Kaufpreis von Dinar 690.900.-

Dieser Vertrag ist laut F.K. Nr. vom 27.8.1943, Nr. 15673/43 taxenfrei und dem Steueramt Betschkerek unter Ast 1124/44 vorgelegt worden.

Hievon werden die Interessierten verständigt.

Betschkerek, den 1944

Richter

zur die Richtigkeit der Ausfertigung.

